

Załącznik nr 1
do uchwały nr
Rady Gminy w Wilkowie
z dnia 2021 r.

.....
(pieczęć i podpis)

Przewodniczący Rady Gminy Wilków

S T U D I U M

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

CZĘŚĆ TEKSTOWA

**PROJEKT // PONOWNE WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU
W DNIACH OD 30 CZERWCA DO 28 LIPCA 2021
DYSKUSJA PUBLICZNA W DNIU 7 LIPCA 2021
SKŁADANIE UWAG DO DNIA 26 SIERPNIA 2021**

GMINA WILKÓW
powiat namysłowski - województwo opolskie

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

Sporządził Wójt Gminy Wilków

Gmina Wilków

ul. Wrocławska 11

46-113 Wilków

Opracowanie:

PLANOWANIE PRZESTRZENNE Alicja Woźniak

ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 52/4A, 90-245 Łódź

NIP: 982 034 10 87 REGON: 101847824

tel. kom.: +48 692 690 218 email: pracownia@ana-up.pl

Zespół projektowy:

mgr gospodarki przestrzennej Alicja Woźniak – główny projektant
(uprawnienia do sporządzania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie art. 5 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

mgr inż. arch. Łukasz Woźniak - projektant

mgr inż. gospodarki przestrzennej Damian Kubat – asystent projektanta

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

1. SPIS TREŚCI

1. SPIS TREŚCI	I-4
2. SPIS RYCIN	I-7
3. SPIS TABEL	I-8
I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE	I-10
1. STUDIUM JAKO AKT POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY	I-10
2. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIUM	I-11
3. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	I-13
4. PODSTAWA FORMALNA SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW	I-13
5. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW	I-14
6. STRUKTURA DOKUMENTU	I-14
7. DOKUMENTACJA PRAC PLANISTYCZNYCH	I-15
II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	II-16
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	II-16
1.1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	II-16
1.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I STAN PLANISTYCZNY	II-17
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	II-22
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH	II-23
3.1. WARUNKI GEOLOGICZNE	II-23
3.2. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU	II-24
3.3. WARUNKI KLIMATYCZNE	II-28
3.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH	II-30
3.5. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH	II-34
3.6. PRZYDATNOŚĆ BUDOWLANA GRUNTÓW	II-36
3.7. WARUNKI GLEBOWE I ROLNICZA PRZYDATNOŚĆ GLEB	II-37
3.8. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-39
3.9. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-41
3.10. BIORÓŻNORODNOŚĆ	II-44
3.11. SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH	II-47
3.12. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	II-49
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	II-52
4.1. ZASÓB DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY	II-52
4.2. FORMY OCHRONY ZABYTKÓW	II-60
4.3. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW (GEZ WILKÓW)	II-62
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	II-73
5.1. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	II-73
5.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I RYNEK PRACY	II-79
5.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	II-83
5.4. WARUNKI MIESZKANIOWE	II-85

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	II-86
6.1. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH	II-86
6.2. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	II-87
6.3. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z FUNKCJONOWANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	II-87
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	II-88
7.1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW	II-88
7.2. GRUNTY GMINNE I SPOSÓB ICH ZAGOSPODAROWANIA	II-89
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	II-90
8.1. TERENY ZAMKNIĘTE	II-90
8.2. POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	II-90
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	II-91
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	II-91
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNOŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	II-92
11.1. SYSTEM KOMUNIKACJI	II-92
11.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	II-94
11.3. GOSPODARKA ODPADAMI	II-96
11.4. SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ	II-97
11.5. SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ	II-99
12. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	II-99
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	II-99
13.1. POTRZEBY ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z TRENDU DEMOGRAFICZNEGO I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH (POSTULATÓW UŻYTKOWNIKÓW)	II-100
13.2. POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY W ZAKRESIE ROZWOJU LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI	II-100
13.3. POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO	II-101
13.4. OCENA MOŻLIWOŚCI WYNIKAJĄCA Z OGRANICZEŃ ŚRODOWISKA (PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO) – PROGI ROZWOJOWE	II-101
13.5. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	II-102
13.6. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH	II-109
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-114
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	III-114
1.1. USTALENIA WSTĘPNE	III-114
1.2. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ KRAJU I WOJEWÓDZTWA	III-114
1.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	III-122
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	III-131
2.1. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-131
2.2. WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	III-137

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	III-139
3.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	III-139
3.2. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	III-140
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	III-152
4.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	III-152
4.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW	III-152
5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	III-154
5.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	III-154
5.2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	III-155
6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-160
6.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	III-160
6.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	III-165
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	III-169
8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	III-170
9. OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	III-171
9.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI	III-171
9.2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M ²	III-171
9.3. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	III-171
10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	III-171
11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	III-172
12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY	III-173
13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	III-173
13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA I REHABILITACJI	III-173
13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI	III-173
13.3. OBSZARY WYMAGAJĄCE REMEDIACJI	III-174
13.4. OBSZARY ZDEGRADOWANE	III-174
14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	III-174
15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA	III-175
16. ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU	III-175
16.1. OBOWIĄZUJĄCE OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	III-175
16.2. PLANOWANE OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	III-176

17.OSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ USYTUOWANE OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²	III-176
18.MATERIAŁY WEJŚCIOWE	III-177
IV.SYNTeza USTALEŃ STUDIUM	IV-180
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	IV-180
2. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	IV-181
3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	IV-182
4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	IV-182
5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	IV-182
5.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI	IV-182
5.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	IV-183

2. SPIS RYCIN

RYC. 1. POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE W SYSTEMIE DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH	II-17
RYC. 2. PODZIAŁ GMINY JEDNOSTKI ORGANIZACJI TERYTORIALNEJ – OBRĘBY EWIDENCYJNE (SOŁECTWA) – PLANISTYCZNE JEDNOSTKI ODNIESIENIA	II-18
RYC. 3. OBSZARY O WYSOKICH I SZCZEGÓLNIE WYSOKICH WALORACH KRAJOBRAZU WG WALORYZACJI KRAJOBRAZU NATURALNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	II-28
RYC. 4. POŁOŻENIE WZGLĘDEM GŁÓWNYCH ZBIORNIKÓW WÓD PODZIEMNYCH (GZWP)	II-32
RYC. 5. SIEĆ HYDROGRAFICZNA	II-36
RYC. 6. OBSZAR EROZJI WIETRZNEJ GLEB W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	II-39
RYC. 7. UDZIAŁ KLAS BONITACYJNYCH GLEB	II-40
RYC. 8. OBSZAR NAJWYŻSZEJ DEGRADACJI ROŚLINNOŚCI W PÓŁNOCNEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA	II-46
RYC. 9. POŁOŻENIE W PONADLOKALNYM SYSTEMIE OBSZARÓW CHRONIONYCH I KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	II-50
RYC. 10. PRZEBIEG LOKALNYCH KORYTARZY EKOLOGICZNYCH (WEWNĄTRZKRAJOBRAZOWYCH GMINY) ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE.	II-51
RYC. 11. GRODZISKO W PĄGÓWKU	II-54
RYC. 12. GĘSTOŚĆ ZAŁUDNIENIA GMINY NA TLE GMIN SĄSIEDNICH	II-73
RYC. 13. STAN LUDNOŚCI GMINY WILKÓW NA TLE GMIN POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO	II-74
RYC. 14. LICZBA LUDNOŚCI GMINY W LATACH 2005-2017	II-74
RYC. 15. LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG MIEJSCOWOŚCI W LATACH 2011 I 2015	II-75
RYC. 16. STRUKTURA LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU	II-77
RYC. 17. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO DO 2050 R.	II-78
RYC. 18. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA LUDNOŚCI GMINY WILKÓW WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2018 I 2030 .. II-79	
RYC. 19. PODMIOTY GOSPODARCZE WPISANE DO REJESTRU REGON WG SEKCJI PKD	II-80
RYC. 20. WŁASNOŚĆ GRUNTÓW - UDZIAŁ % (Z WYŁĄCZENIEM WŁASNOŚCI OSÓB FIZYCZNYCH)	II-89
RYC. 21. WŁASNOŚĆ GRUNTÓW GMINNYCH WG SPOSOBU UŻYTKOWANIA	II-90
RYC. 22. TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ WEDŁUG STREF ZAGOSPODAROWANIA	III-125
RYC. 23. DOCELOWY SYSTEM OCHRONY PRZYRODY, W TYM KRAJOBRAZU NATURALNEGO GMINY.	III-143
RYC. 24. SYSTEM KORYTARZY EKOLOGICZNYCH GMINY	III-145
RYC. 25. TERENY LEŚNE I PROPONOWANE OBSZARY DOLESIEŃ.	III-159
RYC. 26. ŚCIEŻKI TURYSTYCZNO-KRAJOBRAZOWE	III-164

3. SPIS TABEL

TAB. 1. PODZIAŁ TERYTORIALNY I OSADNICZY GMINY	II-17
TAB. 2. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	II-21
TAB. 3. GŁÓWNE INFORMACJE DOTYCZĄCE GZWP Nr 320 PRADOLINA RZEKI ODRY	II-31
TAB. 4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA JCWPd NR 96	II-33
TAB. 5. POWIERZCHNIA ZAJĘTA PRZEZ POSZCZEGÓLNE KOMPLEKSY	II-40
TAB. 6. WSKAŹNIK WALORYZACJI ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	II-41
TAB. 7. WYKAZ STANOWISKA ARCHEOLOGICZNYCH, WPISANYCH O REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	II-54
TAB. 8. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH ZIDENTYFIKOWANYCH W OBSZARZE GMINY WILKÓW	II-56
TAB. 9. WYKAZ OBIEKTÓW I OBSZARÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W REJESTRZE ZABYTKÓW	II-60
TAB. 10. ANALIZA USTALEŃ PLANÓW MIEJSCOWYCH W ZAKRESIE FORM OCHRONY ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH	II-61
TAB. 11. ILOŚCIOWA ANALIZA OBIEKTÓW I OBSZARÓW ZABYTKOWYCH WG MIEJSCOWOŚCI	II-62
TAB. 12. WYKAZ OBIEKTÓW I OBSZARÓW FIGURUJĄCYCH W EWIDENCJI ZABYTKÓW GMINY WILKÓW (GEZ WILKÓW)	II-63
TAB. 13. LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW WG. MIEJSCOWOŚCI W LATACH 2011-2015	II-75
TAB. 14. PRZYRÓST NATURALNY W LATACH 2005-2017	II-76
TAB. 15. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH W LATACH 2005-2017	II-76
TAB. 16. WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO	II-77
TAB. 17. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2050 R.	II-77
TAB. 18. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA GMINY WILKÓW DO 2030 R.	II-78
TAB. 19. STRUKTURA LUDNOŚCI W LATACH 2018 I 2030 WG GRUP EKONOMICZNYCH LUDNOŚCI	II-79
TAB. 20. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW ROLNYCH W 2015 R.	II-81
TAB. 21. STRUKTURA ZASIEWÓW W GMINIE WILKÓW	II-81
TAB. 22. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WG PŁCI W WYBRANYCH LATACH	II-83
TAB. 23. UDZIAŁ PROCENTOWY BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM	II-83
TAB. 24. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW	II-88
TAB. 25. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH	II-92
TAB. 26. WYKAZ DRÓG GMINNYCH	II-92
TAB. 27. MOŻLIWE ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ ZABUDOWĘ (WYRAŻONE W POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ MIESZKAŃ) – WYLICZENIE SZACUNKOWE W PERSPEKTYWIE DŁUGOTERMINOWEJ	II-104
TAB. 28. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY USŁUGOWEJ	II-105
TAB. 29. ANALIZA ZAPOTRZEBOWANIA NA NOWĄ POWIERZCHNIĘ ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ I RZEMIEŚNICZEJ	II-105
TAB. 30. ŚREDNIA POWIERZCHNIA DZIAŁKI ZABUDOWANEJ BUDYNKIEM O FUNKCJI MIESZKANIOWEJ	II-106
TAB. 31. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ	II-107
TAB. 32. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ	II-108
TAB. 33. PORÓWNANIE MAKSYMALNEGO ZAPOTRZEBOWANIA W GMINIE WILKÓW NA NOWĄ ZABUDOWĘ W PODZIALE NA FUNKCJĘ ZABUDOWY W STOSUNKU DO REZERW INWESTYCYJNYCH	II-109
TAB. 34. ANALIZA BUDŻETU GMINY WILKÓW W 2017 R.	II-110
TAB. 35. HIERARCHIA DRÓG PUBLICZNYCH I ICH KLASYFIKACJA TECHNICZNA	III-160
TAB. 36. WYKAZ DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH STANOWIĄCYCH TERENY ZAMKNIĘTE	III-174

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

I. WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE

1. STUDIUM JAKO AKT POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (dalej Studium) ma charakter obligatoryjny. Prace planistyczne nad dokumentem są podejmowane na mocy uchwały rady gminy natomiast organem sporządzającym studium jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. ®
2. Podstawą prawną sporządzenia dokumentu Studium są przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293, ze zm.), zgodnie z którymi Studium ma określać politykę przestrzenną gminy.
3. Zasady sporządzenia Studium określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).
4. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych, realizacji tego zadania służą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy.
5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego jednak jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
6. Zgodnie z ustawą polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając przy tym:
 - 1) wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury,
 - 2) walory architektoniczne i krajobrazowe,
 - 3) wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych,
 - 4) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - 5) wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
 - 6) walory ekonomiczne przestrzeni,
 - 7) prawo własności,
 - 8) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
 - 9) potrzeby interesu publicznego,

- 10) potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych,
 - 11) zapewnienie udziału społeczeństwa w pracach nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz planem zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej,
 - 12) zachowanie jawności i przejrzystości procedur planistycznych,
 - 13) potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.
7. W studium uwzględnia się ustalenia planistyczne wyższego szczebla, w szczególności: ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa oraz strategii rozwoju gminy. Studium sporządza się dla całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

2. ZAKRES PROBLEMATYKI STUDIUM

Treść polityki przestrzennej gminy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawarta w ustaleniach Studium powinna obejmować:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 12) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 13) obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dn. 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 ze zmianami);

- 14) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 15) obszary zdegradowane;
- 16) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 17) obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

W Studium, w zależności od przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego, ustala się:

- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu,
- obszary, na których mogą być usytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Podstawą ustaleń Studium – kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy - jest rozpoznanie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, wynikających z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Zakres problematyki Studium kształtują ponadto wymagania wynikające z innych ustaw. Bezpośrednie odniesienie do dokumentu studium zawierają, w szczególności:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie; udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

3. UDZIAŁ OBYWATELI W PROCESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Przygotowywanie i prowadzenie prac nad projektem Studium przez zespół planistów, na każdym etapie prac planistycznych, powinno odbywać się w ścisłym współdziałaniu z samorządem gminy oraz przy udziale społeczności lokalnej.

Istniejący system prawny określa elementy partycypacji obywateli w planowaniu przestrzennym poprzez mechanizmy informowania obywateli oraz mechanizmy konsultacji społecznych (możliwość składania wniosków i uwag). Są to procedury prawnie gwarantowane zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa wyróżnia kilka grup przepisów, które nakładają na organ zajmujący się przygotowaniem opracowania planistycznego, obowiązki związane z uczestnictwem mieszkańców w planowaniu przestrzennym. Przepisy określają obowiązek informowania obywateli o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany. W kolejnych etapach akt ten daje możliwość, na zasadach określonych w procedurze prac planistycznych: składania wniosków do projektu, uczestnictwa w dyskusji publicznej nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie oraz składania uwag dotyczących projektu wyłożonego do publicznego wglądu.

Ustalając przeznaczenie terenu lub określając potencjalny sposób zagospodarowania i korzystania z terenu, organ waży interes publiczny i interesy prywatne, w tym zwłaszcza w postaci wniosków i uwag, zmierzając do ochrony istniejącego stanu zagospodarowania terenu, jak i zmian w zakresie jego zagospodarowania, a także analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.

4. PODSTAWA FORMALNA SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

Niniejszy dokument stanowi całościową zmianę dotychczas obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków (w zakresie jego części tekstowej oraz graficznej), przyjętego uchwałą nr VIII/61/11 Rady Gminy Wilków z dnia 9 września 2011r., stanowiącego tekst jednolity Studium zatwierdzonego uchwałą nr XXVIII/131/06 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 marca 2006 r. wraz ze zmianami dotyczącymi lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach obrębów: Pszeniczna, Pągów, Bukowie i Wojciechów, zgodnie z uchwałą nr XXIX/173/09 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 13 sierpnia 2009 r.

Podstawę formalną rozpoczęcia prac planistycznych nad opracowaniem niniejszego Studium stanowiła uchwała nr XVIII/138/12 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków - podstawa rozpoczęcia prac planistycznych.

5. UZASADNIENIE SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

Niniejszy dokument Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków stanowi całościową zmianę Studium w zakresie jego części tekstowej oraz graficznej. Powyższa zmiana wynikała z potrzeby zaktualizowania polityki przestrzennej gminy w zakresie obowiązujących przepisów prawa oraz uporządkowania obowiązujących wytycznych i zasad zagospodarowania, stanowiących podstawę dla rozwoju zamierzeń inwestycyjnych, wskazanych do realizacji w obszarze gminy. Na wymóg zmiany Studium wpływają m.in. następujące uwarunkowania:

- Wymogi wynikają z obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dotychczas obowiązujące Studium zostało sporządzone w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, która utraciła moc na podstawie art. 88 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Konieczność aktualizacji materiałów inwentaryzacyjnych, uwzględniających zmiany w zagospodarowaniu, uzbrojeniu terenu, stanu środowiska oraz uwzględnienie istniejących i projektowanych obszarów chronionych na obszarze gminy.
- Konieczność aktualizacji polityki przestrzennej w odniesieniu do kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów; planowanego rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym (w tym dotyczących ochrony i kształtowania obszarów ochrony krajobrazu); złożonych wniosków o zmianę przeznaczenia terenów; zmian zachodzących na rynku nieruchomości, popytu na tereny związane z usługami oraz popytu na tereny inwestycyjne.

6. STRUKTURA DOKUMENTU

CZĘŚĆ TEKSTOWA, składająca się z III części:

I – WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE II – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW	ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR RADY GMINY W WILKOWIE Z DNIA w sprawie przyjęcia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków
---	---

CZĘŚĆ GRAFICZNA, obejmująca uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków, w skali 1:10 000, stanowiące integralną część Studium:

RYS. 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

ZAŁĄCZNIK NR 2

DO UCHWAŁY RADY GMINY W WILKOWIE Z DNIA

w sprawie przyjęcia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków

RYS. 2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

ZAŁĄCZNIK NR 3

DO UCHWAŁY RADY GMINY W WILKOWIE Z DNIA

w sprawie przyjęcia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków

7. DOKUMENTACJA PRAC PLANISTYCZNYCH

Dokumentacja prac planistycznych projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków zawiera zbiór dokumentów formalno-prawnych, związanych z procesem sporządzenia projektu dokumenty, informowania o etapach prac planistycznych, uzgodnienia, opiniowania i przyjęcia dokumentu Studium oraz zbiór wniosków, uwag i korespondencji, związanej z procesem prac planistycznych. Dokumentacja została sporządzona zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i jest dostępna do wglądu w Urzędzie Gminy Wilków.

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

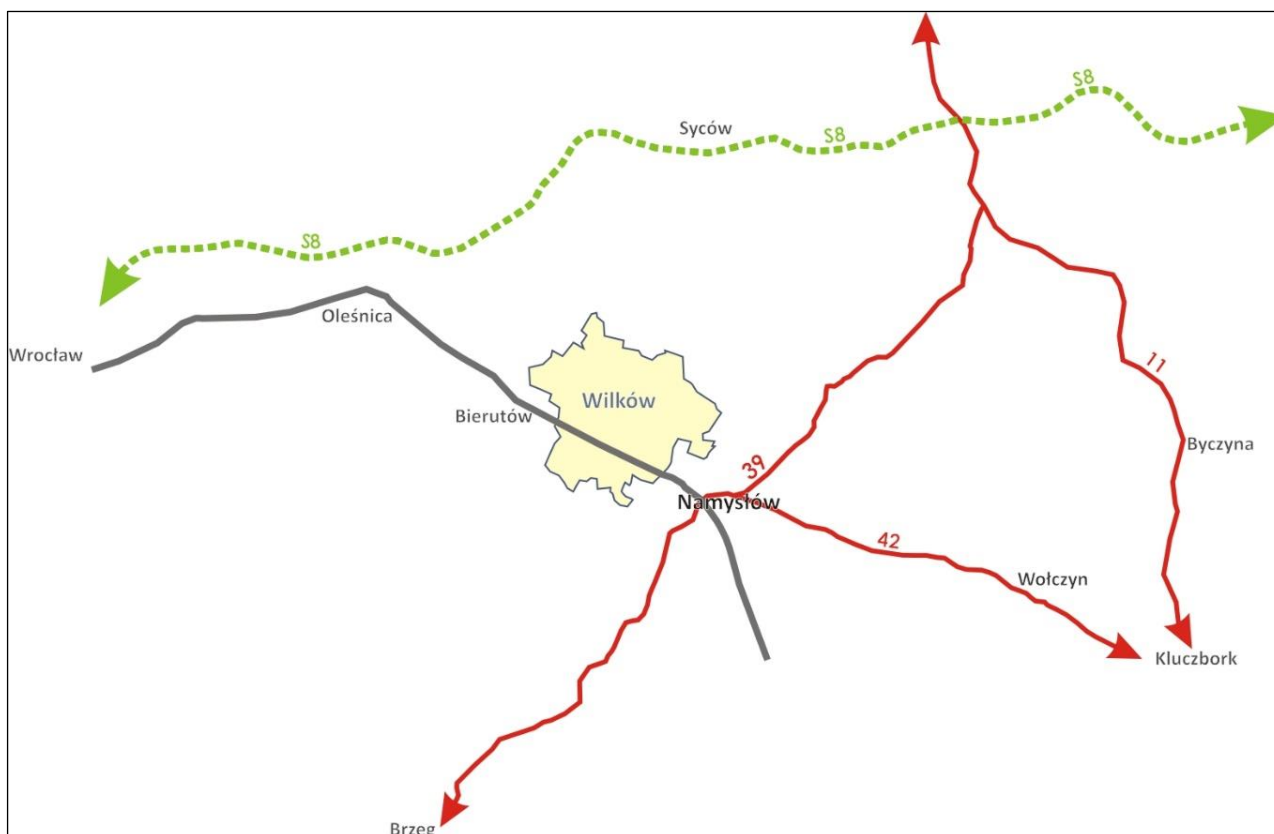
1.1. POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Regionalnie gmina Wilków należy do Ziemi Namysłowskiej. Stanowi jedną z czterech gmin wiejskich powiatu namysłowskiego położonego w północno-zachodniej części województwa opolskiego. Jedyną miejsko-wiejską gminą powiatu jest Namysłów, w którym jest zlokalizowana siedziba powiatu. Miasto Namysłów jest położone na południowy wschód od Wilkowa.

Północno-zachodnia granica gminy Wilków pokrywa się z granicą powiatu oraz województwa. Gmina graniczy z gminami województwa dolnośląskiego: od północy z gminą Dziadowa Kłoda oraz od zachodu z gminą Bierutów. Po wschodniej i południowej stronie gminy położona jest gmina Namysłów (powiat namysłowski) z siedzibą powiatu. Granice administracyjne mają charakter geodezyjny, wytyczone zostały po granicach działek ewidencyjnych lub drogami rolniczymi. Jedynie odcinek północno-wschodniej granicy częściowo pokrywa się z biegiem rzeki Widawy.

Gmina Wilków posiada połączenia drogowe z ośrodkami powiatowymi województwa opolskiego tj. Namysławem (powiat namysłowski) i Kluczborkiem (powiat kluczborski), a także ze stolicą województwa opolskiego - Opolem przez Namysłów, Pokój i Kup oraz ze stolicą województwa dolnośląskiego - Wrocławiem przez Bierutów i Oleśnicę. Dostępność komunikacyjną regionu zapewnia przebieg dróg wojewódzkich i krajowych. Droga wojewódzka nr 451 posiada bezpośrednie połączenie z drogami krajowymi. Po południowo-wschodniej stronie gminy przebiega ciąg komunikacyjny rangi krajowej oparty o drogę krajową nr 39 o przebiegu: Łagiewniki - Strzelin - Biedrzychów - Owczary - **Brzeg - Namysłów - Kępno** oraz drogę krajową nr 42 relacji: **Namysłów - Kluczbork - Praszka - Rudniki** - Działoszyn - Pajęczno - Nowa Brzeźnica - Radomsko - Przedbórz - Ruda Maleniecka - Końskie - Skarżysko Kamienna - Rudnik.

Dostępność komunikacyjną gminy zapewnia droga wojewódzka nr 451, łącząca drogę ekspresową S8 (E67) w okolicach Oleśnicy z drogą krajową nr 39 w Namysłowie, przebiegającą przez południowo-centralną część gminy Wilków (na linii wschód – zachód). Przez południową część gminy przebiega linia kolejowa łącząca Oleśnicę i Namysłów z przystankiem kolejowym w Wilkowie. Nie stanowi ona jednak ważnego elementu systemu komunikacji w gminie.

Ryc. 1. Położenie komunikacyjne w systemie dróg krajowych i wojewódzkich
Źródło: opracowanie własne.

1.2. POLITYKA PRZESTRZENNA I STAN PLANISTYCZNY

1.2.1. Podział terytorialny i jednostki planistyczne

Wilków stanowi gminę wiejską, w granicach której ustanowiono 12 jednostek pomocniczych – sołectw, których granice pokrywają się z granicami obrębów ewidencyjnych. Sołectwa pełnią funkcję gminnych jednostek planistycznych. Powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 10 057 ha.

W skład sołectwa wchodzi jedna lub kilka miejscowości. Sieć osadnicza gminy składa się z 12 wsi oraz 3 przysiółków i 1 kolonii. W sołectwie Wilków wyróżniono wieś Wilków oraz przysiółek Wilków - dawniej Barski Dwór, w sołectwie Pągów: wieś Pągów oraz przysiółek Pągówek, w sołectwie Bukowie: wieś Bukowie oraz przysiółek Chrzastów. W obszarze gminy znajduje się również jedna kolonia – Wojciechów, położoną w sołectwie Wojciechów.

Tab. 1. Podział terytorialny i osadniczy gminy

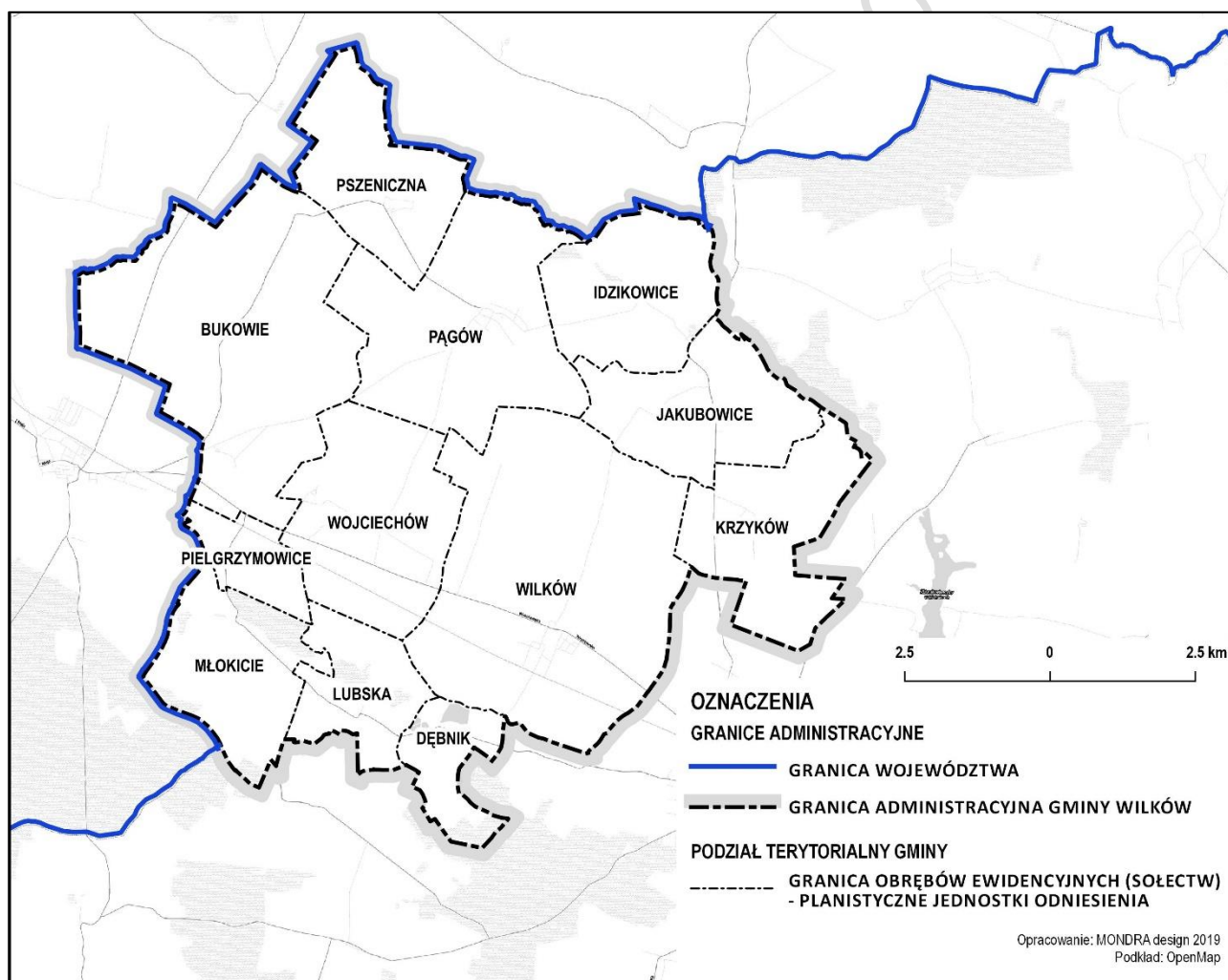
Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia sołectwa (ha)	% z ogółu powierzchni gminy	Jednostki osadnicze wchodzące w skład sołectwa
1	Bukowie	1743	17,3	Bukowie, Chrzastów (przysiółek)
2	Dębnik	271	2,7	Dębnik
3	Idzikowice	660	6,6	Idzikowice
4	Jakubowice	680	6,7	Jakubowice

5	Krzyków	697	6,9	Krzyków
6	Lubska	417	4,1	Lubska
7	Młokicie	630	6,3	Młokicie
8	Pągów	1182	11,8	Pągów, Pągówek (przysiółek)
9	Pielgrzymowice	234	2,3	Pielgrzymowice
10	Pszeniczna	641	6,4	Pszeniczna
11	Wilków	2009	20,1	Wilków, Wilkówek (przysiółek)
12	Wojciechów	893	8,9	Wojciechów, Kolonia Wojciechów

Źródło: opracowanie własne.

Największymi sołectwami gminy są: Wilków, obejmujący ośrodek gminny oraz Bukowie. Ich powierzchnia wynosi ok. 2 000 ha. Najmniejszymi sołectwami są Dębnik oraz Pielgrzymowice o powierzchni nieprzekraczającej 300 ha.

Ryc. 2. Podział gminy jednostki organizacji terytorialnej
 – obręby ewidencyjne (sołectwa) – planistyczne jednostki odniesienia

Źródło: opracowanie własne.

1.2.2. Polityka przestrzenna i stan planistyczny

Dotychczasowa polityka przestrzenna gminy została zawarta w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków, przyjętym uchwałą nr VIII/61/11 Rady Gminy Wilków z dnia 09 września 2011 r., stanowiącego tekst jednolity Studium zatwierdzonego uchwałą nr XXVIII/131/06 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 marca 2006 r. wraz ze zmianami dotyczącymi lokalizacji elektrowni wiatrowych w obrębach geodezyjnych: Pszeniczna, Pągów, Bukowie, Wojciechów. Powyższe zmiany wprowadzono uchwałą nr XXIX/173/09 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 13 sierpnia 2009 r.

Na mocy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym utraciły moc miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed dniem 1 stycznia 1995 r. W gminie Wilków utracił moc Plan Ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków. Gmina nie posiadała opracowanych planów szczegółowych zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym:

- 1) **Uchwała nr III/19/02 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 grudnia 2002 r.** w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków, obejmujących wsie Dębnik, Idzikowice, Krzyków, Lubska, Młokicie, Pągów i Wojciechów (Dz. Urz. Województwa Opolskiego Nr 5, poz. 148)
 1. **Dębnik** – (ok. 56,70 ha) tereny przeznaczone pod lokalizację stawów, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową, tereny usług oraz użytków rolnych.
 2. **Idzikowice** – (ok. 32,65 ha) tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową, zabudowę usługową oraz użytki rolne.
 3. **Krzyków** – (ok. 3,90 ha) tereny przeznaczone pod działalność produkcyjno-usługową oraz zadrzewienia.
 4. **Lubska** – (ok. 31,10 ha) tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zabudowę zagrodową oraz działalność gospodarczą i usługowo-produkcyjną
 5. **Młokicie** - (ok. 28,4 ha) tereny przeznaczone pod zieleni parkową, użytki rolne oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Wyznaczona strefa ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego.
 6. **Pągów** - (ok. 28,4 ha) tereny przeznaczone pod zieleni parkową, użytki rolne oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Wyznaczona strefa ochrony konserwatorskiej.
 7. **Wojciechów** - (ok. 45,50 ha) tereny przeznaczone do zalesienia.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- 2) **Uchwała nr XIX/110/08 Rady Gminy Wilków z dnia 29 sierpnia 2008 r.** w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków (Dz. Urz. Województwa Opolskiego Nr 75 poz. 1921)

Wilków - obszar planu obejmuje obszar całego sołectw tj., 2009 ha wraz z główną miejscowością gminną – Wilkowem. Plan miejscowy przeznacza tereny pod zabudowę mieszkaniową jed-

norodziną, usługową, przemysłową oraz zabudowę zagrodową. Wyznacza tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych oraz tereny otwarte – tereny rolnicze. Wyznacza strefę ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego Wilkowa.

- 3) Uchwała nr XXX/176/09 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 1 października 2009 r.** w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Uchwała obejmuje obszar lokalizacji farm wiatrowych w obszarze sołectwa Pągów wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenów.

- 3a) Uchwała nr XXXIX/240/10 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 24 czerwca 2010 r.** w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Uchwała wyznaczała nowe tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi.

- 4) Uchwała nr IX/69/11 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 października 2011 r.** w sprawie uchwalenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Uchwała wprowadziła obszar lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi w obszarze sołectwa Wilków, na terenach rolniczych, po wschodniej stronie wsi Wilków (zmiana mpzp dla wsi Wilków – pkt. 2)

Podsumowując powyższą analizę - sporządzone na terenie gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego można podzielić na dwie kategorie:

- I. Kształtujące zagospodarowanie przestrzenne terenów wiejskich wybranych miejscowości: zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków: miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wybranych miejscowości uchwalony w 2002 r. oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Wilków z 2008 r.
- II. Kształtujące warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej: plany miejscowe dla obszarów elektrowni wiatrowych w sołectwach Pągów i Wilków (2009 r., 2011 r.) wraz ze zmianami.

1.2.3. Bilans użytkowania ziemi

Układ zagospodarowania przestrzeni odzwierciedla struktura użytkowania gruntów. Główną funkcją gminy determinującą jej strukturę użytkowania jest funkcja rolnicza. W bilansie użytkowania gruntów, ponad 90% gruntów jest użytkowanych rolniczo, a wśród użytków rolnych dominują grunty orne. Udział użytków zielonych kształtuje się na poziomie 8%. Gmina charakteryzuje się niewielką lesistością na poziomie 2,61%. Jest to najniższy wskaźnik lesistości w województwie, w którym lesistość jest na poziomie 26,3%. Gmina Wilków jest słabo zurbanizowana, w jej strukturze przestrzennej przeważają tereny otwarte, użytkowane w formie gruntów rolnych.

System dróg poza głównymi ciągami obsługującymi miejscowości, stanowią drogi polne oraz drogi dojazdowe do pól uprawnych i zabudowy zagrodowej, niespełniające parametrów dróg publicznych. Odzwierciedla to niski udział gruntów pod drogami w użytkowaniu gminy, wynoszący 3,15%, co jest wskaźnikiem charakterystycznym dla terenów wiejskich.

Tab. 2. Struktura użytkowania gruntów

Lp.	Rodzaj użytkowania gruntów:	Powierzchnia (ha)	Udział (%)
1	Użytki rolne	9257	92,00
	grunty orne	8031	79,82
	sady	19	0,19
	łąki	520	5,17
	pastwiska	355	3,53
	grunty rolne zabudowane	206	2,05
	grunty pod stawami	69	0,69
	grunty pod rowami	57	0,57
2	Grunty leśne, zadrzewione, zakrzewione	284	2,82
	lasy	263	2,61
	grunty zadrzewione, zakrzewione	21	0,21
3	Grunty zabudowane i zurbanizowane	449	4,46
	tereny mieszkaniowe	44	0,44
	tereny przemysłowe	12	0,12
	inne tereny zabudowane	12	0,12
	zurbanizowane tereny niezabudowane	3	0,03
	tereny rekreacji i wypoczynku	26	0,26
	tereny komunikacyjne	352	3,50
	drogi	317	3,15
	tereny kolejowe	34	0,34
	użytki kopalne	1	0,01
4	Grunty pod wodami	34	0,34
	powierzchniowymi płynącymi	30	0,30
	powierzchniowymi stojącymi	4	0,04
5	Nieużytki	36	0,36
6	Tereny różne	2	0,02
	Razem:	10062	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

1.2.4. Uzbrojenie terenu

Prowadzona dotychczas polityka w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, koncentrowała zabudowę i zagospodarowanie terenów w granicach obszarów zurbanizowanych poszczególnych miejscowości. Obszary zurbanizowane są uzbrojone w sieć wodociągową, energii elektrycznej i telekomunikacyjną. Uzbrojenie terenów w sieć kanalizacyjną jest na etapie realizacji. Skanalizowane zostały tereny wschodniej części gminy oraz miejscowości Pągów, pozostałe miejscowości będą sukcesywnie obejmowane zasięgiem sieci kanalizacyjnej. Obecnie trwają prace techniczne, w zakresie skanalizowania miejscowości Pągów.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Zadaniem gminy jest zapewnienie ładu przestrzennego, czyli pożądanego stanu przestrzeni, jej elementów i prawidłowych relacji między nimi.

Paradygmat ładu przestrzennego jest podstawą wszelkich działań planistycznych, uregulowany prawnie ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym interpretowany jest, jako *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne*.

Planowanie przestrzenne służyć ma właściwemu kształtowaniu przestrzeni w sposób zapewniający jej podstawową cechę – ład, rozumiany jako:

- **ład społeczny** – gwarantujący wszystkim użytkownikom możliwość korzystania z wartości przestrzeni, eliminujący segregację, chroniący interesy publiczne i prawa właścicieli oraz włączający znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej;
- **ład ekonomiczny** – gwarantujący efektywne gospodarczo użytkowanie przestrzeni oraz warunki dla funkcjonowania w niej podmiotów i użytkowników;
- **ład kulturowy** – gwarantujący szacunek i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, opiekę i ochronę zabytków, troskę o spuściznę i tożsamość kulturową;
- **ład estetyczny** – gwarantujący harmonię i piękno otoczenia życia człowieka, wpływające na poczucie jakości zamieszkania;
- **ład ekologiczny** – gwarantujący funkcjonowanie systemów przyrodniczych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Gmina Wilków jest położona w znacznej odległości od dużych ośrodków miejskich jak i aglomeracji przemysłowych, pomiędzy dwoma regionalnymi ośrodkami miejskimi: Bierutowem i Namysłowem. Położenie oraz rolniczy charakter gminy wpłynął na sposób jej zagospodarowania oraz niewielki poziom zurbanizowania terenów gminy. Zabudowa zlokalizowana jest głównie wzdłuż szlaków komunikacyjnych, co uwarunkowane jest występowaniem na terenie gminy gruntów o bardzo dobrej oraz dobrej przydatności do produkcji rolnej (II i III klasa bonitacyjna).

Układ osadniczy to szereg powiązań między jednostkami osadniczymi, warunkujący funkcjonowanie społeczno-administracyjne na danym obszarze. Sieć osadniczą gminy Wilków charakteryzuje monocentryczna hierarchia ośrodków, z dominującą funkcją miejscowości gminnej Wilkowa. Miejscowość skupia główne i reprezentacyjne funkcje publiczne gminy. Stanowi siedzibę administracyjną, miejsce lokalizacji ośrodków usługowych oraz tworzy główną przestrzeń publiczną gminy. Pozostałe miejscowości pełnią przede wszystkim funkcje mieszkaniową, uzupełnioną pojedynczymi usługami: lokalnymi na potrzeby mieszkańców lub usług publicznych (usługi oświaty, kultu religijnego). Poszczególne miejscowości różnią się od siebie sposobem zagospodarowania przy zachowaniu podobnych programów funkcjonalno-użytkowych. Istniejąca struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy umożliwia racjonalną gospodarkę przestrzenną na jej terenie. Wilków charakteryzuje równomierną siecią osadniczą o czytelnych granicach terenów zurbanizowanych. Skupienie zabudowy umożliwia obsługę miejscowości zarówno w zakresie infrastruktury technicznej (obsługa

komunikacyjna terenów oraz ich uzbrojenie) jak i w zakresie infrastruktury społecznej (wszyscy mieszkańcy danej miejscowości mają dogodny dostęp do obiektów użyteczności publicznej – zarówno istniejących jak i planowanych).

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH

3.1. WARUNKI GEOLOGICZNE

3.1.1. Budowa geologiczna

Gmina Wilków jest położona we wschodniej części monokliny przedsudeckiej. Jednostkę budują skały permu, triasu, jury i kredy, nachylone w kierunku północno-wschodnim. Taki układ warstw został spowodowany wypiętrzaniem Sudetów podczas ruchów kimeryjskich i laramijskich orogenezy alpejskiej. W wyniku występowania w paleogenie gorącego klimatu i związanej z nim intensywnej erozji i denudacji, wierzchnie warstwy osadów uległy zniszczeniu. W związku z tym na omawianym terenie najmłodszymi osadami ery mezozoicznej są mułowce, iłowce i iły kajpru w środkowym i górnym triasie. Zalegają one na głębokości od 55 do 90 m p.p.t. Najpłycej występują one w dolinie rzeki Widawy, a najgłębiej w rejonie wzgórz wodnolodowcowych w centralnej i północnej części gminy. Bezpośrednio na utworach kajpru zalegają iły, mułki i piaski miocenu górnego, które gromadziły się w zbiorniku wodnym, jaki ukształtował się w tym okresie na przedpolu Sudeków.

Na skutek wynoszenia tego obszaru podczas pliocenu następowała erozja, czego skutkiem są nierówności w spągu warstwy miocenijskiej. Miąższość tej warstwy waha się w granicach od 15 do 35 m. Okres plejstocenu to czas trzykrotnego nasunięcia lądolodu na ten obszar. Gliny zwałowe zlodowacenia Nidy (zlodowacenia południowopolskie) występują jedynie wypow. Największe miąższości (ok. 20 m) zanotowano w północnej części obszaru. Podczas interglacjału małopolskiego oraz zlodowacenia Sanu zostały wypełnione zagłębienia powstałe jeszcze podczas miocenu. Zostały tam naniesione piaski i żwiry rzeczne (podczas interglacjału małopolskiego) oraz iły i mułki zastoi-skowe (we wczesnej fazie zlodowacenia Sanu). Ich łączna miąższość dochodzi miejscami nawet do 25 m. Z okresu zlodowacenia Sanu pochodzi również ciągła i o dużej miąższości warstwa gliny zwałowej o grubości od 5 do 25 m. Grubość tej warstwy jest na większości obszaru bardzo mało zróżnicowana przestrzennie i wynosi zwykle ok. 20 m. Miejscami może ona dochodzić do 25 m.

Ostatnie nasunięcie lądolodu na ten obszar miało miejsce podczas zlodowacenia Odry. Pochodzą z tego okresu gliny zwałowe o miąższości zwykle ok. 5-10 m występujące na większości omawianego obszaru. W tym czasie zostały również naniesione piaski wodnolodowcowe tworzące obecne równiny wodnolodowcowe. Mają one jednak niewielkie miąższości dochodzące do kilku metrów. Z tego okresu pochodzą również formy akumulacji szczelinowej (ozy i kemy). Grubość osadów je tworzących wynosi zwykle do ok. 10 m.

W okresie zlodowacenia Warty, podczas którego lądolód nie dotarł do omawianego obszaru, miała miejsce przede wszystkim akumulacja osadów spływających z topniejącego lodowca pod postacią rozległego sandru w południowej części terenu. Z okresu zlodowacenia Wisły pochodzą piaski, żwiry i mułki, które tworzą obecną terasę nadzalewową rzeki Widawy.

Holocen to przede wszystkim okres intensywnej erozji i akumulacji osadów rzecznych rzeki Widawy i jej dopływów. W dolinie rzeki Widawy mogą one mieć miąższość do 3 m.

3.1.2. Złoża surowców

Jedynymi surowcami naturalnymi mogącymi mieć znaczenie ekonomiczne na terenie gminy Wilków są występujące powierzchniowo kruszywa naturalne, związane z utworami czwartorzędu oraz torfy. W obszarze gminy występują:

- piaski i żwiry ozów, które występują w pobliżu miejscowości Wilkówek, jak również w okolicach Jakubowic;
- piaski kemowe w okolicach Jakubowic i Pągowa;
- torfy w części północno-wschodniej gminy, leżące wzdłuż doliny Widawy.

Obecnie na terenie gminy nie udokumentowano złóż surowców naturalnych. Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) wskazał jeden obszar perspektywiczny występowania kopalin pospolitych (piasków), zlokalizowane w Wilkówku (Barski Dwór). Lokalizacja została naniesiona na mapę geologiczno-gospodarczą Polski. Obszar nie jest predysponowany do wydobywania ze względu na istniejące zagospodarowanie. W większości jest on zadrzewiony, stanowi enklawę zieleni w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a po części jest zabudowany budynkami Barskiego Dworu.

3.2. KRAJOBRAZ NATURALNY I UKSZTAŁTOWANIE TERENU

3.2.1. Regionalizacja fizyczno-geograficzna

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną J. Kondrackiego gmina Wilków jest położona w obrębie mezoregionu Równina Oleśnicka, w jego centralnej części.

Regiony geograficzne posiadają cechy swoich naturalnych krajobrazów. Krajobraz geograficzny oznacza fizjonomiczny typ terenu o swoistej strukturze, na którą składa się wzajemne powiązanie rzeźby terenu, ze stosunkami wodnymi, klimatycznymi, glebowymi terenu oraz efektami gospodarki ludzkiej, które zmodyfikowały warunki przyrodnicze.

Równina Oleśnicka (318.56) jest najmniejszą jednostką fizycznogeograficzną, położoną w prawej części dorzecza Odry, w zlewni Stobrawy i Widawy, przylegającą od południa do Wału Trzebnickiego. Wchodzi w skład makroregionu niziny Śląskiej, stanowiącej część podprovincji Niziny Środkowoeuropejskiej (318) prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej (31).

Cecha odróżniającą ten mezoregion od terenów sąsiednich jest występowanie dużych obszarów glin zwałowych z okresu zlodowacenia Odry pokrytych peryglacjalnymi glinami pylastymi, na których rozwinęły się gleby o wysokich klasach bonitacyjnych. Na północy ten mezoregion sąsiaduje ze Wzgórzami Trzebnickimi, Twardogórskimi oraz Ostrzeszowskimi, które są morenami czołowymi zlodowacenia Warty. W związku z tym w północnej części omawianego mezoregionu występują sandry zbudowane z piasków wodnolodowcowych naniesionych podczas deglacjacji lądolodu tego zlodowacenia.

Zgodnie z podziałem mikroregionalnym W. Walczaka, uszczegółowiającym regionalizację fizyczno-geograficzną (1970), Równina Oleśnicka została podzielona na 4 mikroregiony. Gmina Wilków jest położona w obrębie dwóch mikroregionów.

Przeważająca część gminy znajduje się w granicach Równiny Oleśnicko-Bierutowskiej (318.561), lekko falistej wysoczyzny morenowej z występującymi na północy sandrami. Południową część gminy Wilków jest położona na terenie Równiny Namysłowskiej (318.564) z dominacją utworów wodnolodowcowych.

3.2.2. Pochodzenie i ukształtowanie rzeźby terenu

Największą część obszaru gminy Wilków zajmują gliny zwałowe naniesione podczas zlodowacenia Odry z miejscowymi przewarstwieniami piasków i żwirów wodnolodowcowych. Równiny wodnolodowcowe występują jedynie w południowej części terenu na południe od Wojciechowa oraz północnym skrawku terenu, na północ od Idzikowic. Pod wpływem działalności wód lodowcowych tego zlodowacenia wytworzyły się również pagórkowate formy akumulacji szczelinowej. Wody płynące z dość dużą siłą naniósł materiał piaszczysty i żwirowy tworzący we wschodniej części obszaru rozległe zgrupowanie ozów. Podczas zanikania lądolodu spokojna sedimentacja w szczelinach lodowca spowodowała odłożenie drobniejszego materiału piaszczystego oraz mułkowego tworzącego kemę (nieдалеко miejscowości Pągów). W północno-zachodniej części obszaru gminy został też odłożony materiał piaszczysty i żwirowy, zaklasyfikowany do form akumulacji szczelinowej.

Zlodowacenie Odry było ostatnim zlodowaceniem, podczas którego lądolód wkroczył na ten obszar. Podczas późniejszych nasunięć lądolodu na teren Polski wytworzyły się na omawianym terenie warunki peryglacjalne, które wywołały intensywną denudację wytworzonych form lodowcowych i wodnolodowcowych. Dlatego obecnie większą część obszaru gminy zajmują zdenudowane wysoczyzny morenowe oraz równiny akumulacji wodnolodowcowej.

Podczas zlodowacenia Warty wody spływające sprzed czoła lądolodu naniósł na niewielkich obszarach piaski i żwiry sandrowe na południe od wsi Młokicie. Warunki peryglacjalne podczas zlodowacenia Wisły wytworzyły korzystne warunki do procesów eolicznych. Toteż w pobliżu wymienionego sandru występuje pole piasków eolicznych.

W dolinach rzecznych występuje inny charakter osadów powierzchniowych. Terasę nadzalewową rzeki Widawy tworzą piaski, żwiry i mułki, naniesione podczas zlodowacenia Wisły. W holocenie zostały one rozcięte przez erozję. Obecnie dolinę wyścielają piaski i żwiry, w obniżeniach w dnie dolin występują torfy i namuły związane głównie ze starorzeczami oraz torfowiskami niskimi. Obszar wysoczyzny morenowej jest rozcięty przez dopływy rzeki Widawy. W okresach intensywnej denudacji i procesów spłukiwania podczas zlodowacenia Wisły zostały tutaj odłożone piaski, mułki i gliny deluwialne z niszczenia form lodowcowych. Z okresu holocenu pochodzą piaski i żwiry rzeczne, wyścielające dno doliny, tak samo jak w wypadku rzeki Widawy.

Reasumując, na ukształtowanie się obecnej rzeźby terenu największy wpływ miało zlodowacenie Odry. Ukształtował się wtedy główny rys ukształtowania powierzchni. Warunki podczas późniejszych zlodowaceń oraz w holocenie częściowo przemodelowały rzeźbę terenu

poprzez wygładzenie form (ukszałtowanie się rzeźby staroglacjalnej) oraz wykształciły obecną sieć rzeczną.

Geomorfologia obszaru nie jest bardzo zróżnicowana pod względem wysokościowym. Najwyżej położone obszary gminy znajdują się w części północnej pomiędzy Pszeniczną i Bukowiem, gdzie wysokości bezwzględne sięgają 197 m n.p.m. Większa część wysoczyzny jest zlokalizowana na wysokości 170-180 m n.p.m. Najniżej położone obszary zlokalizowane są w dolinie Widawy obok Młokicia (ok. 140 m n.p.m.).

3.2.3. Spadki terenu

Powierzchnia terenu gminy jest generalnie nachylona z północy na południe. Na ten ogólny rys nakłada się występowanie wypukłych form o pochodzeniu wodnolodowcowym (ozów i kemów), występujących w centralnej i północnej części terenu, oraz obniżeń dolinnych rzek, zwłaszcza rzeki Widawy. Najniższa wysokość wynosi 141 m n.p.m. w miejscu, w którym rzeka Widawa przecina zachodnią granicę gminy. Najwyższa wysokość wynosi 197,58 m n.p.m. i występuje na terenie wzgórza wodnolodowcowego na północny-zachód od miejscowości Pszeniczna.

Spadki terenu są niewielkie. Na obszarze wysoczyzny morenowej nie przekraczają 5% a na terenie równin wodnolodowcowych wynoszą do 3%. Najwyższe spadki są związane z obrzeżami wypukłych form wodnolodowcowych oraz zboczami dolin rzecznych. Mogą one dochodzić w tych rejonach do 15%. Na terenie den dolin rzecznych wynoszą do 2%.

3.2.4. Typy krajobrazu naturalnego

W oparciu o typologię krajobrazów naturalnych Polski (*Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego. K. Badora, 2006, Typologia krajobrazu naturalnego Polski, A. Richling, 1992*) gminę charakteryzuje krajobraz nizin o rzeźbie równinnej, falistej, lokalnie pagórkowatej.

W obszarze gminy można wyróżnić dwie jednostki strukturalne krajobrazu. Północna i środkowa część charakteryzuje się krajobrazem peryglacjalnym równiny polodowcowej, zaś południowa i północna wschodnia część krajobrazem dolin i obniżeń (zalewowych den dolinnych – akumulacyjnych), związanym z obniżeniem dolinnym rzeki Widawy. W ramach bardziej szczegółowej klasyfikacji obejmującej zarówno rzeźbę terenu jak i warunki kształtowania się roślinności (poszczególne ekosystemy), w obszarze gminy Wilków można wyróżnić obszary o różnych typach krajobrazu. Jest to wynikiem w głównej mierze historii geologicznej, zwłaszcza w okresie plejstoceńskim. Różne rejony występowania glin zwałowych, utworów wodnolodowcowych oraz aluwii rzecznych spowodowały różne warunki kształtowania się gleb i roślinności.

W krajobrazie gminy Wilków można wyróżnić 3 główne strefy krajobrazów naturalnych:

1. **Strefa łąkowo-łęgowa obniżenia doliny Widawy** występująca w dwóch obszarach gminy, związanych z przebiegiem doliny Widawy. Pierwszy obszar obejmuje wschodnią przygraniczną część gminy (na wschodzie sołectw Idzikowice, Jakubowice, Krzyków). Drugi obszar jest położony na południu gminy w granicach sołectw: Pielgrzymowice, Młokicie, Lubska, Dębnik. Strefa obejmuje łąkowo-łęgowe ekosystemy, w znacznej części nieużytkowane o bardzo wysokich walorach przyrodniczych. Jest to główny ciąg ekologiczny gminy, korytarz

ekologiczny rangi krajowej, postulowany w polityce przestrzennej województwa do objęcia ochroną jako „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawy”(OChK). Obszar koncentruje rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze. Znaczący obszar doliny zajmują chronione grunty organiczne. Strefa powinna podlegać ochronie i ekstensywnemu użytkowaniu rolniczemu. Osadnictwo, ze względu na niekorzystne warunki zabudowy, nie powinno wkraczać na teren doliny (krajobraz nizinny peryglacialny).

W obszarze strefy można wyróżnić charakterystyczny krajobraz rzeźby czwartorzędowej: **wysoczyzna pagórkowatych form akumulacji wodnolodowcowej szczelinowej (ozów)**, występującym w równoleżnikowym ciągu przebiegającym od południowego wschodu na północny zachód między Bukowiem, Smarchowicami Małymi (gmina Namysłów), Wojciechowem i Pągowem. Deniwelacje lokalne sięgają tu do 10%.

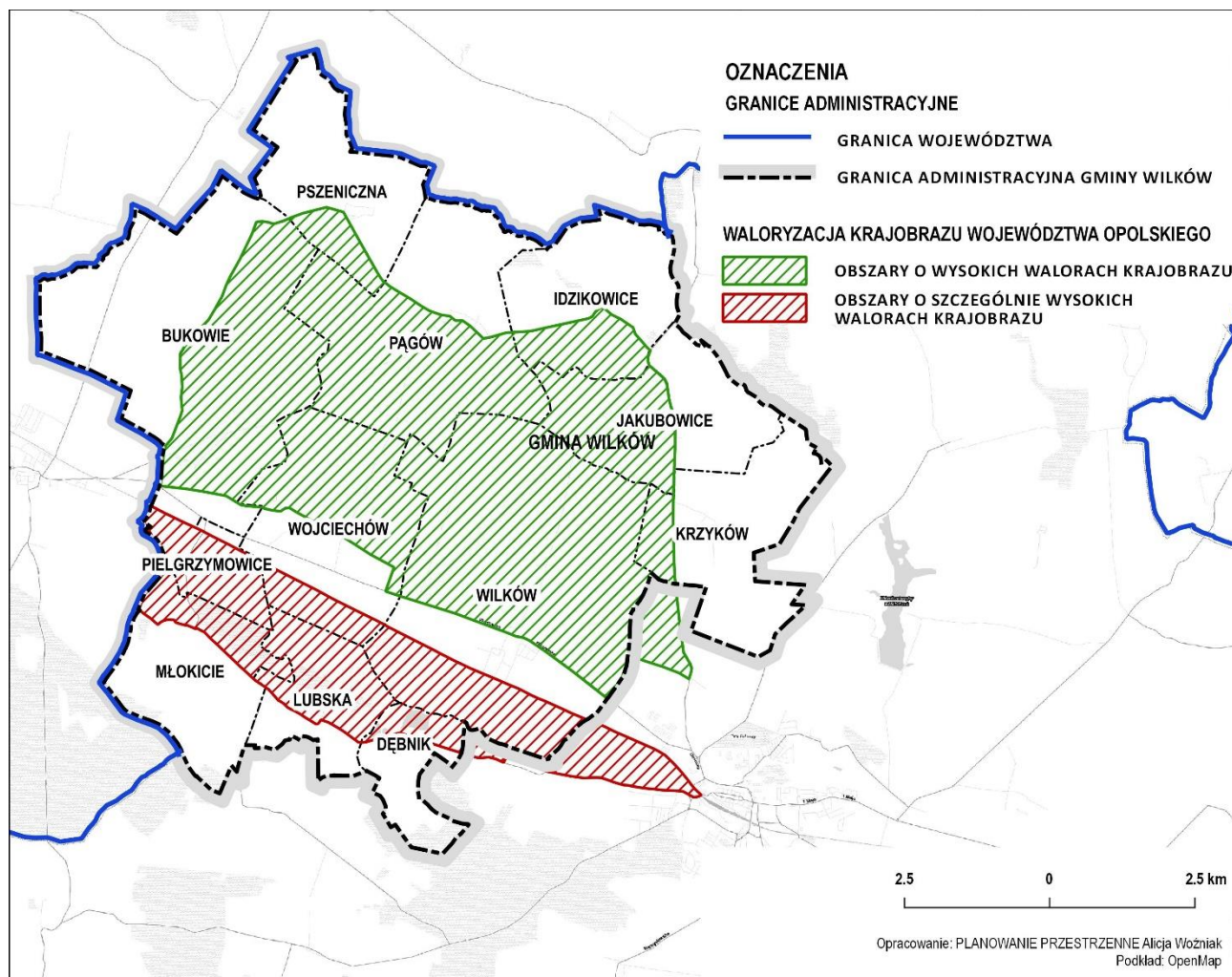
2. **Strefa rolniczej wysoczyzny polodowcowej Równiny Oleśnickiej** porozcinanej dolinami rzecznyymi (ok. 80% powierzchni gminy), obejmująca większość obszaru gminy na północ i zachód od doliny Widawy, w granicach sołectw: Pszeniczna, Bukowie, Pągów, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Wilków, Wojciechów, Pielgrzymowice (część północna).

Jest to strefa typowo rolnicza z bardzo dobrymi warunkami glebowymi dla rozwoju tej funkcji, z przewagą gleb chronionych II i III klasy bonitacyjnej. Walory przyrodnicze są stosunkowo niewielkie. Ich występowanie ogranicza się do zbiorowisk leśnych i łąkowo-pastwiskowych w obniżeniach dolin cieków, rozcinających wysoczyznę. Strefa jest głównym obszarem rozwoju rolnictwa i osadnictwa wiejskiego w ramach wysokotowarowej produkcji rolniczej (krajobraz dolin i obniżeń).

3. **Strefa leśno-rolna równiny wodnolodowcowej w obrębie Lasów Strobrowsko-Turawskich** i ich granicy rolno-leśnej, obejmująca południową część gminy na południe od doliny Widawy, w granicach południowej części sołectw: Młokicie, Lubska, Dębnik. Strefa charakteryzuje się gorszymi warunkami glebowymi dla rozwoju rolnictwa. Lasy są ubogimi nasadzeniami sosny i mają charakter typowo gospodarczy, pomimo położenia w granicach obszaru chronionego. Postuluje się zalesienia jako uzupełnienie przygranicznych kompleksów Lasów Strobrowsko-Turawskich, na glebach piaszczystych (krajobraz nizin, równinny i falisty).

3.2.5. Ochrona krajobrazu naturalnego

W obszarze gminy Wilków wyodrębniono te o wysokich i szczególnie wysokich walorach krajobrazu naturalnego, proponowanych do objęcia ochroną w planowaniu przestrzennym.

Ryc. 3. Obszary o wysokich i szczególnie wysokich walorach krajobrazu wg waloryzacji krajobrazu naturalnego województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie waloryzacji krajobrazu naturalnego województwa opolskiego.

Obszar o szczególnych walorach krajobrazowych obejmuje dolinę Widawy, natomiast obszar o wysokich walorach krajobrazowych obejmuje peryglacjalny krajobraz polodowcowy. Granice tego obszaru zostały uszczegółowione w Opracowaniu ekofizjograficznym województwa opolskiego, w którym wskazany został obszar obejmujący peryglacjalny krajobraz polodowcowego - zgrupowanie ozów, zlokalizowanego w północno-środkowej części gminy, postulowany do zachowania i ochrony przed zagospodarowaniem ingerującym w krajobraz (elektrownie wiatrowe, linie elektroenergetyczne wysokich napięć 220 kV i 400 kV), oraz zagospodarowaniem, zmieniającym naturalną rzeźbę terenu. Obecnie w obszarze tym zlokalizowana jest farma wiatrowa „Pągów”.

3.3. WARUNKI KLIMATYCZNE

3.3.1. Klimat

Obszar gminy położony jest w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. W podziale klimatycznym Polski wg Wosia (1993) obszar gminy należy do Regionu Południowo-Wielkopolskiego. Region ten wyróżnia się dużą liczbą dni umiarkowanie ciepłych jednocześnie pochmur-

nych i bez opadu (48 dni) oraz ciepłych, pochmurnych i bez opadu (38 dni). Przy takich typach pogody promieniowanie długofalowe Ziemi jest w większym stopniu zatrzymywane przez chmury, niż na terenach otaczających ten rejon klimatyczny. W związku z tym temperatury na tym terenie są wysokie, a amplitudy temperatur – niskie.

Przebieg temperatury jest typowy dla obszaru nizinnego. Najniższe temperatury występują w styczniu. Średnia tego miesiąca wynosi $-1,5^{\circ}\text{C}$. Najwyższe temperatury są notowane w lipcu ze średnią 18°C . Średnia roczna temperatura wynosi $8,5^{\circ}\text{C}$. Dominującymi kierunkami wiatrów w gminie są kierunek południowy i zachodni. Średnia roczna prędkość wiatru na wysokości 10 m nad powierzchnią gruntu wynosi 2,5–3 m/s. Głównym kanałem przemieszczania się mas powietrza i przewietrzania w gminie jest dolina Widawy.

Rejon ten charakteryzuje się krótką zimą i długim latem. Czas bezzimnia ($>0,0^{\circ}\text{C}$) trwa ponad 294 dni, okres gospodarczy z temperaturą $>2,5^{\circ}\text{C}$ – od 250 do 260 dni, okres wegetacyjny ($>5,0^{\circ}\text{C}$) ok 230 dni, lato ($>5,0^{\circ}\text{C}$) zaczyna się na przełomie maja i czerwca. Suma opadów wynosi ok. 600 mm i jest na ogół wyższa niż na terenach nizinnych. Takie warunki klimatyczne są korzystne dla rozwoju roślin, co stwarza dobre warunki do rozwoju rolnictwa. Obszar gminy charakteryzuje się również korzystnym bioklimatem. W podziale województwa opolskiego na regiony bioklimatyczne obszar gminy zaliczono do Dzielnicy północnej z liczbą dni z „komfortem” dla wypoczywających wynoszącą ok. 140 dni w roku.

3.3.2. Mikroklimat

Na ukształtowanie się warunków mikroklimatycznych największy wpływ mają: ukształtowanie powierzchni, ekspozycja stoków, pokrycie terenu oraz występowanie wód. Omawiany obszar charakteryzuje się raczej niewielkimi spadkami. Wyjątkiem jest ciąg pagórków wodnolodowcowych, głównie ozów, w północno-wschodniej części obszaru. Mają one przebieg z północnego-zachodu na południowy wschód. Taki kierunek osi tych form powoduje, że ich północno-wschodnie stoki są nagrzewane głównie w okresie porannym, kiedy grunt jest wychłodzony. Ekspozycja południowo-zachodnich zboczy tych pagórków na promienie słoneczne w godzinach południowych i popołudniowych powoduje ich silne nagrzanie, w związku z czym średnia temperatura dobową tych zboczy jest znacznie wyższa, niż stoków północno-wschodnich. Różnice temperatur pomiędzy zboczami mogą być silniejsze na tych ozach, na których rosną lasy, a więc na pagórkach na północ od miejscowości Kolonia Wojciechów.

Obszary wysoczyzn lodowcowych i wodnolodowcowych charakteryzują się, jak wspomniano, niewielkimi spadkami terenu. Dlatego nie występują tutaj duże różnice mikroklimatyczne między różnymi częściami tej formy terenu. Charakteryzują się one typowymi korzystnymi warunkami klimatycznymi, charakterystycznymi dla obszaru całego mezoregionu Równiny Oleśnickiej. Nieco lepsze warunki będą oczywiście występowały na tych obszarach, gdzie wystawa stoków będzie południowa, a więc na terenie na północ od rzeki Widawy. W dolinach rzecznych głównym czynnikiem kształtującym mikroklimat jest występowanie wody. W związku z tym ich rejony charakteryzują się dużą wilgotnością powietrza i częstszymi mgłami.

3.3.3. Predyspozycje klimatyczne dla rozwoju energii odnawialnej

Obszar gminy Wilków posiada dogodne uwarunkowania dla rozwoju energetyki odnawialnej ze względu na kierunki i moc wiatrów. Na znaczącym obszarze gminy występują bardzo dobre warunki do rozwoju w zakresie pozyskiwania energii odnawialnej z energii wiatru. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje farma wiatrowa „Pągów”, zlokalizowana na obszarach rolniczych, pomiędzy wsiami Bukowie i Pągów oraz farma wiatrowa „Wilków”, zlokalizowana na terenach rolniczych, po wschodniej stronie miejscowości Wilków (obie farmy objęte są ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Ograniczeniem dla lokalizacji elektrowni wiatrowych jest ochrona krajobrazów naturalnych. Na znaczącej części gminy wyodrębniono krajobraz równiny polodowcowej z ukształtowaną pagórkowatą rzeźbą terenu (najwyższe w województwie zgrupowanie ozów), postulowane w ramach regionalnej polityki przestrzennej do objęcia ochroną i wyłączenia z lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz linii wysokich napięć (220 i 400 kV).

3.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE I UŻYTKOWANIE WÓD PODZIEMNYCH

3.4.1. Zasoby wód podziemnych

Zgodnie z regionalizacją zwykłych wód podziemnych B. Paczyńskiego (PIG) gmina jest położona w makroregionie południowym, regionie wrocławskim XV, subregionie kluczborskim XV₂. Subregion charakteryzuje się podłożem nieprzepuszczalnym, zbudowanym z iłowców górnego triasu (kajpru) oraz iłów trzeciorzędowych. Główne piętro wodonośne wykształcone jest w utworach czwartorzędowych. Bazą drenażu wód podziemnych jest dolina Odry. Drenaż Widawy zaznacza się bardzo słabo.

Na niemal całym terenie gminy Wilków brak jest użytkowego poziomu wodonośnego (piętro wodonośne nie spełnia kryteriów użyteczności). Jest to spowodowane brakiem odpowiednich osadów, w których mogłyby się gromadzić wody podziemne. Na znacznej części obszaru na ciągłej, nieprzepuszczalnej warstwie glin zwałowych zlodowacenia Sanu zalegają bezpośrednio gliny piaszków wodnolodowcowych lub zlodowacenia Odry. Wyjątkiem są obszary wzdłuż równoleżnikowego odcinka Widawy oraz na południe od tej rzeki, a także w części północno-wschodniej obszaru w pobliżu Jakubowic oraz w okolicach Pszenicznej. We wszystkich tych rejonach piętro użytkowe tworzą wody zgromadzone w osadach czwartorzędowych.

Piętro trzeciorzędowe występuje lokalnie w rejonie Młokicia i Dębника. Jest ono wykształcone w formie cienkich przewarstwień piaszczystych, występujących w kompleksie ilastym. Zawodnione wkładki piaszczyste posiadają ograniczony zasięg i występują na różnych głębokościach. Ze względu na niekorzystne warunki hydrogeologiczne, dużą zmienność i niewielkie rozprzestrzenienie, trzeciorzędowe poziomy wodonośne nie mogą zostać zakwalifikowane do poziomów użytkowych.

W okolicach Jakubowic oraz na północ od Pszenicznej piętro czwartorzędowe tworzą wody znajdujące się w rzecznych i wodnolodowcowych utworach piaszczysto-żwirowych, o miąższości kilku metrów, zalegających na glinach zwałowych. Wydajność studni wynosi od 30 do 50 m³/h

w rejonie Jakubowic, 10-30 m³/h w okolicach Pszenicznej oraz powyżej 70 m³/h na północ od Krzykowa. Na całym obszarze gminy występuje również podtrzeciorzędowe piętro wodonośne. Nie ma ono jednak znaczenia użytkowego. Zalega w szczelinach krasowych w wapieniach i dolomitach wapienia muszlowego. Wody te są silnie zmineralizowane.

3.4.2. Stopień udokumentowania zasobów wód podziemnych

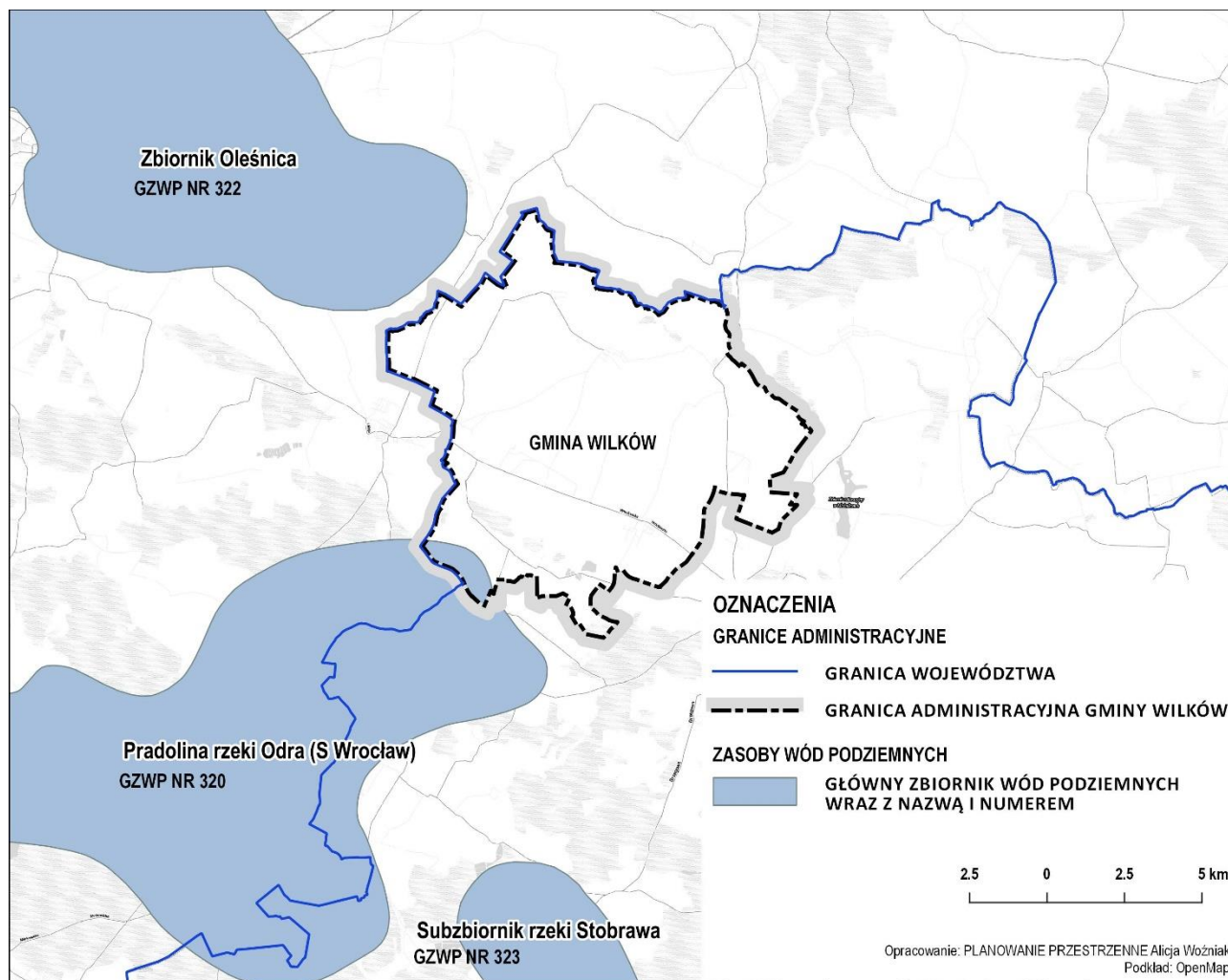
Gmina Wilków znajduje się w części w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP Nr 320 Pradolina rzeki Odra (S Wrocław), udokumentowanego na podstawie „Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 320 Pradolina rzeki Odra (S Wrocław) [Krawczyk i zespół, 2015]. Granica zbiornika przebiega przez południowy kraniec gminy. W bliskim sąsiedztwie gminy jest zlokalizowany GZWP Nr 322 – Zbiornik Oleśnica, udokumentowany ok 1,5 km na północny zachód od granic gminy.

GZWP nr 320 Pradolina rzeki Odra zajmuje powierzchnię 240 km² i jest położony w dolinie Odry. Genetycznie jest związany z plejstoceniowymi osadami piaszczystymi pradoliny Odry, które osiągnęły niewielkie miąższości rzędu 5-15 m, lokalnie ok. 20 m. W okresie środkowego zlodowacenia Wisły szerokość doliny Odry wynosiła 19 km. Wypełniają ją głównie piaszczysto-żwirowe osady trąsów akumulacyjnych częściowo pokryte cienką warstwą mułków i namułów, z powszechnie występującym poziomem wodonośnym o swobodnym zwierciadle wód. Zwierciadło wody o charakterze swobodnym zalega na zmiennej głębokości 1-6 m, a jego średniomiesięczne wahania oscylują w granicach 0,3 - 0,6 m.

Tab. 3. Główne informacje dotyczące GZWP Nr 320 Pradolina rzeki Odry

Lokalizacja	
województwo:	dolnośląskie, opolskie
powiaty:	wrocławski, oławski, oleśnicki, namysłowski, brzeski
Numer JCZWPd (wg podziału na 172 części):	96, 109
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007):	provincia Odry: SŚOPd – region środkowej Odry – subregion południowy
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona:	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)
Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych	
Typ zbiornika:	wporowy
Stratygrafia:	czwartorzęd
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych (m ³ /d x km ²)	170,9
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (m ³ /d):	41 020
Podatność zbiornika na antropopresję:	na przeważającym obszarze podatny, bardzo podatny, lokalnie podatny, średnio i mało podatny

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informatora PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny -Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017.

Ryc. 4. Położenie względem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

3.4.3. Jakość wód podziemnych

Według Ramowej Dyrektywy Wodnej obszarami odniesienia w zarządzaniu zasobami wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd) rozumiane, jako określona objętość wód podziemnych występujących w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. W nawiązaniu do tego podziału gmina Wilków jest zlokalizowana w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 96 o kodzie PLGW600096. Jednostka charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym. JCWPd jest oceniana jako niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ilościowy i chemiczny.

Ze względu na ukształtowanie terenu jednostki spływ wód powierzchniowych odbywa się w kierunku Odry. Główną bazą drenażu dla poziomów przypowierzchniowych oraz użytkowych poziomów wodonośnych jest również dolina rzeki Odry ciągnąca się wzdłuż południowo-zachodniej granicy jednostki. Lokalnymi bazami drenażu są dwa główne prawobrzeżne dopływy Odry: Widawa i Oleśnica (wraz z jej największym dopływem Dobrą). Zasilanie wód podziemnych piętra czwartorzędowego odbywa się poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych w głąb nieizolowanych lub słabo izolowanych utworów piaszczysto-żwirowych. Zasilanie wielowarstwowego systemu

wodonośnego następuje drogą przesączania poprzez nadległe poziomy oraz przez okna hydrogeologiczne. Więż hydrologiczna pomiędzy poszczególnymi poziomami jest generalnie ograniczona, ponieważ tworzą one często izolowane warstwy i soczewy. Zasilanie starszych pięter odbywa się w obrębie stref zaangażowanych tektonicznie oraz poprzez infiltrację wód z poziomów wyżej położonych.

Tab. 4. Ogólna charakterystyka JCWPd nr 96

Powierzchnia:	1744,6 km ²
Położenie (województwa):	dolnośląskie, opolskie , wielkopolskie
Dorzecze:	Odry
Region wodny RZGW:	Środkowej Odry – RZGW Wrocław
Obszar bilansowy:	W-III Widawa i Stobrawa
Region hydrogeologiczny (Paczyński, 1995):	XV – wrocławski
Liczba pięter wodonośnych:	3
Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd:	65%
Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych:	mokradła (6% powierzchni obszarów chronionych)
Ocena stanu wód, 2012 r.:	dobry DW (dostateczna wiarygodność)
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania:	305 061 m ³ /d
Wykorzystane zasoby:	8,3%
Stan ilościowy:	dobry
Stan chemiczny:	dobry
Ogólna ocena JCWPd:	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych:	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie Karty informacyjnej JCWPd.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych punktów pomiaru operacyjnego województwa. Obszar gminy zlokalizowany jest w obszarze planowanym do pomiarów na lata 2016-2020.

Na terenie gminy Wilków znajduje się punkt monitoringu diagnostycznego wód podziemnych sieci krajowej (nr 647). Ocena jakości wód podziemnych zasilających urządzenia wodociągowe w 2005r. określiła stan wód gminie na poziomie II klasy czystości.

3.4.4. Źródła / wypływy wód podziemnych

Na terenie gminy występują naturalne wypływy wód podziemnych w postaci źródeł o niskiej wydajności, dające początek drobnym ciekom odwadniającym teren gminy. Źródła nie zostały obudowane i zachowały charakter naturalny. Swój początek na terenie gminy mają następujące cieki: dopływ spod Pszenicznej, Dopływ z Chrzastowa, Dopływ spod Pągowa, Dopływ spod Bukowia, Bierutowska Woda, Dopływ z Wojciechowa, Jaskółka, Sitnik. Źródła koncentrują się w północno-środkowej części gminy, w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

3.4.5. Predyspozycje do wykorzystania energii geotermalnej

Środkowo-wschodnia część gminy zlokalizowana jest w obszarze dostępności zasobów energii geotermalnej Niżu Polskiego. Warunki określone są jako dobre – obszar predysponowany do rozwoju funkcji użytkowych, bazujących na zasobach naturalnych. Jednostki dostępne zasobu energii geotermalnej wynoszą ok. 450 [GJ/m²].

3.5. WARUNKI HYDROGRAFICZNE I ZAGOSPODAROWANIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Warunki hydrograficzne są bardzo istotnym elementem środowiska gminy, od zawsze stanowiły naturalny czynnik sprzyjający lokalizacji osadnictwa oraz rozwoju gospodarczego. Sieć rzeczna, uzupełniona systemem melioracji wspomaga rozwój rolnictwa, stanowi potencjał dla rozwoju turystyki i rekreacji. Doliny rzeczne są miejscem skupiającym bioróżnorodność i pełnią funkcję korytarzy ekologicznych, o znaczeniu lokalnym jak i regionalnym (dolina Widawy).

3.5.1. Sieć rzeczna, rowy i kanały

Cały obszar gminy położony jest w dorzeczu Odry, w zlewni rzeki Widawy i jej dopływów, tj. cieków III i IV rzędu. Obszar gminy Wilków w całości znajduje się w zlewni rzeki Widawy. Bierze ona swój początek we Wzgórzach Twardogórskich we wsi Drołtowiec w gminie Syców. Początkowo płynie ona w kierunku południowym z lekkim odchyleniem na wschód. Część tego odcinka rzeki stanowi północno-wschodnią granicę gminy. W pobliżu Namysłowa, poza terenem gminy Wilków, zmienia ona kierunek na zachodni z lekkim odchyleniem na północ. Rzeka uchodzi do Odry w okolicach Wrocławia.

Do Widawy na terenie gminy uchodzą liczne ciek, z których najważniejszymi są: Jaskółka, przepływająca przez wieś Wilków, ciek bez nazwy, biorący swój początek w Bukowie i przepływający na zachód od Wojciechowa oraz Bierutowska Woda. Rzeki te wyraźnie tną obszar wysoczyzny na pasy o kierunku południkowym. Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają: Osuch płynący w kierunku południowo-wschodnim, wpływający do Widawy na południowy wschód od Idzikowic oraz Kraszowska Struga, lewobrzeżny dopływ Widawy, odwadniający najbardziej południową część gminy.

Reżim rzek gminy Wilków ma charakter śnieżno-deszczowy. W kształcie przebiegu stanów wód widoczne są dwa maksima: większe wiosenne związane z występowaniem roztopów wiosennych oraz mniejsze – jesienne, kiedy wyższe stany wód są spowodowane wzmożonymi opadami, a także niższą temperaturą, a skutkiem tego mniejszym parowaniem.

Zagrożenie powodziowe o charakterze podtopień po nagłych wiosennych i letnich wezbraniach występuje na terenie doliny Widawy we wsiach Młokicie, Pielgrzymowice, Dębnik i Lubska. Regulacyjną rolę dla przepływów na rzece pełni zbiornik w Michalicach (poza terenem gminy) oraz retencja na stawach hodowlanych.

Postępujący przez lata rozwój rolnictwa przyczynił się do przekształceń powierzchni terenu a w szczególności zmian stosunków wodnych. Część cieków została uregulowana i włączona w system melioracji wodnych. Przyczyniło się to do osuszenia części terenu gminy na potrzeby rolnictwa

oraz likwidacji użytków zielonych wzdłuż cieków i rowów. Skutki tych działań są głównie środowiskowe – wpływają na zmniejszenie się ilości cennych ekosystemów oraz szybszy odpływ wody i zmniejszenie zdolności retencyjnych środowiska.

Ze względów funkcjonalnych, dla potrzeb planistycznych, obszar zlewni Widawy podzielono na jednostki SJCWP (scalone jednolite części wód powierzchniowych) Teren gminy Wilków zawiera się w dwóch z nich. Są to SO0305 – „Widawa od źródła do zbiornika Michalice” (w północnej części gminy) oraz SO0306 – „Widawa od zbiornika Michalice włącznie do Oleśnicy” (w centralnej i południowej części gminy).

Scalone Jednolite Części Wód (SJCW) powstały z połączenia 7 JCZWp: Widawa od źródeł do zbiornika Michalice, Widawa od zbiornika Michalice włącznie do Oleśnicy, Osuch, Jaskółka, Dopływ z Wojciechowa, Bierutowska Woda, Kraszowska Struga i Smolna.

3.5.2. Melioracje i mała retencja

Gminę Wilków charakteryzuje gęsta sieć rowów melioracyjnych o funkcji odwadniającej terenów rolnicze. W gminie obszar zmeliorowany urządzeniami szczegółowymi i podstawowymi wynosi ogółem 6723 ha gruntów ornych i 1018 łąk (Ewidencja urządzeń melioracyjnych w gminie Wilków, stan na 1994r.). Wielkość urządzeń melioracyjnych nie zwiększyła się. Ze względu na wiek urządzeń i brak regularnej konserwacji, ich stan jest zły.

Na terenie gminy nie przewiduje się budowy zbiorników tzw. małej retencji, zgodnie z Programem budowy zbiorników małej retencji dla województwa opolskiego, przyjętym Uchwałą Nr 122/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 4 grudnia 2007 r.

3.5.3. Zbiorniki wodne

Na terenie gminy występują liczne wody stojące w formie naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. Obszar pozbawiony jest jezior. Obszarowe obiekty hydrograficzne reprezentowane są głównie przez liczne stawy hodowlane, sadzawki i oczka wodne. W ostatnich latach wzrasta ilość stawów hodowlanych zlokalizowanych na Widawie.

Do największych zbiorników na terenie gminy należy zaliczyć:

- stawy hodowlane w dolinie Widawy: kompleks stawów hodowlanych w Jakubowicach, kompleks stawów hodowlanych w Dębniku, stawy hodowlane w dolinie Widawy w Wilkowie,
- zbiornik zaporowy w Wilkowie na potoku Jaskółka, administrowany przez koło łowieckie,
- staw w Idzikowicach.

Sieć hydrograficzną uzupełniają liczne zbiorniki w Bukowiu i Wilkowie, dość liczne sadzawki, stałe i okresowe oczka wodne w innych miejscowościach, a także torfowiska w dolinie Widawy oraz obszary okresowo podmokłe.

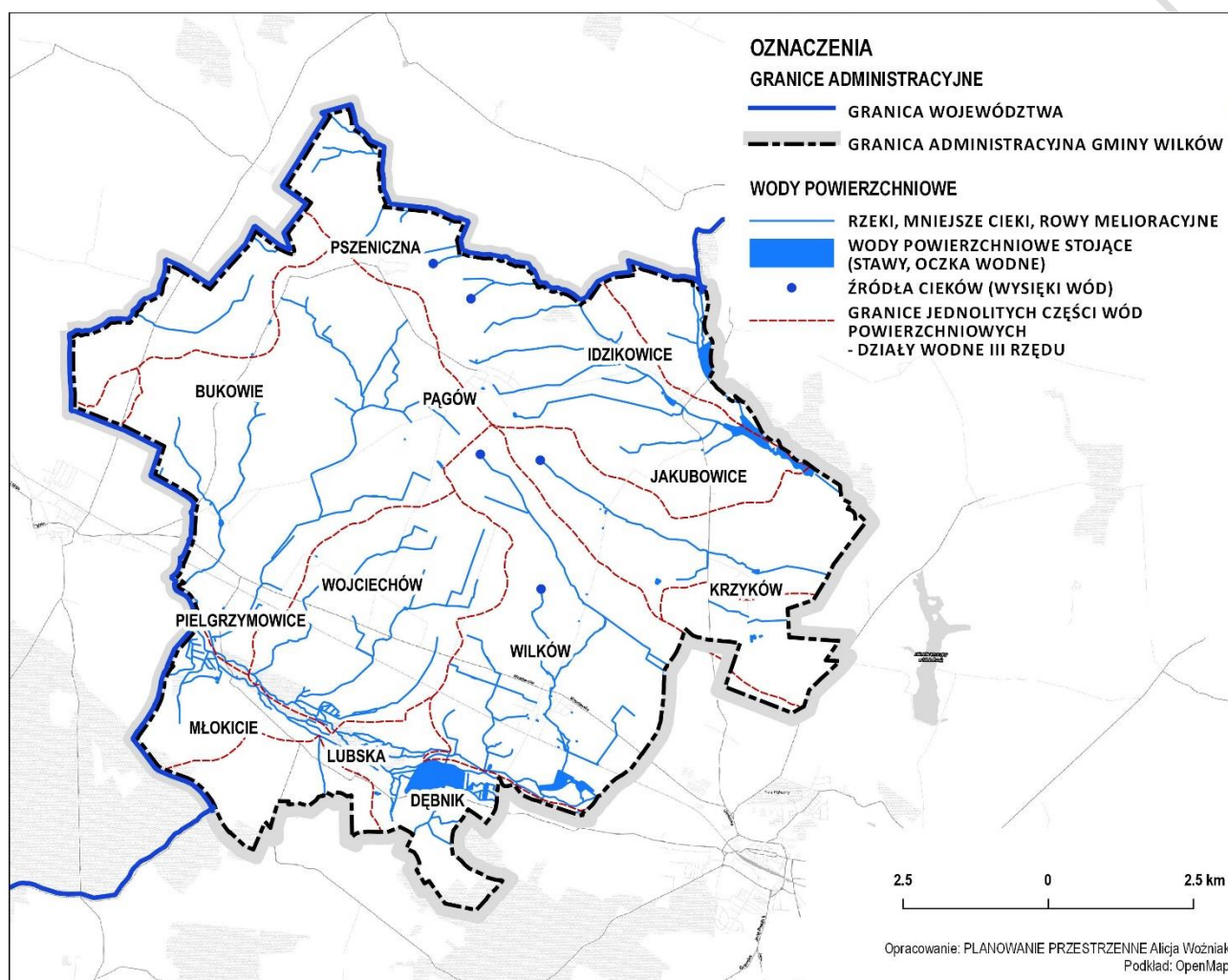
3.5.4. Jakość wód powierzchniowych

O jakości wód rzeki Widawy na odcinku przepływającym przez gminę mogą świadczyć badania przeprowadzone na 49,5 km rzeki poniżej Bierutowa, już poza terenem gminy przez Wojewódzki

Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w 2011r. Analizowano zarówno elementy fizyko-chemiczne wód (jak temperaturę, warunki tlenowe, zasolenie, pH, warunki biogenne), jak i elementy biologiczne (m.in. fitobentos).

Z przeprowadzonych badań wynika, że wody na analizowanym odcinku mieszczą się w II klasie czystości (dobrej) zarówno w klasyfikacji elementów biologicznych, fizyko-chemicznych, jak i wynikającego z nich stanu i potencjału ekologicznego. Oznacza to, że żaden z analizowanych wskaźników nie przekracza wartości granicznej dla poszczególnych klas czystości.

Ryc. 5. Sieć hydrograficzna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

3.6. PRZYDATNOŚĆ BUDOWLANA GRUNTÓW

Z punktu widzenia budownictwa, na przydatność do zabudowy największy wpływ mają: głębokość zalegania wód gruntowych, wielkość spadków terenu oraz właściwości mechaniczne podłoża. Ogólne warunki dla budownictwa na terenie gminy są dobre, z wyłączeniem terenów doliny rzeki Widawy, o poziomie zalegania zwierciadła wód podziemnych na równi z poziomem gruntu.

W zakresie szczegółowej waloryzacji gruntów ze względu na ich nośność, najkorzystniejsze warunki pod budownictwo występują w południowej części, w rejonie występowania równin wodnolodowcowych, w rejonie występowania sandru na południe od Młokicia oraz rejon, w których

zostały naniesione utwory akumulacji szczelinowej w zachodniej i północnej części gminy. Wpłynęło na to głębokie zaleganie wód gruntowych, niewielkie spadki terenu oraz właściwości podłoża (grunty sypkie średnio-zagęszczone i twardo-plastyczne).

Nieco gorsze warunki występują na terenie równin lodowcowych, które stanowią większą część omawianego obszaru. Przydatność do zabudowy pomniejszają tutaj właściwości podłoża gliniastego: jego plastyczność oraz większa trudność wykonywania robót budowlanych w bardziej ciężkim gruncie.

Dość dobre warunki występują również na terenie wypukłych form akumulacji wodnolodowcowej: ozów i kemów. Przydatność do zabudowy pomniejszają na tych terenach z kolei większe spadki terenu, mogące przekraczać miejscami 10%, przy czym największe nachylenia terenu obserwuje się na obrzeżach tych form.

Najgorsze warunki występują w dolinie Widawy oraz jej dopływów. Cechą tego obszaru, właściwie wykluczającą zabudowę, jest płytkie występowanie wód gruntowych oraz występowanie terenów zalewowych rzeki Widawy.

3.7. WARUNKI GLEBOWE I ROLNICZA PRZYDATNOŚĆ GLEB

3.7.1. Struktura pokrywy glebowej

Skały macierzyste na obszarze gminy charakteryzują się niedużym zróżnicowaniem. Są to przede wszystkim utwory zlodowacenia Odry lub Warty, które uległy przekształceniu w późniejszych okresach, oraz utwory rzeczne i wydmore z okresu peryglacjalnego i holocenu.

3.7.2. Typy i bonitacja gleb

Na obszarze gminy występują następujące typy gleb: płowe, brunatne, brunatne wyługowane, rdzawe, mułowe, mady oraz murszowate. Gleby płowe zdecydowanie przeważają na terenie całej gminy. Wykształciły się one głównie na żyznych terenach wysoczyzny morenowej glin i pyłów. Dlatego są bogate w składniki odżywcze dla roślin. Ze względu na umiarkowaną zawartość próchnicy gleby te posiadają zwykle odczyn lekko kwaśny. Gleby płowe przynależą do najwyższych klas bonitacyjnych spotykanych na omawianym obszarze, najczęściej jednak do klas IIIa i IIIb. Gleby klasy II występują w Wilkowie, Krzykowie i Jakubowicach.

Gleby brunatne oraz brunatne wyługowane są słabiej reprezentowane w omawianym rejonie. Dominacja glin w podłożu oraz grądowych lasów liściastych jako roślinności potencjalnej stworzyła korzystne warunki do wytworzenia się płatów tych gleb w zachodniej części gminy. Charakteryzują się one dużą żyznością i zwykle przynależą do klas IIIa, IIIb, IVa i IVb. Gleby brunatne wyługowane charakteryzują się mniejszą żyznością. Wytworzyły się ze skał lżejszych i występują głównie w zachodniej i północnej części gminy w rejonach występowania form wodnolodowcowej akumulacji szczelinowej, a także na terenie ozu w pobliżu Wilkówka i są zaliczone zwykle do klas IVa, IVb, V.

Gleby rdzawe tworzą się na terenach, na których skałą macierzystą są piaski. Korzystne warunki do ich wykształcenia się na terenie gminy występują na południe od rzeki Widawy, zwłaszcza na terenie ozu utworzonego z wód spływających z lodowca warciańskiego. Są one ubogie w składniki

odżywcze oraz ze względu na małą zawartość węglanów charakteryzują się dużą kwasowością. Przynależą one do klas IVa, IVb, V i VI. Są to zatem jedne z najślabszych gleb na omawianym rejonie. Nieco lepsze właściwości mają gleby rdzawe, które pokrywają obszar równiny wodnolodowcowej z okresu zlodowacenia Odry na wschód od miejscowości Wilków. Są one zaliczone do klas IIIb, IVa, IVb oraz V.

Na osadach aluwialnych w dolinie Widawy wytworzyły się mady, charakteryzujące się raczej wysoką zawartością substancji odżywczych ale również wysoką wilgotnością, dzięki czemu rozwija się na nich głównie roślinność trawiasta. Nie nadają się dlatego do upraw, a mogą być wykorzystywane jako pastwiska. W dolinach rzek występują również gleby mułowe, wytworzone głównie na piaskach gliniastych lekkich.

W zagłębieniach w wysoczyźnie morenowej, w których po ustąpieniu lodowca odrzańskiego występował utrudniony odpływ i następowało odkładanie materii organicznej, a następnie, na skutek degradacji tego materiału w późniejszym okresie, wytworzyły gleby murszowate (wg starszej klasyfikacji czarne ziemie zdegradowane). Są to gleby klas od IIIa do V.

3.7.3. Zanieczyszczenia gruntu metalami ciężkimi

Większość obszaru gminy charakteryzuje się występowaniem gleb o dużej odporności na degradację, co jest wynikiem dominacji gleb ciężkich, głównie gliniastych, które stanowią prawie 60% wszystkich gleb tego obszaru. Gleby ciężkie posiadają większy kompleks sorpcyjny i tym samym silniej wiążą substancje szkodliwe dla roślin. Występowanie gleb podatnych na degradację pokrywa się z występowaniem gleb lekkich zlokalizowanych na terenie równin wodnolodowcowych w pasie na zachód i na wschód od Wilkowa, a także na terenie na południe od Widawy. Niewiele jest również czynników, które mogłyby powodować zanieczyszczenie gleb. Ze względu na słabo rozwinięty przemysł należą do nich przede wszystkim: występowanie drogi (zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 451 prowadzącej z Oleśnicy do Namysłowa) oraz nadużywanie lub niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

W gminie Wilków nie odnotowano jednak ponadnormatywnego zagrożenia gleb metalami ciężkimi. Aktualne zużycie mineralnych nawozów na Opolszczyźnie jest znacząco wyższe niż na terenie kraju, jednak intensywność ta jest wyższa w południowej i środkowej części województwa niż w północnej.

3.7.4. Erozja gleb

Ze względu na niewielki udział zadrzewień oraz wielkoobszarowy charakter gruntów na terenie gminy największym zagrożeniem geologicznym tego obszaru jest erozja wietrzna. Obszarem najbardziej zagrożonymi przez ten proces są rejon występowania gleb pyłowych, zwłaszcza centralna i północna część omawianego obszaru.

Ogólna powierzchnia gleb zagrożonych erozją wietrzną o różnym nasileniu w województwie opolskim wynosi ok. 28,6% powierzchni ogólnej i jest nieznacznie wyższa od średniej krajowej. Obszar terenów piaszczysto-pyłastych, podatnych na erozję wietrzną, rozciąga się na terenach powiatów: opolskiego oraz kluczborskiego i namysłowskiego.

Ryc. 6. Obszar erozji wietrznej gleb w północnej części województwa opolskiego.

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego.

Część II. Diagnoza stanu środowiska i jego funkcjonowanie.

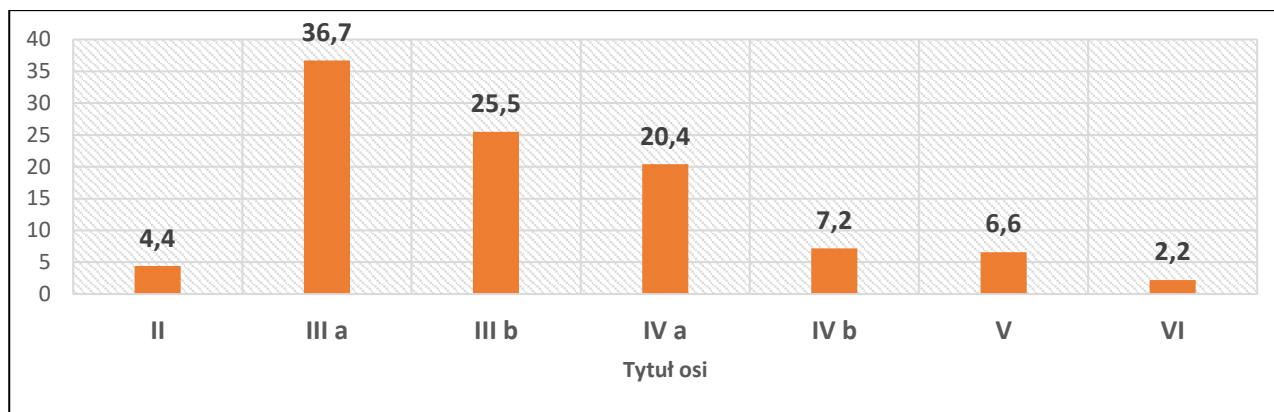
3.8. WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.8.1. Potencjał wynikający z warunków naturalnych

W regionalizacji glebowo-rolniczej województwa opolskiego, uwzględniającej przyrodnicze i użytkowo-rolnicze warunki glebowe, gmina Wilków jest położona w regionie 1 - Namysłowsko-Kluczborskim. W obszarze dominuje rzeźba terenu płaska z udziałem nisko falistej. Jest to region z przewagą gleb kompleksu pszennego dobrego z dużym udziałem kompleksu żytniego bardzo dobrego.

O bardzo dobrych warunkach do rozwoju rolnictwa w gminie zdecydowały właściwości samych gleb oraz korzystnym klimat. Klimat występujący na obszarze całego mezoregionu pozwala na swobodny wybór kierunku produkcji rolniczej i nie jest istotną przyczyną, która różnicuje wysokość plonów. Charakteryzuje się on długim okresem wegetacyjnym, dzięki czemu można uprawiać w szerszym zakresie również rośliny ozime. O wartości użytkowej gleb decyduje przede wszystkim ich naturalna żyzność oraz możliwość przeprowadzania zabiegów agrotechnicznych.

Na terenie gminy Wilków dominują w podłożu gliny zwałowe, które charakteryzują się dużą zawartością cząstek mineralnych i organicznych. Spowodowało to wytworzenie się na większości obszaru gleb urodzajnych, ale ciężkich w uprawie. Występowanie gleb lekkich, lżejszych w uprawie, ale charakteryzujących się również mniejszą żyznością jest związane z występowaniem utworów wodnolodowcowych w podłożu. Jakość użytków rolnych w gminie wyrażona za pomocą wskaźnika bonitacji gleb przedstawia się następująco:

Ryc. 7. Udział klas bonitacyjnych gleb

Źródło: opracowanie własne.

Przeważają grunty klas III a i b, stanowiąc prawie 60% powierzchni wszystkich użytków rolnych. Najlepsze warunki glebowe występują na terenie wysoczyzny morenowej. Najwięcej gleb II klasy wstępuje w Wilkowie, Krzykowie i Jakubowicach. Gleby klas III przeważają w Wilkowie, Krzykowie, Pągowie, Bukowie, Pszenicznej, Jakubowicach i Idzikowicach. Na terenie równin wodnolodowcowych, a także form wodnolodowcowych akumulacji szczelinowej (ozach i kemach), występują gleby klas IV i V. Najgorsze warunki występują na południe od rzeki Widawy, na co wpłynęła dominacja piasków w gruncie. Występują tam gleby klas IV, V i VI. Przydatność rolnicza gruntów ornych określana jest poprzez granice kompleksów glebowo-rolniczych. Powierzchnię zajętą przez poszczególne kompleksy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 5. Powierzchnia zajęta przez poszczególne kompleksy

Kompleks przydatności rolniczej	Powierzchnia w ha	Udział powierzchni w %
Pszenny b. dobry	96	1,2
Pszenny dobry	4958	60,5
Pszenny wadliwy	333	4,1
Żytni b. dobry	1375	16,8
Żytni dobry	929	11,3
Żytni słaby	360	4,4
Żytni b. słaby	99	1,2
Zbożowo-pastewny mocny	30	0,4
Zbożowo-pastewny słaby	11	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie T. Witek red. (1978).

W kompleksach bonitacji gleb gruntów ornych przeważa znacząco udział kompleksu pszenego dobrego. Stosunkowo duży udział osiąga też żytni bardzo dobry. Kompleksy słabsze zajmują mniejsze powierzchnie, głównie w sołectwach na południu gminy, w dolinie rzeki Widawy i w jej sąsiedztwie.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej opisana przez wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej odzwierciedla potencjał przestrzeni produkcyjnej, wynikający z warunków naturalnych. Wskaźnik ten został opracowany w Instytucie Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. To wskaźnik zintegrowany, bazujący na wskaźnikach cząstkowych, uwzględniających czynnik klimatyczny, wilgotnościowy, morfologiczny i jakościowy gleb.

Wskaźnik waloryzacji dla gminy Wilków wynosi 90,8, co jest jedną z najwyższych wartości w województwie, dla którego średni wskaźnik wynosi 81,6. Wskaźnik dla województwa opolskiego jest wartością najwyższą w kraju i wyższą od średniej krajowej (66,6). Gmina Wilków zaliczana jest do gmin o najwyższych predyspozycjach do rozwoju rolnictwa, wynikających z uwarunkowań środowiska naturalnego.

Tab. 6. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej

----	ocena gleb w pkt		wskaźnik bonitacji				wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	bonitacja	przydatność rolnicza	jakości i przydatności gleb	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
województwo opolskie	-----						81,6
powiat namyśłowski	-----						78,8
gmina Wilków	67,3	71,5	67,5	14,4	4,6	4,2	90,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach JUNG.

3.9. WALORYZACJA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.9.1. Regionalizacja przyrodniczo – leśna

Geograficzna zmienność środowiska naturalnego i szaty leśnej na obszarze Polski zostały przestrzennie uporządkowane w formie regionalizacji przyrodniczo-leśnej (wg. T. Trampler, 1990), która wyróżnia w Polsce 8 krain, 59 dzielnic oraz 149 mezoregionów.

Gmina Wilków w całości jest położona w granicy V krainy przyrodniczo leśnej (Kraina Śląska), w dzielnicy przyrodniczo-leśnej nr 2.g (Dzielnica Wrocławska), w mezoregionie Równiny Oleśnickiej. Poszczególne krainy różnią się od siebie głównie warunkami przyrodniczymi i szatą leśną, a jednocześnie każda z krain jest zróżnicowana wewnętrznie, stąd ich podział na dzielnice i mezoregiony o specyficznych cechach.

Kraina Śląska należy do najmniejszych krain przyrodniczo-leśnych Polski, rozpościera się w południowo-zachodniej części kraju. Leży w granicach zasięgu trzech ważnych gospodarczo gatunków drzew: jodły, buka i świerka. Lesistość krainy wynosi 26,3% i jest mniejsza od średniej krajowej. Główną osią krainy jest Odra. Ziemię krainy otaczają tę rzekę i jej dopływy od granicy państwa do okolic Ścinawy. Lasy są silnie lub bardzo silnie osłabione, gdyż cały teren jest skażony siarką i metalami ciężkimi. W jej granicach znajdują się spore obszary ekologicznego zagrożenia, w tym obszar opolski, zlokalizowany w sąsiedztwie miasta Opola.

Dzielnica Wrocławska jest największą dzielnicą krainy, którą przecina dolina Odry. Lasy występują głównie w zachodniej i północnej części dzielnicy, na ok. 20% jej obszaru. Dużo jest siedlisk wilgotnych. Dominujący krajobraz naturalny to równina morenowa z ostałcami.

Mezoregion Równiny Oleśnickiej (1 z 7 mezoregionów dzielnicy) leży po prawej stronie Odry. Zajmuje zbudowaną z piasków i glin równinę morenową z ostałcami. Lasy pokrywają ok. 23% obszaru, rosnąc głównie na ubogich glebach (E. Sikorska, 2006).

3.9.2. Podział w zależności od ogólnych zadań gospodarstwa leśnego

W zależności od głównych zadań, jakie lasy mają do spełnienia, przyjmuje się ich podział na 2 grupy: lasy o charakterze ochronnym oraz lasy gospodarcze.

Lasy gminy Wilków zaliczane są do grupy pierwszej tzn. lasów ochronnych, których funkcją jest spełnienie zadań ogólnospołecznych, a zwłaszcza glebochronnych, klimatycznych, wodochronnych, rekreacyjno-zdrowotnych i estetyczno-krajobrazowych. Produkcja surowca drzewnego w tych lasach powinna być prowadzona w sposób zapewniający spełnienie przez nie wszystkich głównych funkcji, do jakiej są one przeznaczone (trwale bądź w określonym czasie).

W grupie tej wyróżnia się podgrupy, w zależności od spełnianej funkcji. W gminie Wilków, w dolinie rzeki Widawy wyznaczone zostały lasy wodochronne z grupy lasów zlokalizowanych wzdłuż rzek, potoków, kanałów, jezior i innych zbiorników wodnych. Lasy te chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni, pełnią funkcję wodochronną, przeciwpowodziową i rekreacyjną.

Pozostałe lasy są wielofunkcyjne, w tym pełnią funkcję gospodarczą. Część terenów leśnych można zaliczyć do lasów krajobrazowych, spełniających funkcję ochrony krajobrazu (nie jest to obecnie ustanowiona funkcja tych lasów). Lasy krajobrazowe mają za zadanie kształtowanie leśnego krajobrazu w różnych warunkach środowiska przyrodniczego, przy uwzględnianiu zasady maksymalnego utrzymania terenu w stanie zadrzewionym.

3.9.3. Przyrodnicze warunki produkcji leśnej

Las stanowi układ ekologiczny (ekosystem), wiążący współzależnościami żywe organizmy leśne (biocenozę) z miejscem ich bytowania – siedliskiem (ekotopem). Najtrwalszym elementem tego systemu jest siedlisko, które określa w głównej mierze przyrodnicze warunki produkcji leśnej.

Na terenach nizinnych wyróżnia się 15 typów siedliskowych lasu. Na terenie gminy Wilków wyróżniono 6 typów siedliskowych. Na północy w okolicach Idzikowic znajdują się: las mieszany świeży (Lśw), las świeży (Lśw) oraz las wilgotny (Lw). W pobliżu Widawy na południu obszaru występuje las łęgowy (Lł) oraz ols jesionowy (Olj). Z kolei na południowym zachodzie, w pobliżu granicy zaznacza się bór świeży (Bśw).

3.9.4. Rozmieszczenie lasów i struktura własności

Przewaga glin zwałowych w podłożu oraz wynikające stąd dobre warunki glebowe spowodowały, że gmina Wilków charakteryzuje się niewielką lesistością. Tereny leśne zajmują powierzchnię 263 ha, co stanowi 2,61% powierzchni gminy. Grunty zadrzewione i zakrzewione to tylko 21 ha (0,21% powierzchni gminy). Zbiorowiska leśne zajmują niewielką powierzchnię gminy i stanowią rzadki element jej krajobrazu.

Południowa część gminy położona jest na terenie Równiny Namysłowskiej z dominacją utworów wodnolodowcowych, o gorszych warunkach glebowych i większej lesistości. Najwięcej zbiorowisk leśnych ukształtowanych jest w dolinie Widawy. Ze względu na małe spadki oraz stosunkowo szeroką dolinę, wytworzyły się tutaj lasy łęgowe okresowo zalewane przez wody powodziowe. W południowym krańcu gminy zlokalizowany jest kompleks Lasów Strobawsko-Turawskich. Na pozostałym obszarze gminy występowania lasów ogranicza się do fragmentarycznych kompleksów śródpolnych.

W rejonie Idzikowic zaznacza się grąd środkowoeuropejski oraz płaty kontynentalnego boru mieszanego sosnowo-dębowego. Natomiast w dolinie Widawy i w pobliżu innych mniejszych cieków występuje łęg jesionowo – olszowy. Jednak główne zbiorowiska leśne to zbiorowiska wtórne, ze sztucznie nasadzoną sosną w obrębie siedlisk grądowych.

W strukturze własnościowej dominują lasy państwowe, na których gospodarkę leśną prowadzi Zarząd Lasów Państwowych – Nadleśnictwo Namysłów. Pozostałe tereny leśne stanowią własność osób prywatnych. Większość gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Namysłów stanowią grunty leśne zalesione i niezalesione wielofunkcyjne (ok. 190 ha). Niewielki udział stanowią lasy związane z gospodarką leśną (ok. 2,5 ha). Natomiast grunty nieleśne zajmują powierzchnię ok. 9 ha. Łącznie w zarządzie Nadleśnictwa pozostaje 202,5 ha gruntów.

3.9.5. Stan zdrowotny i walory turystyczno-rekreacyjne lasów

Stan zarówno zdrowotny jak i sanitarny lasów w gminie jest zadowalający i nie budzi zastrzeżeń. Na terenie lasów nie wyodrębniono stref uszkodzenia przemysłowego. Pod względem kategorii zagrożenia pożarowego lasy gminy zaliczone są do II kategorii zagrożenia pożarowego lasów – średnie zagrożenie. Ze względu na znikomy udział lasów w powierzchni gminy nie pełnią one roli turystyczno-rekreacyjnej, w tym dydaktycznej. Ich główną funkcją jest utrzymanie równowagi ekologicznej (w szczególności w dolinie rzeki Widawy) oraz funkcja wiatrochronna na obszarze podatnym na erozję wietrzną.

3.9.6. Zalesienia porolne

Zalesienia gruntów porolnych uwarunkowane jest przyrodniczo, w szczególności jakością gleb. Terenami predysponowanymi do zalesień są tereny słabych klas bonitacyjnych oraz tereny w sąsiedztwie terenów leśnych. Znaczne rozczłonkowanie gruntów leśnych w Polsce wymaga dążenia do zmniejszenia dysproporcji przestrzennych, poprzez łączenie małych kompleksów leśnych w większe struktury oraz kształtowanie granicy polno-leśnej. W dotychczas obowiązującym Studium przeznaczono znaczne tereny pod zalesienia, w większości słabych gleb bonitacyjnych południowej części gminy. Działanie to jest słuszne ze względu na sąsiedztwo Lasów Strobawsko-Turawskich, jednak zasięg zalesień powinien zostać zweryfikowany i ograniczyć się do ukształtowania granicy polno-leśnej.

Ponadto terenami predysponowanymi do zalesień są tereny w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 451, ze względu na ich rolę w łagodzeniu negatywnego oddziaływania ciągu komunikacyjnego.

Gmina w planie miejscowym (Uchwała Nr III/19/02 z dn. 30.12.2002r. obszar w sołectwie Wojciechów) przeznaczyła teren o powierzchni 45,5 ha pod zalesienie, zlokalizowany wzdłuż drogi wojewódzkiej. Pas zalesień będzie pełnił zarówno funkcję ekranu akustycznego drogi wojewódzkiej jak i funkcję przeciwwietrzną, wpływając pozytywnie na procesy erozyjne gleb jak i rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

3.10. BIORÓŻNORODNOŚĆ

3.10.1. Roślinność potencjalna i rzeczywista

Szata roślinna gminy jest obecnie głównie wynikiem gospodarki człowieka. Dobre gleby tego obszaru sprzyjały i sprzyjają rozwojowi rolnictwa. Dlatego też na obszarze niemal całej wysoczyzny polodowcowej, której obszar pokrywa się z występowaniem najżyźniejszych gleb, brak jest lasów. Lesistość tego obszaru wynosi zaledwie 2,8%. Największe tereny zajęte przez lasy występują wzdłuż rzeki Widawy. Ze względu na małe spadki oraz stosunkowo szeroką dolinę, wytworzyły się tutaj lasy łęgowe okresowo zalewane przez wody powodziowe. Niewielkie powierzchnie leśne występują również na terenach równin wodnolodowcowych w północno-zachodniej części obszaru, na północno-zachód od Idzikowic, a także na terenie sandru na południe od Młokicia. Zachował się również niewielkiej długości pas lasu na terenie wzgórza ozowego między Wojciechowem a Pągowem. Czynnikiem, który spowodował występowanie w tych rejonach lasów są oczywiście słabsze warunki glebowe, w związku z czym nie dążono do wprowadzenia upraw rolnych.

Wzdłuż Widawy oraz jej dopływów na wilgotnych glebach występują pasma naturalnych łąk, natomiast pastwiska spotyka się na terenach w pobliżu rzek, ale w pewnym oddaleniu od koryta oraz w pobliżu zabudowań.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski (wg J. M. Matuszkiewicz. IGIPZ PAN, 2008) obszar gminy Wilków jest częścią Prowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, w Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim, w Krainie Dolnośląskiej. Ze względu na niższe podziały gmina Wilków znajduje się w zasięgu dwóch okręgów. Większość gminy (północna i środkowa część) położona jest w Okręgu Oleśnickim / Bierutowskim a jej południowy kraniec w zasięgu Okręgu Borów Strobawskich, Turawskich i Niemodlińskich / Jelczański.

Na terenie gminy występują następujące typy roślinności potencjalnej:

- 1) grądy środkowoeuropejskie odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria uboga,
- 2) grądy środkowoeuropejskie odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria żyzna,
- 3) niżowa dąbrowa acidofilna typu środkowoeuropejskiego,
- 4) niżowe łęgi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo zabagnionych,
- 5) niżowy łęg wiązowo-dębowe, poza strefą zalewów rzecznych.

Największą powierzchnię gminy zajmują tereny, dla których roślinność potencjalną stanowią grądy środkowoeuropejskie w serii ubogiej. Seria żyzna występuje jedynie w zachodnim i północnym krańcu gminy. Gatunkami charakterystycznymi dla tych siedlisk są: grab oraz dąb szypułkowy. Na wykształcenie się na obszarze gminy grądów jako roślinności potencjalnej wpłynęły dobre warunki glebowe. Z tego też powodu niemal cały obszar pierwotnie zajęty przez grądy został zajęty pod

uprawy. Naturalny typ lasu zachował się w okolicach Idzikowic, jednak większość lasów rosnących na terenie, na którym wcześniej występowały grądy to sosnowe lasy ze sztucznych nasadzeń. Niżowa dąbrowa acidofilna z dominacją dębu występuje jako roślinność potencjalna występuje jedynie lokalnie na terenie gminy. Kwaśne, gruboziarniste gleby, które ten typ roślinności wymaga występują jedynie w niewielkich płatach wzdłuż Widawy oraz na południe od tej rzeki.

Wzdłuż Widawy, ze względu na występowanie okresowych zalewów wykształciły się niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe, natomiast wzdłuż jej dopływów, gdzie zalewy nie występują – łągi wiązowo-dębowe. Pierwszy z wymienionych typów siedliskowych zachował się do naszych czasów, na co zaważyła niewielka przydatność dla rolnictwa przewodnionych gleb.

3.10.2. Zbiorowiska nieleśne

Większą część gminy stanowią pola uprawne. Użytki zielone tj. łąki i pastwiska zajmują niecałe 8% powierzchni gminy. Ze względu na położenie w gminie można wyróżnić użytki śródpolne, zlokalizowane przy ciekach i rowach melioracyjnych oraz w większości towarzyszące zabudowie oraz dolinne, reprezentowane w szczególności przez użytki zlokalizowane w dolinie Widawy. Ze względu na siedliska wyróżniamy nizinne użytki zielone – łąkowe, w szczególności rozlewiskowe związane z wiosennymi letnimi wylewami Widawy i mniejszych cieków oraz grądowe, porastające gleby mineralne w obniżeniach terenowych jak i wyniesieniach.

Wśród zbiorowisk nieleśnych najbardziej wartościowe są siedliska wodne, w których występują gatunki chronione i rzadkie m.in. zespół z dominującym gatunkiem włosieniczka skąpopręcikowego, zespół rzęśli hakowatej, rdestnicy grzebieniastej oraz zespół lilii wodnej. Do gatunków objętych ochroną częściową należą: włosienicznik rzeczny (bliski zagrożeniu), włosienicznik skąpopręcikowy (zagrożony).

Biorąc pod uwagę gatunki pospolite występuje tutaj głównie zespół rzęsy drobnej i spirodeli wielokorzeniowej, przy czym dominującym gatunkiem w gminie jest rzęsa drobna. Inne charakterystyczne gatunki to: moczarka kanadyjska, wywłócznik kłosowy oraz rdestnica pływająca.

Szuwarowe i wielkoturzycowe zbiorowiska zajmują niewielkie powierzchnie. Ich występowanie ogranicza się do brzegów Widawy oraz podmokłych terenów w pobliżu rowów i strumieni. Najbardziej powszechny jest tutaj zespół trzciny pospolitej, mанны mielec oraz pałki szerokolistnej. Sporadycznie występuje szuwar tatarakowaty. W dolinie Widawy, w pobliżu miejscowości Krzyków znajduje się dość duża powierzchnia zespołu trzciny pospolitej. Jednym z częściej spotykanych zbiorowisk jest łąka turzycowa oraz szuwar turzycy błotnej. W nielicznych miejscach pojawia się zespół kosaćca żółtego, na zabagnionych partiach łąk i brzegach strumieni.

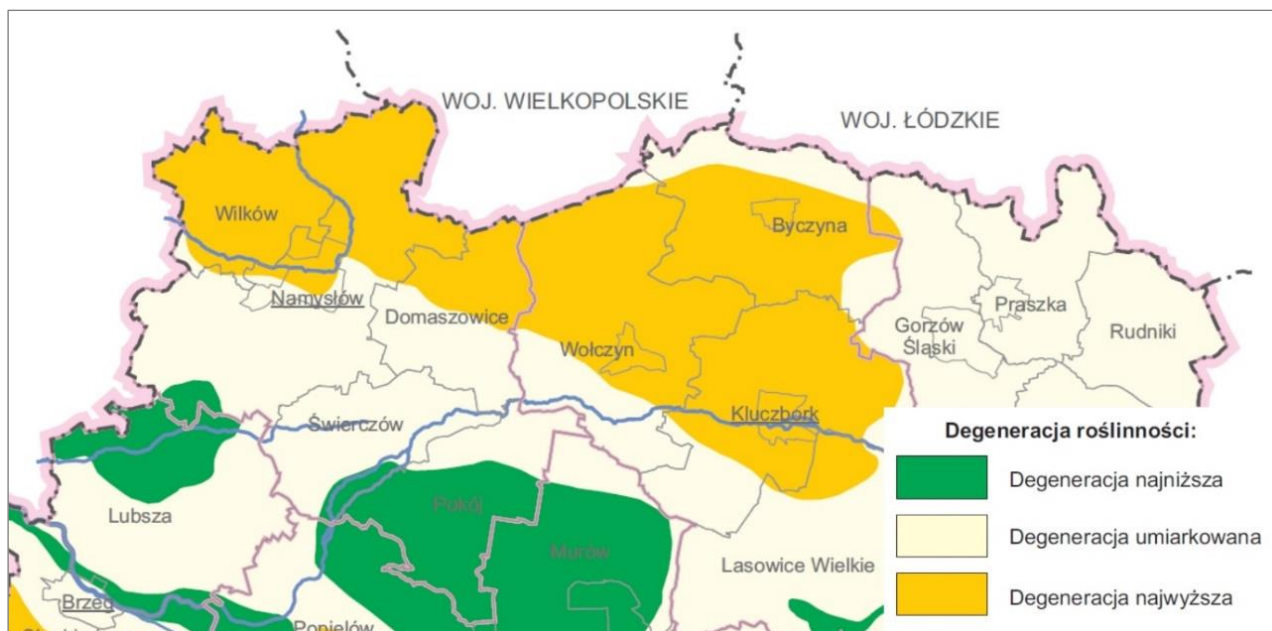
3.10.3. Stan roślinności

Obecna szata roślinna gminy podlega intensywnej degradacji związanej z prowadzoną gospodarką rolniczą. Z krajobrazu gminy znikają zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz drzewa wzdłuż dróg, w szczególności dróg polnych i wewnętrznych dróg obsługi rolnictwa.

Powoduje to zubożenie bioróżnorodności obszaru oraz potęguje działania erozyjne gleb, związane z erozją wietrzną. Zanikają również tereny łąk wzdłuż cieków i rowów melioracyjnych, tereny

te przeznaczane są pod gospodarkę rolniczą. W ten sposób zmniejsza się strefa obudowy biologicznej cieków i zanikają naturalne tereny występowania roślinności i związanej z nią fauny.

Ryc. 8. Obszar najwyższej degradacji roślinności w północnej części województwa

Źródło: opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego za: Charakterystyka, diagnoza i waloryzacja przestrzeni przyrodniczej województwa opolskiego, Opole 2007.

3.10.4. Fauna

Wśród pospolitych gatunków zwierząt w gminie wyróżnić należy przede wszystkim zwierzęta bytujące na polach oraz w lasach, takie jak sarna, zając szarak oraz lis. Ponadto licznie występują gryzonie. W suchych środowiskach można spotkać m.in. mysz polną. Ssaki z rzędu owadożernych reprezentuje kret europejski, jeż zachodni oraz ryjówka aksamitna, zamieszkująca środowiska leśne i zakrzewione tereny łąkowe.

Wśród płazów wyróżnić należy: rzekotkę drzewną, traszkę zwyczajną, żabę trawną oraz ropuchę zieloną. Przedstawiciele gadów to m.in. żmija zygzakowata, padalec zwyczajny, jaszczurka zwinka i jaszczurka żyworodna. Na terenie gminy w okolicy stawów spotkać można głównie ptaki wodno-błotne (dzikie kaczki, kurki wodne), a na terenach rolniczych ptaki łąkowe (pliszka żółta, skowronek, świergotek łąkowy, trznadel). Spotkać również można orła bielika, a także łabędzie, czaple i kormorany. Na terenach leśnych i łąkowych występuje m.in. sówka, kukułka, jastrząb, bażant oraz remiz.

Ekosystemem charakteryzującym się największą bioróżnorodnością jest dolina Widawy. Jest to teren o zróżnicowanych siedliskach (łąki, lasy, tereny podmokłe, zbiorniki wodne), w którym bytuje wiele zwierząt chronionych i rzadkich. W pobliżu granicy z województwem dolnośląskim zaobserwowano rzadki i chroniony gatunek motyla – czerwoczyka nieparka. W wodach oprócz pospolitych gatunków ryb występuje rzadki i chroniony gatunek – śliz.

3.11. SYSTEM OBSZARÓW CHRONIONYCH

3.11.1. Obszary i obiekty o walorach przyrodniczych prawnie chronione

Obowiązujący w Polsce system obszarów chronionych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. obejmuje 10 rodzajów form ochrony przyrody. Południowy kraniec gminy Wilków znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie” a na terenie gminy występują chronione gatunki roślin i zwierząt.

Obecnie granice i zasady obowiązujące w Obszarach Chronionego Krajobrazu (OChK) województwa opolskiego określa uchwała nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. OChK „Lasy Stobrawsko-Turawskie” obejmuje powierzchnię 119 061 ha. W granicach gminy Wilków ochroną objęto 35,6 ha części lasu Stobrawsko-Turawskiego. Nadzór nad powołaną formą ochrony sprawuje Zarząd Województwa Opolskiego.

Obszar stanowi pozostałość po Puszczy Śląskiej, a jego główną cechą są dość dobrze zachowane, zróżnicowane gatunkowo i siedliskowo lasy, choć rozcłunkowane. Występują tu siedliska boru mieszanego wilgotnego i świeżego, z dominacją drzewostanu sosnowego. Wyjątkowe urozmaicenie przyrodnicze sprawia, że na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich występuje bogactwo świata fauny i flory, w tym wiele charakterystycznych dla nizinnych środowisk leśnych i łąkowych gatunków rzadkich, częściowo lub całkowicie chronionych. Dla ustanowionych obszarów, w tym OChK „Lasy Stobrawsko-Turawskie”, zgodnie z ww. uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego, ustalono następujące działania oraz zakazy:

1. w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- preferowanie działań zmierzających do zachowania i utrzymywania we właściwym stanie ochrony istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw na piaszczystych poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie i niedopuszczanie do zarastania drzewami i krzewami otwartych przestrzeni.

2. w zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:

- przeciwdziałanie sukcesji łąk, pastwisk i torfowisk poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie (np. koszenie, wypas) lub mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów,
- ograniczanie zmiany użytkowania łąk i pastwisk na grunty orne bądź inne uprawy rolne,
- preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę oraz formowanie nowych założeń zieleni wiejskiej (zadrzewienia, zakrzaczenia, remizy śródpolne, parki wiejskie),
- zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,
- zachowanie zbiorowisk wydmykowych, muraw na piaszczystych i psiar,
- zachowanie zbiorowisk muraw kserotermicznych,
- realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno - błotnych i obszarów źródłiskowych cieków,
- eksploataowanie surowców mineralnych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na przyrodę,
- prowadzenie rekultywacji uwzględniającej potrzeby ochrony walorów przyrody ożywionej, nieożywionej oraz krajobrazu,
- przeciwdziałanie przerywaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,
- preferowanie regionalnych stylów architektonicznych w zabudowie oraz zabudowy zachowującej historyczne kierunki przestrzennego rozwoju miejscowości,

- preferowanie zabudowy w zwartych układach ruralistycznych;
- 3. **w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych:**
 - zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,
 - zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją,
 - preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe,
 - utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
 - zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu.

W celu zachowania walorów obszaru, określono następujące zakazy:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno-prawnym, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
5. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystywanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
6. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Dla ww. zakazów uchwała w sprawie obszaru ochrony krajobrazu przewiduje odstępstwa (par. 3, ust. 2-4 uchwały).

Sieć obszarów Natura 2000 (rdzeń unijnej polityki bioróżnorodności)

W obszarze gminy Wilków nie ustanowiono obszarów sieci Natura 2000. Najbliższy obszar tego typu ochrony zlokalizowany jest na terenie gminy sąsiedniej – Bierutów (Natura 2000 PLH020065 Bierutów), oddalony od granic gminy Wilków o ok. 3 km na zachód. Obszar Natura 2000 Bierutów jest cenny ze względu na kompleks wilgotnych, zalewowych łąk i pastwisk w dolinie Widawy. Teren ten ma kluczowe znaczenie dla przetrwania czerwoczyka fioletka w rejonie Dolnego Śląska. To ostatnie stanowisko gatunku w województwie, jednocześnie może być łącznikiem między terenem występowania w okolicach Namysłowa. Na południowy wschód od gminy w odległości ok 3 km zlokalizowany jest Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Wyspa na Widawie”. Zespół ten został utworzony ze względu na unikalne walory krajobrazowe, jak również bogactwo świata roślin i zwierząt. Charakterystyczny dla tego obszaru jest dobrze zachowany drzewostan łęgowy z dominantą olchy czarnej, dość rzadko występujący w tej części Europy.

3.12. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

3.12.1. Powiązania przyrodnicze z terenami sąsiednimi

Na terenie Opolszczyzny wyróżnia się główne obszary strefowe, węzłowe i łącznikowe korytarze ekologiczne. Analiza zróżnicowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych województwa opolskiego wskazuje na występowanie czterech równoleżnikowych stref stabilizujących ekologiczny system przyrodniczy regionu i charakteryzujących się wysoką bioróżnorodnością. Strefy te izolowane są pasmami koncentracji terenów bardziej przekształconych, głównie rolnych.

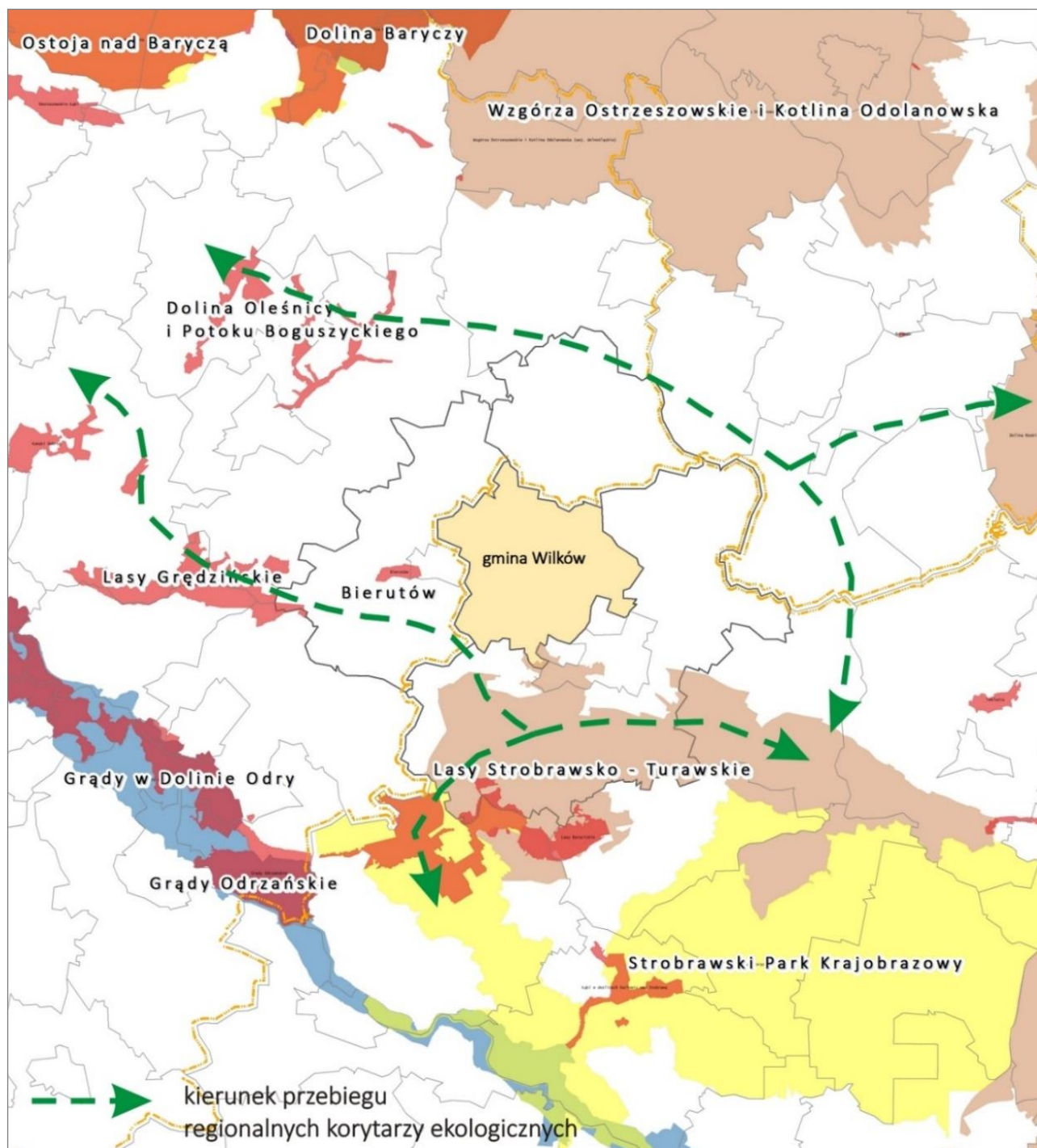
W obszarze gminy Wilków nie znajdują się obszary biocentrów i obszary węzłowe regionalnej sieci ekologicznej. Gmina jest położona na styku z strefą centralną północną, stanowiącą największe pasmo obejmujące rozległe obszary Lasów Stobrawsko-Turawskich, występujących w obrębie wysoczyzn polodowcowych Równiny Opolskiej i Namysłowskiej, stanowiące korytarz ekologiczny rangi regionalnej. Wysoka bioróżnorodność krajobrazowa Lasów Stobrawsko-Turawskich jest związana z występowaniem rozległych powierzchni ekosystemów leśnych oraz obecnością mniejszych ekosystemów łąk, muraw, szuwarów i wód powierzchniowych. OChK „Lasy Stobrawsko-Turawskie” jest największym obszarem tego typu na Opolszczyźnie.

Dolina rzeki Widawy stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Na terenie województwa opolskiego zostały wyznaczone korytarze ekologiczne:

- 1 korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym – dolina Odry,
- 2 korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym – dolina Nysy Kłodzkiej i Prosny,
- 22 korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym (ogólno-wojewódzkim i międzygminnym), obejmujące doliny mniejszych rzek.

W granicach korytarzy ekologicznych chroni się występujące naturalnie i seminaturalnie biocenozy, ogranicza się możliwość przerywania szlaków migracyjnych, a także prowadzi się działania wzmacniające walory ekologiczne oraz bioróżnorodność.

Zgodnie z art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. W warunkach Polski wskazuje się dwie główne kategorie przestrzenne korytarzy, które umownie definiuje się jako korytarze wewnątrz krajobrazowe i korytarze międzyregionalne.

Ryc. 9. Położenie w ponadlokalnym systemie obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych

Źródło: opracowanie własne na podkładzie WMS Krajowej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

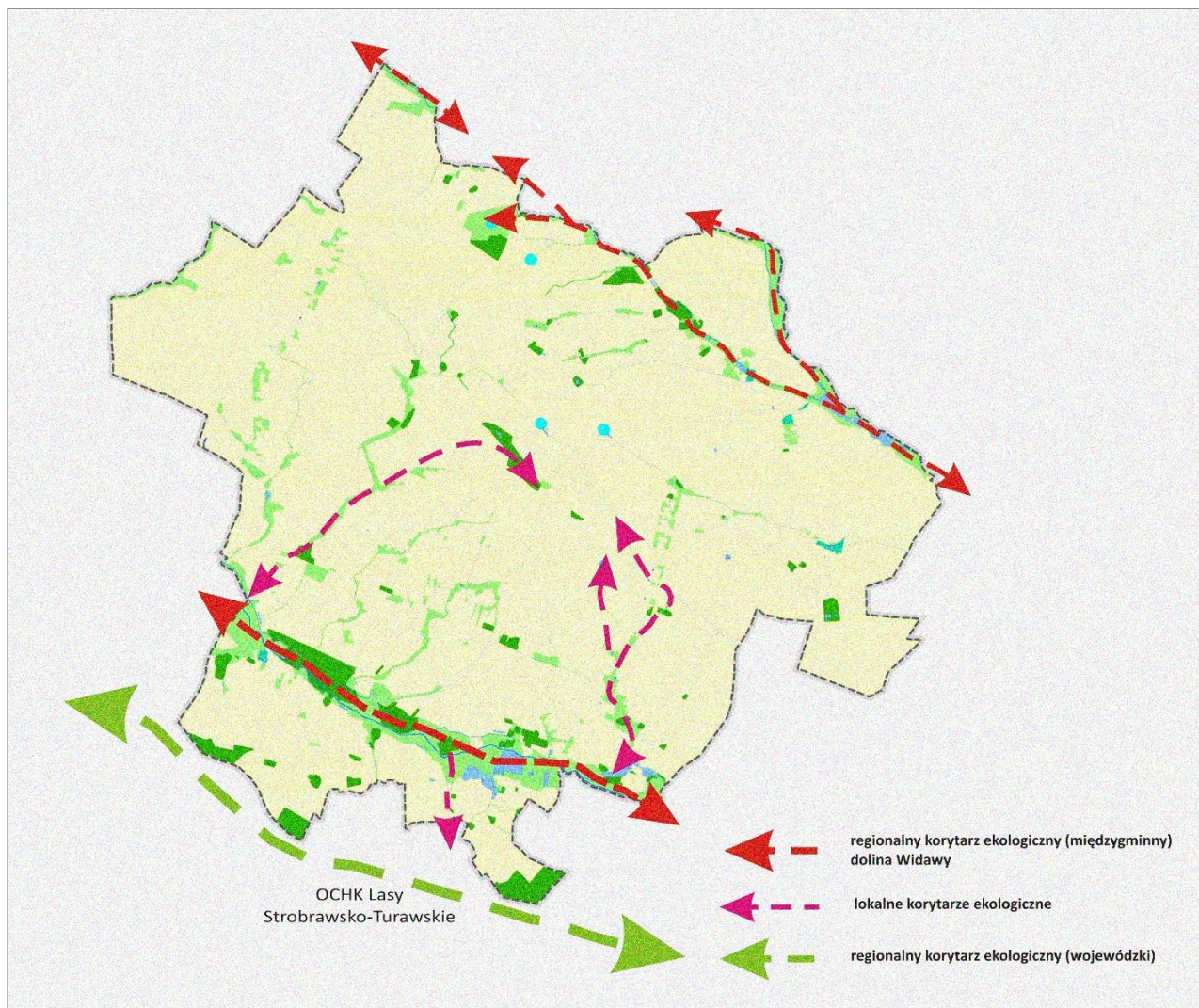
3.12.2. Lokalna struktura ekologiczna – korytarze ekologiczne

W przypadku jednostki odniesienia, którą jest gmina, mamy do czynienia z korytarzami wewnątrzkrajobrazowymi, zazwyczaj o charakterze liniowym (cieki), przepustowości w obu kierunkach oraz dotyczącymi zazwyczaj gatunków jedno-ekosystemowych.

System ekologiczny gminy Wilków tworzą układ dolin cieków, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Pełnią one funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych, powiązanych z systemem ekologicznym regionu, województwa i kraju.

Główną strukturą ekologiczną gminy jest dolina rzeki Widawy, przebiegająca przez jej południową i w północno-wschodnią część. Stanowi ona wewnątrzkrajobrazowy korytarz ekologiczny-rangi międzygminnej (regionalny). Łączy obszary węzłowe (NATURA 2000) zlokalizowane po zachodniej stronie gminy z Lasami Stobrawsko-Turawskimi zaś w północnej stronie gminy umożliwia połączenie z korytarzem ekologicznym doliny Prosnicy poprzez poszczególne siedliska.

Ryc. 10. Przebieg lokalnych korytarzy ekologicznych (wewnątrzkrajobrazowych gminy)

Źródło: opracowanie własne.

Rzeka Widawa stanowi naturalny liniowy korytarz ekologiczny, umożliwiającą migrację organizmów zarówno wodnych jak i lądowych, utrzymując równowagę w stanie bioróżnorodności obszaru gminy. Rzeka wraz z doliną tworzy najważniejszy korytarz ekologiczny, pełniąc funkcję szlaku komunikacyjnego dla roślin i zwierząt – z nurtem lub wzdłuż rzeki różnorodne gatunki roślin i zwierząt mogą przemieszczać na różne odległości w górę, jak i w dół rzeki. Rzeka, jako korytarz ekologiczny, nie tylko gwarantuje gatunkom roślin i zwierząt warunki do przemieszczania się, ale także daje możliwość schronienia, rozmnażania się i dostępu do pożywienia. Przerwanie ciągłości cieku zaburza procesy życiowe wielu organizmów wodnych, a pozbawienie doliny rzecznej korytarza ekologicznego oznacza drastyczny spadek różnorodności biologicznej.

Lokalną sieć powiązań ekologicznych uzupełniają doliny mniejszych cieków, prawobrzeżnych dopływów i przyptywów Widawy. Część cieków bierze swój początek na terenach rolniczych w granicach gminy Wilków i uchodzi do Widawy.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. ZASÓB DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY

4.1.1. Rys historyczny

Gmina Wilków przynależy do regionu Ziemi Namysłowskiej. Na przestrzeni ostatniego tysiąclecia Ziemia Wilkowska znajdowała się pod panowaniem Polski, Czech, Austrii, Prus i Niemiec. Po II wojnie światowej stała się z powrotem częścią Państwa Polskiego, położoną na kresach województwa wrocławskiego. Po utworzeniu województwa opolskiego w 1950 r. stała się jego częścią, położoną na pograniczu dwóch makroregionów: Opolszczyzny i Wielkopolski. Do 1954 r. prawie połowa obecnego terytorium gminy administracyjnie wciąż przynależała do województwa wrocławskiego. Poza granicami gminy pozostawały wówczas wsie: Lubska, Młokicie, Pielgrzymowice, Bukowie, Pszeniczna, Pągów i Wojciechów. Po kolejnej reformie administracyjnej gromada Wilków (gromada Wilkowa) obejmowała tylko część obecnego terytorium i dopiero kolejna reforma administracyjna doprowadziła do jego połączenia. Z dniem 01 stycznia 1973 r. powstała gmina Wilków w swoich obecnych granicach administracyjnych.

Nazwa gminy przyjęta została od Wilkowa, głównej miejscowości, obecnie stanowiącej siedzibę władz gminy, jej główny ośrodek administracyjny i społeczny. Pochodzenie nazwy miejscowości nie jest udokumentowane. Przyjmuje się, że nazwa ta pochodzi od przezwiska jej założyciela (Wilk) lub nadano ją ze względu na liczne występowanie w okolicznych lasach wilków lub innego gatunku psowatych.

4.1.2. Obiekty architektury i budownictwa

W gminie Wilków znajduje się znacząca ilość obiektów architektury i budownictwa, stanowiących dziedzictwo materialne gminy, świadczące o jej przeszłości historycznej. Do najcenniejszych zabytków gminy należą obiekty objęte prawną formą ochroną konserwatorskiej poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych. Są to zarówno obiekty sakralne (kościół filialny): w Bukowie, Pągowie, Wilkowie i Wojciechowie, jak również obiekty architektury dworskiej i folwarcznej takie jak pałace w Pągowie, Pszenicznej i Wilkowie. Charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego gminy są zachowane zespoły pałacowe w Jakubowicach, Pągowie i Wilkowie.

Dziedzictwo kulturowe związane z dawnymi folwarkami reprezentują pozostałości założeń folwarcznych. W Pągowie zachowały się obiekty zespołu folwarcznego tj. gorzelnia, obora, spichlerz i kuźnia. W Pszenicznej znajduje się dawna gorzelnia i płatkarnia wraz z urządzeniami ciągu technologicznego, stanowiącą wyjątkową atrakcję turystyczną gminy. Ponadto na terenie gminy znajduje się wiele obiektów XIX i XX-wiecznego budownictwa mieszkaniowego i gospodarczego stanowiącego dziedzictwo kulturowe związane z budownictwem wiejskim. W Gminnej Ewidencji Zabytków wskazano 442 obiekty o stwierdzonych wartościach zabytkowych, świadczących o kulturze budowlanej

regionu. Część obiektów nie zachowała się natomiast część utraciła wartości zabytkowe. W związku z powyższym gmina Wilków prowadzi prace związane z aktualizacją ewidencji zabytków.

4.1.3. Zieleń parkowa i zespoły zieleni

Do cennych historycznie i kulturowo obszarów należy 5 parków o walorach zarówno zabytkowych (tj. założenie, funkcja), jak i krajobrazowych i naturalnych. Zieleń ta stanowi cenny element krajobrazu oraz systemu przyrodniczego gminy. Towarzyszy zespołom pałacowym i dworskim w ramach założeń rezydencjonalnych. Są to zarówno niewielkie parki: tj. park krajobrazowy przy zespole dworskim w Idzikowicach i park o charakterze naturalnym przy zespole pałacowym w Wilkowie, jak i większe założenia parkowe tj. park krajobrazowy przy zespole pałacowym w Jakubowicach i Pągowie. Na terenie gminy znajdują się również zespoły zieleni historycznej.

Ponadto na terenie gminy znajdują się enklawy zieleni wysokiej. W Idzikowicach i Wilkowie pełnią funkcje niewielkich parków wiejskich oraz zgrupowania zadrzewień wzdłuż dróg, z których najbardziej charakterystyczne są te wzdłuż drogi w Pielgrzymowicach.

4.1.4. Dziedzictwo archeologiczne

Dziedzictwo archeologiczne jest świadectwem zmian, jakie zachodziły w obrzeże gminy we wszystkich dawnych dziedzinach życia ludności - formach osadnictwa, sposobie budowy domów, zdobywania pożywienia i surowców, z których wytwarzano przedmioty codziennego użytku, broń, ozdoby, czy części stroju, a także systemie wierzeń i innych przejawach kultury duchowej. Głównym źródłem przekazu są zachowane zabytki archeologiczne.

Udokumentowane dziedzictwo archeologiczne gminy zostało w większości zidentyfikowane na podstawie tzw. Archeologicznego Zdjęcia Polski, na podstawie którego opracowano karty AZP stanowisk archeologicznych. W obszarze gminy Wilków zidentyfikowano 117 stanowisk archeologicznych, z czego 28 wpisano do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

Archeologiczne dziedzictwo gminy datowane jest w szczególności na epokę brązu oraz epokę żelaza. Stanowiska osady kultury łużyckiej świadczą o osadnictwie epoki brązu, natomiast o osadnictwie epoki żelaza świadczą udokumentowane stanowiska okresu halsztackiego, w którym tereny ziem polskich nadal zamieszkiwała ludność kultury łużyckiej i napływająca ludność kultury pomorskiej oraz stanowiska okresu lateńskiego (kultura przeworska). Dokumentacja najstarszego osadnictwa regionu to zachowane ślady osadnicze epoki kamienia.

Wśród stanowisk archeologicznych na szczególną uwagę zasługuje grodzisko, zlokalizowane w Pągówku oraz cmentarzysko kultury pomorskiej w Idzikowicach z epoki brązu. Stanowiska archeologiczne znajdują się prawie na całym obszarze gminy, jednak ich największe skupienia koncentrują się w dolinie Widawy, jak i w dolinach mniejszych cieków. Duże skupisko stanowisk archeologicznych zlokalizowane jest również w północno-centralnej części gminy, w Pągówku.

Ryc. 11. Grodzisko w Pągówku

Źródło: Archiwum Map WIG, www.geoportal.gov.pl.

Stanowiska archeologiczne stanowią integralną część dziedzictwa kulturowego gminy. Specyfika ich ochrony polega m.in. na takim ich wykorzystaniu, które umożliwi ich integrację funkcjonalno-przestrzenną z istniejącą strukturą osadniczą, jak również na ograniczeniu zbędnych działań inwestycyjnych na ich terenie.

Wykaz stanowisk wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk ewidencyjnych z obszaru gminy Wilków zamieszczono w poniższych tabelach.

Tab. 7. Wykaz stanowiska archeologicznych, wpisanych o Rejestru zabytków województwa opolskiego

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
B U K O W I E					
1	2	79-34	A-638/84	ślad osadnic- twa	(?)
				osada	łużycka
2	3	80-34	A-648/84	osada	przeworska
				ślad osadnic- twa	średniowieczna
I D Z I K O W I C E					
3	1	79-35	A-587/81	cmentarzysko	pomorska
J A K U B O W I C E					
4	1	79-35	A-205/69	osada (?)	(?) pradzieje
				ślad osadnic- twa	późne średniowiecze
5	2	79-35	A-75/68	osada	łużycka
K R Z Y K Ó W					
6	4	79-35	A-208/70	osada	przeworska
				osada	wczesne średniowiecze
L U B S K A					
7	2	80-34	A-833/89	osada	przeworska
8	3	80-34	A-838/89	osada	dołkowo-grzebykowa trzciniecka (?)
				punkt osadni- czy	łużycka
				punkt osadni- czy	średniowiecze

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
9	4	80-34	A-835/89	śląd osadnic- twa	wstęgowa (?)
				osada	wczesne średniowiecze
				śląd osadnic- twa	wczesne średniowiecze
10	5	80-34	A-831/89	osada	przeworska
MŁOKICIE					
11	5	80-34	A-846/89	osada	przeworska
PĄGÓW					
12	1	79-34	A-34/2004	grodzisko	(?) 2 poł. XIII – XIV w.
PIELGRZYMOWICE					
13	2	80-34	A-850/89	osada	łużycka (?)
				osada	przeworska
14	3	80-34	A-836/89	śląd osadnic- twa	(?) epoka kamienia
				śląd osadnic- twa	(?) wczesna epoka brązu
15	4	80-34	A-828/89	osada	przeworska
				śląd osadnic- twa	średniowiecze
16	5	80-34	A-829/89	osada	przeworska
WILKÓW					
17	3	80-34	A-847/89	śląd osadnic- twa	(?) epoka kamienia
				śląd osadnic- twa	pomorska (?)
				osada	przeworska
				śląd osadnic- twa	(?)
18	4	80-34	A-843/89	osada (/)	przeworska
19	5	80-34	A-840/89	osada	łużycka
				osada	pomorska
				osada	przeworska
20	7	80-34	A-841/89	osada	łużycka
				osada	pomorska
				śląd osadnic- twa	późne średniowiecze
21	9	80-34	A-857/89	śląd osadnic- twa	(?) epoka kamienia
				osada	łużycka
22	11	80-34	A-852/89	osada	łużycka
				punkt osadni- czy	wczesne średniowiecze
				osada	średniowiecze
23	12	80-34	A-853/89	osada	łużycka
24	13	80-34	A-859/89	osada	łużycka
				śląd osadnic- twa	(?)

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
				osada (?)	pomorska (?)
25	14	80-34	A-873/90	osada	pomorska
				śląd osadnictwa	średniowiecze
26	16	80-34	A-871/90	śląd osadnictwa	(?) neolit
				osada	łużycka lub pomorska
				osada	wczesne średniowiecze
27	17	80-34	A-880/90	osada	łużycka
WOJCIECHÓW					
28	2	80-34	A-827/89	osada	przeworska
				osada	przeworska

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kart Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), Urząd Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tab. 8. Wykaz stanowisk archeologicznych zidentyfikowanych w obszarze gminy Wilków

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
B U K O W I E					
1	1	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?)
2	2	79-34	A-638/84	śląd osadnictwa	(?)
				osada	łużycka
3	3	80-34	A-648/84	osada	przeworska
				śląd osadnictwa	średniowieczna
4	4	80-34	-----	osada	przeworska
5	5	80-34	-----	śląd osadnictwa	ceramiki grzebykowo-dółkowej
				punkt osadniczy	łużycka
				śląd osadnictwa	przeworska (?)
6	6	80-34	-----	śląd osadnictwa	(?)
7	7	79-33	-----	osada	łużycka
8	8	79-33	-----	osada	przeworska
				punkt osadniczy	późne średniowiecze
9	9	79-33	-----	osad	(?)
				punkt osadniczy	późne średniowiecze
10	10	79-33	-----	osada	przeworska
				śląd osadnictwa	wczesnego średniowiecza
11	11	79-33	-----	śląd osadnictwa	(?)
12	12	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				śląd osadnictwa	(?) XVI - XVIII
13	13	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
14	14	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				punkt osadniczy	późne średniowiecze
15	15	79-34	-----	osada	późne średniowiecze
16	16	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska
17	17	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska
18	18	79-34	-----	śląd hutnictwa	(?) pradzieje
19	19	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska okres późno rzymski
20	20	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
					okres późno rzymski
21	21	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	późnośredniowieczna
22	22	79-34	-----	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
23	23	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
24	24	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
25	25	79-34	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	wczesne średniowiecze
				osada	późne średniowiecze
DĘBNIK					
26	1	80-34	-----	skarb (?)	łużycka (?)
27	2	80-34	-----	śląd osadnictwa	(?) epoka kamienia
				osada	łużycka
28	3	80-34	-----	osada	(?) pradzieje
29	4	80-34	-----	osada	przeworska
IDZIKOWICE					
30	1	79-35	A-587/81	cmentarzysko	pomorska
31	2	79-35	-----	osada	przeworska
				osada	przeworska
32	3	79-35	-----	śląd osadnictwa	(?) pradzieje
33	4	79-35	-----	osada	łużycka
34	5	79-35	-----	osada	przeworska
35	6	79-35	-----	osada	łużycka
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
36	7	79-35	-----	osada	łużycka
				punkt osadniczy	późne średniowiecze
37	8	79-35	-----	śląd osadnictwa	(?) epoka kamienia
38	9	79-35	-----	osada	późne średniowiecze
JAKUBOWICE					
39	1	79-35	A-205/69	osada (?)	(?) pradzieje
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
40	2	79-35	A-75/68	osada	łużycka
41	3	79-35	-----	osada	łużycka
42	4	79-35	-----	osada	łużycka
43	5	79-35	-----	śląd osadnictwa	ceramiki wstęgowej
44	6	79-35	-----	punkt osadniczy	(?) pradzieje
				punkt osadniczy	średniowiecze
45	7	79-35	-----	punkt osadniczy	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
46	8	79-35	-----	osada	łużycka
				śląd osadnictwa	przeworska
				punkt osadniczy	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
47	9	79-35	-----	osada	łużycka
				śląd osadnictwa	późne średniowiecze
48	10	79-35	-----	śląd osadnictwa	(?) neolit
				punkt osadniczy	łużycka
				osada	przeworska
49	11	79-35	-----	osada	późne średniowiecze
KRZYKÓW					
50	1	80-35	-----	grodzisko (?)	(?) średniowiecze
51	2	80-35	-----	śląd osadnictwa	(?) neolit

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
52	3	80-35	-----	osada	łużycka
53	4	79-35	A-208/70	osada	przeworska
				osada	wczesne średniowiecze
54	5	79-35	-----	osada	przeworska
				osada	późne średniowiecze
55	6	79-35	-----	osada	przeworska
				osada	wczesne średniowiecze
				osada	późne średniowiecze
L U B S K A					
56	1	80-34	-----	punkt osadniczy	łużycka
				ślad osadnictwa	przeworska (?)
				ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
57	2	80-34	A-833/89	osada	przeworska
58	3	80-34	A-838/89	osada	dołkowo-grzebykowa trzciniecka (?)
				punkt osadniczy	łużycka
				punkt osadniczy	średniowiecze
59	4	80-34	A-835/89	ślad osadnictwa	wstęgowa (?)
				osada	wczesne średniowiecze
				ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
60	5	80-34	A-831/89	osada	przeworska
M Ł O K I C I E					
61	1	80-34	-----	ślad osadnictwa	średniowiecze
62	2	80-34	-----	osada (?)	łużycka
				ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
63	3	80-34	-----	ślad osadnictwa	łużycka
				osada	przeworska
64	4	80-34	-----	ślad osadnictwa	łużycka
65	5	80-34	A-846/89	osada	przeworska
P Ą G Ó W					
66	1	79-34	A-34/2004	grodzisko	(?) 2 poł. XIII – XIV w.
67	2	79-34	-----	osada	przeworska
				ślad osadnictwa	późne średniowiecze
68	3	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) neolit
				ślad osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
69	4	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) pradzieje
70	5	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) neolit
				osada hutnicza	przeworska
				ślad osadnictwa	X – XII w.
71	6	79-34	-----	ślad osadnictwa	ceramiki sznurkowej
				osada	łużycka
				osada hutnicza	przeworska
72	7	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) pradzieje
				osada	późne średniowiecze
73	8	79-34	-----	osada	późne średniowiecze
74	9	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska
				osada	późne średniowiecze
75	10	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) epoka kamienia
				osada	przeworska
				osada	późne średniowiecze
76	11	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska
77	12	79-34	-----	ślad osadnictwa	(?) neolit
				osada	łużycka

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
78	13	79-34	----	ślad osadnictwa osada	(?) epoka kamienia przeworska
79	14	79-34	----	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
80	15	79-34	----	ślad osadnictwa	(?) epoka kamienia
81	16	79-34	----	ślad hutnictwa	(?)
82	17	79-34	----	osada	późne średniowiecze
83	18	79-34	----	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	(?) neolit (?) pradzieje późne średniowiecze
84	19	79-34	----	osada	łużycka
85	20	79-34	----	osada	łużycka
PIELGRZYMOWICE					
86	1	80-34	----	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	starożytna wczesne średniowiecze
87	2	80-34	A-850/89	osada osada	łużycka (?) przeworska
88	3	80-34	A-836/89	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	(?) epoka kamienia (?) wczesna epoka brązu
89	4	80-34	A-828/89	osada ślad osadnictwa	przeworska średniowiecze
90	5	80-34	A-829/89	osada	przeworska
91	6	80-34	----	punkt osadniczy ślad osadnictwa punkt osadniczy	łużycka pomorska lub późnołużycka przeworska
PSZENICZNA					
92	1	79-34	----	nieokreślona	(?)
93	2	79-34	----	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	łużycka późne średniowiecze
94	3	79-34	----	ślad osadnictwa osada	(?) łużycka
WILKÓW					
95	1	80-34	----	cmentarzysko	przeworska (?)
96	2	80-34	----	ślad osadnictwa	przeworska
97	3	80-34	A-847/89	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	(?) epoka kamienia pomorska (?) przeworska (?)
98	4	80-34	A-843/89	osada (/)	przeworska
99	5	80-34	A-840/89	osada osada osada	łużycka pomorska przeworska
100	6	80-34	----	osada ślad osadnictwa	przeworska wczesne średniowiecze
101	7	80-34	A-841/89	osada osada ślad osadnictwa	łużycka pomorska późne średniowiecze
102	8	80-34	----	osada ślad osadnictwa	łużycka wczesne średniowiecze
103	9	80-34	A-857/89	ślad osadnictwa osada	(?) epoka kamienia łużycka
104	10	80-34	----	ślad osadnictwa osada	starożytność średniowiecze
105	11	80-34	A-852/89	osada	łużycka

Lp.	Nr stanowiska w miejscowości	Nr obszaru AZP	Nr rejestru	Chronologia kulturowa	
				Funkcja obiektu	Kultura
				punkt osadniczy	wczesne średniowiecze
				osada	średniowiecze
106	12	80-34	A-853/89	osada	łużycka
107	13	80-34	A-859/89	osada	łużycka
				ślad osadnictwa	(?)
				osada (?)	pomorska (?)
108	14	80-34	A-873/90	osada	pomorska
				ślad osadnictwa	średniowiecze
				osada	łużycka
109	15	80-34	-----	punkt osadniczy	średniowiecze
				ślad osadnictwa	(?) neolit
110	16	80-34	A-871/90	osada	łużycka lub pomorska
				osada	wczesne średniowiecze
				osada	łużycka
111	17	80-34	A-880/90	osada	łużycka
112	18	80-34	-----	osada	(?) X – XI w.
113	19	79-34	-----	ślad osadnictwa	łużycka
WOJCIECHÓW					
114	1	79-34	-----	skarb	łużycka
115	2	80-34	A-827/89	osada	przeworska
				osada	przeworska
116	3	80-34	-----	ślad osadnictwa	(?) epoka kamienia
				osada	przeworska
117	4	79-34	-----	osada	przeworska
118	5	79-34	-----	osada hutnicza	przeworska
119	6	79-34	-----	ślad osadnictwa	łużycka
				osada hutnicza	przeworska
120	7	79-34	-----	ślad osadnictwa	pucharów lejkowatych

	stanowisko o nieokreślonej lokalizacji
	stanowisko wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie kart Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) stanowisk archeologicznych, zidentyfikowanych w obszarze gminy Wilków.

4.2. FORMY OCHRONY ZABYTEKÓW

4.2.1. Rejestr zabytków nieruchomych województwa opolskiego

Na terenie gminy Wilków znajduje się 19 obiektów i obszarów objętych prawną ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa opolskiego. Wśród obiektów architektury i budownictwa znajdują się obiekty sakralne (kościół filialny), zlokalizowane w Bukowiu, Pągowie, Wilkowie i Wojciechowie oraz dawne założenia rezydencjonalne i folwarczne w Idzikowicach, Jakubowicach, Pągowie oraz Wilkowie. Obszary zabytkowe reprezentowane są poprzez dawne parki krajobrazowe, zakładane w ramach założeniach pałacowych jak i dworskich.

Tab. 9. Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w rejestrze zabytków

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Nr rejestru i data wpisu
1	Bukowie	Kościół filialny p.w. Matki Boskiej Gromnicznej	908/64 z 26.05.1964 r.
2	Idzikowice	Dwór - zespół dworski	1939/68 z dn. 18.10.1968 r.
3		Park – zespół dworski	53/81 z 09.06.1981 r.
4	Jakubowice	Dwór – zespół pałacowy	A-2017/ 76 z 16.04.1976 r.

Lp.	Miejscowość	Nazwa	Nr rejestru i data wpisu
5		Park – zespół pałacowy	A-52/81 z 9.06.1981 r.
6	Krzyków	Park	A-51/81 z 01.06.1981 r.
7	Pągów	Kościół filialny pw. św. Józefa ob. Piotra i Pawła	1106/66 z 05.02.1966 r.
8		Zespół pałacowo-folwarczny: pałac	2400/2000 z 6.11.2000 r.
9		Zespół pałacowo-folwarczny: gorzelnia	
10		Zespół pałacowo-folwarczny: obora	
11		Zespół pałacowo-folwarczny: spichlerz	
12		Zespół pałacowo-folwarczny: kuźnia	
13		oficyna	1637/66 z 27.09.1966 r.
14		park	38/80 z 28.01.1980 r.
15	Pszeniczna	Gorzelnia z płatkarnią wraz z urządzeniami ciągu technologicznego w dawnym zespole fabrycznym	14/2002 z 16.09.2002
16	Wilków	Kościół parafialny p. w. św. Mikołaja	650/59 z 13.11.1959 r.
17		Pałac – Zespół pałacowy	2207/90 z 08.02.1990 r.
18		Park – zespół pałacowy	45/80 z 08.02.1980 r.
19	Wojciechów	Kościół figlarny p. w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny	917/64 z 29.05.1964 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru zabytków nieruchomości województwa opolskiego.

4.2.2. Ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Drugą formą ochrony zabytków obowiązującą na terenie gminy są ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Analizę ustaleń obowiązujących planów miejscowych w zakresie form ochrony zabytków zawarto w poniższej tabeli.

Tab. 10. Analiza ustaleń planów miejscowych w zakresie form ochrony zabytków nieruchomych

Lp.	Obszar	Nr Uchwały	Zakres ochrony zabytków
1	sołectwo Wilków	Uchwała Nr XIX/110/08 z dn. 29.08. 2008 r.	- uwzględnia obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków - uwzględnia stanowiska archeologiczne - ustala strefę „B” ochrony konserwatorskiej i ochrony krajobrazu kulturowego wsi Wilków - ustala strefę wielokulturowego zespołu stanowisk archeologicznych (południowa część sołectwa Wilków)
2	obszary zurbanizowane wsi Dębnik, Idzikowice. Krzyków, Lub-ska, Młokicie, Pągów	Uchwała Nr III/19/02 z dn. 30.12.2002 r. stanowiąca zmianę planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków	- uwzględnia stanowiska archeologiczne - w części tekstowej uwzględnia obiekty w rejestrze zabytków / brak szczegółowych ustaleń - w części tekstowej uwzględnia obiekty w ewidencji zabytków / brak szczegółowych ustaleń - ustala strefę ochrony konserwatorskiej układu ruralistycznego wsi Pągów, Młokicie
	Wojciechów tereny pod zalesienie		brak zidentyfikowanego zasobu zabytkowego - nie uwzględniono stanowiska archeologicznego (W3)
3	obszar pod lokalizację elektrowni wiatrowych w sołectwie Pągów	Uchwała Nr XXX/176/09 z dn. 01.10.2009r.	uwzględniono stanowiska archeologiczne (brak 1 stanowiska archeologicznego nr P18)

Lp.	Obszar	Nr Uchwały	Zakres ochrony zabytków
		wraz ze zmianą Uchwała Nr XXXIX/240/10 z dn. 24.06.2010 r.	▪ ustala strefę obserwacji archeologicznej „OW”
4	obszar pod lokalizację elektrowni wiatrowych po wschodniej stronie wsi Wilków	Uchwała Nr IX/69/11 z dn. 28.10.2011 r.	▪ uwzględnia stanowiska archeologiczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące plany ujawniają obiekty i obszary zabytkowe chronione na podstawie wpisu do rejestru zabytków oraz obiekty figurujące w gminnej ewidencji zabytków, dla których nie ustalono szczegółowych wymogów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. W obszarach objętych planami zostały ujawnione stanowiska archeologiczne, zidentyfikowane w ramach „Archeologicznego Zdjęcia Polski” (AZP).

Na mocy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Wilków zostały ustalone następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa wielokulturowego zespołu stanowisk archeologicznych – obejmująca obszar południowej części wsi Wilków,
- strefa obserwacji archeologicznej „OW” w sołectwie Pągów, na zachód od wsi Pągów, w granicach zgodnie z rysunkiem planu,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej i ochrony krajobrazu kulturowego – obejmująca układ przestrzenny wsi Wilków, w granicach zgodnie z rysunkiem planu,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego wsi Pągów i Młokicie (przy czym granice strefy konserwatorskiej na załączniku graficznym do planu zostały wyznaczone tylko dla wsi Młokicie).

4.3. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW (GEZ WILKÓW)

Ewidencja zabytków gminy Wilków, pozytywnie zaopiniowana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu, opracowana zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obejmuje 442 obiekty i obszary.

Tab. 11. Ilościowa analiza obiektów i obszarów zabytkowych wg miejscowości

Lp.	Miejscowość	Ilość obiektów / opis	Ilość obszarów	Razem (ilość kart GEZ)
1	Bukowie	98 budownictwa 1 obiekt małej architektury (kapliczka) 4 obiekty infrastruktury technicznej (trafostacje)	1 park w zespole dworskim	104
2	Dębnik	4 obiekty budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	1 park w zespole dworskim	7

Lp.	Miejsowość	Ilość obiektów / opis	Ilość obszarów	Razem (ilość kart GEZ)
3	Idzikowice	24 obiekty budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	1 park w zespole dworskim	26
4	Jakubowice	26 obiektów budownictwa 1 ogrodzenie w zespole folwarcznym 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	układ ruralistyczny miejscowości Jakubowice	29
5	Lubska	16 obiektów budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	-----	17
6	Młokicie	18 obiektów budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (most na Widawie)	1 park dworski	20
7	Pągów	34 obiekty budownictwa 1 ogrodzenia wraz z bramą w zespole folwarcznym 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	-----	36
8	Pielgrzymowice	16 obiektów budownictwa	-----	16
9	Pszeniczna	21 obiektów budownictwa	1 park w zespole pałacowym	22
10	Wilków	102 obiekty budownictwa 2 obiekty budownictwa kolejowego (stacja PKP oraz spichlerz w zespole stacji PKP) 1 ogrodzenie w zespole pałacowym 1 obiekt infrastruktury technicznej (wieża ciśnień w zespole folwarcznym)	1 park w zespole folwarcznym	115
	Wilkówek (Barski Dwór)	7 obiektów budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	-----	(8)
11	Wojciechów	48 obiektów budownictwa 1 obiekt infrastruktury technicznej (trafostacja)	1 cmentarz przykościelny (rzymsko-katolicki)	50
Razem:		434	8	442

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ewidencji Zabytków Gminy Wilków (GEZ Wilków).

Tab. 12. Wykaz obiektów i obszarów figurujących w Ewidencji Zabytków Gminy Wilków (GEZ Wilków)

Lp.	Obiekt	Adres
1	BUKOWIE	
1	1	Kapliczka przydrożna
2	2	Dom w zespole dworskim
3	3	Dom w zespole dworskim
4	4	Dom (d. dwór – zespół dworski)
5	5	Park – zespół dworski

Lp.		Obiekt	Adres
6	6	Stajnia w zespole dworskim	Ul. Lipowa, obok nr. 73
7	7	Spichlerz w zespole dworskim	Ul. Lipowa, obok nr. 73
8	8	Stodoła w zespole dworskim	Ul. Lipowa, obok nr. 73
9	9	Stodoła w zespole dworskim	Ul. Lipowa, obok nr. 73
10	10	Chlewnia w zespole folwarcznym	Ul. Lipowa, obok nr. 73
11	11	Biuro Spółki BUKOROL (d. Rządcówka w zespole folwarcznym)	Ul. Kwiatowa 2
12	12	Spichlerz w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa, obok nr. 2
13	13	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa, obok nr. 2
14	14	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa, obok nr. 2
15	15	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa, obok nr. 2
16	16	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa 4
17	17	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa 1/3, 5/7, 9/11
18	18	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa 5/7
19	19	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Kwiatowa 9/11
20	20	Dom (d. Rządcówka w zespole folwarcznym)	Ul. Lipowa 113/115
21	21	Dom	Ul. Wierzbowa 2/4/6
22	22	Kurnik	Ul. Wierzbowa, obok nr. 2/4/6
23	23	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Wierzbowa 8/10
24	24	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Wierzbowa 12/14
25	25	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Wierzbowa
26	26	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Wierzbowa
27	27	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Wierzbowa
28	28	Magazyn (d. remiza strażyacka)	Ul. Lipowa, obok nr. 78
29	29	Dom (d. szkoła)	Ul. Jesionowa 6/8/10
30	30	Dom wielorodzinny	Ul. Jesionowa 17
31	31	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Kasztanowa 1
32	32	Dom	Ul. Kasztanowa, obok nr. 1
33	33	Dom	Ul. Klonowa 2
34	34	Budynki gospodarcze	Ul. Klonowa, obok nr. 2
35	35	Dom	Ul. Lipowa 2
36	36	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 2
37	37	Dom	Ul. Lipowa 7
38	38	Stodoła	Ul. Lipowa, obok nr. 7
39	39	Dom	Ul. Lipowa 8
40	40	Dom	Ul. Lipowa 11
41	41	Stodoła	Ul. Lipowa, obok nr. 11
42	42	Dom w zagrodzie	Ul. Lipowa 19
43	43	Dom	Ul. Lipowa 21
44	44	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 21
45	45	Dom	Ul. Lipowa 26
46	46	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 26
47	47	Dom	Ul. Lipowa 28
48	48	Budynki gospodarcze	Ul. Lipowa, obok nr. 28
49	49	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 30
50	50	Dom	Ul. Lipowa 35/37
51	51	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 39
52	52	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 41
53	53	Dom	Ul. Lipowa 46
54	54	Dom	Ul. Lipowa 50
55	55	Budynki gospodarcze	Ul. Lipowa, obok nr. 50
56	56	Dom	Ul. Lipowa 51
57	57	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 51
58	58	Dom	Ul. Lipowa 55

Lp.		Obiekt	Adres
59	59	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 55
60	60	Dom	Ul. Lipowa 57
61	61	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 57
62	62	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 59
63	63	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 60
64	64	Dom	Ul. Lipowa 63
65	65	Dom	Ul. Lipowa 65
66	66	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 68
67	67	Dom	Ul. Lipowa 70
68	68	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 70
69	69	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 74
70	70	Dom	Ul. Lipowa 75
71	71	Budynki gospodarcze	Ul. Lipowa, obok nr. 75
72	72	Dom w zagrodzie	Ul. Lipowa 83
73	73	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 85
74	74	Dom (d. zajazd i budynki gospodarcze)	Ul. Lipowa 91
75	75	Dom	Ul. Lipowa 94
76	76	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 94
77	77	Dom	Ul. Lipowa 97
78	78	Dom	Ul. Lipowa 98
79	79	Budynek gospodarczy	Ul. Lipowa, obok nr. 98
80	80	Dom	Ul. Lipowa 99
81	81	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 100
82	82	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 101
83	83	Dom i sklep	Ul. Lipowa 103
84	84	Magazyn (d. świetlica wiejska)	Ul. Lipowa 105
85	85	Dom	Ul. Lipowa 108
86	86	Stodoła	Ul. Lipowa, obok nr. 108
87	87	Dom w zagrodzie	Ul. Lipowa 109
88	88	Dom	Ul. Lipowa 110
89	89	Dom	Ul. Lipowa 117
90	90	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 121
91	91	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 129
92	92	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 133
93	93	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 134
94	94	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 135
95	95	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 140
96	96	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 142
97	97	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 146
98	98	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Lipowa 148
99	99	Dom w zagrodzie	Ul. Lipowa 152
100	100	Dom	Ul. Topolowa 1
101	101	Trafostacja	Ul. Kwiatowa, obok nr. 2
102	102	Trafostacja	Ul. Lipowa, obok nr. 46
103	103	Trafostacja	Ul. Lipowa, obok nr. 100
104	104	Trafostacja	Ul. Lipowa, obok nr. 134
2	DĘBNIK		
105	1	Dom (d. dwór w zespole dworskim)	-
106	2	Park w zespole dworskim	-
107	3	Stodoła w zespole dworskim	-
108	4	Magazyn (d. stajnia w zespole dworskim)	-
109	5	Dom	Nr 9
110	6	Dom w zagrodzie	Nr 10
111	7	Trafostacja	Na skraju wsi, po prawej stronie drogi w kierunku Lubskiej

Lp.	Obiekt	Adres
3	IDZIKOWICE	
112	1	Stodoła w zespole folwarcznym
113	2	Stodoła w zespole folwarcznym
114	3	Spichlerz-wozownia w zespole folwarcznym
115	4	Dom (d. czworak w zespole folwarcznym)
116	5	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)
117	6	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)
118	7	Obora-paszarnia w zespole folwarcznym
119	8	Piekarnia w zespole folwarcznym
120	9	Dom (d. dwór w zespole parkowo-dworskim)
121	10	Park w zespole parkowo-dworskim
122	11	Obora w zespole folwarcznym
123	12	Mleczarnia w zespole folwarcznym
124	13	Stajnia w zespole folwarcznym
125	14	Spichlerz w zespole folwarcznym
126	15	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)
127	16	Dom
128	17	Budynek gospodarczy
129	18	Dom
130	19	Dom
131	20	Budynek gospodarczy
132	21	Dom
133	22	Stodoła
134	23	Stodoła
135	24	Stodoła
136	25	Dom
137	26	Trafostacja
4	JAKUBOWICE	
138	1	Dom (d. spichlerz-oficyna w zespole Folwarcznym)
139	2	Obora w zespole folwarcznym
140	3	Magazyn (d. spichlerz w zespole folwarcznym)
141	4	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)
142	5	Magazyn (wozownia-stodoła w zespole folwarcznym)
143	6	Ogrodzenie w zespole folwarcznym
144	7	Dom Nauczyciela
	8	Budynek gospodarczy
145	9	Dom
146	10	Budynek mieszkalno-gospodarczy
147	11	Budynek gospodarczy
148	12	Dom
149	13	Budynek gospodarczy
150	14	Dom
151	15	Budynek gospodarczy
152	16	Dom
153	17	Budynek gospodarczy
154	18	Dom
155	19	Budynek gospodarczy
156	20	Dom
157	21	Dom
158	22	Świetlica wiejska
159	23	Dom
160	24	Stodoła
161	25	Dom

Lp.		Obiekt	Adres
162	26	Budynek gospodarczy	Obok nr. 18
163	27	Dom	Nr 20
164	28	Dom (d. czworak w zespole folwarcznym)	Nr 27
165	29	Trafostacja	Obok nr. 24
166	30	Układ ruralistyczny	-
5	L U B S K A		
167	1	Dom (d. dwór w zespole folwarcznym)	Nr 24
168	2	Spichlerz w zespole folwarcznym	Obok nr. 24
169	3	Obora-stajnia w zespole folwarcznym	Obok nr. 24
170	4	Dom (d. młyn wodny z domem młynarza)	Nr 27
171	5	Dom (d. stodoła w zespole folwarcznym)	Nr 25
172	6	Kaplica rzymsko-katolicka (d. kuźnia i stolarnia w zespole folwarcznym)	Nr 25A
173	7	Dom	Nr 1
174	8	Budynek gospodarczy	Obok nr. 1
175	9	Dom	Nr 2
176	10	Dom	Nr 3
177	11	Stodoła	Obok nr. 3
178	12	Dom	Nr 5
179	13	Dom	Nr 8
180	14	Dom	Nr 15
181	15	Stodoła	Obok nr. 15
182	16	Dom	Nr 18
183	17	Trafostacja	W środku wsi, przy skrzyżowaniu
6	M Ł O K I C I E		
184	1	Park dworski	-
185	2	Spichlerz w zespole folwarcznym	Pośrodku dawnego dziedzińca folwarcznego
186	3	Magazyn (d. obora w zespole folwarcznym)	Obok nr. 27
187	4	Dom (d. gorzelnia w zespole folwarcznym)	Nr 27
188	5	Budynek gospodarczy	Nr 3
189	6	Dom	Nr 4
190	7	Stodoła	Obok nr. 4
191	8	Dom	Nr 9
192	9	Budynek gospodarczy	Obok nr. 9
193	10	Dom	Nr 10
194	11	Stodoła	Obok nr. 10
195	12	Dom	Nr 13
196	13	Dom	Nr 15
197	14	Dom	Nr 16
198	15	Budynek gospodarczy	Obok nr. 16
199	16	Dom	Nr 17
200	17	Dom	Nr 18
201	18	Stodoła	Obok nr. 18
202	19	Dom	Nr 26
203	20	Most drogowy na Widawie	-
7	P Ą G Ó W		
204	1	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Dworska 8
205	2	Dom w zespole folwarcznym	Ul. Główna 35/37
206	3	Magazyn (d. czworak w zespole folwarcznym)	Ul. Dworska, obok nr. 4
207	4	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Dworska, obok nr. 4
208	5	Magazyn (d. stajnia w zespole folwarcznym)	Ul. Dworska, obok nr. 4

Lp.		Obiekt	Adres
209	6	Stolarnia w zespole folwarcznym	Ul. Dworska, obok nr. 4
210	7	Brama i ogrodzenie w zespole folwarcznym	Ul. Dworska 4
211	8	Dom	Ul. Główna 12
212	9	Magazyn (d. remiza strażacka)	Ul. Główna, obok nr. 12
213	10	Sklep (d. Dom Ludowy)	Ul. Główna 36
214	11	Dom	Ul. Główna 4
215	12	Stodoła	Ul. Główna, obok nr. 4
216	13	Dom	Ul. Główna 6
217	14	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 6
218	15	Dom	Ul. Główna 13
219	16	Dom	Ul. Główna 15
220	17	Stodoła	Ul. Główna, obok nr. 15
221	18	Dom	Ul. Główna 16
222	19	Dom (d. szkoła)	Ul. Główna 18
223	20	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 18
224	21	Dom	Ul. Główna 25
225	22	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 25
226	23	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Główna 26
227	24	Stodoła	Ul. Główna, obok nr. 26
228	25	Dom	Ul. Główna 30
229	26	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 30
230	27	Dom	Ul. Główna 32
231	28	Dom	Ul. Główna 33
232	29	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 33
233	30	Dom	Ul. Główna 53
234	31	Budynek gospodarczy	Ul. Główna, obok nr. 53
235	32	Dom	Ul. Główna 59
236	33	Stodoła	Ul. Główna, obok nr. 59
237	34	Dom w zagrodzie	Ul. Główna 62
238	35	Dom w zagrodzie	Ul. Główna 64
239	36	Trafostacja	Ul. Główna, obok nr. 42
8	PIELGRZYMOWICE		
240	1	Dom w zespole folwarcznym	Nr 17A
241	2	Dom w zespole folwarcznym	Nr 17C
242	3	Stodoła w zespole folwarcznym	Obok nr. 17A
243	4	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Obok nr. 17C
244	5	Świetlica wiejska	Nr 2
245	6	Dom	Nr 4
246	7	Dom	Nr 8
247	8	Stodoła	Obok nr. 8
248	9	Dom	Nr 9
249	10	Dom w zagrodzie	Nr 10
250	11	Dom	Nr 12
251	12	Budynek gospodarczy	Obok nr. 12
252	13	Dom w zagrodzie	Nr 14
253	14	Dom	Nr 19
254	15	Budynek gospodarczy	Obok nr. 19
255	16	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Nr 20
9	P S Z E N I C Z N A		
256	1	Biuro PAGRO i mieszkanie (d. pałac w zespole parkowo-pałacowym)	Ul. Ogrodowa 24
257	2	Park w zespole parkowo-pałacowym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
258	3	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Ul. Lipowa 18
259	4	Gorzelnia w zespole folwarcznym	
260	5	Budynki gospodarcze przy zespole folwarcznym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24

Lp.		Obiekt	Adres
261	6	Magazyn (d. obora w zespole folwarcznym)	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
262	7	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
263	8	Spichlerz w zespole folwarcznym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
264	9	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
265	10	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Ogrodowa, obok nr. 24
266	11	Dom w zagrodzie	Ul. Ogrodowa 1
267	12	Dom	Ul. Ogrodowa 5
268	13	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Ogrodowa 8
269	14	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Ogrodowa 9
270	15	Dom	Ul. Ogrodowa 11
271	16	Stodoła	Ul. Ogrodowa, obok nr. 11
272	17	Dom	Ul. Ogrodowa 12
273	18	Budynek gospodarczy	Ul. Ogrodowa, obok nr. 12
274	19	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Ogrodowa 16
275	20	Dom (d. dom robotników folwarcznych)	Ul. Ogrodowa 15/17
276	21	Dom	Ul. Ogrodowa 18
277	22	Budynek gospodarczy (d. kuźnia)	Ul. Ogrodowa, obok nr. 18
10	W I L K Ó W		
278	1	Kaplica rzymsko-katolicka (d. świetlica wiejska)	Ul. Długa 95
279	2	Ogrodzenie w zespole parkowo-pałacowym	Ul. Parkowa/Kolejowa
280	3	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Ul. Parkowa 8
281	4	Dom (d. czworak w zespole folwarcznym)	Ul. Parkowa 22/14/16
282	5	Stajnia w zespole folwarcznym	Ul. Parkowa
283	6	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Parkowa
284	7	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Parkowa
285	8	Wieża ciśnień w zespole folwarcznym	Ul. Parkowa
286	9	Dom (d. oficyna i spichlerz w zespole folwarcznym)	Ul. Krótka 5/7
287	10	Dom (d. oficyna mieszkalno-gospodarcza w zespole folwarcznym)	Ul. Krótka 9/11
288	11	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Krótka, obok nr. 9/11
289	12	Obora w zespole folwarcznym	Ul. Krótka, obok nr. 5/7
290	13	Stajnia w zespole folwarcznym	Ul. Krótka, obok nr. 5/7
291	14	Urząd Gminy (d. dom)	Ul. Wrocławska 11
292	15	Pocztą	Ul. Wrocławska 20
293	16	Stacja kolejowa PKP	Ul. Dworcowa 2/4
294	17	Szkoła	Ul. Długa 38
295	18	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 38
296	19	Przedszkole	Ul. Kolejowa 17
297	20	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 17
298	21	Dom	Ul. Długa 2
299	22	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 2
300	23	Dom	Ul. Długa 23
301	24	Dom	Ul. Długa 31
302	25	Dom	Ul. Długa 33
303	26	Dom	Ul. Długa 40
304	27	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 40
305	28	Dom	Ul. Długa 41
306	29	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 41
307	30	Dom w zagrodzie	Ul. Długa 47
308	31	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Długa 55
309	32	Dwór	Ul. Długa 60
310	33	Dom	Ul. Długa 61
311	34	Dom	Ul. Długa 65
312	35	Dom	Ul. Długa 68/70

Lp.		Obiekt	Adres
313	36	Dom	Ul. Długa 72/74
314	37	Dom	Ul. Długa 79
315	38	Dom	Ul. Długa 81
316	39	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 81
317	40	Dom	Ul. Długa 87
318	41	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 87
319	42	Kuźnia	Ul. Długa, obok nr. 122
320	43	Dom w zagrodzie	Ul. Długa 123
321	44	Dom	Ul. Długa 129
322	45	Budynek gospodarczy	Ul. Długa, obok nr. 129
323	46	Dom w zagrodzie	Ul. Długa 130
324	47	Dom (d. dwór w zespole folwarcznym)	Ul. Długa 141/143
325	48	Park w zespole folwarcznym	Ul. Długa, obok nr. 141/143
326	49	Budynek mieszkalno-gospodarczy (d. budynek inwentarsko-mieszkalny w zespole folwarcznym)	Ul. Długa 145
327	50	Stodoła w zespole folwarcznym	Ul. Długa 147
328	51	Budynek mieszkalno-gospodarczy (d. budynek inwentarsko-mieszkalny w zespole folwarcznym)	Ul. Długa 149
329	52	Dom w zagrodzie	Ul. Długa 154
330	53	Dom	Ul. Dworcowa 19
331	54	Dom	Ul. Dworcowa 21/23
332	55	Dom w zagrodzie	Ul. Kolejowa 2
333	56	Dom	Ul. Kolejowa 4
334	57	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 4
335	58	Dom w zagrodzie	Ul. Kolejowa 6
336	59	Dom	Ul. Kolejowa 5/7
337	60	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 5/7
338	61	Dom	Ul. Kolejowa 10
339	62	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 10
340	63	Dom	Ul. Kolejowa 14
341	64	Stodoła	Ul. Kolejowa, obok nr. 14
342	65	Dom	Ul. Kolejowa 16
343	66	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 16
344	67	Dom	Ul. Kolejowa 19/21
345	68	Dom	Ul. Kolejowa 18
346	69	Dom	Ul. Kolejowa 20
347	70	Dom	Ul. Kolejowa 22
348	71	Dom	Ul. Kolejowa 23
349	72	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 23
350	73	Dom	Ul. Kolejowa 26
351	74	Stodoła	Ul. Kolejowa, obok nr. 26
352	75	Dom	Ul. Kolejowa 30
353	76	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 30
354	77	Dom	Ul. Kolejowa 36
355	78	Budynki gospodarcze	Ul. Kolejowa, obok nr. 36
356	79	Dom	Ul. Kolejowa 40
357	80	Dom	Ul. Kolejowa 41/43
358	81	Dom	Ul. Kolejowa 42
359	82	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 42
360	83	Dom	Ul. Kolejowa 45/47
361	84	Dom	Ul. Kolejowa 46
362	85	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Kolejowa 50
363	86	Dom	Ul. Kolejowa 54
364	87	Dom	Ul. Kolejowa 56
365	88	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 56

Lp.		Obiekt	Adres
366	89	Dom	Ul. Kolejowa 60
367	90	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 60
368	91	Dom	Ul. Kolejowa 62
369	92	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 62
370	93	Dom	Ul. Kolejowa 63
371	94	Budynek gospodarczy	Ul. Kolejowa, obok nr. 63
372	95	Dom	Ul. Kolejowa 64
373	96	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Ul. Kolejowa 69/71/73
374	97	Dom	Ul. Kolejowa 75/77/79
375	98	Dom	Ul. Kolejowa 87
376	99	Dom	Ul. Kolejowa 111/113
377	100	Dom	Ul. Wrocławska 12
378	101	Budynek gospodarczy	Ul. Wrocławska, obok nr. 12
379	102	Dom	Ul. Wrocławska 13
380	103	Dom	Ul. Wrocławska 14
381	104	Budynek gospodarczy	Ul. Wrocławska, obok nr. 14
382	105	Dom	Ul. Wrocławska 18
383	106	Budynek gospodarczy	Ul. Wrocławska, obok nr. 18
384	107	Spichlerz – zespół stacji kolejowej PKP	-
11	WILKÓWEK (B A R S K I D W Ó R)		
385	1	Hotel (d. dwór w zespole folwarcznym)	Nr 1
386	2	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Obok nr. 1
387	3	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Obok nr. 1
388	4	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Obok nr. 1
389	5	Obora ze stodołą w zespole folwarcznym	Obok nr. 1
390	6	Budynek gospodarczy w zespole folwarcznym	Obok nr. 1
391	7	Dom w zespole folwarcznym	Nr 6
392	8	Trafostacja	Obok obory
12	WOJCIECHÓW		
393	1	Cmentarz przykościelny rzymsko-katolicki	-
394	2	Dom (d. plebania, szkoła)	Nr 38
395	3	Dom (d. szkoła, przedszkole)	Nr 38
396	4	Dom (d. dwór w zespole folwarcznym)	Nr 12
397	5	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Nr 5/6
398	6	Dom (d. oficyna w zespole folwarcznym)	Nr 7/8
399	7	Dom w zespole folwarcznym	Nr 10
400	8	Dom w zespole folwarcznym	Nr 10A
401	9	Stodoła w zespole folwarcznym	Obok nr. 10
402	10	Owczarnia w zespole folwarcznym	Obok nr. 10A
403	11	Owczarnia w zespole folwarcznym	Obok nr. 7/8
404	12	Dom (d. gorzelnia w zespole folwarcznym)	Nr 13
405	13	Spichlerz w zespole folwarcznym	Obok nr. 13
406	14	Stodoła w zespole folwarcznym	Obok nr. 13
407	15	Budynek mieszkalno-gospodarczy w zespole folwarcznym	Nr 15
408	16	Dom	Nr 16
409	17	Dom w zagrodzie	Nr 17
410	18	Dom w zagrodzie	Nr 19
411	19	Dom	Nr 20
412	20	Budynek gospodarczy	Obok nr. 20
413	21	Dom	Nr 22
414	22	Budynek gospodarczy	Obok nr. 22
415	23	Dom	Nr 24
416	24	Dom	Nr 25

Lp.		Obiekt	Adres
417	25	Dom w zagrodzie	Nr 26
418	26	Dom	Nr 27
419	27	Dom w zagrodzie	Nr 30
420	28	Dom	Nr 31
421	29	Dom	Nr 32
422	30	Dom	Nr 35
423	31	Dom w zagrodzie	Nr 37
424	32	Dom w zagrodzie	Nr 39
425	33	Sklep i dom (d. gospoda)	Nr 42
426	34	Dom	Nr 43
427	35	Budynek gospodarczy	Obok nr. 43
428	36	Dom w zagrodzie	Nr 49
429	37	Dom	Nr 50
430	38	Dom	Nr 51/52
431	39	Dom	Nr 54
432	40	Dom	Nr 56
433	41	Budynek gospodarczy	Obok nr. 56
434	42	Dom	Nr 64
435	43	Oficyna w zespole folwarcznym	Nr 73
436	44	Dom w zespole folwarcznym	Nr 74
437	45	Czworak w zespole folwarcznym	Nr 67/68
438	46	Obora w zespole folwarcznym	Nr 71
439	47	Spichlerz w zespole folwarcznym	Nr 71
440	48	Spichlerz w zespole folwarcznym	Nr 75
442	49	Trafostacja	Obok nr. 25
Odnaczenia:			
		obiekty, obszary kultu religijnego	
		obszary zieleni (parki)	
		obiekty infrastruktury technicznej, elementy zagospodarowania	
		obiekty budownictwa wiejskiego (mieszkalniowe, gospodarcze, rzemieślnicze, usługowe)	
		układ przestrzenny miejscowości (ruralistyczny)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ Wilków).

GEZ Wilków obejmuje obiekty i obszary związane z rozwojem budownictwa folwarcznego i budownictwa wiejskiego, a także obiekty infrastruktury technicznej o wartościach zabytkowych (trafostacje i most na rzece Widawie). Pełny wykaz obiektów ewidencyjnych zawarto w aneksie do dokumentu Studium. Analizę ilościową wg miejscowości i głównego podziału obiektów i obszarów przedstawiono w powyższej tabeli.

Gminna ewidencja zabytków wskazuje ogromny zasób dziedzictwa kulturowego związanego z budownictwem dworskim, folwarczyn oraz budownictwem wiejskim, a także z obiektami infrastruktury technicznej.

We wszystkich miejscowościach, z wyjątkiem Krzykowa, zidentyfikowano obiekty zabytkowe, które wprowadzono do gminnej ewidencji zabytków.

Największy udział mają budynki mieszkalne i mieszkalno-gospodarcze (ponad 70% wszystkich obiektów). Udział w GEZ budynków o dominującej funkcji gospodarczej to ok. 17%. W GEZ znalazły się obiekty budownictwa usługowego tj. szkoły, świetlice, poczta oraz usług kolei – stacja PKP. W

gminie zachowały się historyczne, murowane trafostacje stanowiące element krajobrazu kulturowego gminy oraz elementy zagospodarowania – ogrodzenia zespołów folwarcznych w Jakubowicach oraz Pągowie. W zakresie infrastruktury inżynierskiej w GEZ znalazł się jeden obiekt – most na rzece Widawie we wsi Młokicie.

Większość obiektów znajduje się w dobrym stanie technicznym, są to obiekty użytkowane, które zachowały swoją funkcję. Nieliczne obiekty gospodarcze znajdują się w złym stanie technicznym, ze względu na zużycie techniczne i brak stałych remontów wynikających z utraty ich funkcji użytkowych.

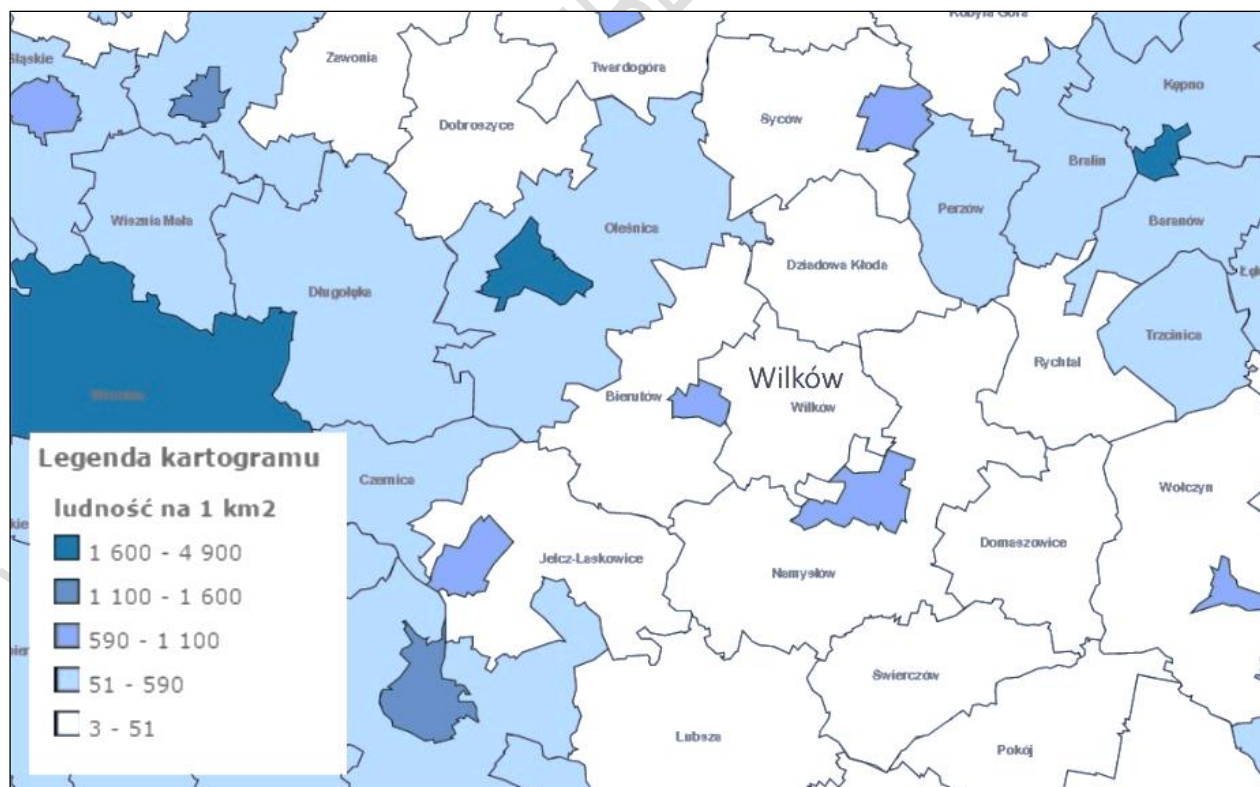
Znikomy natomiast jest udział obiektów małej architektury, dla których określono wartość zabytkową. W GEZ Wilkowa znalazła się 1 kapliczka przydrożna, zlokalizowana w Bukowiu.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1. WARUNKI DEMOGRAFICZNE – STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI

5.1.1. Analiza dynamiczna stanu ludności i jej zróżnicowanie terytorialne

Gmina Wilków jest najmniejszą terytorialnie gminą powiatu namysłowskiego, charakteryzującą się gęstością zaludnienia wynoszącą na koniec 2019 r. 44 osób/km². Dla pozostałych gmin powiatu wskaźnik ten jest porównywalny i wynosi 32-40 osób/km² przy średniej gęstości zaludnienia dla województwa wynoszącej 57 osób/km². Gmina Wilków jest położona na terenach wiejskich, oddalonych od większych ośrodków miejskich, co wpływa na jej niską gęstość zaludnienia

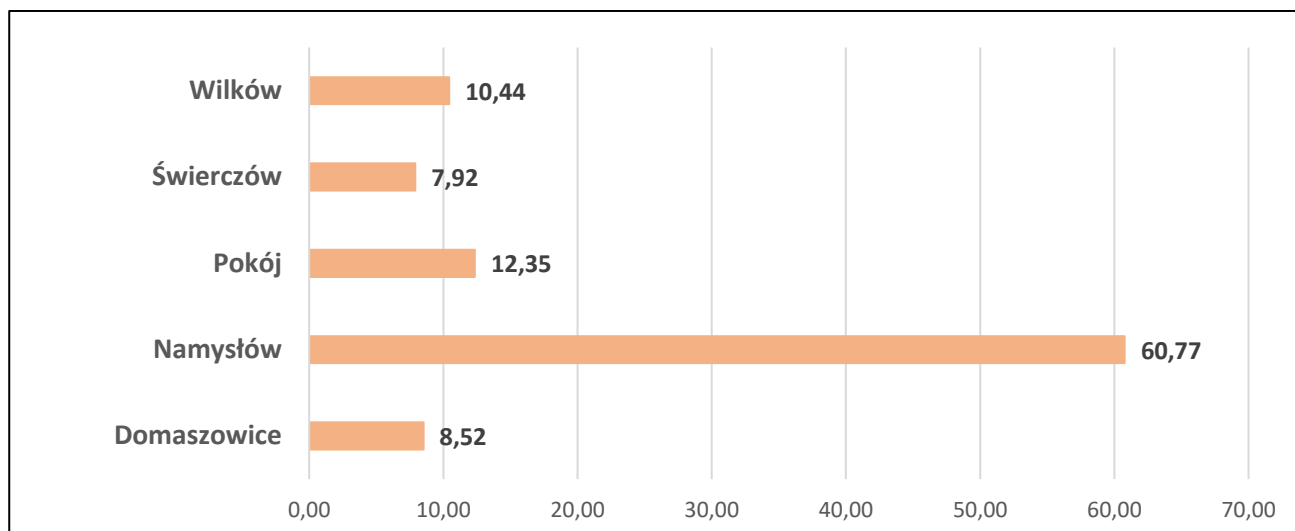

Ryc. 12. Gęstość zaludnienia gminy na tle gmin sąsiednich

Źródło: portal geostatystyczny (geo.stat.gov.pl).

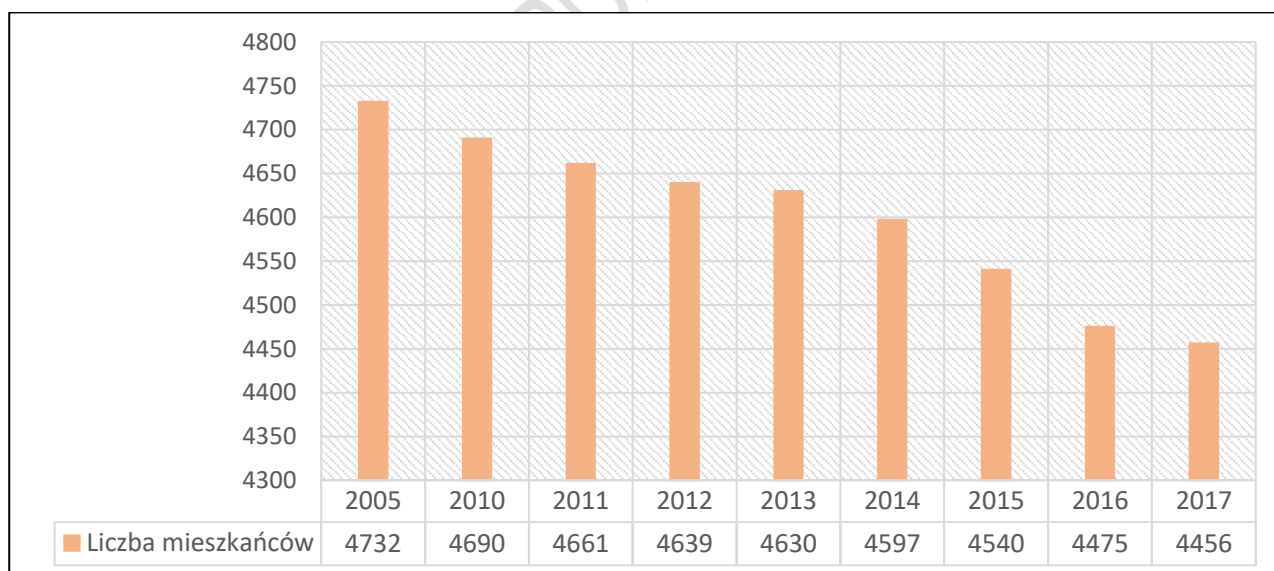
Na koniec 2019 r. gminę zamieszkiwało 4411 osób. Ludność gminy Wilków stanowi 10,44% ludności powiatu namysłowskiego. Ludność zamieszkująca wieś stanowi 61,6% ludności powiatu z czego 16,9% stanowią mieszkańcy Wilkowa.

Ryc. 13. Stan ludności gminy Wilków na tle gmin powiatu namysłowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Liczba ludności gminy na przestrzeni 10 lat (2015-2017) spadła o prawie 300 mieszkańców, następnie do 2019 r. o kolejnych 45 mieszkańców. Sukcesywny spadek ogółu mieszkańców jest procesem charakterystycznym dla obecnej sytuacji demograficznej kraju, związany ze zmniejszaniem się liczby urodzeń, przy jednoczesnym wydłużaniu się wieku życia ludności (tzw. społeczeństwo starzejące się).

Ryc. 14. Liczba ludności gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Wilków i BDL GUS.

Miejscowość Wilków, będąca centralnym ośrodkiem gminy, jest najliczniej zaludnionym sołectwem. Wraz z przysiółkiem Wilkówek skupiają 1114 mieszkańców gminy. W sołectwach Bukowie oraz Idzikowice liczba mieszkańców przekracza 700 osób. Najmniej zaludnionymi sołectwami są

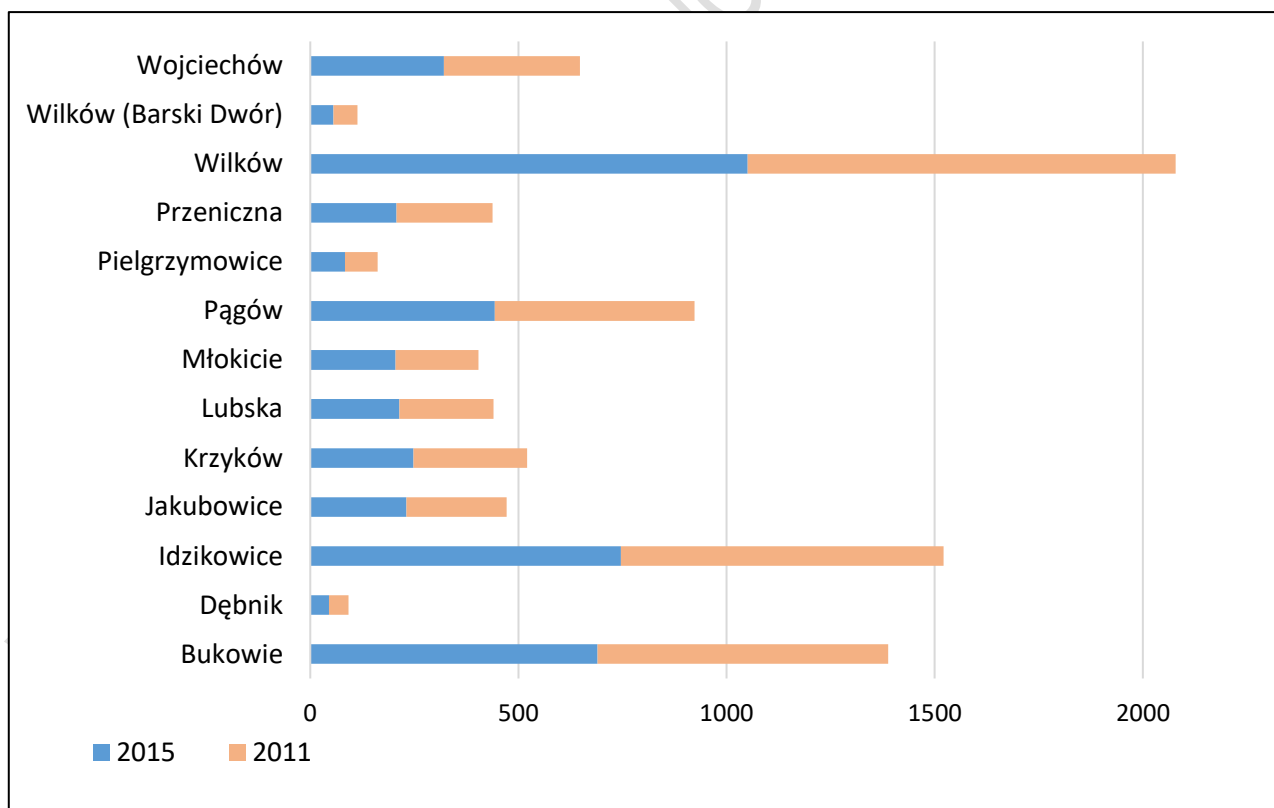

Dębnik oraz Pielgrzymowice. W pozostałych sołectwach liczba ludności kształtuje się na poziomie 200- 300 mieszkańców.

Tab. 13. Liczba stałych mieszkańców wg. miejscowości w latach 2011-2015

Lp.	Miejscowość	Liczba stałych mieszkańców				
		2019	2014	2013	2012	2015
1	Bukowie		702	701	704	690
2	Dębnik		47	47	47	45
3	Idzikowice		765	765	776	746
4	Jakubowice		237	243	239	231
5	Krzyków		259	264	266	248
6	Lubska		206	217	220	214
7	Młokicie		207	206	202	205
8	Pągów		444	451	456	443
9	Pielgrzymowice		84	85	84	83
10	Pszeniczna		214	219	228	207
11	Wilków		1052	1056	1039	1051
12	Wilków (Barski Dwór)		58	58	56	56
13	Wojciechów		322	318	322	321
	Razem:		4597	4630	4639	4540

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Wilków.

Ryc. 15. Liczba stałych mieszkańców wg miejscowości w latach 2011 i 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Wilków.

Wskaźnik przyrostu naturalnego dla gminy Wilków w ciągu ostatnich dwunastu lat kształtował się na zróżnicowanym poziomie. Zaobserwować jednak można ogólną tendencję spadku przyrostu naturalnego do roku 2014, kiedy to wskaźnik wynosił -4,11. Od roku 2014 wskaźnik generalnie wzrastał i w 2017 r. osiągnął wartość -2,03.

Tab. 14. Przyrost naturalny w latach 2005-2017

Rok	Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności	Zgodny na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności
2005	10,70	7,49	3,21
2006	7,91	9,63	-1,71
2007	11,75	11,33	0,43
2008	10,93	9,22	1,71
2009	11,15	9,01	2,14
2010	13,06	7,71	5,35
2011	10,32	10,54	-0,22
2012	12,29	10,14	2,16
2013	10,83	10,83	0,00
2014	6,71	10,82	-4,11
2015	7,70	10,78	-3,08
2016	8,69	11,81	-3,12
2017	9,02	11,05	-2,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Tab. 15. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w latach 2010-2019

Saldo migracji wewnętrznych										
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo	- 10	- 31	- 33	-13	- 13	0	- 23	- 48	- 28	- 27

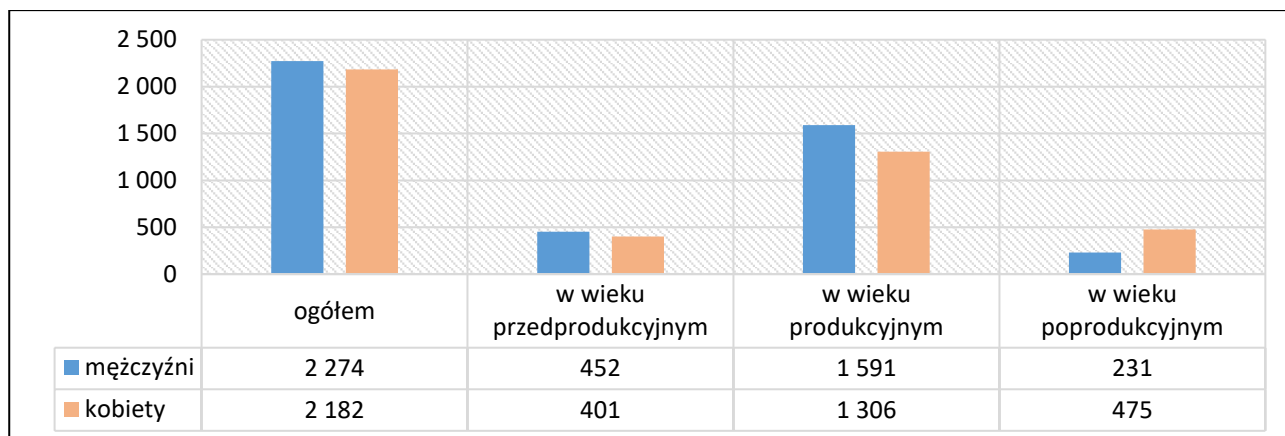
Saldo migracji zagranicznych										
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo	-----	-----	-----	-----	-----	-----	- 7	3	- 8	- 6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Saldo migracji w gminie ma tendencję ujemną zarówno migracji wewnętrznych, odzwierciedlające zmiany miejsca stałego zamieszkania ludności jak i migracji zagranicznych. Ujemne saldo migracji świadczy o braku czynników mogących zatrzymać mieszkańców na terenie gminy. Jego ujemny poziom nie dotyczy procesu wyludniania się gminy lecz tendencji przemieszczania się ludności z obszaru wsi do miast.

5.1.2. Analiza struktury ludności gminy według ekonomicznych grup wieku

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku jest korzystna. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 65,01%, natomiast w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym odpowiednio 19,14% oraz 15,85.

Ryc. 16. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Tab. 16. Wskaźniki obciążenia demograficznego

Wskaźnik obciążenia demograficznego	gmina Wilków	powiat namysłowski
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,8	60,6
Ludność w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	82,8	114,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24,4	32,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

5.1.3. Prognoza demograficzna do 2050 r.

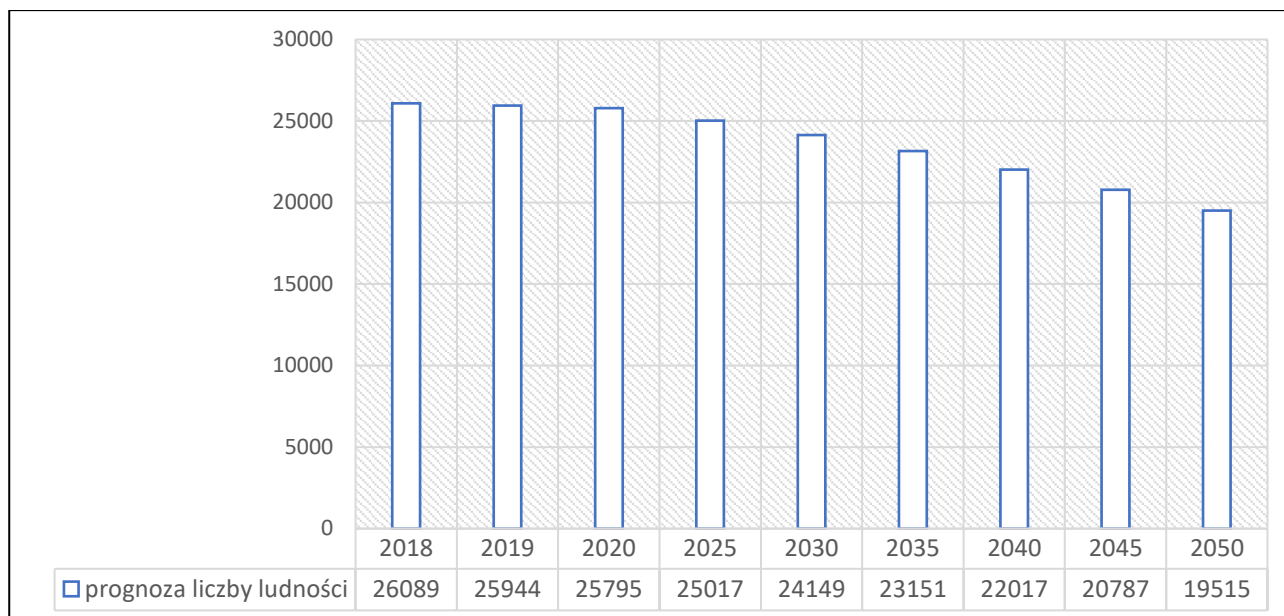
Zgodnie z prognozą ludności dla Polski na lata 2014-2050 opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny, liczba ludności Polski będzie sukcesywnie spadać. Prognozowana liczba ludności województwa w 2050r. stanowić będzie ok. 74% stanu ludności odnotowanego w 2013 r.

Tab. 17. Prognoza demograficzna dla województwa opolskiego do 2050 r.

Rok	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
ludność ogółem (tyś.)	978,1	972,42	966,6	935,9	902,0	865,1	825,8	785,2	744,6
ludność -tereny wiejskie) (tyś.)	472,4	470,5	468,5	457,8	445,9	432,3	417,3	401,3	384,6
ludność ogółem (2013r. =100)	97,3	96,8	96,2	93,2	89,8	86,1	82,2	78,2	74,1
ludność - tereny wiejskie (2013r.=100)	98,2	97,8	97,4	95,2	92,7	89,9	86,8	83,4	80,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z tendencjami wynikającymi z prognoz GUS większość powiatów zlokalizowanych w regionie opolskim odnotuje redukcję łącznej liczby mieszkańców. Skala negatywnych zmian będzie jednak silnie zróżnicowana przestrzennie. Procesy depopulacji w regionie koncentrować się będą w największych miastach, natomiast na terenach wiejskich te zmiany będą mniej zauważalne i bardziej zmienne w czasie. Natomiast w prognozach długoterminowych szacuje się, że ludność powiatu namysłowskiego zacznie zauważalnie spadać po 2020 r., zgodnie z poniższym wykresem

Ryc. 17. Prognoza demograficzna dla ludności wiejskiej powiatu namysłowskiego do 2050 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Odnosząc się jednak do prognoz demograficznych dla gmin, szacuje się, że większa część gmin regionu opolskiego odnotuje spadek liczby ludności. Również na poziomie gminnym będzie widoczne zróżnicowanie przestrzenne procesów demograficznych. Gmina Wilków, zgodnie z powyższymi prognozami, należeć będzie do gmin o średnim łącznym spadku liczby mieszkańców, na przestrzeni prognozowanych lat. Na przestrzeni 10 lat (od 2020 r. do 2030 r.) w gminie Wilków liczba ludności ogółem zmniejszy się o 151, z 4 441 mieszkańców w 2020 r. do 4 290 mieszkańców w 2030 r.

Tab. 18. Prognoza demograficzna dla gminy Wilków do 2030 r.

Wiek (przedział wiekowy) / Lata prognozy	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	4 441	4 431	4 420	4 406	4 392	4 378	4 361	4 343	4 325	4 307	4 290
przedprodukcyjny (0-17)	808	795	802	783	787	770	753	741	720	705	686
produkcyjny (18-59/64)	2 832	2 802	2 749	2 713	2 678	2 654	2 638	2 626	2 624	2 598	2 578
mobilny (18-44)	1 721	1 705	1 659	1 645	1 587	1 556	1 537	1 521	1 503	1 471	1 444
niemobilny (44-59/64)	1 111	1 097	1 090	1 068	1 091	1 098	1 101	1 105	1 121	1 127	1 134
poprodukcyjny (60+/65+)	801	834	869	910	927	954	970	976	981	1 004	1 026
0-14	668	678	664	646	633	615	600	583	564	570	574
15-59	2 785	2 731	2 718	2 695	2 680	2 668	2 650	2 641	2 626	2 584	2 539
60+	988	1 022	1 038	1 065	1 079	1 095	1 111	1 119	1 135	1 153	1 177
15-64	3 136	3 084	3 055	3 016	2 986	2 958	2 928	2 916	2 895	2 861	2 823
65+	637	669	701	744	773	805	833	844	866	876	893
80+	138	139	137	133	134	135	136	140	138	149	152

Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS.

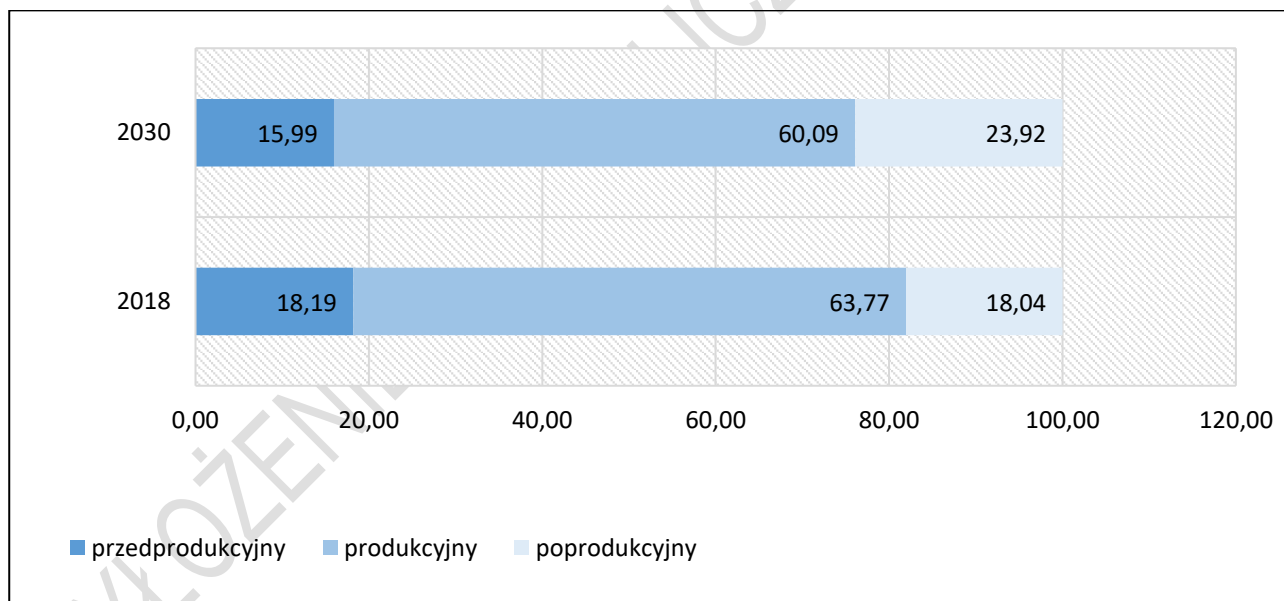
Tab. 19. Struktura ludności w latach 2018 i 2030 wg grup ekonomicznych ludności

Struktura ludności (%) w wybranych latach:	2018	2030
	Ogółem	Ogółem
przedprodukcyjny	18,19	15,99
produkcyjny	63,77	60,09
poprodukcyjny	18,04	23,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS.

Zauważyć należy, że prognoza demograficzna została oparta o główne współczynniki demograficzne tj. ilości posiadanych dzieci, umieralności, imigracji i emigracji. Prognoza nie uwzględnia czynników gospodarczo-przestrzennych kształtujących m.in. warunki zamieszkania i rozwoju gospodarczego. Prognoza opiera się wyłącznie o procesy przeszłe, na których wskazuje trend na przyszłość. W związku z powyższym jest niedoszacowana, z punktu widzenia stymulacji procesów rozwojowych (prognozy statystyczne nie uwzględniają zmian kształtujących się w przyszłości).

Kształtując politykę przestrzenną gmina Wilków musi jednak wziąć pod uwagę, iż stanowi obszar potencjalne (prognozowanego statystycznie) spadku liczby ludności po 2020 r., wynikającego z trendów demograficznych, skutkującym zmniejszeniem się grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym na rzecz grupy ludności w wieku poprodukcyjnym, zgodnie z poniższym wykresem.

Ryc. 18. Prognoza demograficzna dla ludności gminy Wilków
wg ekonomicznych grup wieku w latach 2018 i 2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 GUS.

5.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I RYNEK PRACY

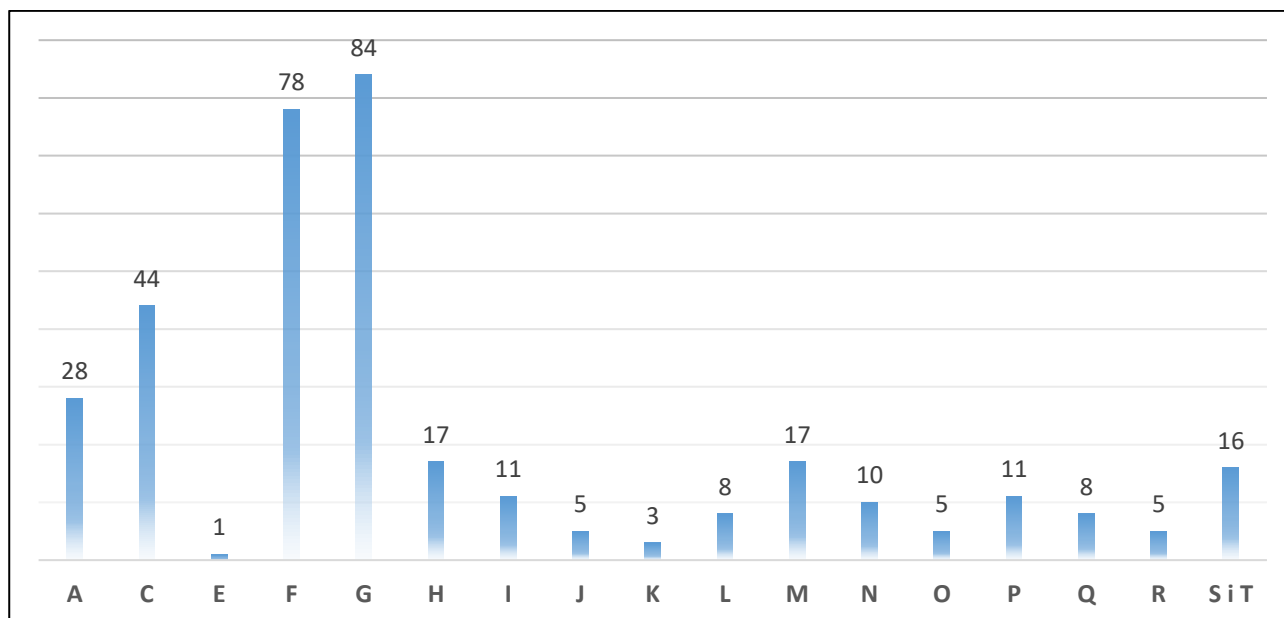
5.2.1. Podmioty gospodarcze

Na koniec 2017 r. (dane GUS) w gminie zarejestrowanych było 351 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 10 z sektora publicznego i 341 z sektora prywatnego.

W sektorze prywatnym 283 podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 22 spółek handlowych (w tym trzy z udziałem kapitału zagranicznego), 7 spółdzielni oraz 7 stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.

Większość podmiotów koncentruje się w sektorze usługowym i handlowym, budownictwie, przetwórstwie przemysłowym oraz rolnictwie i leśnictwie.

Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe

Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Sekcja F – budownictwo

Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa

Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Sekcja J – informacja i komunikacja

Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Sekcja O – administracja publiczna o obrona narodowa

Sekcja P – edukacja

Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Sekcja S i T (dział 94) – działalność organizacji członkowskich

Ryc. 19. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

5.2.2. Rolnictwo i leśnictwo

Gmina Wilków jest gminą wiejską, w której dominują obszary produkcji rolniczej (92% gruntów). Gminę charakteryzują jedne z najlepszych w Polsce warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa: dogodne warunki klimatyczne, nizinna rzeźba terenu oraz bardzo wysoki udział gleb najwyższych

klas bonitacyjnych. Warunki te determinują rynek pracy, w którym większość mieszkańców zatrudniona jest w sektorze rolnictwa. W gminie przeważa rolnictwo oparte o intensywną produkcję rolną w gospodarstwach indywidualnych.

Grunty rolne są użytkowane głównie w formie gruntów ornych. Nieliczne tereny są wykorzystywane jako pastwiska, zazwyczaj stanowią tereny towarzyszące zabudowie zagrodowej. Na przestrzeni ostatnich 10 lat widoczny jest wzrost gruntów ornych w strukturze użytkowania, kosztem użytków zielonych (łąk i pastwisk). W 2004r. użytki orne stanowiły ok. 70% powierzchni gminy, na koniec 2015r. powierzchnia ta wzrosła do prawie 80%.

Tab. 20. Użytkowanie gruntów rolnych w 2015 r.

Lp.	Rodzaj użytkowania gruntów:	Powierzchnia (ha)	Udział %
Użytki rolne		9257	92,00
1	grunty orne	8031	79,82
2	sady	19	0,19
3	łąki	520	5,17
4	pastwiska	355	3,53
5	grunty rolne zabudowane	206	2,05
6	grunty pod stawami	69	0,69
7	grunty pod rowami	57	0,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Wilkowie.

Dobre warunki glebowe wpłynęły na dominację upraw zbożowych na terenie gminy. Dominuje uprawa pszenicy, kukurydzy, rzepaku, a także buraków cukrowych. Natomiast niewielką powierzchnię zajmują uprawy ziemniaków.

Tab. 21. Struktura zasiewów w gminie Wilków

Lp.	Uprawy	Powierzchnia upraw			
		w gospodarstwach indywidualnych		w gospodarstwach spółek rolnych	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	zboża ogółem	2904	55,3	1835	56,3
2	rzepak	546	10,4	394	12,1
3	buraki cukrowe	551	10,5	332	10,2
4	ziemniaki	200	3,8	33	1,0
5	kukurydza	699	13,3	655	20,1
6	pozostałe	352	6,7	10	0,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

Struktura agrarna gospodarstw jest stosunkowo dobra, na przestrzeni lat zwiększył się areal gospodarstw indywidualnych. Pomimo dużego udziału gospodarstw małych (kilkuhektarowych) w gminie funkcjonują gospodarstwa średnie i duże. Większość to gospodarstwa o powierzchni do 20 ha (z dużym udziałem gospodarstw do 10 ha). 41 gospodarstw posiada powierzchnię w przedziale 21-50 ha, a 10 gospodarstw w przedziale 51-100 ha. W gminie funkcjonuje 6 gospodarstw o powierzchni powyżej 100 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 12 ha.

Największe gospodarstwa, których powierzchnia przekracza 50 ha, zlokalizowane są w Bukowiu (7 gospodarstw) oraz w Wojciechowie (5 gospodarstw), a także w Pągowie (3), Jakubowicach (2), Młokiciu (2) oraz w Wilkowie (1). Największym areałem gruntów rolnych dysponują spółki rolne, powstałe po przekształceniu dawnych PGR-ów, należą do nich:

- **„Bukorol” sp. z o.o. w Bukowiu** - Swoją działalność opiera na produkcji roślinnej (uprawa pszenicy, jęczmienia, rzepaku, buraków cukrowych, kukurydzy, łubinu). Jest firmą prywatną, zatrudniającą kilkanaście osób i gospodarującą na ziemi w Bukowiu.
- **„Agroplon” w Krzykowie** - Działalność firmy to skup, suszenie i magazynowanie zboża we własnych magazynach. Firma przejęła mieszalnię i suszarnię od Agencji Nieruchomości Rolnych. Jest firmą prywatną, gospodarującą na ziemi w Krzykowie.
- **„Attis” sp. z o.o. w Jakubowicach** – Działalność firmy to uprawa pszenicy, rzepaku, kukurydzy i ziemniaków. Firma gospodaruje na ziemi w Jakubowicach i Idzikowicach. Własnością firmy jest zespół pałacowo-parkowy w Idzikowicach, w którym po rewaloryzacji funkcjonuje hotel i restauracja „Jakubus” oraz stadnina koni wraz z terenem rekreacji.
- **„Pagro” sp. z o.o. w Pągowie** – Przedsiębiorstwo zostało założone przez byłych pracowników PGR-u. Spółka prowadzi działalność informacyjną i doradczą oraz gospodaruje na ziemi w Pągowie i Pszenicznej.

W gminie funkcjonują Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, prowadzące działalność rolniczą i świadczące usługi na rzecz rolników: Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „RSP” Lubska.

W gminie rozwija się ponadto hodowla ryb. Największe stawy hodowlane są zlokalizowane w obrębie Idzikowic, Jakubowic i Dębniaka. Powstały one w oparciu o naturalne warunki topograficzne doliny Widawy.

Ze względu na znikomy udział lasów w powierzchni gminy, zlokalizowanych głównie w dolinie rzeki Widawy, leśnictwo nie odgrywa roli w sektorze gospodarki gminy. Eksploatacja lasów dotyczy przede wszystkim planowanego wyrębu na terenach należących do Skarbu Państwa. Zarząd nad gospodarką leśną w tych lasach prowadzi Nadleśnictwo Namysłów.

5.2.3. Predyspozycje do rozwoju działalności pozarolniczej

Gmina Wilków jest gminą typowo rolniczą, predysponowaną do rozwoju intensywnego rolnictwa, wskazaną w polityce wojewódzkiej, jako obszar zaplecza żywnościowego, w tym rolnictwa ekologicznego. Działalność pozarolnicza stanowi uzupełnienie programu funkcjonalnego gminy, w zakresie obsługi mieszkańców jak i rolnictwa oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Ze względu na wysoki wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wysoki udział gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 10 ha oraz typ rolnictwa towarowego, gmina nie jest obszarem wskazanym do intensywnego rozwoju działalności pozarolniczych, w skali zmieniającej jej główny kierunek funkcjonalny. Ze względu na wysokie walory krajobrazowe realizowane są na jej terenie ścieżki turystyczne, zarówno piesze jak i rowerowe, a istniejące obiekty zabytkowe (dawne dwory i pałce) wskazane do lokalizacji w nich funkcji pozarolniczych, czego przykładem jest funkcjonujący w gminie ośrodek jeździecki „Jakubus”. Jest to zjawisko pozytywne ze względu na stymulowanie wielofunkcyjnego

rozwoju obszarów wiejskich oraz poprawę sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych. W gminie pozarolniczą działalność gospodarczą w 2015 r. prowadziło 198 osób fizycznych.

5.2.4. Grupy ryzyka zawodowego - bezrobocie

Bezrobotni w gminie Wilków stanowią 12,77% bezrobotnych powiatu namysłowskiego. Na koniec 2017 r. gmina Wilków miała 161 bezrobotnych, z czego 100 stanowiły kobiety, a 61 mężczyźni. Na przestrzeni ostatnich lat bezrobocie znacznie zmalało.

Tab. 22. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w wybranych latach

Lata	2011	2015	2017
Bezrobotni wg grup			
Mężczyźni	145	99	61
Kobiety	188	122	100
Ogółem	333	221	161
% z powiatu	12,77	13,49	12,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku danych lokalnych GUS.

W gminie Wilków problem bezrobocia panującego wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym ma charakter problemu, ale nie jest on tak znaczący jak na tle województwa opolskiego. Względem wskaźnika przedstawiającego udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w licznie ludności w wieku produkcyjnym dla powiatu (4,7% w 2017 r.) ww. wskaźnik dla gminy jest wyższy co odzwierciedla trudniejszą sytuację na gminnym rynku pracy.

Tab. 23. Udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Lata	2011	2015	2017
Bezrobotni wg grup			
Mężczyźni	9,0	6,2	3,8
Kobiety	13,4	9,2	7,7
Ogółem	11,0	7,5	5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku danych lokalnych GUS.

5.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Infrastruktura społeczna (system infrastruktury społecznej) to zespół instytucji i usług, zaspakajających w zorganizowany sposób ludzkie potrzeby w dziedzinie prawa, bezpieczeństwa, kształcenia, oświaty, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia i budownictwa mieszkaniowego.

Obsługę administracyjną gminy zapewnia Urząd Gminy w Wilkowie oraz instytucje powiatowe zlokalizowane w Namysłowie jak i instytucje wojewódzkie z siedzibą w Opolu. W gminie funkcjonuje Bank Spółdzielczy oraz Urząd Pocztowy w Wilkowie.

5.3.1. Oświata i wychowanie

Zadania w zakresie wychowania i edukacji realizują następujące placówki oświatowe:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Wilkowie,
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bukowiu,

3. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Idzikowicach,
4. Publiczne Przedszkole w Wilkowie,
5. Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Dębniku im. Powstańców Śląskich pod patronatem św. Anny.

W ramach wychowania przedszkolnego w gminie funkcjonują dwa publiczne przedszkola w Wilkowie oraz w Idzikowicach (część zespołu szkolno- przedszkolnego). Na terenie gminy brak jest szkół zawodowych i placówek ponadgimnazjalnych. System szkolnictwa kończy się na poziomie gimnazjum. Dzięki pozyskiwanym środkom krajowym jak i unijnym, stan bazy dydaktycznej sukcesywnie ulega rozbudowie oraz są organizowane liczne zajęcia dodatkowe, w tym koła zainteresowań rozwijające indywidualne umiejętności.

5.3.2. Upowszechnianie kultury

W zakresie lokalnych placówek kulturalnych w gminie funkcjonuje Dom Kultury w Wilkowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkowie. W miejscowościach Idzikowice i Bukowie znajdują się Biblioteki Publiczno-Szkolne. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje 5 świetlic wiejskich, pełniących funkcję lokalnych centrów kultury i sportu: w Jakubowicach, Pągowie, Pielgrzymowicach, Pszenicznej i Wojciechowie.

Do lokalnych form aktywności społeczno-kulturalnej gminy należą:

- Zespół Pieśni Ludowej „Wilkowianie” w Wilkowie,
- Kółko Gospodyń Wiejskich w Bukowiu,
- Młodzieżowy Zespół Muzyczny „Debeściaki” działający przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wilkowie,
- Zespół Taneczny „VIP” działający przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Idzikowicach,
- Kółko plastyczne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Idzikowicach,
- Zespół wokalny-taneczny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bukowiu,
- Kółko plastyczne przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bukowiu,
- Zespół teatralny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bukowiu.

5.3.3. Ochrona zdrowia i opieka socjalna

W zakresie ochrony zdrowia w gminie Wilków usługi świadczą: Przychodnia Medyk nr 3 Wilków punkt apteczny.

W zakresie leczenia specjalistycznego mieszkańcy gminy mogą korzystać z usług medycznych Namysłowskiego Centrum Zdrowia.

W zakresie opieki społecznej na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS w Wilkowie), jako gminna jednostka organizacyjna, utworzona do realizacji zadań własnych gminy i zadań zleconych w zakresie pomocy społecznej.

5.3.4. Kultura fizyczna i turystyka

W zakresie infrastruktury sportowej mieszkańcy gminy mają do dyspozycji zespół boisk sportowych oraz siłownię zewnętrzną, znajdujący się w Wilkowie. Oprócz kompleksu boisk znajdują się także boiska sportowe w Wojciechowie, Lubskiej, Wilkowie, Bukowie i Idzikowicach oraz korty tenisowe w Wilkowie. Na terenie gminy działają 2 organizacje sportowe: Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” w Wilkowie oraz Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”, przy Publicznej Szkole Podstawowej w Bukowiu.

Baza turystyczno-noclegowa:

Największym kompleksem hotelowo-turystycznym w gminie jest **kompleks rekreacyjno-szkoleniowy z hotelem „Jakubus”** mieszczący się w Jakubowicach na terenie ok. 40 ha. Kompleks oferuje miejsca noclegowe w dwóch obiektach hotelowych: w „Pałacu” oraz „Hotelu za Parkiem” a także w pokojach gościnnych nad Stajnią. Łącznie do dyspozycji gości jest 100 miejsc noclegowych. Przy hotelu funkcjonuje restauracja, piano bar, sala bilardowa i palarnia cygar a także sala konferencyjna na 150 miejsc. Kompleks obejmuje Ośrodek Rekreacyjno-szkoleniowy ze Szkoła Jeździecką, stawy rybne oraz kąpielisko. „Jakubus” jest organizatorem oficjalnych zawodów jeździeckich (rangi regionalnej i międzynarodowej).

W gminie funkcjonuje **gospodarstwo agroturystyczne „Nad Stawami”**, które mieści się przy gospodarstwie rolnym ze stawami karpimi, położone na obrzeżu wsi Dębnik, w dolinie Widawy. Gospodarstwo oferuje 10 pokoi jednoosobowych z własnymi łazienkami, z czego 5 posiada możliwość dokwaterowania drugiej osoby oraz dostępność do terenów rekreacyjnych gospodarstwa. Gospodarstwo udostępnia staw do wędkowania oraz grill na świeżym powietrzu. Organizuje naukę jazdy konnej, przejażdżki bryczką oraz polowania ze współpracy z Kołem Łowieckim, a także udostępnia sprzęt pływający (kajaki, łódzie wiosłowe i rowery wodne).

Ponadto na terenie gminy zlokalizowana jest **zabytkowa Gorzelnia z Płatkarnią**, stanowiąca część dawnego zespołu folwarcznego w Pszenicznej, udostępniana do zwiedzania. Zabytkowy obiekt wraz z urządzeniami ciągu technologicznego obecny właściciel udostępnia do zwiedzania przez zorganizowane grupy turystów. Kompleks złożony jest z dwóch przylegających do siebie części: dwukondygnacyjnego budynku gorzelnii zbudowanego w II poł. XIX w. oraz trójkondygnacyjnego budynku płatkarni, wzniesionej w latach 20 XX w. Nad całością dominuje ceglany komin. W obiekcie zachował się ciąg technologiczny będący pod ochroną konserwatorską, w ramach którego zachowała się m.in. maszyna parowa z początku XIX w.

5.4. WARUNKI MIESZKANIOWE

5.4.1. Standard zamieszkania

Zabudowa na terenie gminy to przede wszystkim zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. Według danych GUS w 2017 r. na terenie gminy było 1413 mieszkań, na które składają się 5897 izby o łącznej powierzchni użytkowej 119 542 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania to 84,6 m² (26,8 m² na osobę).

Standard mieszkań określany wg. wyposażenia w podstawowe instalacje plasuje je na średnim poziomie, przy odsetku mieszkań niewyposażonych w podstawowe instalacje. Zgodnie z danymi GUS w 2017 r. 95,8 % mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 85,1 % w łazienkę, a 77,8 % w centralne ogrzewanie.

5.4.2. Klimat akustyczny

Spośród zjawisk klimatu akustycznego najważniejszym jest występowanie hałasu. Można wyróżnić trzy podstawowe kategorie hałasu: komunikacyjny (związany z transportem), przemysłowy (związany z występowaniem zakładów przemysłowych) oraz komunalny (związany z obiektami publicznymi, maszynami budowlanymi itp.). W gminie Wilków ze względu na dominację produkcji rolniczej, brakiem ośrodków miejskich, a także słabo rozwiniętym przemysłem, występuje głównie pierwsza z wymienionych kategorii hałasu. Brak jest jak dotąd badań ilościowych nad wielkością hałasu na terenie gminy, ale można stwierdzić, że głównym jego źródłem jest transport samochodowy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 451 z Oleśnicy do Namysłowa. Na terenie gminy przebiega ona przez miejscowości Wojciechów oraz Wilków. Na pozostałych drogach natężenie ruchu jest znacznie mniejsze, można przewidywać, że dopuszczalne normy nie są w ich otoczeniu przekroczone. Jednym znaczącym źródłem hałasu może być linia kolejowa znaczenia krajowego nr 143 z Wrocławia do Kalet. Na terenie gminy biegnie ona w przybliżeniu równolegle do wspomnianej drogi wojewódzkiej. Przecina ona miejscowości Wilków oraz Pielgrzymowice.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

6.1.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego stanowią podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach zagrożonych powodzią, a tym samym dla ograniczania negatywnych skutków powodzi.

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, zgodnie z którą obszarami szczególnego zagrożenia powodzią w obszarze gminy Wilków, w granicach których obowiązują przepisy odrębne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią są zlokalizowane w dolinie rzeki Widawy – zagrożone powodzią są wsie zlokalizowane wzdłuż doliny rzeki Widawy: Młokicie, Lubska i Dębnik. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią są zlokalizowane w obszarze zasięgu powodzi z 1997 r.

Przed ustanowieniem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią – dla rzeki Widawy sporządzono „Opracowanie zasięgów zalewów rzek kontrolowanych na obszarze RZGW przy uwzględnieniu Q1% i Q10%”, wykonane przez IMGW Wrocław w 2003 r. Opracowanie wskazywało orientacyjny zasięg zalewów, stanowiło materiał pomocniczy do celów m.in. informacyjnych i planistycznych do czasu opracowania dokumentów, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią). Opracowanie nie stanowiło wyciągu ze studium ochrony przeciwpowodziowej.

6.1.2. Obszary, na których występują naturalne zagrożenia geologiczne

W zakresie zagrożenia osuwania się mas ziemnych w gminie Wilków nie stwierdzono występowania terenów osuwiskowych (zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – baza danych geologicznych SOPO). W dolinie rzeki Widawy istnieje możliwość powstania powierzchniowych ruchów masowych w strefie brzegowej – osuwanie się skarp lub zboczy. Ze względu na niewielkie spadki terenu na pozostałym obszarze gminy można stwierdzić, że zagrożenie osuwania się mas ziemnych i osuwisk jest niewielkie.

6.2. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

W zakresie bezpieczeństwa publicznego ochroną ludności i jej mienia na terenie gminy zajmuje się dzielnicowy, obsługiwany przez Komendę Policji w Namysłowie.

Sprawami bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa ogólnego zajmują się Ochotnicze Straże Pożarne. Obecnie na terenie gminy działają 2 jednostki Ochotniczej Straży (w Wilkowie i Bukowie). Jednostki funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Po zakończeniu działań wojennych w 1945 r. w gminie funkcjonowały dodatkowo jednostki m.in. w: Idzikowicach, Jakubowicach, Pągowie i Młokiciu. Do dzisiaj zachował się budynek pierwszej powojennej remizy OSP Bukowie, powstały w 1950 r.

6.3. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z FUNKCJONOWANIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące obiekty infrastruktury technicznej, wymagające specjalnego sposobu zagospodarowania:

- droga wojewódzka nr 451 oraz linia kolejowa - tereny przyległe do terenów komunikacji powinny zostać zagospodarowane w sposób, zmniejszający uciążliwość akustyczną ich funkcjonowania (np. zieleni ochronna – izolacyjna),
- komunalne ujęcie wód podziemnych „Jakubowice” - w bezpośredniej strefie ochronnej obowiązują szczególne warunki zagospodarowania, związane z zagrożeniem przenikania zanieczyszczeń do wód podziemnych, wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę pitną,
- farma wiatrowa „Pągów” i „Wilków” – w strefie oddziaływania obowiązują szczególne warunki zagospodarowania, w tym zakaz zabudowy,
- cmentarze komunalne, od których powinna obowiązywać strefa związana z ograniczeniami w zagospodarowaniu przestrzennym terenów.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

7.1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

W strukturze własności gruntów przeważają grunty osób fizycznych, do których należy 63,38% gruntów. Wśród osób fizycznych przeważają osoby fizyczne wchodzące w skład gospodarstwa rolnych (6050 ha).

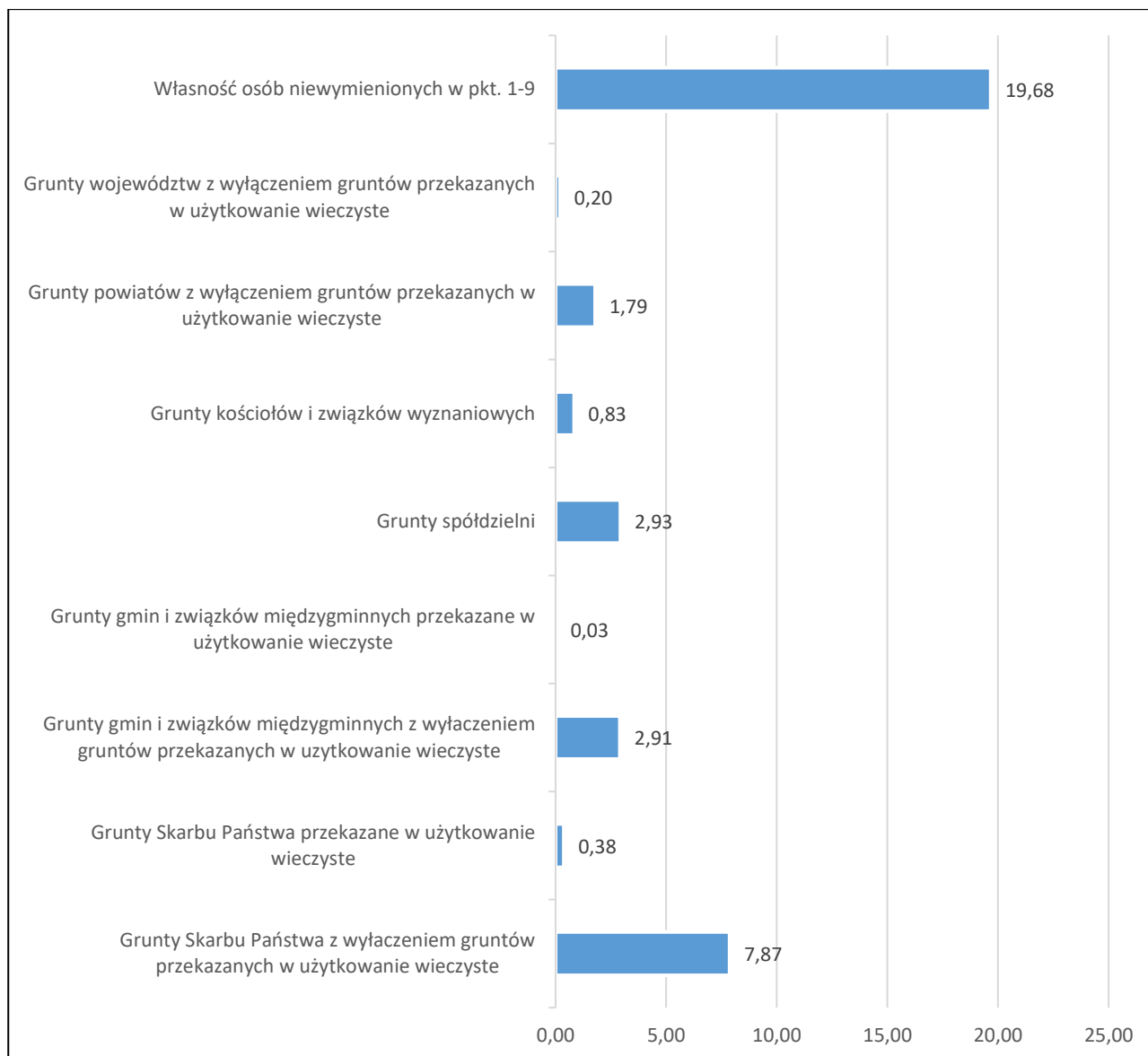
Tab. 24. Struktura własności gruntów

Lp.	Grupa rejestrowa / Rodzaj gruntów	Użytki rolne	Grunty leśne, zadrzewione, zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Nieużytki	Tereny różne	Razem:
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	547	207	5	31	2	0	792
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	36	0	0	2	38
3	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowaniu wieczystym	64	7	215	2	5	0	293
4	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	2	0	1	0	0	0	3
5	Grunty osób fizycznych	6238	60	56	1	22	0	6377
6	Grunty spółdzielni	285	5	4	0	1	0	295
7	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	81	0	2	0	1	0	84
8	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	88	0	91	0	1	0	180
9	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0	20	0	0	0	20
10	Własność osób niewymienionych w pkt. 1-9	1952	5	19	0	4	0	1980
Razem:		9257	284	449	34	36	2	10062

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

Struktura własności gruntów odzwierciedla rolniczy charakter gminy z przewagą organizacji rolniczej, w tym zabudowy zagrodowej. 327 ha pozostaje we własności osób fizycznych nie wchodzących w skład gospodarstw rolnych (zabudowa usługowa, przemysłowa, mieszkaniowa jednorodzinna i inna).

Grunty Skarbu Państwa stanowią ok. 8% własności, z czego większość stanowią grunty rolne. Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste stanowią tereny kolejowe, zajmujące powierzchnię 36 ha.

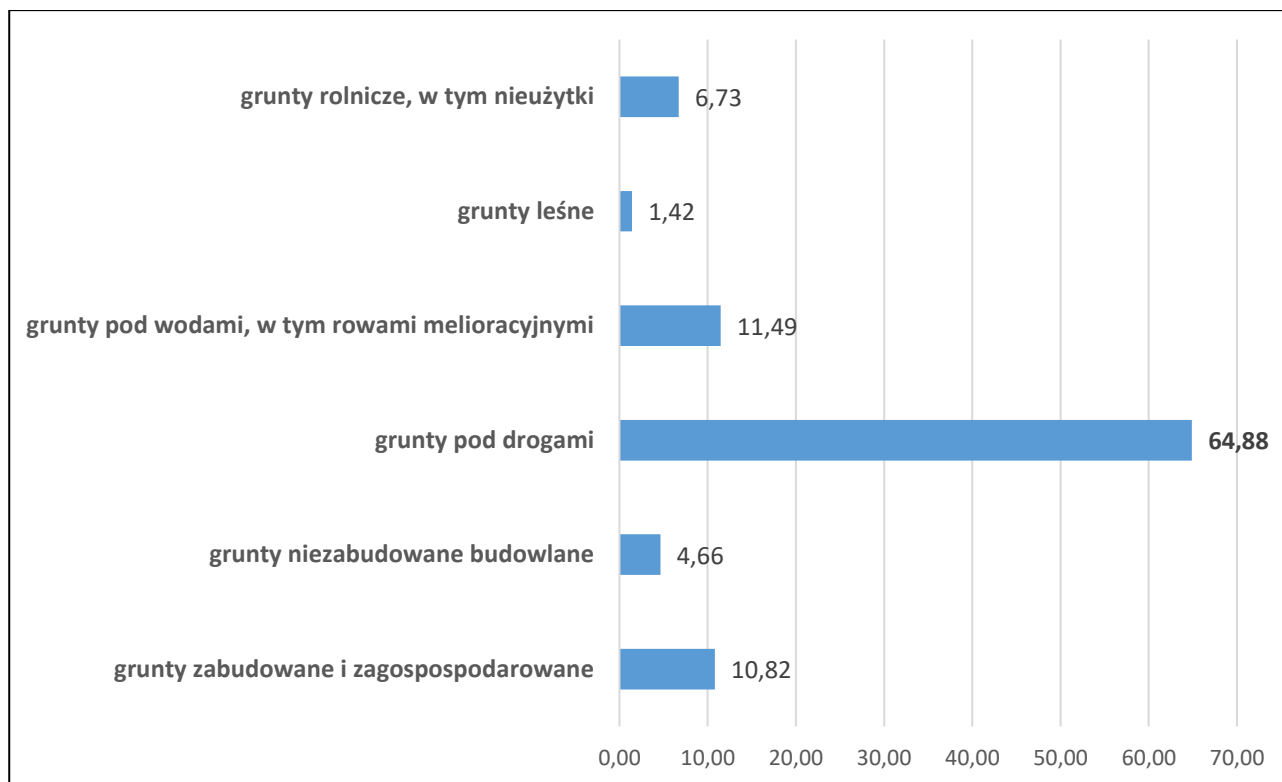
Ryc. 20. Własność gruntów – udział % (z wyłączeniem własności osób fizycznych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

7.2. GRUNTY GMINNE I SPOSÓB ICH ZAGOSPODAROWANIA

Grunty własne gminy zajmują powierzchnię 296 ha, co stanowi niecałe 3% wszystkich gruntów w gminie. Większość gruntów będących w posiadaniu gminy Wilków to grunty pod drogami, w szczególności drogami rolnymi obsługi rolnictwa oraz drogami polnymi (prawie 65%).

Gmina jest w posiadaniu ponad 10 ha gruntów zabudowanych. Na gruntach tych znajdują się w większości obiekty usług publicznych tj. Urząd Gminy, szkoły i przedszkola czy Remizy Strażackie. Część gruntów gmina dzierżawi m.in. pod usługi. Ponadto gmina jest właścicielem ok. 5 ha ziemi budowlanej, niezabudowanej, stanowiącej zaplecze inwestycyjne. Jednak grunty te są rozdrobione i nie stanowią większego terenu inwestycyjnego. W posiadaniu gminy pozostaje ok 6 ha ziemi rolnej, w tym nieużytki rolnicze oraz niewielki obszar terenu leśnego w Wilkowie oraz Krzykowie. Udział gruntów gminnych ze względu na sposób ich użytkowania przedstawia poniższy wykres.

Ryc. 21. Własność gruntów gminnych wg sposobu użytkowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

8.1. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy zostały ustanowione tereny zamknięte, ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. Są to tereny, przez które przebiega linia kolejowa.

8.2. POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

1. Obszary prawnej ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”, stanowiący korytarz ekologiczny rangi regionalnej, współtworzący system przyrodniczy województwa.

Ograniczenia rozwoju przestrzennego, wynikające z zasięgu obszaru chronionego dotyczą zakazów obowiązujących w OchK.

2. Obszary prawnej ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- grunty rolne pochodzenia mineralnego wysokich klas bonitacyjnych II –III,
- grunty rolne pochodzenia organicznego wszystkich klas bonitacyjnych, zlokalizowane w większości w dolinie rzeki Widawy,
- lasy, nierównomiernie rozmieszczone w obszarze gminy, z dominacją w dolinie rzeki Widawy i południowego krańca gminy zlokalizowanego w obrębie OchK „Lasy Stobrawsko-Turawskie”.

Ograniczenia rozwoju przestrzennego dotyczą ograniczenia w zmianie przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

3. Obiekty i obszary prawnej ochrony na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne:

- ujęcie wód podziemnych, zaopatrujące w wodę pitną („Jakubowice”), objęte bezpośrednią strefą ochronną, ustanowioną decyzją Starosty Namysłowskiego Nr OŚ.I-6223/6/02 z dnia 7 maja 2002 r.,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki Widawy.

4. Obszary i obiekty prawnej ochrony na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- 19 obiektów i obszarów objętych formą ochrony zabytków poprzez wpis do rejestru zabytków województwa opolskiego,
- strefy ochrony konserwatorskiej wyznaczone w ramach ustanowienia ochrony w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków,
- 28 stanowisk archeologicznych objętych formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków województwa opolskiego.

5. Obszary i tereny górnicze: nie występują.

6. Udokumentowane złoża kopalin: nie występują.

7. Udokumentowane złoża wód podziemnych: nie występują.

8. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla: nie występują.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH, UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Polityka przestrzenna gminy Wilków **nie wymaga uwzględnienia** w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, ze względu na brak uwarunkowań:

1. udokumentowanych złóż kopalin,
2. udokumentowanych złóż wód podziemnych,
3. udokumentowanych kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Polityka przestrzenna gminy Wilków nie wymaga uwzględnienia w kierunkach zagospodarowania przestrzennego obszarów i terenów górniczych, ze względu na brak uwarunkowań.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNOŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

11.1. SYSTEM KOMUNIKACJI

11.1.1. Układ drogowy

Układ komunikacyjny dróg publicznych gminy tworzą: droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Przez teren gminy nie przebiega droga o znaczeniu krajowym. Układ komunikacyjny dróg publicznych uzupełnia lokalna sieć dróg wewnętrznych (o różnych parametrach) w formie dróg ogólnodostępnych, pełniących funkcje dróg dojazdowych do terenów zabudowanych oraz gruntów rolnych i leśnych. Stosunkowo bliska odległość (ok. 60 km) od dużych ośrodków miejskich: Wrocławia i Opola oraz dogodne połączenie z autostradą A4 sprawiają, że gmina jest dobrze skomunikowana z systemem regionalnym.

Przez południową część gminy przebiega droga wojewódzka nr 451 klasy drogi głównej relacji Oleśnica – Namysłów, która łączy drogę ekspresową S-8 pod Oleśnicą z drogą krajową nr 39 w Namysłowie. Główną rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy pełnią drogi powiatowe, obsługujące miejscowości wiejskie. Wsie w zachodnio-południowej części gminy zlokalizowane są w większości wzdłuż dróg powiatowych.

Największy odsetek dróg publicznych w gminie stanowią drogi powiatowe, których długość na terenie gminy stanowi 59,0 km. Długość dróg gminnych to 12,7 km zaś drogi wojewódzkiej 8,7 km. Długość dróg dojazdowych do gruntów rolnych wynosi 225 km.

Tab. 25. Wykaz dróg powiatowych

Lp.	Nr drogi	Relacja	Długość (km)
1	1130	Namysłów granica woj. opolskiego (Syców)	5,07
2	1110	droga przez wieś Krzyków	1,22
3	1118	Bierutów – Idzikowice	13,34
4	1119	Bierutów – Wabienice	2,84
5	1120	Pągów – Bierutów	3,65
6	1121	Pągów – Wojciechów	4,00
7	1122	droga przez wieś Wojciechów	3,60
8	1123	Wojciechów – Wilków	2,37
9	1124	Wilków – Jakubowice	7,84
10	11125	Pielgrzymowice – Namysłów	7,40
11	1126	Krasowice do drogi 27 – 101	1,04
Razem:			52,39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

Tab. 26. Wykaz dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Odcinek drogi	Długość / Powierzchnia	Rodzaj nawierzchni
1	100001	Pszeniczna – granica województwa, m. Wabienice	1,830	Tłuczeń
2	100002	Wilków – ul. Jabłoniowa	2,360	Tłuczeń
3	100004	Lubska – Wojciechów (PKP)	2,390 mb	Tłuczeń

Lp.	Nr drogi	Odcinek drogi	Długość / Powierzchnia	Rodzaj nawierzchni
4	100005	Wojciechów – droga przez Kolonię Wojciechów	1,710 mb	asfalt
5	100006	Pszeniczna – , ul. Ogrodowa, granica województwa, m. Miłowice	2,385 mb	asfalt
6	100007	Pągów – granica województwa , m. Gołębice	1,920 mb	tłuczeń
7	100009	Krzyków	800,78 m ²	tłuczeń
8	100010	Bukowie (kierunek Gorzesław)	1700 mb	tłuczeń / planowany asfalt
9	1000011	Wojciechów (w części)	561,86 m ²	tłuczeń
		Wojciechów (w części)	394,27 m ²	tłuczeń
10	1000012	Wojciechów	199,26 m ²	tłuczeń
		Pielgrzymowice	485,58 m ²	tłuczeń
11	1000013	Wojciechów	500,26 m ²	tłuczeń
			507,11 m ²	
12	1000014	Wojciechów	316,84 m ²	tłuczeń
			720,33 m ²	
13	1000015	Wilków	696,64 m ²	tłuczeń
			329,97 m ²	
14	1000016	Wilków – ul. Zbożowa	790,00 m ²	tłuczeń
15	1000003 O	Wojciechów	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Wilkowie.

Większość dróg gminnych to drogi o nawierzchni tłuczniowej, częściowo asfaltowej. Ich utrzymanie należy do zadań własnych Gminy Wilków.

11.1.2. Komunikacja kolejowa i transport publiczny

Przez północną część gminy, równolegle do drogi wojewódzkiej nr 451, przebiega zelektryfikowana linia kolejowa znaczenia krajowego relacji Kalety – Wrocław, z przystankiem w Wilkowie obsługującym ruch pasażerski.

Budynek dworca kolejowego przestał pełnić swoją funkcję, obecnie jest częściowo zamieszkały. Jest to ceglany budynek powstały w 1868r. Dawniej ze stacji odchodziły trzy bocznice: do elewatora zbożowego (północno - wschodnia część stacji), do magazynów oraz do spółdzielni rolniczej (północno - zachodni część stacji). Obecnie bocznice są odcięte od torów szlakowych.

Stacja kolejowa składa się z dwóch peronów: przy budynku dworca oraz za przejazdem pod wiatą. Na dawnej bocznicy do elewatorów zbożowych zachowało się jeszcze urządzenie załadunkowe (prawdopodobnie) zboża na wagony kolejowe.

Obsługę transportu publicznego na terenie gminy prowadzi PKS oraz prywatne podmioty, świadczące usługi przewozu osób. We wszystkich miejscowościach znajdują się przystanki PKS.

11.1.3. Komunikacja piesza i szlaki turystyczne

Przez teren gminy przebiega niebieski szlak rowerowy (regionalny) prowadzący przez powiat namysłowski, o łącznej długości 139 km oraz lokalny szlak czerwony, prowadzący po gminie Wilków.

W obszarze gminy wyznaczony został ponadto szlak konny powstały w ramach projektu „Szlaki konne Dobrej Widawy”, zrealizowany w ramach projektu „Konno obszarami natury – przez wzgórza i doliny” przez LGD Dobra Widawa, LGD „Kraina Wzgórz Trzebnickich” oraz partnerstwo dla Doliny Baryczy. Do projektu włączyło się 8 gmin, w tym siedem z województwa dolnośląskiego i Wilków, jako jedyna gmina z województwa opolskiego. Szlak ten stanowi jeden z trzech szlaków zrealizowanych w projekcie. Łączna długość szlaku to 233,1 km tras konnych, tworzących pętlę okalającą tereny miejscowości Oleśnica.

11.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Racjonalne gospodarowanie zasobami wód ujmowanych na potrzeby zaopatrzenia ludności oraz dla rozwoju gospodarczego powinno zapewnić równowagę poboru i odtwarzanie zasobów, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu oczyszczania wód zużytych.

11.2.1. Źródła zaopatrzenia w wodę oraz sieć wodociągowa

Gmina Wilków jest całkowicie zwodociągowana. Każda z miejscowości posiada dostęp do gminnej sieci wodociągowej. Zaopatrzenie w wodę odbywa się za pośrednictwem wodociągu publicznego „Jakubowice”, zaopatrującego w wodę pitną całą gminę Wilków oraz część gminy Namysłów. Długość sieci wodociągowej wynosi 61,4 km i podłączonych jest do niej ok. 893 gospodarstw.

Grupowe ujęcie wody zlokalizowane jest na Stacji Uzdatniania Wody (SUW) w Jakubowicach i składa się z trzech studni (w tym 1 awaryjnej – studnia nr 5) o łącznych zasobach eksploracyjnych na poziomie 151,3 m³/dobę i ujmuje czwartorzędowy poziom wodonośny. Ujęcia posiadają naturalny poziom izolacyjny, który stanowi warstwa glin morenowych, uniemożliwiająca w miejscu wykonanego otworu powstanie bezpośrednich kontaktów ujmowanej wody z wodami powierzchniowymi. Ujęcia eksploatowane jest przez Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Spółka z o.o. Spółka świadczy usługi w zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Wilków oraz gmin: Namysłów, Domaszowice, Świerczów i Pokój.

Woda wydobyta ze studni w Jakubowicach poddawana jest procesowi napowietrzania i filtracji ciśnieniowej, a następnie uzdatniona woda jest przesyłana do zbiornika wody pitnej (wyrównawczego w Jakubowicach) i transportowana pompami II° do rurociągów oraz do pompowni wody w Pągowie i Głuszynie. Pobór wody z ujęcia wynosi 256 011 m³/rok. Łączna pojemność terenowych zbiorników retencyjnych na wodociągu „Jakubowice” wynosi 700 m³, co stanowi wielkość wystarczającą dla pokrycia nierównomierności rozbiorów dobowych i zaopatrzenia p.poż.

Pod względem zaopatrzenia w wodę sytuacja gminy jest korzystna, ponieważ wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają obecne i przyszłe zapotrzebowanie na wodę.

Ponadto na terenie gminy występuje przykładowe ujęcie wód podziemnych w Krzykowie (o wydajności 160 m³/h) również eksploatowane przez Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Spółka z o.o. oraz inne indywidualne ujęcia wód, nie stanowiące elementu publicznego systemu zaopatrzenia w wodę pitną. W obrębie gminy znajduje się łącznie 21 miejsc poboru wód podziemnych do różnych celów użytkowych (dane Centralnej Bazy Danych Hydrogeologicznych).

PIG). Większość z nich to ujęcia wód trzeciorzędowych, następnie czwartorzędowych. Sporadycznie wody podziemne ujmowane są z utworów triasowych. Głębokość występowania wód mieści się w przedziale od 26 m w okolicach Młokicia, gdzie rzędne terenu są jednymi z najniższych do 67 m w Pągowie, gdzie rzędna terenu wynosi 190 m n.p.m. W studniach i odwiertach głębokość do zwierciadła wody wynosi średnio ok. 1,5 m.

11.2.2. Strefy ochronne ujęć wód podziemnych

W dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych czwartorzędowych ujęcia wodociągu grupowego „Strefy Ochronne Ujęcia Wody”, opracowanej przez Komunalny Związek Wodno-Ściekowy w Kluczborku (październik 2006 r.), wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęcia wody.

Strefy ochrony bezpośredniej ($r=10,0$ m licząc od osi studni) obejmują bezpośrednio grunty, na których usytuowane jest ujęcie wody oraz obiekty budowlane i urządzenia związane bezpośrednio z poborem wody, a także część terenu przylegająca do tych obiektów. Teren jest ogrodzony i oznakowany. Strefa została ustanowiona decyzją Starosty Namysłowskiego Nr OŚ.I-6223/6/02 z dnia 7 maja 2002 r.

Strefa ochrony pośredniej zewnętrznej została wyznaczona na podstawie 25-letniego czasu dopływu zanieczyszczeń do ujęcia. Strefa ta obejmuje obszar, w którym następować będzie wymiana wody w ujętej do eksploatacji czwartorzędowej warstwy wodonośnej w okresie 25-letnim. Dla strefy tej wyznaczono promień zasięgu wynoszący $r=1545$ m licząc od osi studni nr 3. Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody w Jakubowicach została ustanowiona decyzją Starosty Namysłowskiego Nr OŚ.I-6223/6/02 z dnia 07 maja 2002 r. Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159) „strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasają dniem 31 grudnia 2012 r.” W związku z powyższym strefa ochrony pośredniej dla ujęcia „Jakubowice” nie obowiązuje.

Część sołectwa Krzyków znajduje się w strefie ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wody „Objazda” w gminie Namysłów. Strefa została ustanowiona na mocy Rozporządzenia Nr 5/2008 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w miejscowości Objazda, gm. Namysłów, woj. opolskie.

11.2.3. System odprowadzania ścieków sanitarnych

Siecią kanalizacji sanitarnej są objęte miejscowości: Krzyków, Wilków, Jakubowice, Idzikowice oraz Pągów – stan na początek 2015 r. Istniejąca na terenie gminy sieć kanalizacyjną eksploatuje Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD”. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wilków, w 2017 r. wynosiła 35,8 km. Eksploatacją objęte są również kanały odprowadzające wody opadowe lub roztopowe z terenów mieszkaniowych w celu wyeliminowania podtopień budynków. Ścieki odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków „Namysłów” poprzez system kanałów grawitacyjnych, przepompowni ściekowych i kanałów tłoczonych. W okresach deszczowych do oczyszczalni dopływają również wody deszczowe z sieci kanalizacyjnej

ogólnospławnej. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do kanału Młynówka łączącego się następnie z rzeką Widawą. Oczyszczalnia została gruntownie zmodernizowana w 1995 r. Średnia wydajność oczyszczalni w 2014 r. wynosiła 4 194 m³/dobę ścieków surowych. Rocznie przez oczyszczalnię przepływa 1 530 788 mln m³ ścieków.

Sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowywana i docelowo ma objąć wszystkie tereny zurbanizowane w gminie. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są przyzagrodowe biologiczno-mechaniczne mini-oczyszczalnie ścieków m.in. przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Bukowiu. Do czasu wybudowania kolektora kanalizacyjnego z Wilkowa do oczyszczalni ścieków w Namysłowie funkcjonowała mini-oczyszczalnia przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Idzikowicach, powstała na użytek osiedla mieszkaniowego.

Budynki w miejscowościach nie objętych systemem kanalizacji sanitarnej posiadają lokalną kanalizację w postaci bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (tzw. szamba) lub w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków. Pojazdy asenizacyjne wywożą ścieki do oczyszczalni ścieków w Namysłowie.

11.3. GOSPODARKA ODPADAMI

11.3.1. Rodzaje odpadów

Powstające odpady należą głównie do odpadów komunalnych. Odpady przemysłowe stanowią niewielki udział, występują przy prowadzonych działalnościach gospodarczych i są zagospodarowywane we własnym zakresie.

11.3.2. Polityka usuwania i utylizacji odpadów

Na terenie Gminy Wilków obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Na terenie gminy nie ma zorganizowanego składowiska odpadów komunalnych, odpady wywożone są na składowisko odpadów w miejscowości Gortatów (gmina Kluczbork). Zgodnie ww. regulaminem oraz obowiązującymi przepisami prawnymi od 01 lipca 2013 r. na terenie gminy Wilków obowiązuje nowy system gospodarki odpadami.

Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do zbierania i oddawania wszystkich odpadów komunalnych powstających na jego nieruchomości, w związku z czym przedsiębiorca zobowiązany jest odebrać każdą ich ilość. Na terenie gminy nie funkcjonuje punkt selektywnego zbierania odpadów, Obecnie jest planowana realizacja punktu selektywnej zbiórki odpadów w miejscowości Wilków, do którego każdy mieszkaniec gminy będzie mógł dostarczać bezpłatnie posegregowane odpady, takie jak: czysty gruz, tekstylia, chemikalia, odpady wielkogabarytowe (meble), zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (RTV i AGD), odpady zielone (np. skoszona trawa), opony itp.

Odpady komunalne odbierane są z terenu gminy od właścicieli poszczególnych nieruchomości przez przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na tego typu działalność, na podstawie podpisanych umów. Każdy właściciel nieruchomości, z której odbierane są odpady komunalne zobowiązany jest do uiszczenia w gminne stosownej opłaty. Naliczanie opłaty zależne jest od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość według stawek obowiązujących w gminie.

11.3.3. Odpady niebezpieczne

Na terenie województwa opolskiego nie funkcjonują składowiska odpadów niebezpiecznych lub składowiska odpadów innych niż niebezpieczne z wydzieloną dodatkową kwaterą, na której można unieszkodliwiać odpady zawierające azbest.

W gminie jest prowadzona zbiórka odpadów niebezpiecznych (w tym zużytego sprzętu elektrycznego i baterii) dwa razy w roku. Przeteterminowane leki mieszkańcy mogą oddawać do apteki w miejscowości Wilków, a odpady medyczne, pochodzące z ośrodka zdrowia są przetwarzane i spalane przez REMONDIS Polska.

W gminach województwa opolskiego prowadzone są wykazy obiektów, w których występują wyroby zawierające azbest. Na terenie gminy zlokalizowano 715,65 mg azbestu (stan na k. 2015 r.), z czego większość zaliczona została do III grupy ważności (ze względu na czas usunięcia). 163,42 mg azbestu wymagane jest do usunięcia do 2032r. natomiast 552,23 w 2032 r. Najwięcej miejsc, w których zidentyfikowano wyroby azbestowe znajduje się we wsi Bukowie.

Gmina Wilków uchwaliła Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wilków na lata 2013-2032. Według inwentaryzacji zasobów zawierających azbest (stan na grudzień 2014 r.) w 12 gminnych miejscowościach znajdowało się 369 obiektów, zawierających azbest. Głównymi elementami zawierającymi azbest, pozostałymi na terenie gminy, są pokrycia dachowe na budynkach mieszkalnych i gospodarczych (płyty faliste azbestowo-cementowe). Obiekty są użytkowane, a dachy w dobrym lub średnim stanie, z niewielkimi uszczerbkami. Gmina na bieżąco aktualizuje inwentaryzację obiektów, zawierających azbest.

11.4. SYSTEM INFRASTRUKTURY ENERGETYCZNEJ

11.4.1. Podsystem elektroenergetyczny - zasilanie w energię elektryczną

Gmina Wilków obecnie korzysta z istniejącego systemu energetycznego 15 kV. Do odbiorców indywidualnych energia elektryczna doprowadzana jest poprzez sieć niskich napięć, podwieszaną na słupach. Układ sieci rozdzielczych tworzą linie 15 kV – napięcie średnie i 0,4 kV – napięcie niskie. Sieciami 15 kV energia elektryczna jest doprowadzana do stacji transformatorowych SN/nn (15/0,4 kV) – obniżających napięcie do 0,4 kV.

Dla obecnego systemu 15 kV przewiduje się rozbudowę ze względu na zaopatrzenie mocy szczytowej. Odbiorcy zasilani będą podstawowo ze stacji 110/15 kV GPZ Namysłów za pomocą stacji transformatorowych 15/04 kV. Przewiduje się adaptację istniejących obiektów z możliwością ich modernizacji i wymiany transformatorów. Lokalizację nowych obiektów przewiduje się w rejonie wsi: Wilków, Bukowie, Wojciechów, Pszeniczna, Pągów. Planowana jest budowa linii 110 kV relacji Namysłów – Oleśnica.

Przez teren gminy przebiega linia 400 kV relacji wraz z dwutorowym dowiązaniem stacji systemowej 400/110 kV Dobrzeń. Na terenie gminy krzyżują się następujące linie elektroenergetyczne najwyższych napięć:

- linia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew,
- linia 400 kV relacji Dobrzeń – Pasikowice 1,
- linia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew, Dobrzeń – Pasikowice 1.

11.4.2. Energia odnawialna

Odnawialne źródła energii są to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię występującą w rozmaitych postaciach, w szczególności promieniowania słonecznego, energii wiatru, wody, a także biomasy, ciepła wnętrza Ziemi itp. Przy obecnym poziomie cywilizacji technicznej za odnawialne źródło energii można również uznać część odpadów komunalnych i przemysłowych, które nadają się do energetycznego przetworzenia. Są to zwłaszcza tworzywa sztuczne, ścieki czy śmieci.

Na obszarze Gminy Wilków zlokalizowane są farmy wiatrowe: „Pągów” i „Wilków”. Farma wiatrowa „Pągów” składa się z 17 elektrowni wiatrowych typu VESTAS V112. Każda z turbin charakteryzuje się max mocą 3,075 MW i jest osadzona na stalowych wieżach rurowych o wysokości 119 m. Turbiny wiatrowe wyposażone są w trzy łopaty omiatające koło o średnicy 112 m (stąd nazwa V112), długość każdej z łopat to 56 m. Energia elektryczna wyprodukowana na farmie oddawana jest do stacji energetycznej w Oleśnicy, energia transportowana jest podziemną linią kablową WN. Farma wiatrowa „Wilków” składa się z 5 turbin wiatrowych VESTAS V90 o łącznej mocy 10 MW (5x2MW). Każdy z wiatraków składa się z wieży o wysokości 125m, na której zawieszony jest wirnik wraz z łopatami o łącznej średnicy 90m. Farma wiatrowa „Wilków” zlokalizowana jest na terenach rolniczych, po wschodniej stronie miejscowości Wilków. Elektrownie wiatrowe farmy „Wilków” zostały oddane do użytku pod koniec 2015 r.

Właścicielem elektrowni wiatrowych jest koncern ENGIE (dawniej GDF SUEZ Energia Polska S.A.), który zakupił turbiny od duńskiej firmy VESTAS. Koncern jest drugim w Europie i jednym z największych producentów energii elektrycznej na świecie.

11.4.3. Podsystem ciepłowniczy - zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Dominująca na terenie gminy zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa nie sprzyja funkcjonowaniu zorganizowanej gospodarki ciepłej przez co obiekty ogrzewane są indywidualnie. Zaspokojenie potrzeb ciepłych odbywa się w oparciu o lokalne źródła ciepła:

- lokalne kotłownie opalane węglem, olejem opałowym, zasilające wielorodzinne budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i produkcyjne,
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych oraz obiektach usługowych na gaz ziemny, paliwa stałe (głównie węgiel, drewno i jego odpady), dostarczające energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowywania ciepłej wody.

11.4.4. Podsystem zaopatrzenia w gaz

Gmina nie jest zaopatrzona w gaz przewodowy, dotychczas nie posiada sprzyjających warunków do rozwoju gazownictwa przewodowego. Przez teren gminy nie przebiegają gazociągi wysokiego i średniego ciśnienia. Najbliższy gazociąg jest oddalony o ok. 5 km od granic gminy. Mieszkańcy

korzystają z gazyfikacji bezprzewodowej. Obecnie trwają prace związane z gazyfikacją miejscowości gminnej Wilków.

11.5. SYSTEM INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

Mieszkańcy gminy mają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Gminę w zakresie telekomunikacji obsługuje centrala telefoniczna w Wojciechowie oraz w Namysłowie. Do centrali w Wojciechowie podłączone są wsie: Wilków, Bukowie, Dębnik, Lubska, Młokicie, Pielgrzymowice i Wojciechów. Pozostałe miejscowości (Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Pągów, Pszeniczna) podłączone są do centrali w Namysłowie. Bezpośrednie zapotrzebowanie w łączy telefoniczne abonamentów realizowane jest poprzez telefoniczne linie napowietrzne. Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej (miejscowość Wilków).

12. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Dla obszaru gminy Wilków zostały wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r.). **W powyższym dokumencie zostały uwzględnione następujące cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym:**

Infrastruktura techniczna – linie kolejowe:

zadanie nr 25 wg Planu zagospodarowania województwa opolskiego – Praca na linii kolejowej nr 143 na odcinku Kluczbork – Oleśnica – Wrocław Mikołajów.

Inwestycja celu publicznego dotyczy gmin: Kluczbork, Wołczyn, Domaszowice, Namysłów, **Wilków**.

Inwestycja wynika z następujących dokumentów:

- Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. – przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 162/2015 z dnia 15 września 2015 r., ze zm.);
- Kontrakt Terytorialny dla województwa opolskiego – przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 220 z dnia 4 listopada 2014 r..

Inwestycja jest w fazie planowania i będzie realizowana przez PKP PLK.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby terenowe gminy określa się w podziale na inwestycje publiczne i prywatne. Określenie potrzeb terenowych dla inwestycji publicznych wynika z planów inwestycyjnych gminy oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Potrzeby terenowe dla inwestycji prywatnych wynikają z prognozy demograficznej oraz analizy rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym jej potencjału inwestycyjnego.

13.1. POTRZEBY ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z TRENDU DEMOGRAFICZNEGO I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH (POSTULATÓW UŻYTKOWNIKÓW)

13.1.1. Trend demograficzny

Prognoza demograficzna (zawarta w części II. Rozdział 5 Studium) obrazująca trend demograficzny wskazuje na sukcesywny spadek liczby mieszkańców, związany ze zmniejszającą się liczbą urodzeń. Demografia regionu nie wskazuje na wzrost liczby mieszkańców i zwiększone zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe.

13.1.2. Analiza złożonych wniosków do Studium

Do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków w wyznaczonym terminie wpłynęło 18 wniosków. Wnioski dotyczyły w szczególności przeznaczenia w polityce przestrzennej działek prywatnych właścicieli pod zabudowę mieszkaniową lub mieszkaniowo usługową. Pozostałe wnioski dotyczyły: przeznaczenia terenu pod działalność gospodarczą związaną z hodowlą ryb w Idzikowicach, rozbudowy istniejącej farmy wiatrowej w Pągowie, budowy nowych wiatraków na terenach rolniczych w Krzykowie, przeznaczenia terenów pod usługi, usługi sportu i rekreacji, ogródki działkowe i zieleń urządzoną w Idzikowicach oraz uwzględnienia planowanego boiska i punktu selektywnej zbiórki odpadów, jako inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

13.2. POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY W ZAKRESIE ROZWOJU LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Aktywność inwestycyjna samorządu gminnego prowadzi do poprawy bytu społeczności lokalnej i zaspokajania jej potrzeb, a jednocześnie gwarantuje trwały rozwój jednostki przez aktywizację gospodarczą obszaru.

Główne inwestycje w gminie dotyczyć będą działań w zakresie infrastruktury technicznej, w tym komunikacji, polegające na modernizacji istniejących ciągów komunikacyjnych oraz ich doposażenia oraz rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej. Znaczna ilość inwestycji realizowanych w gminie dotyczy sektora kultury, m.in. w zakresie organizacji imprez kulturalnych i edukacyjnych, doposażenia istniejących obiektów edukacyjnych i kulturalnych oraz ich modernizacji, realizacji obszarów sportu i rekreacji. Zadania inwestycyjne powinny również dotyczyć realizacji zagospodarowania przestrzeni publicznych.

Większość działań inwestycyjnych nie wymaga określenia rezerw terenów pod ich lokalizację, gdyż dotyczą przekształceń i uzupełnień istniejących zasobów gminnych. Rezerw terenowych natomiast wymagają następujące zadania:

- budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów we wsi Wilków,
- budowa boiska sportowego w wsi Jakubowice.

Ponadto wskazane jest wyznaczenie obszaru głównej przestrzeni publicznej gminy.

13.3. POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Każda jednostka samorządowa, prowadząc określoną politykę, dąży do uzyskania przewagi konkurencyjnej pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Pozyskiwanie przedsiębiorców i powstawanie nowych inwestycji przekłada się bowiem bezpośrednio na zwiększanie dochodów budżetowych gminy, a zwłaszcza dochodów własnych, z których można finansować zadania służące rozwojowi lokalnej społeczności.

Samorząd lokalny zobowiązany jest do tworzenia warunków rozwoju inwestycyjnego podmiotów działających w obszarze gminy jak i przyszłych działalności, poprzez kreowanie oferty inwestycyjnej. Oferta inwestycyjna gminy powinna natomiast mieć przełożenie na politykę przestrzenną, w której zawarte są obszary perspektywicznego rozwoju inwestycji.

Potrzeby inwestycyjne w gminie:

- rozwój ośrodka „Jakubus” w Jakubowicach, w zakresie określenia obszarów dla rozwoju funkcji, związanych z zagospodarowaniem rekreacji i sportu,
- realizację szkółki roślin ozdobnych wraz z biurem firmy we wsi Wilków,
- zwiększenie obszarów inwestycyjnych, w zakresie rozwoju obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, ze względu na zainwestowanie inwestycyjne i możliwości rozwoju gminy.

13.4. OCENA MOŻLIWOŚCI WYNIKAJĄCA Z OGRANICZEŃ ŚRODOWISKA (PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO) – PROGI ROZWOJOWE

Na podstawie przeprowadzonych analiz środowiska gminy (zawartych w Dziale II. Rozdziale 3 Studium) określa się środowiskowe bariery w rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy, dotyczące obszarów wymagających ochrony poprzez utrzymanie ich obecnego przeznaczenia i zahamowanie negatywnych trendów rozwojowych. Przed zmianą zagospodarowania i ochronie w ramach przyszłych kierunków zagospodarowania powinny podlegać:

1. **gleby najwyższych klas bonitacyjnych** – stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną, wymagające ochrony przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze,
2. **las, zadrzewienia i zakrzewienia** – pełniące funkcje ochronne (przeciwwietrzne), ekologiczne (ostoja fauny i flory, regulacja bilansu wodnego), wymagające ochrony przed zmianą ich przeznaczenia na cele nie leśne,
3. **otwarty krajobraz polodowcowy** – wymagający ochrony przed zagospodarowaniem zmieniającym jego zachowaną naturalną rzeźbę terenu,
4. **dolina rzeki Widawy** – wymagająca ochrony przed zagospodarowaniem, zmieniającym jej naturalne ukształtowanie, jako obszar o znamionach krajobrazu naturalnego, pełniący funkcję regionalnego korytarza ekologicznego, ostoi lokalnej flory i fauny
5. **doliny mniejszych cieków** – o niskim poziomie wód gruntowych, występowaniu gruntów pochodzenia organicznego, stanowiące lokalne powiązania przyrodnicze i krajobrazowe (korytarze wewnątrzkrajobrazowe), wymagające ograniczenia antropopresji, ochrony ich walorów zarówno naturalnych jak i kulturowych,

6. **założenia parkowe** – wymagające ochrony i rewaloryzacji oraz włączenia w istniejące struktury funkcjonalno-przestrzenne miejscowości, ochronę zachowanego drzewostanu (również uzupełnienia lub wymianę) oraz ochronę ich funkcji jako zieleni urządzonej, przed zmianą ich sposobu użytkowania,
7. **obiekty i zespoły zabytkowe** – wymagające ochrony i rewaloryzacji oraz włączenia w istniejące struktury funkcjonalno-przestrzenne miejscowości, również określenia dla nich nowej funkcji i przeznaczenia.

13.5. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

13.5.1. Ustalenia wstępne

Podstawą wyznaczenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz terenów wyłączonych z zabudowy jest bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę obejmuje cztery główne etapy:

1. **Określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę** - na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy (wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).
2. **Oszacowanie chłonności położonych na terenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej** - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).
3. **Oszacowanie chłonności położonych na terenie gminy obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, położonych poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej** - rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

13.5.2. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Podstawą określenia maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę stanowi prognoza demograficzna oraz analizy opracowane w procedurze sporządzania projektu zmiany Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków w ramach identyfikacji uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego (Dział II dokumentu Studium). Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę uwzględniono perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

1) Wytyczne prognozy demograficznej (Analizy Działu II – Rozdział 5 Studium):

Na możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego i zagospodarowania przestrzennego danego obszaru istotny wpływ wywiera sytuacja ludnościowa panująca na tym obszarze.

Zarówno w analizie dynamicznej zagadnień ludnościowych jak i analizie struktury wykorzystano informacje z bieżącej ewidencji statystycznej ludności gminy (baza danych Urzędu Gminy Wilków, Baza Danych Lokalnych GUS) w okresie od 2007 r. do 2017 r. Przeprowadzone analizy wskazują na ogólnie niską dynamikę przemian ludnościowych na obszarze gminy Wilków w latach 2007 – 2017. Na przestrzeni lat widoczny jest niewielki spadek ogólnej liczby ludności co wpływa na zmniejszenie się gęstości zaludnienia oraz niewielki wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym.

Demografia regionu nie wskazuje na wzrost liczby mieszkańców skutkujący zwiększeniem zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe. Ubytek liczby ludności jest niewielki i nie wskazuje na tendencje depopulacji, związany jest z panującymi w regionie jak i ogólnopolskimi procesami spowolnienia tempa wzrostu demograficznego.

Negatywne trendy demograficzne stanowią zagrożenie dla przyszłego rozwoju społeczno-ekonomicznego i wymagają prowadzenia aktywnej oraz racjonalnej polityki przestrzennej, skupiającej potencjał ludnościowy i gospodarczy.

2) Wytyczne wynikające z analiz środowiskowych (Analizy Działu II – Rozdział 3 i 6 Studium):

Możliwe zapotrzebowanie na nową zabudowę, wynikające ze stanu środowiska oraz przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym.

Stan środowiska na terenie gminy Wilków określony został jako dobry, co związane jest z małym stopniem zurbanizowania gminy stanowiącej obszar typowo rolniczy, o niewielkim stopniu rozwoju przemysłu. W obszarze gminy nie zidentyfikowano obszarów zabudowy wymagających działań z zakresu przekształceń stanu środowiska (zagrożonych środowiskowo). W gminie nie ma potrzeby wyznaczenia nowych terenów, stanowiących obszary relokacji zasobów budowlanych, związanej ze złym stanem środowiska naturalnego.

W obszarze gminy Wilków nie występują szczególne zagrożenia wynikające z warunków naturalnych: nie wykazano obszarów zagrożonych ruchami masowymi, osuwisk. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczono w dolinie Widawy, nie obejmują one terenów zabudowy w skali wymagającej jej przeniesienia lub wyznaczenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.

3) Wytyczne wynikające z analiz ekonomicznych i społecznych (Dział II – Rozdział 5):

Analizy ekonomiczne i społeczne stanowią przedmiot uwarunkowań wynikających z warunków i jakości życia mieszkańców. Możliwe zapotrzebowanie na nową zabudowę mogą generować potrzeby gminy (zbiorowości lokalnej) lub potrzeby indywidualne (poszczególnych mieszkańców, inwestorów).

Po przeprowadzeniu analizy ruchu inwestycyjnego na obszarze gminy, opracowanej na podstawie ilości i rozmieszczenia wydanych warunków zabudowy stwierdza się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę jest niewielkie. Średnio w gminie (w latach 2010-2014) wydano 21 warunków zabudowy, w wyniku realizacji których może powstać nowa zabudowa, oraz 2 decyzje o warunkach zabudowy dotyczących nowych obiektów i urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną. Wydane warunki zabudowy w omawianym okresie dotyczyły: zabudowy mieszkaniowej - 9 (budynki

jednorodzinne, zagrodowe), zabudowy usługowej - 2, zabudowy gospodarczej – 4, zabudowy związanej z obsługą funkcji rolniczej -6 oraz 2 decyzje dotyczące infrastruktury technicznej. Ze względu na marginalny udział decyzji dotyczących obiektów usługowych i brakiem decyzji dotyczących funkcji przemysłowej dla obszaru gminy Wilków szacuje się tylko zapotrzebowanie pod funkcję mieszkaniową.

Celem analizy było określenie trendu związanego z zapotrzebowaniem na powierzchnię użytkową mieszkań, w perspektywie długoterminowej. Obejmuje ona zarówno tereny już zurbanizowane (dogęszczenie istniejącej zabudowy, wymiana istniejącej zabudowy) jak i tereny niezurbanizowane, na których wystąpiła w ostatnich latach chęć inwestycyjna w zakresie budownictwa mieszkaniowego.

W celu oszacowania potrzeb mieszkaniowych dla terenu gminy Wilków, przyjęto wskaźnik średniej powierzchni użytkowej mieszkania publikowany przez Główny Urząd Statystyczny. Przy średniej powierzchni użytkowej mieszkania, która w gminie Wilków wynosi 84,6 m² (stan na 2017 r.), zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynosić powinno 761,4 m² rocznie. Mając jednak na uwadze, że powyższy wskaźnik jest uśrednieniem, na potrzeby bilansu przyjmuje się, że średnia powierzchnia nowego mieszkania wynosi 95m². Szacując potrzeby mieszkaniowe, w oparciu o podaną wielkość, zapotrzebowanie na nową zabudowę w perspektywie długoterminowej (do 2049 r.) wyliczono z podziałem na okresy 5-cio letnie (zgodnie z tabelą poniżej).

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w gminie, analizowane w oparciu o ruch inwestycyjny w gminie wynosić może ok. 33345 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej. Przy średniej użytkowej powierzchni mieszkania wynoszącej 95 m² daje to ilość – 351 nowych mieszkań do 2049 r.

Tab. 27. Możliwe zapotrzebowania na nową zabudowę (wyrażone w powierzchni użytkowej mieszkań) – wyliczenie szacunkowe w perspektywie długoterminowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	Powierzchnia użytkowa mieszkań doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych (m ²)	
			30%	-30%
1	5 lat – do 2024r.	4275	5558	2993
2	10 lat – 2029r.	8550	11115	5985
3	15 lat – 2034 r.	12825	16673	8978
4	20 lat – 2039 r.	17100	22230	11970
5	25 lat – 2044r.	21375	27788	14963
6	30 lat – 2049r.	25650	33345	17955

Źródło: obliczenia własne.

Mając na uwadze, że na terenie gminy wydano, w analizowanym okresie, wyłącznie 2 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu dla obiektu usługowego przyjmuje się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową wynosić może do 10% zapotrzebowania obliczonego dla zabudowy

mieszkaniowej. Zdecydowano się na taki wskaźnik, ze względu na konieczność umożliwienia realizacji wielofunkcyjnego rozwoju gminy, który wynika z przyjętej strategii rozwoju oraz ogólnokrajowego trendu zwiększania się udziału funkcji usługowej w strukturze funkcjonalnej wsi. Przyjęcie wyższego wskaźnika byłoby nieuzasadnione, ponieważ większość istniejącej funkcji usługowej na terenie gminy zlokalizowana jest jako funkcja uzupełniająca w budynkach mieszkalnych.

Tab. 28. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy usługowej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 30%	(-) 30%
1	5 lat – do 2024r.	428	556	299
2	10 lat – 2029r.	855	1112	599
3	15 lat – 2034 r.	1283	1667	898
4	20 lat – 2039 r.	1710	2223	1197
5	25 lat – 2044r.	2138	2779	1496
6	30 lat – 2049r.	2565	3335	1796

Źródło: obliczenia własne.

W przypadku oszacowania zapotrzebowania na tereny budowlane o funkcji produkcyjnej, zdecydowano się na wprowadzenie podziału ww. funkcji na: drobną funkcję produkcyjną i rzemieślniczą, funkcję produkcyjną w gospodarstwach rolnych.

Dla drobnej funkcji produkcyjnej i rzemieślniczej przyjmuje się, że zapotrzebowanie będzie wynosić 20% zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową. O powyższym założeniu decyduje możliwa rola jaką odegra ta funkcja w rozwoju polifunkcyjnym gminy Wilków. Przyjęcie takiej wielkości wskaźnika wpłynie pozytywnie na możliwości inwestycyjne na terenie gminy.

Tab. 29. Analiza zapotrzebowania na nową powierzchnię zabudowy produkcyjnej i rzemieślniczej

Lp.	Perspektywa długoterminowa (lata)	Powierzchnia użytkowa (m ²)	Powierzchnia użytkowa (m ²) doszacowana o wielkość, wynikającą z niepewności procesów rozwojowych	
			(+) 30%	(-) 30%
1	5 lat – do 2024r.	855	1112	599
2	10 lat – 2029r.	1710	2223	1197
3	15 lat – 2034 r.	2565	3335	1796
4	20 lat – 2039 r.	3420	4446	2394
5	25 lat – 2044r.	4275	5558	2993
6	30 lat – 2049r.	5130	6669	3591

Źródło: obliczenia własne.

13.5.3. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

W celu określenia istniejącego stanu zagospodarowania gminy Wilków na potrzeby oszacowania rezerw budowlanych wyodrębniono 16 obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze

funkcjonalno-przestrzennej, którymi są miejscowości: Dębnik, Lubska, Młokicie, Pielgrzymowice, Chrzastów, Bukowie, Pszeniczna, Pągów, Pągówek, Wilków, Kolonia Wojciechów, Wojciechów, Wilków, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków. W większości obrębów ewidencyjnych wyznaczono po 1 zwartym obszarze zabudowy. Jedynie dla obrębu Wilków, Bukowie, Pągów oraz Wojciechów konieczne było wyznaczenie dodatkowej jednostki.

Po dokonaniu określenia zwartych struktur zabudowy, przeprowadzono weryfikację tych terenów polegającą na wykluczeniu z wejściowych danych, obszarów zainwestowanych lub zagospodarowanych w sposób uniemożliwiający lub znacząco utrudniający realizację nowej zabudowy np. tereny znajdujące się za obszarami zainwestowanymi, które nie posiadają bezpośredniego dostępu do drogi publicznej, działki o niekorzystnych cechach geometrycznych itp.

W celu oszacowania możliwej powierzchni nowej zabudowy użytkowej dla zabudowy mieszkaniowej konieczne było oszacowanie średniej powierzchni działki budowlanej w gminie Wilków. W tym celu posłużono się danymi z Bazy Obiektów Topograficznych pozyskanej z Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Oszacowana wartość - 0,20 ha na potrzeby analizy będzie potraktowana jako powierzchnia działki budowlanej, na której może powstać nowy budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 95 m².

Tab. 30. Średnia powierzchnia działki zabudowanej budynkiem o funkcji mieszkaniowej

Gmina Wilków	Ilość działek	Całkowita powierzchnia	Średnia powierzchnia działki budowlanej
Obszary zabudowy w gminie Wilków	871	173,91 ha	0,20 ha

Dla zabudowy usługowej i produkcyjnej (w odniesieniu do terenów nie objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) przyjęto, że na działce 0,20ha może powstać 200m² powierzchni użytkowej zabudowy.

W związku z faktem, że w części z wyznaczonych struktur obowiązują ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy obliczeniu możliwej powierzchni użytkowej zabudowy wyodrębniono ww. tereny. W związku z faktem, że obowiązujące plany miejscowe nie określają jednorodnego przeznaczenia terenu, umożliwiając jednocześnie realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, na potrzeby niniejszego bilansu przyjęto, że 10% powierzchni tych terenów zostanie skonsumowanych pod funkcję usługową – analogicznie pod funkcję mieszkaniową przyjmuje się 90% tych terenów. W przypadku terenów przewidzianych pod realizację zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej, nie wyodrębniano terenów lokalizacji usług (całość została zakwalifikowana pod realizację zabudowy produkcyjnej). W celu oszacowania powierzchni użytkowej przyjęto powierzchnie zabudowy dla funkcji: mieszkaniowej -30%, usługowej – 30%, produkcyjnej 50%. Ponadto założono, że powierzchnia użytkowa będzie stanowić 70% powierzchni zabudowy.

Zgodnie z powyższymi założeniami powstała tabela przedstawiająca powierzchnie terenów przeznaczonych pod zabudowę z rozróżnieniem na funkcje dla każdej z wyodrębnionych miejscowości w granicach wyznaczonych obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Tab. 31. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]*	Powierzchnia rezerw budowlanych z uwzględnieniem współczynnika korygu-	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy								
				Zabudowa mieszkaniowa			Zabudowa usługowa			Zabudowa produkcyjna		
				W obszarach MPZP	Poza obszarami MPZP**	Suma:	W obszarach MPZP	Poza obszarami MPZP***	Suma:	W obszarach MPZP	Poza obszarami PZP****	Suma:
1	Bukowie	37,9225	32,2341	-	11483	11483	-	3223	3223	-	4835	4835
2	Dębnik	0,8173	0,6947	1459	-	1459	-	-	0	-	-	0
3	Idzikowice	5,0722	4,3114	6187	394	6582	687	104	791	-	-	0
4	Jakubowice	1,6999	1,4449	-	515	515	-	144	144	-	217	217
5	Kolonia Wojciechów	1,7825	1,5151	-	540	540	-	152	152	-	227	227
6	Krzyków	3,7706	3,2050	-	1142	1142	-	321	321	-	481	481
7	Lubska	3,5208	2,9927	5656	-	5656	628	-	628	-	-	0
8	Młokicie	0,5362	0,4558	861	-	861	96	-	96	-	-	0
9	Pągów	10,5674	8,9823	16977	-	16977	1886	-	1886	-	-	0
10	Pielgrzymowice	2,3573	2,0037	-	714	714	-	200	200	-	301	301
11	Pszenciczna	1,5973	1,3577	-	484	484	-	136	136	-	204	204
12	Wilków	40,4674	36,42066	65587	-	65587	7287	-	7287	6015	-	6015
13	Wilkówek	0,1647	0,1400	-	-	0	-	-	0	490	-	490
14	Wojciechów	20,7307	17,6211	-	6278	6278	-	1762	1762	-	2643	2643
15	Chrzastów	0,0000	0,0000	-	-	0	-	-	0	-	-	0
16	Pągówek	0,0000	0,0000	-	-	0	-	-	0	-	-	0
suma:		131	113	96726	21549	118276	10585	6042	16627	6505	8907	15413

Źródło: obliczenia własne.

* współczynnik korygujący na poziomie -15%,

** dla zabudowy mieszkaniowej oblicza się chłonność dla 75% powierzchni rezerw budowlanych,

*** dla zabudowy usługowej oblicza się chłonność dla 10% powierzchni rezerw budowlanych,

**** dla zabudowy produkcyjnej oblicza się chłonność dla 15% powierzchni rezerw budowlanych.

Z powyższej tabeli wynika, że największy udział możliwej do uzyskania nowej powierzchni użytkowej zabudowy przypada na funkcję mieszkaniową (79%), następnie na funkcję usługową (11%) i

produkcyjną (10%). Największe rezerwy terenowe posiada miejscowość Wilków – aż 52% wszystkich rezerw. Na tyle innych miejscowości wyróżnia się Bukowie (13%), Pągów (12,55%) oraz Wojciechów (7,11%). Pozostałe struktury stanowią znikomy udział (poniżej 5%).

W celu oszacowania pełnych możliwości lokalizacji nowej powierzchni użytkowej zabudowy dla każdej z jednostek wykonano analizę obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których części obejmowały tereny poza wyznaczonymi zwartymi strukturami. Wyniki przedstawia tabela zawarta poniżej.

Tab. 32. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia rezerw budowlanych [ha]	Możliwa do uzyskania nowa powierzchnia użytkowa zabudowy			
			Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa produkcyjna	Suma:
1	Bukowie	-	-	-	-	0
2	Dębnik	2,0928	3955	439	-	4395
3	Idzikowice	4,0394	8146	34	-	8180
4	Jakubowice	-	-	-	-	0
5	Kolonia Wojciechów	-	-	-	-	0
6	Krzyków	-	-	-	-	0
7	Lubska	6,5701	11145	124	2357	13625
8	Młokicie	4,1501	7844	872	-	8715
9	Pągów	-	-	-	-	0
10	Pielgrzymowice	-	-	-	-	0
11	Pszeniczna	-	-	-	-	0
12	Wilków	50,5603	34455	9438	103806	147699
13	Wilkówek	-	-	-	-	0
14	Wojciechów	-	-	-	-	0
15	Chrzastów	-	-	-	-	0
16	Pągówek	2,8934	-	2179	6495	8674
Suma:		70,3061	65545	13086	112658	191288

Źródło: obliczenia własne.

W tym przypadku również plany miejscowe nie określały dla terenów jednoznacznego przeznaczenia, w związku z tym w przypadku, gdy plan dopuszczał również realizację funkcji usługowej na terenie, w którym możliwa była realizacja zabudowy mieszkaniowej, przyjmowano udział funkcji usługowej na poziomie 10% powierzchni wydzielania planistycznego. Ponadto tereny określone w planie miejscowym jako „RU” – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, zostały zakwalifikowane do funkcji produkcyjnej. Sposób oszacowania powierzchni zabudowy użytkowej jest tożsamy z przyjętym modelem na wypracowanym na potrzeby określenie ww. powierzchni na terenach o w pełni wykształconych strukturach funkcjonalno-przestrzennych.

Tab. 33. Porównanie maksymalnego zapotrzebowania w gminie Wilków na nową zabudowę w podziale na funkcję zabudowy w stosunku do rezerw inwestycyjnych

Funkcja zabudowy	Prognozowane zapotrzebowanie na nową Powierzchnie Użytkową zabudowy w perspektywie 30 lat - doszacowana o 30% [m ²]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – poza zwartymi strukturami [m ²]	Możliwa do uzyskania powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na terenach o w pełni wykształconych zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych [m ²]	Suma:
Zabudowa mieszkaniowa	33 345	65 545	118 276	183 821
Zabudowa usługowa	3 335	13 086	16 627	29 713
Zabudowa produkcyjna	6 669	112 658	15 413	128 071

Źródło: obliczenia własne.

Uwarunkowania demograficzne nie potwierdzają potrzeby wyznaczania dodatkowych obszarów. Z prognozy demograficznej dla gminy wynika, że liczba jej mieszkańców będzie stale spadać, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w stale zmniejszającym się zapotrzebowaniu mieszkańców na tereny przeznaczone do zabudowy. Polityka samorządu terytorialnego zmierza do zatrzymania mieszkańców na terenie gminy oraz zachęcenia nowych do osiedlania się w jej granicach. Przyciągnięcie nowych mieszkańców związane jest z ofertą zamieszkania w gminie, walorami zarówno samego budownictwa jak i otoczenia, w jakim jest zlokalizowane. Samorząd gminy dążyć będzie do uzupełnień w istniejących strukturach funkcjonalno-przestrzennych miejscowości, ich uporządkowanie (m.in. w zakresie dostosowania sąsiadujących funkcji), wyposażania w usługi podstawowe i przestrzenie publiczne, których dostępność warunkuje zapewnienie wysokiej jakości zamieszkania.

Polityka przestrzenna samorządu dotyczy również terenów działalności gospodarczych, których wyznaczenie oraz promocja stanowi część polityki gminnej. W gminie Wilków widoczny jest nadmiar wszystkich terenów, ale w związku z faktem, że zarówno w marketingu terytorialnym liczy się nie tylko jakość tych terenów, ale również ich ilość - nie wyklucza się wyznaczenia nowych terenów pod tę funkcję. Zauważyć jednocześnie należy, że w przypadku lokalizacji jednego dużego centrum logistycznego z wielkopowierzchniową zabudową magazynowo-składową, może się okazać, że pula terenów mogących „przyjąć” tak dużą inwestycję zostanie wyczerpana, co przyczynić się może do chwilowej stagnacji rozwoju gminy.

13.6. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH

Kreowanie i stymulowanie rozwoju lokalnej gospodarki stanowi jeden z głównych celów działalności samorządu terytorialnego, w tym prowadzonej przez niego polityki przestrzennej. Kluczowe

znaczenie dla tego rozwoju mają możliwości samorządu w zakresie działalności inwestycyjnej. Największy udział w inwestycjach poziomu lokalnego (gminnego) mają inwestycje komunalne, które tworzą warunki dla wzrostu konkurencyjności gminy oraz poprawy jakości realizowanych usług komunalnych i społecznych.

Finanse gminy stanowią podstawę realizacji jej zadań publicznych i rozstrzygają o warunkach gospodarczego rozwoju lokalnego. O rozmiarach działalności inwestycyjnej decydują ponadto koszty realizacji bieżących zadań, a także dostępność zewnętrznych źródeł finansowania.

Ocena możliwości inwestycyjnych samorządu prowadzi do analizy poziomu samofinansowania. Wskaźnik samofinansowania (udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych) obrazuje, w jakim stopniu gmina finansuje inwestycje środkami własnymi.

13.6.1. Możliwości inwestycyjne gminy wynikające z analizy budżetu

Dochody własne samorządu terytorialnego są głównym źródłem finansowania wydatków samorządowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych. Głównym źródłem tych dochodów są podatki i opłaty, ale także przychody i wpłaty komunalnych zakładów i jednostek budżetowych. Dochody budżetowe gminy można podzielić na trzy grupy: dochody własne, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa.

Tab. 34. Analiza budżetu Gminy Wilków w 2017 r.

Działy klasyfikacji budżetowej	Dochody [zł]	% w całości dochodów	Wydatki [zł]	% w całości wydatków
010 - Rolnictwo i łowiectwo	660965,75	3,07	2685793,97	12,09
020 - Leśnictwo	2090,52	0,01	7740,48	0,03
050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	0,00
100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00
150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	0,00
400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	144542,57	0,65
500 - Handel	0,00	0,00	0,00	0,00
550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,00	0,00
600 - Transport i łączność	0,00	0,00	1252719,47	5,64
630 - Turystyka	0,00	0,00	0,00	0,00
700 - Gospodarka mieszkaniowa	153510,68	0,71	836843,78	3,77
710 - Działalność usługowa	5072,00	0,02	15359,86	0,07
720 - Informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00
730 - Nauka	0,00	0,00	0,00	0,00
750 - Administracja publiczna	28578,37	0,13	1950777,84	8,78
751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	909,00	0,00	909,00	0,00
752 - Obrona narodowa	1670,18	0,01	1000,00	0,00
753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,00	0,00
754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6222,00	0,03	503751,97	2,27

755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00	0,00	0,00	0,00
756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	9308494,14	43,27	0,00	0,00
757 - Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	53338,72	0,24
758 - Różne rozliczenia	4753807,25	22,10	0,00	0,00
801 - Oświata i wychowanie	827609,12	3,85	7162875,94	32,23
803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,00	0,00
851 - Ochrona zdrowia	141,00	0,00	48386,25	0,22
852 - Pomoc społeczna	618309,26	2,87	1214598,71	5,47
853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	38737,89	0,18	76225,89	0,34
855 - Rodzina	4461735,71	20,74	4553451,50	20,49
900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	630374,50	2,93	1074879,48	4,84
921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14893,05	0,07	508740,11	2,29
925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00	0,00
926 - Kultura fizyczna	0,00	0,00	131523,72	0,59
Razem	21 513 120,42	100,00	22 223 459,26	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Suma dochodów do budżetu gminy Wilków wyniosła w 2017 r. 21,51 mln złotych, co daje około 4,85 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największy udział w dochodach gminy stanowi Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (43,27 %), stanowiący podstawowe źródło dochodów gmin w Polsce. Duża część wpływów pochodzi z Działu 758 - Różne rozliczenia (22,10%) oraz z Działu 855 - Rodzina (20,74 %). Natomiast najmniejszą część dochodów wygenerował Dział 020 – Leśnictwo i Dział 752 – Obrona Narodowa (zaledwie po 0,01%).

Suma wydatków z budżetu gminy Wilków wyniosła w 2017 r. 22,223 mln złotych, co daje 5,01 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Największa część budżetu gminy Wilków (32,23%) została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie oraz na Dział 855 – Rodzina (20,49%). Znaczący udział w wydatkach budżetu obejmował również działy: 010 – Rolnictwo i łowiectwo (12,09), 750 - Administracja publiczna (8,78), 600 - Transport i łączność (5,64). Budżet gminy Wilków w 2017 r. nie bilansował się w zakresie wydatków i dochodów (wydatki były większe od dochodów). Przy realizacji zadań z zakresu infrastruktury gmina korzystała i korzysta nadal z dofinansowań z funduszy unijnych, a także innych źródeł pomocowych.

Istniejące zapotrzebowanie na tereny budowlane mieści się w dotychczas wykształconych i określonych w polityce planistycznej strukturach. Nie będzie zatem generować dodatkowych kosztów, obciążających budżet gminy.

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WILKÓW

CZĘŚĆ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINA WILKÓW
powiat namysłowski - województwo opolskie

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

1.1. USTALENIA WSTĘPNE

1. Określa się politykę przestrzenną gminy Wilków, uwzględniając cele i zasady sformułowane w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju - KPZK 2030 (uchwała nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011r.) oraz ustalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (uchwała nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.).
2. Podstawą określenia celów i kierunków polityki przestrzennej są uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zdiagnozowane w części II Studium – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków.
3. Część graficzną ustaleń polityki przestrzennej gminy stanowi Rysunek Studium nr 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków.

1.2. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO WYNIKAJĄCE Z POLITYKI PRZESTRZENNEJ KRAJU I WOJEWÓDZTWA

1.2.1. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju - KPZK 2030

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju KPZK 2030 została przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. i stanowi **najważniejszy dokumentem strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju**. KPZK określa strategiczne ramy dla sposobu, w jaki powinna zostać zagospodarowana przestrzeń, aby stanowiła istotny czynnik wspomagający osiągnięcie celów polityki rozwoju. Wizja przestrzennego zagospodarowania Polski 2030 opiera się na pięciu pożądanym cechach polskiej przestrzeni:

- konkurencyjności i innowacyjności,
- spójności wewnętrznej,
- bogactwie i różnorodności biologicznej,
- bezpieczeństwie oraz
- ładzie przestrzennym.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest:

Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Zgodnie z wizją zagospodarowania przestrzennego Polski istotne przemiany na poziomie lokalnym w ramach osadnictwa wiejskiego dotyczyć będą funkcji pełnionych przez te jednostki w systemie osadniczym, co wiąże się ze zmianami ich struktur. Jedną z przyczyn stanowiąc będzie proces zerwania bezpośrednich związków między miejscem zamieszkania, a miejscem zatrudnienia, kształtujący urbanizację obszarów wiejskich. Urbanizacja wsi powinna podlegać regulacjom prawno-ekonomicznym wspomagającym osiągnięcie ładu przestrzennego, zachowanie dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych, co sprzyjać będzie zróżnicowaniu układów i form osadnictwa wiejskiego.

Wyrównanie poziomu życia powinno następować w procesie powiększania możliwości zatrudnienia na obszarach wiejskich poza rolnictwem lub w pobliżu tych obszarów w wyniku zwiększania mobilności przestrzennej i zawodowej, powstanie pozarolniczych miejsc pracy na lokalnych rynkach pracy oraz zwiększenie jakości zasobów ludzkich.

Obszary wiejskie w procesie odnowy wsi powinny wykorzystywać własny potencjał rozwojowy, zachowując zróżnicowanie funkcjonalne, wynikające z położenia w stosunku do centrów rozwoju, dziedzictwa kulturowego i walory środowiska przyrodniczego. Wykorzystywanie unikalnych zasobów krajobrazu kulturowego i budowanie specjalizacji terytorialnej będzie sprzyjać rozwojowi lokalnych rynków pracy. Rolnictwo powinno opierać się na innowacyjności, modernizacji i zmianach strukturalnych w celu wzrostu konkurencyjności. Rozwojowi obszarów wiejskich sprzyjać będzie wzrastający rozwój dostępności komunikacyjnej.

Zasady polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju – oznacza taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zasady planowania publicznego:

1. **zasada racjonalności ekonomicznej** – oznacza, że w ramach polityki przestrzennej uwzględniana jest ocena korzyści społecznych, gospodarczych i przestrzennych w długim okresie;
2. **zasada preferencji regeneracji (odnowy)** nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę – oznacza intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych tak, aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny. W praktyce zasada ta przeciwdziała rozpraszaniu zadań inwestycyjnych, przyczynia się do efektywnego wykorzystania przestrzeni zurbanizowanej, chroniąc jednocześnie przestrzeń wewnątrz ośrodków osadniczych przed dewastowaniem (zasada odnosi się do recyklingu przestrzeni, użytkowania zasobu);

3. **zasada przezorności ekologicznej** – oznacza, że rozwiązywanie pojawiających się problemów powinno następować we właściwym czasie, tj. odpowiednie działania powinny być podejmowane już wtedy, gdy pojawia się uzasadnione przypuszczenie, że problem wymaga rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje pełne tego naukowe potwierdzenie; pozwoli to uniknąć zaniechań wynikających z czasochłonnych badań, braku środków lub zachowawczego działania odpowiednich osób lub instytucji;
4. **zasada kompensacji ekologicznej** – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, planowaniu i realizacji działań polityki rozwojowej, w tym przestrzennej, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.

Zasady funkcjonowania zintegrowanego systemu rozwoju:

1. **zasada hierarchiczności celów** zapewniająca koordynację działalności wszystkich podmiotów podejmujących decyzje z poszanowaniem subsydiarności organizacji władz samorządowych – nadanie pierwszeństwa realizacji inwestycji celu publicznego;
2. **zasada dynamicznego strefowania i wyznaczania obszarów planistycznych** – podstawa do planowania funkcjonalnego w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów oraz minimalizacji sytuacji konfliktowych (obszary funkcjonalne KPZK 2030);
3. **zasada partycypacji społecznej (szerokiej i aktywnej)** – gwarant praworządności i transparentności gospodarowania przestrzenią i procedur planistycznych.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Kierunki działań polityki przestrzennej, odnoszące się do przestrzeni gminy Wilków:

W ramach celu 2:

- Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich.

- Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich.
- Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.

W ramach celu 3:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich.
- Poprawa dostępności teleinformatycznej.
- Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji.

W ramach celu 4:

- Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.
- Przeciwdziałanie fragmentaryzacji przestrzeni przyrodniczej.
- Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.
- Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego.
- Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów.
- Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby.

W ramach celu 5:

- Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych.
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz przeciwdziałanie skutkom suszy.

W ramach celu 6:

- Ochrona interesu publicznego.
- Zapewnienie praworządności w planowaniu i realizowaniu procesów przestrzennego rozwoju.
- Wdrożenie do systemu gospodarowania przestrzenią podstawowych, zróżnicowanych terytorialnie i spójnych z polityką kraju, instrumentów ekonomicznych.
- Tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej.

1.2.2. Strategia rozwoju województwa opolskiego

Strategia rozwoju województwa opolskiego została przyjęta uchwałą nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r. i stanowi dokument określający strategiczne cele rozwoju województwa opolskiego. Misja rozwoju: województwo opolskie przyjazne mieszkańcom i przedsiębiorcom natomiast Wizja rozwoju: województwo opolskie to wielokulturowy region, wykształconych, otwartych i aktywnych mieszkańców, z konkurencyjną i innowacyjną gospodarką oraz z przyjaznym środowiskiem życia.

WYZWANIE 1: PRZYGOTOWANIE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO

CELE STRATEGICZNE:

1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy

2. Aktywna społeczność regionalna

WYZWANIE 2: KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ

CELE STRATEGICZNE:

1. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka
2. Dynamiczne przedsiębiorstwa

WYZWANIE 3: ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU

CELE STRATEGICZNE:

1. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna
2. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług
3. Wysoka jakość środowiska

WYZWANIE 4: ZRÓWNOWAZONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH

REGIONU

CELE STRATEGICZNE:

1. Konkurencyjna aglomeracja opolska
2. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu
3. Wielofunkcyjne obszary wiejskie

1.2.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Plan zagospodarowania województwa polskiego został przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Wizja województwa opolskiego:

Przestrzeń województwa opolskiego jest spójną, harmonijną i efektywną strukturą o dobrej dostępności zewnętrznej i wewnętrznej, wysokiej jakości środowiska życia, bezpieczeństwa mieszkańców oraz atrakcyjności dla rozwoju aktywności społeczno-gospodarczej.

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu.

Województwo opolskie określiło następujące szczegółowe zasady zagospodarowania przestrzeni:

- zasada zachowania ładu przestrzennego,
- zasada racjonalnego kształtowania sieci osadniczej,
- zasada budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- zasada spójności i ciągłości przestrzennej przy zachowaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu,
- zasada poprawy dostępności przestrzennej,
- zasad stymulowania rozwoju,
- zasada rozwoju infrastruktury społecznej,

- zasada tworzenia i wzmocnienia potencjału akademickiego i naukowego województwa,
- zasada racjonalnego kształtowania stref aktywności gospodarczej,
- zasada oszczędnego gospodarowania energią i zasobami złóż naturalnych,
- zasada wyznaczania obszarów funkcjonalnych i problemowych.

Plan zakłada, że kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej wymagać będzie realizacji poniższych polityk przestrzennych:

- 1) Podwyższenia konkurencyjności struktury przestrzennej województwa;
- 2) Poprawy dostępności transportowej województwa;
- 3) Kształtowania struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych województwa;
- 4) Kształtowania atrakcyjności turystycznej przestrzeni województwa;
- 5) Opieki i ochrony nad zasobami dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej;
- 6) Rozwoju infrastruktury technicznej;
- 7) Wzmocnienia odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa;
- 8) Wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich;
- 9) Poprawy ładu przestrzennego.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym:

Gmina Wilków jest położona w następujących obszarach funkcjonalnych województwa opolskiego, o znaczeniu ponadregionalnym:

- wiejskie obszary funkcjonalne – wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- przygraniczny obszar funkcjonalny – strefa zewnętrzna

WIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE – WYMAGAJĄCE WSPARCIA PROCESÓW ROZWOJOWYCH

Według KPZK 2030, obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych to obszary o utrudnionym dostępie do ośrodka wojewódzkiego, ośrodków subregionalnych i słabo rozwiniętej sieci małych i średniej wielkości miast. Obszary te w znikomym stopniu uczestniczą we współczesnych procesach rozwojowych i oferują niedochodowe miejsca pracy, głównie w rolnictwie i w sektorze publicznym, a także postępuje w nich degradacja środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Na podstawie kryteriów dominującej funkcji rolniczej, słabej dostępności ośrodka wojewódzkiego, niskiej dostępności podstawowych usług publicznych, położenia w sąsiedztwie ośrodków miejskich, które utraciły dawne funkcje gospodarcze oraz ogólnie niskiego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego za obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych uznano wszystkie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie poza okolicami Brzegu i częścią gmin położonych w obszarze funkcjonalnym Opola. Cele rozwoju przestrzennego obszaru:

- rozwój wielofunkcyjny, w tym rozwój rolnictwa wyspecjalizowanego i ekologicznego oraz funkcji turystyki i rekreacji,
- koncentracja usług publicznych w centrach gminnych,
- poprawa jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz dostępu do usług bytowych,
- zachowanie zasobów przyrodniczych i kulturowych,
- poprawa dostępności czasowej do ośrodków miejskich.

Funkcje rozwojowe:

podstawowe: rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, mieszkalnictwo z usługami,

uzupełniające: turystyka i rekreacja, wytwarzanie energii odnawialnej (siłownie wiatrowe, biomasa, biopaliwa), przemysł, w tym rolno-spożywczy, drzewny, naukowo-edukacyjny.

Kierunki zagospodarowania:

- ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych gleb,
- rozwój wyspecjalizowanego rolnictwa poprawiającego towarowość gospodarstw rolnych,
- rozwój infrastruktury transportowej o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym, w tym budowa i rozbudowa dróg dojazdowych do miast subregionalnych i lokalnych ośrodków wzrostu,
- rozwój infrastruktury technicznej, w tym energetyki odnawialnej dla zabezpieczenia podstawowych potrzeb ludności i wzrostu atrakcyjności gospodarczej tych obszarów,
- rozwój infrastruktury społecznej dla zaspokojenia bytowych (codziennych) potrzeb ludności,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych w celu przywrócenia ich do użytkowania, w tym ponownego wykorzystania gospodarczego,
- rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych w oparciu o zachowane zasoby przyrodniczo-kulturowo-krajobrazowe, w szczególności w rejonie Gór Opawskich, Przedgórze Paczkowskiego wraz ze zbiornikiem Nyskim i Otmuchowskim oraz potencjalnego Stobrawskiego Parku Krajobrazowego i Borów Niemodlińskich,
- poprawa jakości środowiska,
- poprawa funkcjonalności i estetyki terenów zabudowy wiejskiej.

Zasady zagospodarowania:

- racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzeni poprzez intensyfikację zagospodarowania istniejącego (rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych, wykorzystanie istniejących rezerw terenowych),
- porządkowanie i kształtowanie struktur funkcjonalnych w kierunku rozdzielania stref produkcji rolnej od funkcji mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych,
- koncentracja terenów zurbanizowanych w oparciu o istniejące struktury osadnicze dysponujące zapleczem usług i wyposażeniem w infrastrukturę,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej opartej na ochronie zasobów leśnych wraz z zalesieniem gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz turystyki i rekreacji,
- wzmocnienie ciągłości i spójności struktur przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów chronionych,
- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego (zachowanie oraz renowacja zabudowy historycznej i zasobów kulturowych) dla wsparcia różnych form turystyki i rekreacji,
- wsparcie różnych form turystyki i rekreacji, w tym ekoturystyki i agroturystyki.

PRZYGRANICZNY OBSZAR FUNKCJONALNY – STREFA ZEWNĘTRZNA

Zasięg przygranicznego obszaru funkcjonalnego w województwie opolskim wyznacza zakres geograficzny programu współpracy transgranicznej w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT). W strukturze obszaru wyróżnia się strefę wewnętrzną, obejmującą powiaty bezpośrednio graniczące z Republiką Czeską tj. nyski, prudnicki, głubczycki oraz strefę zewnętrzną, którą stanowią pozostałe powiaty. Szczególną rolę pełni strefa wewnętrzną, dla której ustalono funkcje rozwojowe, kierunki oraz zasady zagospodarowania. Gmina Wilków jest położona w strefie zewnętrznej.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym:

Gmina Wilków jest położona w następujących obszarach funkcjonalnych województwa opolskiego, o znaczeniu regionalnym:

- ze względu na występowanie szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej: ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- ze względu na potrzebę kształtowania potencjału rozwojowego: przyrodnicze obszary funkcjonalne (niewielka część gminy Wilków).

OBSZARY OCHRONY GLEB DLA CELÓW PRODUKCJI ROLNEJ

Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej obejmują tereny o najwyższej przydatności do prowadzenia gospodarki rolnej, mające kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego regionu, zachowania zależnych od ekstensywanego rolnictwa walorów przyrodniczych lub tradycyjnego krajobrazu rolniczego, utrzymania zielonych pierścieni w obszarach funkcjonalnych miast, lub utrzymania trwałych użytków zielonych dla przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych.

Kierunki rozwoju:

- Ochrona gleb o najwyższej wartości rolniczej przed przeinaczeniem na cele niezwiązane z gospodarką rolną.
- Przeciwdziałanie procesom degradacji warunków środowiskowo-siedliskowych obniżających zdolności produkcyjne oraz ochrona przed pogorszeniem właściwości fizycznych, chemicznych i edaficznych gleb.
- Optymalizacja stosunków powietrzno-wodnych gleb oraz przeciwdziałanie skutkom susz.
- Rewitalizacja oraz rekultywacja terenów przekształconych antropogenicznie.
- Ochrona, odtwarzanie i rozbudowa obszarów rolnych o wysokich walorach przyrodniczych.

Zasady zagospodarowania:

- przeciwdziałanie rozpraszania zabudowy na tereny otwarte,
- ograniczenia przeznaczenia gleb na cele niezwiązane z naturalnymi predyspozycjami,
- przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów glebowych,
- zwiększenie terenów objętych rolnictwem ekologicznym i zintegrowanym,
- stabilizacja warunków wodnych, mikroklimatycznych i ekologicznych, w tym zachowania i odtwarzania gleb hydrogenicznych i obszarów wodno-błotnych,
- melioracji otwartych przestrzeni rolniczych, wzmacniających mozaikowość i bioróżnorodność środowiska,
- przeciwdziałanie obniżania lustra wód gruntowych (melioracje, wycinka lasów, eksploatacja kopalin, regulacje cieków),
- zapobieganie erozji gleb,
- melioracji i mikro melioracji przestrzeni rolniczej, przeciwdziałanie suszy rolniczej,
- ochrony, odtworzenia i rozbudowy obszarów o wysokich walorach przyrodniczych,
- rewitalizacji i rekultywacji terenów zdewastowanych i zdegradowanych,
- wzmacniania funkcji korytarzy ekologicznych, ograniczających ich zainwestowanie, sprzyjających migracji gatunków,
- ochrony i wzmocnienia biologicznego terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Funkcje rozwojowe:

podstawowe: rolnictwo i gospodarka rolna, przemysł rolno-spożywczy,

uzupełniające: ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu, ochrona zasobów wodnych.

OBSZARY ZAGROŻONE POWODZIĄ - w gminie Wilków wzdłuż rzeki Widawy, w jej południowym odcinku.

Obszary zagrożone powodzią to fragmenty przestrzeni, w obrębie których występują konflikty funkcjonalne pomiędzy skutkami okresowych wylewów cieków, a antropogenicznymi formami zagospodarowania terenu. Obszary zagrożone powodzią to tereny w obrębie gmin położonych w dorzeczu Górnej i Środkowej Odry. Główne priorytety rozwoju na obszarach zagrożonych powodzią winny koncentrować się na podnoszeniu stopnia bezpieczeństwa przestrzeni i społeczeństwa, ochroną i funkcjonalnością środowiska przyrodniczego oraz optymalnym rozbojem gospodarki. Naczelnym celem rozwoju przestrzennego obszaru jest przeciwdziałanie skutkom powodzi i prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa.

1.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

1.3.1. Założenia programowe rozwoju – cele i zasady zagospodarowania przestrzennego

Głównym celem planowania przestrzennego jest kształtowanie środowiska i kierowanie przemianami w nim następującymi w taki sposób, aby osiągnąć ład przestrzenny terytorium gminy. Osiągnięcie ładu przestrzennego jest celem syntetycznym, nie skwalifikowanym i nie związanym z określonym czasem. Aby ten cel mógł zostać w praktyce zrealizowany przez samorząd lokalny musi on zostać uzupełniony poprzez wyznaczenie celów niższego stopnia. Struktura tych celów kształtuje politykę przestrzenną samorządu lokalnego, dążącą do zapewnienia optymalnego stanu przestrzeni - ładu przestrzennego gminy.

Polityka przestrzenna gminy Wilków ma na celu ukształtowanie efektywnej i czytelnej struktury przestrzennej gminy, przy optymalnym wykorzystaniu zróżnicowania jej terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz celów operacyjnych, określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego.

Pod względem podstawowej delimitacji kategorii (typów) funkcjonalnych gmin Polski wg. P. Śleszyńskiego, T. Komornickiego (Podział kraju na kategorie funkcjonalne gmin) gmina Wilków stanowi typ gminy o rozwiniętej funkcji rolniczej. Stanowi gminę o funkcjach rolniczych, pełniącą jednocześnie funkcje w systemie ochrony przyrody. Rolniczym formą gospodarowania nie towarzyszą znaczące funkcje transportowe, przemysłowe i turystyczne. Polityka przestrzenna gminy zmierza do zachowania i wzmocnienia rozwiniętej funkcji rolniczej. Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz turystyki i rekreacji, przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych.

1.3.2. Model sieci osadniczej

Gmina Wilków jako model rozwoju przestrzennego sieci osadniczej utrzymuje rozwinięty model monocentryczny, z głównym centrum w Wilkowie. Miejscowość stanowi główny ośrodek gminy, skupiający najwięcej funkcji, w tym usługowych i administracyjnych. Jest również miejscem, w którym kształtuje się główna przestrzeń publiczna gminy. W systemie osadniczym miejscowość Wilków będzie nadal odznaczać się wielkością – będzie stanowić obszar największego zainwestowania.

Drugim ośrodkiem rozwoju będzie miejscowość Jakubowice, związana z rozwojem ekstensywnego zagospodarowania rekreacyjnego. Pozostałe miejscowości będą w sieci osadniczej gminy spełniać funkcje osiedli wiejskiej zabudowy, uzupełnionych o usługi lokalne. Wielkość ośrodków i ich ranga w systemie osadniczym nie będzie podlegać większym przekształceniom. Sieć osadnicza gminy nie będzie zwiększana, gmina nie będzie tworzyć nowych ośrodków osadniczych.

Na sieć osadniczą gminy będą się składać istniejące wsie: wieś gminna Wilków z przysiółkiem Wilkówek oraz wsie: Bukowie, Dębnik, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Lubska, Młokicie, Pągów z przysiółkiem Pągówek, Pielgrzymowice, Pszeniczna i Wojciechów.

1.3.3. Przestrzeń publiczna

Wilków jako miejscowość gminna stanowi miejsce siedziby władz gminy i skupia funkcję administracyjną gminy. Znajduje się tu również kościół parafialny, stanowiąc główny obiekt kultu religijnego w gminie. Wokół tych dwóch obiektów kształtuje się obecnie główna gminna przestrzeń publiczna. Obszar ten zostanie zagospodarowany poprzez przebudowę Urzędu Gminy Wilków, przebudowę nawierzchni i zagospodarowanie przestrzeni wokół małego zbiornika wodnego. Obszar przestrzeni publicznej zostanie wyposażony w małą architekturę typu: ławki, oświetlenie oraz elementy infrastruktury informacyjnej, stanowiąc główną przestrzeń reprezentacyjną gminy. Ponadto w obszarze całej gminy będzie kształtowana przestrzeń publiczna, ogólnodostępna dla mieszkańców i odpowiednia do skali zainwestowania poszczególnych wsi. Docelowo każda wieś powinna zostać wyposażona w ogólnodostępną przestrzeń publiczną, pełniącą funkcje rekreacji dla mieszkańców i punkt charakterystyczny w obszarze jej zagospodarowania.

1.3.4. Cele polityki przestrzennej:

1. Zrównoważona struktura funkcjonalno-przestrzenna.
2. Czytelne granice zainwestowania wsi.
3. Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania.
4. Rozwój gospodarki w wymiarze wielofunkcyjnego rozwoju.
5. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy w postaci terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy).

1.3.5. Ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego:

1. Utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia między potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów.
2. Trwałości realizacji celów polityki planistycznej.
3. Tworzenia rezerw oraz bodźców do dalszego rozwoju, w wyniku poszanowania zasobów (kapitału naturalnego i kulturowego gminy).
4. Oszczędnego wykorzystywania przestrzeni nieurbanizowanej (obszary otwarte), stanowiącej trudno odnawialny zasób naturalny.
5. Ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji i sposobów zagospodarowania.

6. Wzmocnienia lub przywracania zdolności regeneracyjnych środowiska przyrodniczego, w szczególności poszczególnych ekosystemów, najmniej odpornych na antropopresję.
7. Wykorzystywania naturalnych predyspozycji środowiska do określonych funkcji.
8. Oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej.
9. Wpisywania dziedzictwa kulturowego w program rozwoju miejscowości i całej gminy.
10. Efektywności ekonomicznej działań rozwojowych (wydatkowania środków finansowych Gminy).
11. Zabezpieczenia rezerw terenowych pod przyszły rozwój inwestycji, wpisanych w politykę rozwoju przestrzennego oraz strategię rozwoju gminy.

1.3.6. Zrównoważona struktura funkcjonalno-przestrzenna

Kształtowanie zrównoważonej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy prowadzone będzie na zasadzie racjonalnego wykorzystywania zasobów, który zapewni nie tylko przyszłym, ale i obecnym mieszkańcom stały poziom jakości życia. Zasobem podstawowym w rozwoju gminy jest przestrzeń więc zrównoważona struktura funkcjonalno-przestrzenna musi zawierać optymalny zestaw użytkowania terenów, w tym otwartych, o walorach środowiskowych i krajobrazowych.

1.3.7. Typy polityki przestrzennej:

Polityka przestrzenna gminy podzielona została na III typy polityki przestrzennej o różnych strefach zagospodarowania, odzwierciedlających główne kierunki zagospodarowania poszczególnych jednostek planistycznych (sołectw). Przy czym funkcja rolnicza rozwijać się będzie nadal na całym obszarze gminy, w różnych proporcjach do innych funkcji rozwojowych.

STREFA I – WIELOFUNKCYJNA, ROZWOJU ZAINWESTOWANIA

– dotyczy zagospodarowania przestrzennego dwóch jednostek: Wilkowa i Jakubowice.

Działania w tych strefach dotyczą rozwoju zainwestowania miejscowości gminnej Wilków, jako głównego ośrodka gminy, skupiającego najważniejsze usługi oraz rozwoju zainwestowania wsi Jakubowice, rozwijającej się w kierunku rekreacyjno-turystycznym.

STREFA II – OCHRONY ŚRODOWISKA

– dotyczy zagospodarowania przestrzennego jednostek położonych w południowej części gminy: Młokicie, Lubska, Dębik, Pielgrzymowice oraz północnej części gminy: Pszeniczna, Idzikowice, Jakubowice.

Działania w tych strefach ukierunkowane są na ochronę środowiska naturalnego gminy. Dotyczą obszarów, których zagospodarowanie determinują uwarunkowania środowiskowe, w szczególności priorytet ochrony doliny rzeki Widawy (Młokicie, Lubska, Dębik, Jakubowice) oraz innych cieków i ich źródeł (Pielgrzymowice, Idzikowice, Pszeniczna). Działania w zakresie ochrony środowiska dotyczą zarówno ochrony elementów przyrody, systemu funkcjonowania środowiska, ale także walorów krajobrazowych obszaru.

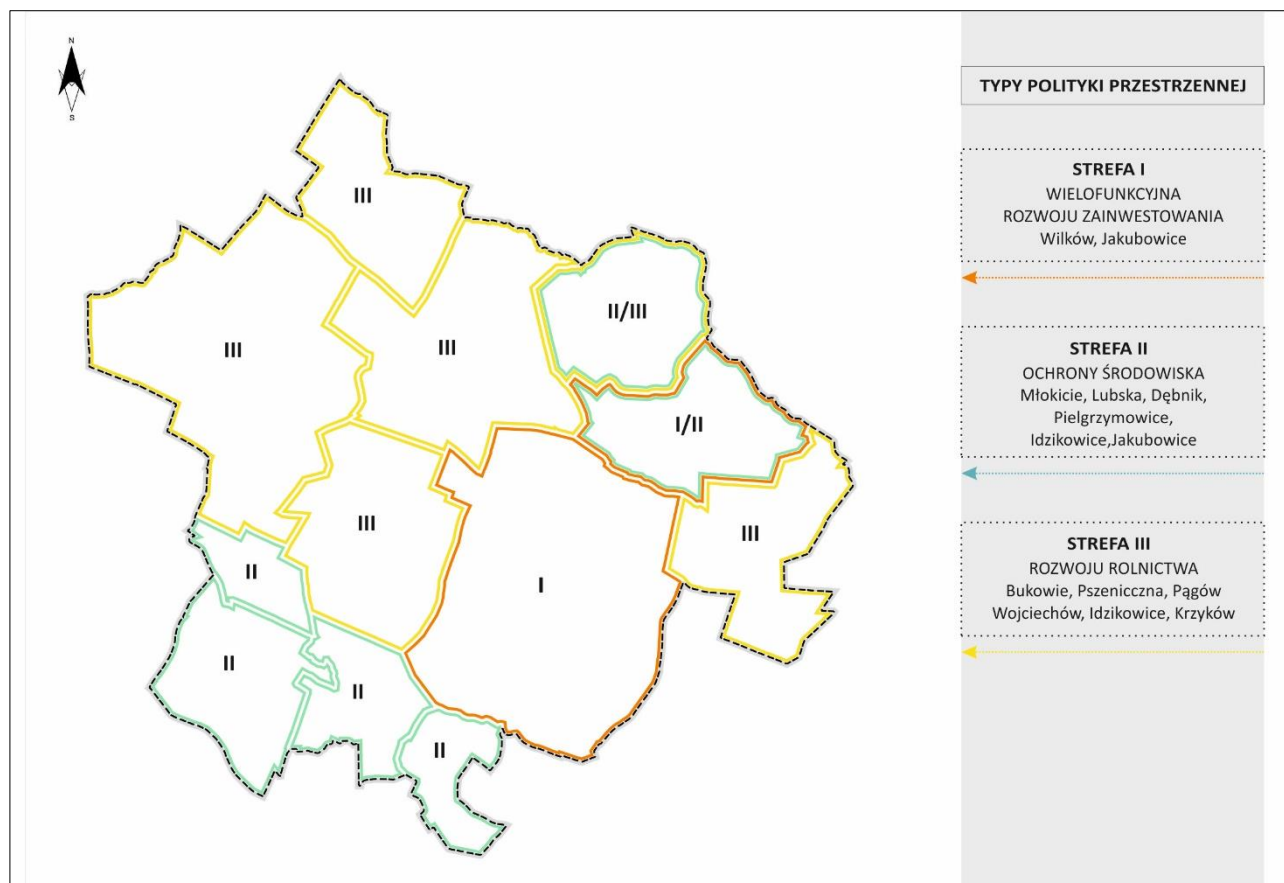
STREFA III – ROZWOJU ROLNICTWA

– dotyczy zagospodarowania przestrzennego większości jednostek planistycznych, przy czym wiodące znaczenie ma w zachodnio-centralnej części gminy: Bukowie, Pągów, Wojciechów.

Działania w tych strefach ukierunkowane są na dalszy rozwój rolnictwa, w tym wielkoobszarowego, rozwijającego się w zwartych obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Dotyczą ochrony

gruntów wysokich klas bonitacyjnych, kształtowania krajobrazu rolniczego, w tym ochrony zabudowy o charakterze zagrodowym.

Ryc. 22. Typy polityki przestrzennej według stref zagospodarowania

Źródło: opracowanie własne.

1.3.8. Obszary zagospodarowania:

Polityka przestrzenna gminy wyróżnia dwa główne obszary zagospodarowania, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej:

- **OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI ZABUDOWY) JEDNOSTEK OSADNICZYCH**, podlegające przekształceniom przestrzennym;
- **OBSZARY OTWARTE – ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI RODUKCYJNEJ**, pozostające niezabudowane (w większości z zakazem zabudowy).

Obszary zainwestowania (koncentracji zabudowy) jednostek osadniczych - stanowią wszystkie obszary wskazane w Studium do realizacji zabudowy oraz zieleni urządzonej, a więc obszary w granicach rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych gminy. Obszary zabudowy będą realizowane w oparciu o istniejący system komunikacji oraz w oparciu o istniejącą i projektowaną infrastrukturę techniczną. W ich granicach będzie realizowana większość inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Studium wskazuje docelowe granice obszarów zainwestowania, które powinny zostać doprecyzowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania, uwzględniając m.in. podziały własnościowe, jak i lokalne uwarunkowania środowiskowe. Dopuszcza

się również zachowanie rolniczego i leśnego zagospodarowania w obszarach zainwestowania, wskazanych w części graficznej Studium.

Obszary otwarte – rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej - stanowią tereny rolnicze (w tym istniejącej i planowanej do realizacji zabudowy zagrodowej) i leśne (lasów oraz zadrzewień i zakrzewień, stanowiących granicę polno-leśną oraz niewielkie enklawy leśne w obszarach pól uprawnych lub towarzyszące zabudowie zagrodowej), tereny wód powierzchniowych, tereny łąk (obszary systemu przyrodniczego gminy, powiązanego z przepływem rzeki Widawy oraz innych mniejszych cieków). Część terenów otwartych gminy pełni funkcję korytarzy (ciągów) ekologicznych, ukształtowanych wzdłuż cieków. Tereny te stanowią obszary ograniczonego zagospodarowania, w tym wyłączone spod zabudowy.

1.3.9. Czytelne granice zainwestowania wsi

OGRANICZONE ZAINWESTOWANIE DO JUŻ WYKSZTAŁCONYCH STRUKTUR PRZESTRZENNYCH WSI ORAZ REWALORYZACJA I DOGĘSZCZANIE ZABUDOWY W GRANICACH ZAINWESTOWANIA

Rozwojowi przestrzennemu w szczególności podlegać będą wsie zlokalizowane w strefie wielofunkcyjnej – rozwoju zainwestowania: Wilków i Jakubowice. Granice rozwoju zainwestowania poszczególnych wsi wyznacza zasięg terenów zainwestowania (zabudowy).

W obrębie historycznego układu Wilkowa są wymagane działania rewaloryzacyjne zabudowy oraz jej uzupełnienia. Działania powinny dotyczyć również zabytkowego założenia parkowego oraz stacji kolejowej „Wilków” wraz z znajdującym się na jej terenie budynkiem stacji kolejowej (obecnie nieczynnym).

W północnej części Wilkowa zostaje utrzymana, w granicach urbanizacji określonych na rysunku Studium, zabudowa zagrodowa, uzupełniona zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zlokalizowana wzdłuż drogi powiatowej nr 11240.

W oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowość rozwija się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 451. Zostały wyznaczone tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, stanowiące zwarty teren mieszkaniowy, położony na wschód od centrum Wilkowa.

W granicach sołectwa Wilków wyznaczone zostały tereny inwestycyjne pod budownictwo przemysłowe i usługowe, składów i magazynów. Tereny wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym zostają zwiększone, ze względu na potrzeby inwestycyjne gminy.

Drugi obszar rozwoju przestrzennego zainwestowania w gminie stanowi wieś Jakubowice, w granicach której rozwijać się będzie funkcja rekreacji i turystyki.

Obecnie we wsi znajduje się zespół zabudowy, obejmujący stadninę koni wraz ze szkółką jeździecką oraz restauracją i hotelem, zlokalizowanym w zabytkowym pałacu. W zespole znajdują się również obiekty o funkcjach noclegowych, konferencyjnych jak i inne obiekty gospodarcze. Ośrodek będzie podlegał rozwojowi przestrzennemu poprzez rozbudowę bazy obiektów oraz zagospodarowanie terenów przyległych. W obszarach określonych na rysunku Studium jako zieleń urządzonej wraz z infrastrukturą usług rekreacji, turystyki i sportu.

Na obszarach tych dopuszcza się realizację pola golfowego lub innego obszarowego zagospodarowania związanego ze sportem i rekreacją, na zasadzie utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia pomiędzy potrzebami rozwoju a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów. Obszar ten położony jest w dolinie Widawy, stanowiącej korytarz ekologicznego poziomu regionalnego, wskazany do objęcia formą ochrony przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawy).

W zakresie rozwoju funkcji rekreacji dopuszcza się rozbudowę części usługowej oraz realizację zabudowy letniskowej (rekreacji indywidualnej). Wszelkie zamierzenia inwestycyjne powinny być realizowane w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który gmina zamierza sporządzić. W południowej części wsi Jakubowice jak i północnej i południowej części wsi Wilków utrzymania pozostanie funkcja zabudowy zagrodowej, uzupełniona zabudową mieszkaniową jednorodzinną, na zasadzie ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji zabudowy zagrodowej i uzupełniającej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Pozostałe miejscowości rozwijać się będą w granicach wykształconych struktur przestrzennych, w których znajdują się rezerwy terenów pod przyszłe budownictwo, w oparciu o układy istniejących dróg publicznych.

W obszarach zainwestowania dopuszcza się lokalizację usług oraz drobnej produkcji, rozwoju funkcji związanych z turystyką i rekreacją (m.in. agroturystyką), funkcji kulturowych, lokalizacji obiektów infrastruktury społecznej oraz zagospodarowanie lokalnych przestrzeni publicznych.

Obszary tworzyć będzie zabudowa mieszkaniowa o charakterze wiejskim, z przewagą zabudowy zagrodowej. Zabudowę tę uzupełniać będzie zabudową mieszkaniową jednorodzinną, jednak funkcja ta uzależniona będzie od sąsiedztwa zabudowy zagrodowej i lokalizacji w niej budynków gospodarczych i inwentarskich. Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie może być realizowana w sytuacji konfliktu z istniejącą zabudową gospodarską.

1.3.10. Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania

UTRZYMANIE ORAZ UTRWALENIE CZYTELNOŚCI WYKSZTAŁCONYCH UKŁADÓW ZABUDOWY WRAZ Z ICH ELEMENTAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZY JEDNOCZESNYM DOSTOSOWANIU ICH DO POTRZEB ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Istniejące układy zabudowy obejmują zarówno podstawowy układ komunikacyjny miejscowości, jak i usytuowanie zabudowy, w formie zabudowy zagrodowej, w nawiązaniu do wykształconej linii zabudowy. Elementy te powinny być uwzględnione w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, jako forma kontynuacji istniejącego zagospodarowania. Przy czym nie wszędzie linia zabudowy została wykształcona, przez co wymaga wytyczenia i uzupełnień.

Oczka wodne i małe stawy stanowią częsty element w obszarach zabudowy w gminie. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny się znaleźć zapisy dotyczące zakazu ich osuszania, odwadniania i zasypywania, a ich lokalizacja powinna zostać uwzględniona w części graficznej planu, z przeznaczeniem pod wody powierzchniowe.

KSZTAŁTOWANIE ZABUDOWY NA PODSTAWIE INDYWIDUALNYCH, SPÓJNYCH KONCEPCJI Z UWZGLĘDNIENIEM CECH TRADYCYJNEJ ARCHITEKTURY LOKALNEJ

W zagospodarowaniu poszczególnych wsi powinna zostać uwzględniona regionalna skala zabudowy oraz struktura jednostek osadniczych, zarówno w zakresie gabarytów obiektów, jak i ich formy architektonicznej oraz zieleni wysokiej. Koncepcja zabudowy powinna uwzględniać uwarunkowania przestrzenne całej wsi, co umożliwi określenie spójnych zasad, również w zakresie użytych materiałów budowlanych, rodzaju ogrodzeń jak i architektury. Stanowi to podstawę rozwoju spójnego osiedla zabudowy wiejskiej. Dopuszcza się realizację nowoczesnych rozwiązań architektonicznych, w sposób nie zaburzający struktury jednostki osadniczej.

REWALORYZACJA LUB REWITALIZACJA OBIEKTÓW I OBSZARÓW ZABYTKOWYCH

Ze względu na znaczący zasób dziedzictwa kulturowego gminy w zakresie budownictwa, architektury i sztuki parkowej, jest on elementem determinującym sposób zagospodarowania poszczególnych wsi. Dawne założenia dworskie i folwarczne zachowane w przestrzeni gminy wymagają działań rewaloryzacyjnych lub rewitalizacji w celu ich ponownego włączenia w rozwój społeczno-gospodarczy. Stanowią one główne element kompozycji przestrzennych wsi: Młokicie, Pszeniczna, Pągów oraz pełnią znaczącą rolę w zagospodarowaniu części historycznej Wilkowa. Stanowią obiekty i założenia wymagające zagospodarowania w celu przekształceń funkcjonalnych wsi, jak i budowania tożsamości lokalnej gminy.

TWORZENIE ZIELENI KOMPOZYCYJNEJ W UKŁADACH ZABUDOWY, OCHRONA TRADYCYJNYCH FORM ZIELENI WIEJSKIEJ, KOMPONOWANIE ZIELENI WIEJSKIEJ W OPARCIU O RODZIME GATUNKI ROŚLIN

Elementem kształtującym zagospodarowanie wsi w gminie są elementy zieleni kompozycyjnej (parki podworskie, ogródki przydomowe jako zieleni towarzysząca zabudowie) oraz elementy naturalnego systemu przyrodniczego gminy (cieki, wzdłuż których rozwinęła się zabudowa).

Cieki w obrębie zabudowy kształtują rozplanowanie i zagospodarowanie wsi. Wymagają zachowania wraz z obudową biologiczną, ze względu na wartości kompozycyjne, jak i środowiskowe (lokalne powiązania przyrodnicze, zapewniające ciągłość przyrodniczą w skali gminy). W zakresie kształtowania zabudowy w krajobrazie wsi ważną rolę odgrywają elementy zieleni, które powinny zostać uwzględnione w planowaniu miejscowym i objęte ochroną, jako elementy zagospodarowania przestrzennego. Szczególna rola cieków w zagospodarowaniu wsi jest widoczna w układzie przestrzennym wsi Idzikowice, stanowiącej widlice bagienną, ukształtowaną po dwóch stronach strumienia Osuch. Kompozycję przestrzenną wsi zamyka od wschodu zbiornik wodny i założenie parkowe.

Ze względu na powiązania terenów zabudowy z systemem przyrodniczym gminy, w zagospodarowaniu zieleni powinno się uwzględniać gatunki rodzime, tożsame z florą obszaru, nie ingerującymi w jej równowagę ekologiczną i wpisującymi się w krajobraz gminy. Powinno się utrzymać formę ogródków przydomowych, stanowiących strefę pomiędzy drogą a zabudową.

ZAGOSPODAROWANIE NAJWAŻNIEJSZYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W SPOSÓB PODKREŚLAJĄCY ICH FUNKCJĘ I RANGĘ W PRZESTRZENI

Wilków jako miejscowość gminna stanowi miejsce siedziby władz gminy i skupia funkcję administracyjną gminy. W granicach tej miejscowości zorganizowany będzie obszar przestrzeni publicznej, głównej i reprezentacyjnej przestrzeni w gminie. W pozostałych miejscowościach powinno się kształtować mniejsze przestrzenie publiczne w oparciu o ciągi komunikacyjne (zagospodarowanie dróg, miejsc przystanków komunikacji publicznej, skwery zieleni) oraz w otoczeniu obiektów publicznych (szkolnictwo, opieka zdrowia, bezpieczeństwo publiczne – OSP, kultura – świetlice wiejskie, dom kultury, sport – boiska sportowe, siłownie zewnętrzne czy miejsca grillowania). W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny zostać określone (w ramach możliwości funkcjonalno-przestrzennych) przestrzenie publiczne, wymagające zagospodarowania, spełniającego oczekiwania społeczne.

1.3.11. Rozwój gospodarki w wymiarze wielofunkcyjnego rozwoju

ROZWÓJ ROLNICTWA I JEGO OBSŁUGI JAKO GŁÓWNEJ FUNKCJI ROZWOJU GMINY

Działania w zakresie rozwoju rolnictwa przeważają w STREFIE III – ROZWOJU ROLNICTWA, obejmując większość obszaru gminy, jako gminy rolniczej. Przeważają w szczególności w miejscowościach: Bukowie, Pągów, Pszeniczna, Krzyków i Wojciechów. W miejscowościach tych dominuje rozwój rolnictwa nad innymi kierunkami rozwoju. Odzwierciedla to także struktura zabudowy miejscowości – zabudowa zagrodowa oraz zabudowa obsługi rolnictwa. Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej dotyczą także terenów otwartych sołectwa Wilków, Idzikowice i części sołectwa Jakubowice. Mniejsze obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej zlokalizowane są w południowej części gminy, gdzie dominują zadania z zakresu ochrony środowiska.

ROZWÓJ BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO, SKŁADÓW I MAGAZYNÓW JAKO FUNKCJI UZUPEŁNIAJĄCEJ W ROZWOJU GOSPODARCZYM GMINY

W obszarze gminy Wilków rozwijać się będzie budownictwo przemysłowe, składów i magazynów, jako uzupełniający kierunek rozwoju. Tereny przemysłowe wyznaczono w Bukowiu i Wilkowie, w sąsiedztwie regionalnego korytarza transportowego - drogi wojewódzkiej nr 451. Obszar w Wilkowie stanowi zwiększenie istniejącego obszaru o przeznaczeniu produkcyjnym, wynikające z potrzeb rozwojowych gminy. Ze względu na niewielką ilość obszarów inwestycyjnych został wyznaczony obszar w Bukowiu, uzupełniający gminną ofertę inwestycyjną. Obszary są dobrze skomunikowane, a ich wyznaczenie nie ingeruje w strukturę przyrodniczą gminy.

ROZWÓJ OBSZARÓW I SYSTEMÓW TURYSTYKI I REKREACJI JAKO FUNKCJI UZUPEŁNIAJĄCYCH W ROZWOJU GOSPODARCZYM WSI

W obszarze gminy Wilków rozwijać się będzie zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne, jako uzupełniający kierunek rozwoju. Największy obszar rozwoju turystyki i rekreacji wyznaczony został w miejscowości Jakubowice. Ośrodek stanowi inwestycje prywatną. Funkcja rekreacji i turystyki będzie rozwijać się w całej gminie m.in. w miejscowości Dębnik, wokół stawów rybnych (agroturystyka i turystyka krajobrazowa, rekreacja). W pozostałych miejscowościach turystyka i rekreacja

stanowi uzupełniający kierunek rozwoju, a w całej gminy lokalizowane będą elementy zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, związane z zagospodarowaniem ścieżek turystyczno-krajobrazowych (m.in. urządzone miejsca postoj, informacji o zabytkach itp.).

REWALORYZACJA I REWITALIZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W RAMACH ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego gminy powinny stanowić element polityki rozwoju gminy Wilków. Powinny podlegać procesowi rewaloryzacji i rewitalizacji, w celu określenia dla nich nowej funkcji w układach funkcjonalno-przestrzennych miejscowości. Jednocześnie w oparciu o zasób dziedzictwa kulturowego gmina będzie budować swój wizerunek w regionie (strategię promocji), jako gminy o wysokich walorach kulturowych, bogatej historii i tradycji i zachowanym zasobie zabytkowym.

1.3.12. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych w kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy

Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych determinuje działania w zakresie polityki przestrzennej w STREFIE II – OCHRONY ŚRODOWISKA, w jednostkach położonych w południowej części gminy: Młokicie, Lubiska, Dębnik. Działania związane są z ochroną zarówno walorów przyrodniczych i krajobrazowych jak i ochroną zainwestowania wsi w zakresie zagrożeń naturalnych: podtopień (ograniczenie zainwestowania w dolinie Widawy). Przebieg rzeki determinuje kierunki rozwoju miejscowości oraz sposób ich zagospodarowania.

Działania w zakresie ochrony środowiska stanowią ważny kierunek rozwoju w miejscowościach Jakubowice i Pszeniczna. W Jakubowicach związany jest z przebiegiem rzeki Widawy i sposobami zagospodarowania i użytkowania terenów doliny. W Pszenicznej działania dotyczą ochrony obszaru źródłiskowego dopływu cieku Osuch, który bierze swój początek na terenach łąk na wschód od miejscowości.

Ponadto działania w zakresie ochrony środowiska i krajobrazu będą realizowane w obszarze całej gminy, w zakresie funkcjonowania systemu przyrodniczego oraz lokalnych powiązań przyrodniczo-krajobrazowych.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I.	OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI ZABUDOWY) JEDNOSTEK OSADNICZYCH
[I]	OBSZARY ZABUDOWY WG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA
RMN	TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ Z DOPUSZCZENIEM ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I USŁUGOWEJ

Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja zabudowy zagrodowej tworzącej osiedla zabudowy wiejskiej, o funkcjach mieszkaniowych, gospodarczych, inwentarskich oraz produkcyjnych i usługowo-produkcyjnych.
- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w skali i formie nawiązującej do istniejącego zagospodarowania i lokalnych typów zabudowy.
- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy usługowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, w tym lokalizacja usług publicznych w zakresie: m.in. oświaty, wychowania, zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, kultury, religii itp.
- Zachowanie istniejących i realizacja nowych obiektów produkcyjnych i produkcyjno-usługowych o oddziaływaniu nie wykraczającym poza granice nieruchomości.
- Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy o funkcjach mieszanych tj. mieszkaniowo-usługowej, usługowo-mieszkaniowej, usługowo-produkcyjnej, mieszkaniowo-produkcyjnej.
- Zachowanie oraz realizacja nowych terenów zieleni urządzonej oraz terenów sportu i rekreacji (m.in. parów, zieleńców, ogrodów działkowych, boisk sportowych, kortów tenisowych, placów zabawa dla dzieci).
- Dopuszcza się zachowanie istniejących oraz wyznaczanie nowych terenów zieleni urządzonej, w tym zieleni cmentarnej (dotyczy wyłącznie nieczynnych cmentarzy – historycznych) lub miejsc pamięci zagospodarowanych w formie terenów zieleni.
- Zachowanie istniejących obiektów infrastruktury technicznej, w tym stanowiących element gminnych systemów infrastrukturalnych oraz realizacja nowych, w tym w zakresie selektywnej zbiórki odpadów.
- Zachowanie istniejącego zagospodarowania oraz sukcesywne uzupełnianie w ramach wykształconych struktur funkcjonalno-przestrzennych miejscowości.
- Realizacja usług lokalnych, lokalizowanych w zabudowie zagrodowej lub jako samodzielne budynki usługowe.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych, jako miejsc integracji społecznej, w tym w szczególności otoczenia obiektów użyteczności publicznej i innych obiektów usługowych.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy i urządzeń zabytkowych.
- Zachowanie istniejących i zakładanie nowych plantacji, sadów, szkółek roślin i drzew ozdobnych.
- Dopuszczenie lokalizowania zakładów przetwórstwa i produkcji rolniczej z ograniczeniem oddziaływania do granic własności nieruchomości, w tym obiektów produkcyjnych, składów i magazynów związanych z działalnością rolniczą.
- Zachowanie istniejących oczek wodnych, stawów, zakaz ich osuszania, odwadniania i likwidacji, jeśli nie wymaga tego względy techniczne lub środowiskowe.

▪ Zachowanie istniejącej i kształtowanie nowej zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowych, w szczególności od strony przestrzeni publicznej (m.in. drogi), w ramach możliwości zagospodarowania terenów. ▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. ▪ Zapewnienie wyposażenia w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. ▪ Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej, w ramach zespołu zabudowy wsi. ▪ Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych. ▪ Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.	
MN	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ Z DOPUSZCZENIEM ZABUDOWY USŁUGOWEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Realizacja zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo-usługowej. ▪ Realizacja usług lokalnych, lokalizowanych w zabudowie mieszkaniowej lub jako samodzielne budynki usługowe. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Kształtowanie zieleni wysokiej, form zagospodarowania zieleni przydomowej od strony przestrzeni publicznej (drogi), w ramach możliwości zagospodarowania. ▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. ▪ Zapewnienie wyposażenia w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. ▪ Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej, w ramach zespołu zabudowy wsi. ▪ Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.	
U	TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Utrzymanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy usługowej oraz terenów zagospodarowania związanego z realizacją usług. ▪ Dopuszczenie realizacji obiektów usługowo-produkcyjnych i produkcyjnych, o uciążliwości nie wykraczającej poza granice nieruchomości. ▪ Dopuszczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jako towarzyszącej zabudowie usługowej – prowadzonej działalności usługowej. ▪ Realizacja terenów zieleni urządzonej, sportu i rekreacji. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. ▪ Zapewnienie wyposażenia w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. ▪ Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych, z zachowaniem zasad kompozycji przestrzennej, w ramach zespołu zabudowy wsi.	

▪ Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.	
[II]	OBSZARY ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ
PU	TERENY OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I ZABUDOWY USŁUGOWEJ, W TYM W GOSPODARSTWACH ROLNYCH. HODOWLANE I OGRODNICZYCH
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Zachowanie istniejącego zagospodarowania oraz realizacja nowej zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiektów produkcyjnych, składów i magazynów i innych obiektów technicznych związanych z prowadzoną działalnością. ▪ Zachowanie istniejącego zagospodarowania oraz realizacja nowej zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej: obiektów produkcyjnych, składów i magazynów i innych obiektów technicznych związanych z prowadzoną działalnością w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich. ▪ Realizacja usług, wbudowanych w budynki produkcyjne, składy, magazyny lub jako samodzielne budynki usługowe. ▪ Budowa, rozbudowa zabudowy obiektów obsługi rolnictwa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich. ▪ Realizacja oraz modernizacja obiektów gospodarczych, inwentarskich i produkcyjnych. ▪ Zagospodarowanie terenów zieleni minimalizującą oddziaływanie pochodzące z tych obszarów, poprawiającą walory krajobrazowe oraz podkreślającą podziały funkcjonalne, własnościowe i strukturę przestrzenną. ▪ Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. ▪ Zapewnienie wyposażenia w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. ▪ Dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych pod warunkiem ograniczenia skutków prowadzonej działalności do granic nieruchomości. ▪ Dopuszcza się kształtowanie dominant wysokościowych. ▪ Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych. ▪ Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.	

[III]	OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ ORAZ SPORTU I REKREACJI
ZP	TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ – PARKI
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Ochrona i rewaloryzacja istniejących parków. ▪ Ochrona i zachowania reliktywów założeń parkowych i ich wkomponowanie we współczesny obszar zieleni urządzonej. ▪ Zachowanie i ochrona terenów, stanowiących miejsca pamięci m.in. cmentarzy historycznych lub ich części. ▪ Ochrona zieleni wysokiej o walorach środowiskowych i krajobrazowych. ▪ Ochrona wartości kulturowych, wynikających z zachowanej dokumentacji projektu parku.	

- Wyposażenie w elementy zagospodarowania przestrzeni parkowej. - Dopuszczenie realizacji zabudowy usługowej, powiązanej funkcjonalnie z terenem parku. - Dopuszcza się zachowanie, rozbudowę i przebudowę istniejącego zagospodarowania. Granice terenów parków powinny zostać doprecyzowane na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu dostępnych dokumentacji oraz inwentaryzacji urbanistycznej, w tym analizy struktury własności. - Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. - Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. - Zapewnienie obsługi w podstawowe media, objęcie systemem obsługowym infrastruktury technicznej. - Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych. - Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.	
ZD	TERENY OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> - Zachowanie istniejących ogródków działkowych, ich rewaloryzacja i zwiększenie standardu zagospodarowania. - Zachowanie i rewaloryzacja zieleni wysokiej o walorach środowiskowych i krajobrazowych. - Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów lub przeznaczenie terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod rolnicze lub leśne formy zagospodarowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych. - Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. - Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. - Dopuszcza się przekształcenie w tereny sportu i rekreacji.	
ZC	CMENTARZE WRAZ Z POSZERZENIEM
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> - Zachowanie, przebudowa, rozbudowa istniejących obszarów czynnych cmentarzy. - Zachowanie cmentarzy historycznych, jako miejsc pocmentarnych, miejsc pamięci lub innych form zieleni urządzonej. - Zachowanie, przebudowa, budowa obiektów usługowych, gospodarczych, powiązanych funkcjonalnie z obszarem cmentarza. - Ochrona wartości kompozycyjnych założeń cmentarnych, w tym zasad kompozycyjnych. - Ochrona konserwatorska, rewaloryzacja obiektów architektury cmentarnej. - Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. - Nakaz zachowania obszarów wolnych od zabudowy mieszkaniowej lub związanej z obrotem artykułami spożywczymi, zgodnie z przepisami odrębnymi. Na planszy Studium wyznaczono strefy sanitarne od czynnych cmentarzy, związane z ograniczeniami w zabudowie.	
ML	TERENY ZABUDOWY LETNISKOWEJ

Kierunki i standardy zagospodarowania:

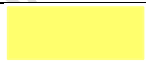
- Realizacja zabudowy letniskowej: obiektów rekreacji indywidualnej.
- Zapewnienie spójnej architektury obiektów w ramach założenia zabudowy letniskowej.
- Realizacja zieleni wysokiej i niskiej, jako elementów zagospodarowania przestrzennego.
- Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.

TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ USŁUG REKREACJI, TURYSTYKI I SPORTU Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja obszarów zieleni urządzonej.
- Realizacja obiektów infrastruktury usług rekreacji, turystyki i sportu.
- Realizacja infrastruktury usług rekreacji, turystyki, sportu z uwzględnieniem ich wpływu na krajobraz.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów - kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.

TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Realizacja obszarów sportu i rekreacji (m.in. boisk sportowych, placów zabaw, siłowni zewnętrznych).
- Realizacja obiektów usługowych, powiązanych funkcjonalnie z obszarem usług sportu i rekreacji.
- Zapewnienie dostępności obszarów dla społeczeństwa.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- Realizacja zieleni urządzonej: niskiej, wysokiej.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Utrzymanie, budowa i rozbudowa systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego lub leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów - kierunki, jak dla terenów rolniczych i terenów leśnych.

II.	OBSZARY OTWARTE – ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ
[I]	ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA
	TERENY ROLNICZE
	TERENY ROLNICZE CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Intensywna i ekstensywna gospodarka rolna. ▪ Produkcja roślinna z upraw polowych i plantacyjnych. ▪ Sadownictwo, plantacje, szkółki roślin, drzew i krzewów.	

▪ Budowa, przebudowa, rozbudowa urządzeń i budowli rolniczych w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, związanych z gospodarką leśną i wodną. ▪ Zachowanie istniejącej i realizacja nowej zabudowy zagrodowej o funkcjach mieszkaniowych, gospodarczych, inwentarskich oraz produkcyjnych. ▪ Zagospodarowanie użytków zielonych w hodowli. ▪ Ochrona i modernizacja istniejących systemów melioracji. ▪ Zapewnienie obsługi rolniczej pól poprzez system dróg rolniczych. ▪ Ochrona archeologicznego dziedzictwa kulturowego. ▪ Ochrona gleb przed erozją wietrzną poprzez ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i wzbogacenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej o zieleń wysoką i niską, w ramach możliwości środowiskowych i technicznych. ▪ Ochrona wód powierzchniowych: cieków i ich obszarów źródłiskowych. ▪ Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych. ▪ Dopuszcza się zachowanie leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów. ▪ Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.	
	TERENY ŁĄK I PASTWISK
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Zagospodarowanie w formie trwałych użytków zielonych lub terenów zieleni, w obszarach zabudowy zagrodowej, dopuszcza się zagospodarowanie w formie pól uprawnych. ▪ Ochrona istniejących łąk i pastwisk przed wysuszeniem i zmianą sposobu użytkowania na cele inne niż rolnicze lub leśne. ▪ Ochrona lub odtworzenie strefy buforowej wzdłuż cieków i rowów. ▪ Ochrona strefy biologicznej rzeki Widawy i cieku Osuch, stanowiących element lokalnego regionalnego korytarza ekologicznego. ▪ Dopuszczenie wyposażenia w infrastrukturę służącą rekreacji (ścieżki piesze, rowerowe). ▪ Dopuszczenie lokalizacji niezbędnych inwestycji liniowych z zakresu infrastruktury realizowanej dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych, z zachowaniem walorów przyrodniczych terenów, w szczególności stosunków wodnych, z maksymalnym ograniczeniem uciążliwości dla środowiska. ▪ Dopuszcza się zachowanie leśnego zagospodarowania i użytkowania terenów. ▪ Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.	
[II]	LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA
	TERENY LASÓW I ZADRZEWIEŃ
	TERENY LASÓW OCHRONNYCH
<u>Kierunki i standardy zagospodarowania:</u> ▪ Utrzymanie zagospodarowania w formie roślinności leśnej i jej funkcji wodochronnej. ▪ Gospodarka leśna. ▪ Zagospodarowanie rekreacyjne lasów, zgodnie z przepisami odrębnymi.	

- Utrzymanie zadrzewień śródpolnych.
- Utrzymanie i ochrona bioróżnorodności kompleksów leśnych.
- Realizacja inwestycji celu publicznego: kubaturowych i liniowych.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego zagospodarowania i użytkowania terenów – kierunki, jak dla terenów rolniczych.
- Granice terenów wymagają uszczegółowienia, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Na terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania ustalone w pkt. 3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi / Ochrona przed powodzią.

TERENY WSKAZANE DO ZALESIEŃ Kierunki i standardy zagospodarowania:

- Przeznaczenie terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod dolesienia, o funkcjach ochronnych i krajobrazowych.
- Dopuszcza się zachowanie rolniczego zagospodarowania i użytkowania terenów – kierunki, jak dla terenów rolniczych.
- Kierunki i standardy zagospodarowania jak dla terenów lasów i zadrzewień.

2.2. WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Określa się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych rodzajów zabudowy, możliwej do realizacji w poszczególnych obszarach zainwestowania. W przypadku przeznaczenia miejsca należy odnieść się do wytycznych dla zabudowy przeważającej w danym przeznaczeniu. W zależności od lokalnych możliwości i ograniczeń kształtowania przestrzeni dopuszcza się ich modyfikację na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wskaźniki zagospodarowania nie dotyczą działek już zainwestowanych, których parametry i dotychczasowy sposób zabudowy, zagospodarowania lub użytkowania, uniemożliwia spełnienie proponowanych wskaźników. Wskaźniki dotyczą działek jeszcze nie zabudowanych, których parametry, sposób zabudowy, zagospodarowania i użytkowania umożliwia ustalenie w planie miejscowym proponowanych wskaźników. Każdorazowo na etapie sporządzania planu miejscowego konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego ich uszczegółowienia i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych.

2.2.1. Zabudowa zagrodowa

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 20%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej – 10,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej – 10,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej, inwentarskiej – 25,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej – 25,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000 m².

2.2.2. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 40%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 30%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej – 10,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej – 10,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej – 6,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 600 m².

2.2.3. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 30%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji mieszkaniowej – 18,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej – 10,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej – 8,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000 m².

2.2.4. Zabudowa usługowa

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 80%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 15%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej – 15,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej – 10,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m².

2.2.5. Zabudowa produkcyjna, składy, magazyny

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 65%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 10%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji produkcyjnej, składów i magazynów – 22,0 m, w przypadku realizacji kompleksu składów i magazynów – 25,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1200 m².

2.2.6. Zabudowa letniskowa (rekreacji indywidualnej)

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 45%,
- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 50%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji rekreacji indywidualnej – 9,0 m,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji gospodarczej i/lub garażowej – 6,0 m,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000 m².

2.2.7. Zabudowa usług sportu i rekreacji

- maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,

- minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 40%,
- maksymalna wysokość budynków o funkcji usługowej – 10,0 m, z wyłączeniem obiektów sportowych typu hale sportowe,
- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m².

Powyższe parametry nie dotyczą dominant wysokościowych, dopuszczonych do realizacji zapisami Studium. Ich lokalizację oraz wysokość należy przewidzieć w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, nawiązując do kompozycji przestrzennej i skali zabudowy poszczególnych miejscowości oraz sąsiedztwa istniejących dominant. Dla zabudowy ogrodów działkowych należy przyjąć wskaźniki, jak dla zabudowy letniskowej lub usług sportu i rekreacji natomiast dla terenów zieleni urządzonej – wskaźniki powinny zostać ustalone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku lokalizacji budowli lub urządzeń infrastruktury technicznej, w ramach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów, zaleca się ich maksymalną wysokość – do 50 m n.p.t. Dla obiektów i urządzeń o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. obowiązują przepisy odrębne, nakazujące uzgodnienie inwestycji z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP. Dla terenów zieleni urządzonej (ZP) parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

- Związki pomiędzy planowaniem przestrzennym a ochroną środowiska wynikają z ustawowego podporządkowania wszelkich działań związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzeni zasadzie zrównoważonego rozwoju oraz obowiązującej doktrynie ochrony środowiska, która wynika ze wspólnej polityki ekologicznej krajów UE.
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy muszą uwzględniać uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Uwarunkowania środowiskowe determinują rozwój przestrzenny gminy z jednej strony ograniczając możliwości inwestycyjne wybranych obszarów, a z drugiej strony oddziałując na poszanowanie środowiska naturalnego, stanowią jej potencjał rozwoju i znaczący element strategii promocji.
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego gminy wynikają z polityki ekologicznej państwa i województwa, opracowane zostały zgodnie z ustaleniami m. in. *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu namysłowskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, Aktualizacją Planu gospodarki odpadami dla powiatu namysłowskiego na lata 2010-2013, z perspektywą na lata 2014-2017.*

- Gmina Wilków nie posiada aktualnego Programu ochrony środowiska. Ostatnia aktualizacja programu dotyczyła perspektywy do 2011 r. (Program ochrony środowiska dla gminy Wilków na lata 2004-2007 z perspektywą do 2011 r.)

Cele planowania przestrzennego:

1. Ochrona istniejących zasobów i walorów przyrodniczych gminy poprzez ustanowione i planowane formy ochrony.
2. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru, jej ochrona i rewaloryzacja.
3. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych.
4. Planowanie inwestycji i zagospodarowanie przestrzenne realizowane z uwzględnieniem wpływu na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy.
5. Wprowadzenie działań ochronnych i naprawczych terenów przekształconych.

3.2. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.2.1. Ochrona istniejących zasobów i walorów przyrodniczych gminy poprzez ustanowione i planowane formy ochrony

Obiekty i obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione

W obszarze gminy Wilków ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2001 r. o ochronie przyrody, objęty jest niewielki obszar południowej części gminy. Znajduje się on w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu (OChK) „Lasy Stobrawsko – Turawskie”.

Obszar Chronionego Krajobrazu (OChK) „Lasy Stobrawsko-Turawskie” został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego nr P/14/2000 z dnia 17 maja 2000 r., zastąpionym Rozporządzeniem Nr 0151/P/16/2006 z dnia 8 maja 2006 r., zmienionym Rozporządzeniem nr 0151/P/34/08 z dnia 16 maja 2006 r. Obejmuje obszar o powierzchni 118,366 ha. Na terenie gminy obszar zajmuje powierzchnię 35,6 ha i obejmuje teren części lasu Stobrawsko-Turawskiego oraz obszar gruntów rolnych (IV i V klasy bonitacyjnej).

W OChK „Lasy Stobrawsko – Turawskie” obowiązują wytyczne zagospodarowania, w tym ograniczenia w użytkowaniu. Część obszaru położonego w granicach gminy Wilków docelowo została przeznaczona pod zalesienie, jako uzupełnienie kompleksu lasów, sąsiadujących z gminą. Obszar ten jako część regionalnego korytarza ekologicznego nie będzie podlegała procesom urbanizacji.

W obszarze gminy nie ma ustanowionych innych form ochrony przyrody, w oparciu o ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zasoby środowiska o dużej wartości przyrodniczej, objęte ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych

- **Lasy wodochronne** będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Namysłów (na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej).

Lasy ochronne o funkcji wodochronnej (lasy wodochronne) położone są w dolinie rzeki Widawy, jako lasy położone wzdłuż cieku i na terenach zalewowych podczas średniej wysokości wody oraz stanowiące cenny fragment rodzimej przyrody.

- **Grunty rolne wysokiej bonitacji (II i III), grunty pochodzenia organicznego oraz grunty leśne**, na mocy Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161).

Analiza uwarunkowań rozwoju rolnictwa wskazała, że na terenie gminy panują bardzo dobre warunki rozwoju gospodarki rolnej, uwarunkowane w szczególności występowaniem gleb wysokich klas bonitacyjnych, podlegających ochronie prawnej przed zmianą ich sposobu użytkowania.

W gminie Wilków dominują gleby klas bonitacyjnych III a i III b. W ramach przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego gmina Wilków chroni przed zmianą sposobu użytkowania gleby najwyższych klas bonitacyjnych, stanowiących obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze wymagać będzie obszar inwestycyjny, zlokalizowany w sołectwie Wilków, obejmujący tereny rozwojowe z przeznaczeniem pod obiekty produkcyjne, składy i magazyny. Obszar ten stanowi powiększenie obszaru inwestycyjnego, którego przeznaczenie zostało określone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków.

Zgodnie z ustawą z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W obszarze gminy Wilków zlokalizowane są grunty pochodzenia organicznego, zlokalizowane głównie w dolinie rzeki Widawy.

Wszystkie kompleksy leśne zlokalizowane w obszarze gminy podlegają ochronie. W polityce przestrzennej gminy Wilków nie wyznacza się obszarów gruntów leśnych, które wymagają zmiany przeznaczenia na cele nieleśne.

- **Udokumentowane złoża kopalin**, na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

W obszarze gminy Wilków nie zostały udokumentowane złoża kopalin, podlegające ochronie i uwzględnieniu w polityce przestrzennej gminy.

- **Ujęcia wody pitnej**, na mocy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

W obszarze gminy Wilków ochronie podlega ujęcie wód głębinowych wody pitnej „Jakubowice”, zlokalizowane w miejscowości Jakubowice w dolinie rzeki Widawy. Ujęcie wody posiada ustanowioną bezpośrednią strefę ochrony, ustanowioną decyzją Starosty Namysłowskiego Nr OŚ.I-6223/6/02 z dnia 7 maja 2002 r.

Ponadto część terenu gminy (sołectwa Krzyków) znajduje się w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody „Objazda”, zlokalizowanego w gminie sąsiedniej Namysłów.

Obszary o szczególnych i wysokich walorach przyrodniczych – wskazane do ochrony

Ze względu na intensywne użytkowanie rolnicze większość terenów w gminie ma małe znaczenie dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Jednak pomimo znaczących przekształceń środowiska, związanych z gospodarką rolną, w obszarze gminy Wilków znajdują się obszary o szczególnych i wysokich walorach przyrodniczych. Obszary te wskazane są do podjęcia ochrony ze względu na ich walory przyrodnicze, środowiskowe oraz krajobrazowe.

Polityka przestrzenna gminy ma za zadanie ochronę gatunków roślin i zwierząt przede wszystkim poprzez ochronę ich siedlisk oraz zachowanie lub udroźnienie sieci podstawowych korytarzy ekologicznych, pozwalających na uzyskanie łączności przyrodniczej na poziomie lokalnym i regionalnym. Wśród terenów ważnych do zachowania gatunków flory, fauny i ich różnorodności najważniejsze znaczenie mają siedliska hydrogeniczne, a także kompleksy łąkowe i polne oraz leśne i zadrzewione.

Najważniejszym siedliskiem hydrogenicznym i łąkowym gminy jest dolina Widawy, stanowiąca korytarz ekologiczny w skali lokalnej oraz regionalnej. Obszar doliny został wyznaczony na poziomie województwa do ochrony poprzez utworzenie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawy** w ramach systemu ochrony przyrody i środowiska województwa opolskiego. W powyższym obszarze administrator rzek może wykonywać prace utrzymaniowe na swoich ciekach, bez pozyskiwania dodatkowej zgody, wynikającej z objęcia obszaru ochroną.

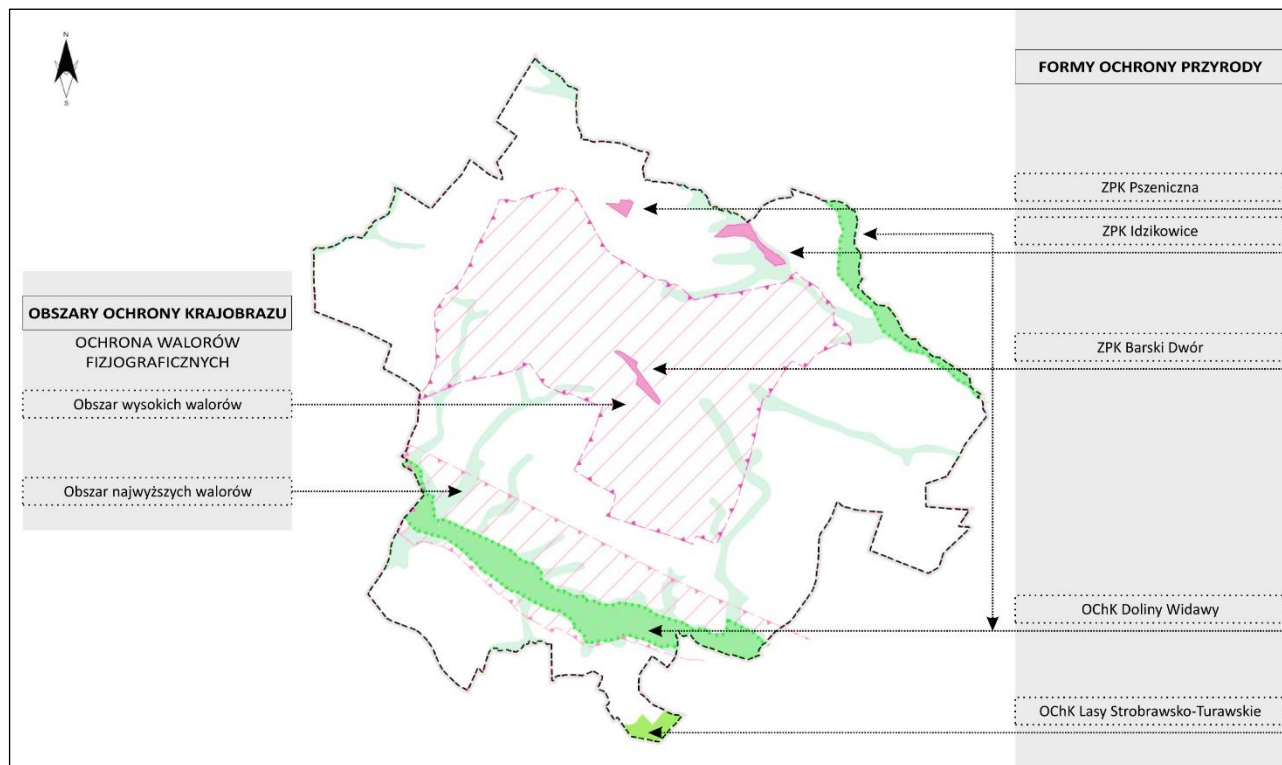
Drugim rodzajem obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, pełniących ważną rolę w wytrzymaniu równowagi przyrodniczej w gminie, są tereny leśne oraz zadrzewione. Stanowią one enklawy zieleni w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z tego względu powinny zostać objęte ochroną, mającą na celu ich utrzymanie oraz zachowanie ich sposobu użytkowania.

W Studium gminy Wilków określone zostały trzy obszary, wskazane do objęcia ochroną, jako **Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe**:

1. **Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „ZPK Pszeniczna”**, położony w obrębie Pszeniczna, na południowy wschód od miejscowości, obejmujący enklawę leśną wraz z małymi zbiornikami wodnymi, powstałymi w wyniku eksploatacji kruszyw naturalnych.
2. **Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „ZPK Idzikowice”**, położony w obrębie Idzikowice, na północny zachód od miejscowości, obejmujący enklawy leśne oraz część zagłębienia dolinnego cieku Osuch.
3. **Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „ZPK Barski Dwór”**, położony w obrębie Pągów, wzdłuż drogi gminnej, na zachód od przysiółka Wilkówek, obejmujący enklawę leśną wraz z małymi zbiornikami wodnymi, powstałymi w wyniku eksploatacji kruszyw naturalnych.

Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe stanowią formę ochrony przyrody, powoływaną na mocy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe i estetyczne.

Ustanowienie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy, która określa nazwę danego obiektu, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu lub jego części, wybrane spośród zakazów przewidzianych ustawą.

Ryc. 23. Docelowy system ochrony przyrody, w tym krajobrazu naturalnego gminy.

Źródło: opracowanie własne.

3.2.2. Polityka krajobrazowa - zagospodarowanie przestrzenne realizowane z uwzględnieniem wpływu na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy

Polityka krajobrazowa gminy zakłada uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ochrony krajobrazu, zarówno w odniesieniu do obszarów uznanych za najbardziej cenne jak i obszarów o wartości lokalnej, wpływających na jakość życia mieszkańców.

W obszarze gminy, w oparciu o waloryzację krajobrazu naturalnego województwa opolskiego, wyróżniana się dwa obszary realizacji polityki krajobrazowej, w zakresie ochrony walorów fizjograficznych obszarów:

- **obszar o najwyższych walorach krajobrazu naturalnego**, związany z krajobrazem doliny rzeki Widawy – obejmujący dno doliny wraz z rzeką oraz poziom teras nadzalewowych. Obie te struktury różnią się od siebie ukształtowaniem terenu i warunkami środowiskowymi, a także warstwami kulturowymi (dziedzictwo archeologiczne), tworząc krajobraz den dolinnych. Pod względem walorów przyrodniczych pozostałości naturalnych biocenoz występujące w dolinie rzecznej należą do najważniejszych obszarów ochrony różnorodności biologicznej w skali regionu. Charakterystycznym elementem krajobrazu doliny Widawy, w gminie Wilków, są kompleksy stawów, które ze względu na mało intensywne zagospodarowanie terenów, stają się ostoją dla flory i fauny dla gatunków środowisk wodno-błotnych.

- **obszar o wysokich walorach krajobrazu naturalnego**, związany z krajobrazem polodowcowym. W obszarze strefy można wyróżnić charakterystyczny krajobraz rzeźby czwartorzędowej: wysoczyzna pagórkowatych form akumulacji wodnolodowcowej szczelinowej (ozów), występującym w równoleżnikowym ciągu przebiegającym od południowego wschodu na północny zachód między Bukowiem, Smarchowicami Małymi, Wojciechowem i Pągowem. Deniwelacje lokalne są niewielkie i sięgają 10%.

Zasady ochrony krajobrazu naturalnego gminy:

- utrzymanie istniejącego ukształtowania terenu oraz istniejących stosunków wodnych,
- analiza lokalizacji obszarów kubaturowych w zakresie wpływu ich realizacji na ukształtowanie terenu i funkcjonowanie środowiska.

Polityka krajobrazowa gminy obejmuje działania na rzecz ochrony i planowania krajobrazu, rozumianego jako krajobraz naturalny, obejmujący komponenty środowiska naturalnego oraz krajobraz kulturowy, stanowiący element dziedzictwa kulturowego gminy. Polityka krajobrazowa realizowana będzie na całym obszarze gminy, mając na celu:

- utrzymanie i zachowanie elementów zagospodarowania przestrzennego w krajobrazie wiejskim,
- wzmocnienie cech krajobrazu, ich ochronę i rewaloryzację, w szczególności ukształtowania terenów oraz wykształconej flory obszaru.

3.2.3. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru, jej ochrona i rewaloryzacja

Przez system przyrodniczy gminy należy rozumieć system obszarów przyrodniczych biologicznie czynnych, a więc ekosystemy najmniej przekształcone przez człowieka, przede wszystkim kompleksy leśne oraz tereny łąkowo-pastwiskowe i łąkowe użytkowane ekstensywnie – w znacznym stopniu wypełniające doliny cieków, jak również rolnicze tereny otwarte.

W przypadku jednostki odniesienia, którą jest gmina, mamy do czynienia z korytarzami wewnątrzkrajobrazowymi, zazwyczaj o charakterze liniowym (cieki), przepustowości w obu kierunkach oraz dotyczącymi zazwyczaj gatunków jedno-ekosystemowych.

System ekologiczny gminy Wilków tworzą układ dolin cieków, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Pełnią one funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych, powiązanych z systemem ekologicznym regionu.

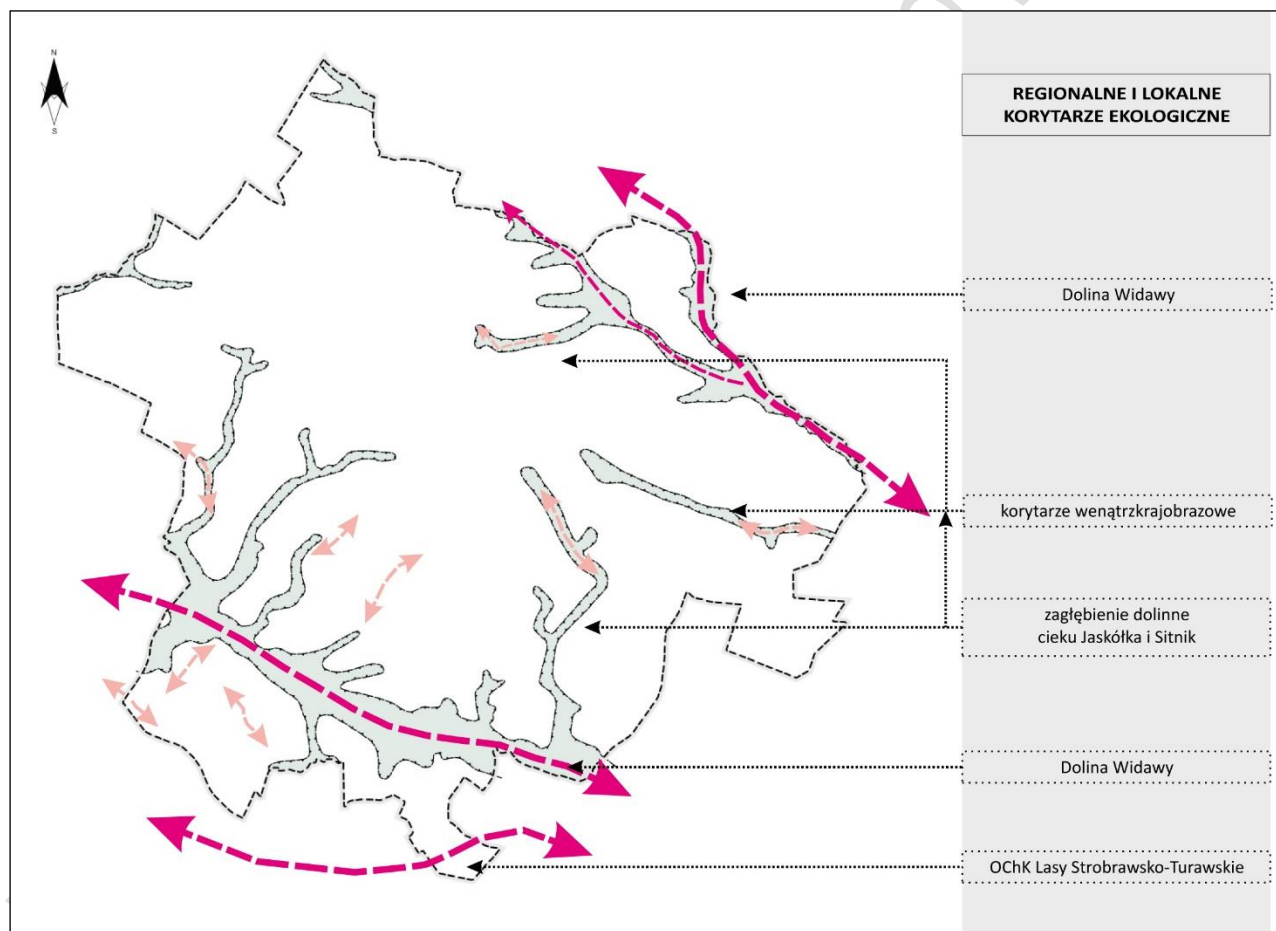
Główną strukturą ekologiczną gminy jest dolina rzeki Widawy, przebiegająca przez południową i północno-wschodnią część gminy. Stanowi ona korytarz ekologiczny rangi międzygminnej (regionalny). Łączy obszary węzłowe: Natura 2000, zlokalizowany po zachodniej stronie gminy z Lasami Stobrawsko-Turawskimi, zaś w północnej części gminy umożliwia połączenie z korytarzem ekologicznym doliny Prosnicy poprzez poszczególne siedliska.

Lokalną sieć powiązań ekologicznych uzupełniają doliny mniejszych cieków, prawobrzeżnych dopływów i przyływów Widawy. Część cieków bierze swój początek na terenach rolniczych, w granicach gminy Wilków i uchodzi do Widawy.

W celu ochrony walorów przyrodniczych gminy oraz przeciwdziałania fragmentaryzacji jej przestrzeni przyrodniczej Studium określa lokalny system przyrodniczy gminy, obejmujący:

- obszar o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, objęty prawną formą ochrony (OCHK Lasy Stobrawsko-Turawskie), stanowiący część regionalnej sieci ekologicznej,
- dolinę rzeki Widawy, jako korytarz ekologiczny o randze regionalnej oraz lokalnej,
- obszary o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, planowane do objęcia prawną formą ochrony (OChK Doliny Widawy, Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe: ZPK Pszeniczna, ZPK Idzikowice, ZPK Barski Dwór),
- tereny leśne, w tym o funkcji wodochronnej, zlokalizowane w dolinie rzeki Widawy,
- lokalne korytarze ekologiczne (mniejsze doliny cieków) – obejmują ciek wraz z jego obudową biologiczną, w postaci łąk i pastwisk, zadrzewień i zakrzewień. Są to ponadto tereny stale lub okresowo podmokłe, częściowo narażone na podtopienia,
- enklawy leśne, stanowiące ostoje bioróżnorodności.

Ryc. 24. System korytarzy ekologicznych gminy

Źródło: opracowanie własne.

Ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych wymaga:

- zapewnienia i utrzymania warunków siedliskowych w ich obrębie,
- utrzymanie drożności na przebiegu korytarza poprzez ograniczenie zabudowy oraz realizację jej w sposób nie kolidujący z funkcjonowaniem korytarza, a także ochrony obudowy biologicznej cieku, lokalnych zadrzewień i enklaw leśnych,

- całkowitego wyłączenia z zabudowy pasa obudowy biologicznej ciek, jako pasa ochronnego (szerokość pasa obudowy biologicznej powinna zostać ustalona na etapie sporządzania planu miejscowego, dopuszcza się miejscowe zwężenie pasa ze względu na istniejące zagospodarowanie i jego ochronę przed podtopieniami).

3.2.4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Gmina Wilków jest w całości położona w obszarze zlewni rzeki Widawy, stanowiącej obszar zasilania w wodę pitną mieszkańców województwa. Obszar zlewni wskazany jest do ochrony na poziomie regionalnym. Ochrona wód powinna być realizowana poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych oraz gospodarkę retencyjną wody i działania ochronne.

Zasady ochrony zasobów wodnych:

- kontynuować na zasadzie etapowania podjęte inwestycje związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej gminy, której brak stanowi główne źródło zanieczyszczeń wód,
- w prowadzonej gospodarce rolnej dążyć do ograniczenia stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, przedostających się do wód oraz likwidować nieszczelne zbiorniki na obornik i gnojowicę,
- dostosować lokalizację nowych obiektów do rozmieszczenia struktur hydrogeologicznych poprzez ograniczenie zabudowy na terenach o niskiej izolacji lub braku izolacji wód podziemnych,
- przeciwdziałać skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej, w tym utrzymanie terenów podmokłych użytków zielonych oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody zarówno w gospodarce rolniczej jak i w mieszkalnictwie,
- prowadzić wodochroną gospodarkę w zlewni, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień oraz ochronę już istniejących drobnych ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych.

Obszar gminy Wilków znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 320), polityka przestrzenna gminy wymaga uwzględnienia ograniczeń w zagospodarowaniu związanych z ochroną tych struktur. Kierunki wyznaczone dla obszaru nie stanowią zagrożenia dla stanu jakości wód GZWP – kierunek stanowią obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obszary leśne i zadrzewione oraz obszary zalesień gruntów rolnych (wskazane do realizacji).

W zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych duże znaczenie ma ochrona istniejących cieków, ich zagłębień dennych oraz miejsc źródłowych (wycieków powierzchniowych).

Zasady ochrony cieków powierzchniowych:

- pozostawienie koryt cieków naturalnych w ich naturalnym stanie, w zakresie przebiegu oraz struktury: wypłyceń i przegłębień, wyrw i podcięć w brzegach, namulisk,
- utrzymanie lub odtworzenie korytarza swobodnego przepływu ciek, poprzez utrzymanie użytków zielonych lub innych form zieleni w strefie od ciek w odległości minimum 5,0 m od ciek,

z wyłączeniem obszarów zainwestowania wsi oraz innych terenów, których sposób zagospodarowania i użytkowania uniemożliwia wprowadzenie strefy ochronnej w formie użytków zielonych lub innych form zieleni urządzonej lub nieurządzonej,

- utrzymywanie naturalnego buforu strefy wzdłuż cieków, obejmującej związane z ciekiem siedliska (szuwały, olszynki) a w miejscach jego likwidacji jego odtworzenie,
- zakaz usuwania roślinności wodnej, jeśli nie wymagają tego zabiegi techniczne prowadzone na cieku lub względy bezpieczeństwa publicznego,
- zapewnienie dostępu do wód powierzchniowych.

W obszarze gminy Wilków zlokalizowane są źródła (wysięki wody na powierzchni) drobnych cieków odwadniających część gminy. Miejsca te podlegają ochronie poprzez zakaz ich osuszania i niszczenia. Źródła cieków (wysięki powierzchniowe) powinny zostać wydzielone poprzez niskie ogrodzenie (strefa minimum 1,5 m), wydzielające strefę ochronną, w której możliwy będzie swobodny wysięg wody. Wymagane jest w strefie pozostawienie użytków zielonych umożliwiających utrzymanie niskiego poziomu wód, oraz tworzących bufor ochronny.

Polityka przestrzenna gminy Wilków będzie uwzględniać konieczność zapewnienia dostępu do wód powierzchniowych.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonania robót związanych z utrzymaniem wód oraz dla ustanowienia znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych. Ponadto właściciel nieruchomości przyległej do wód publicznych jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to wykorzystanie; części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza wójt, burmistrz lub prezydent miasta w drodze decyzji.

3.2.5. Ochrona zagospodarowania przed zagrożeniami naturalnymi

Ochrona przed powodzią

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią są zlokalizowane w dolinie rzeki Widawy - zagrożone powodzią są wsie zlokalizowane wzdłuż doliny rzeki Widawy: Młokicie, Lubska i Dębnik.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią stanowią obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne oraz pas techniczny, zgodnie z przepisami odrębnymi. W obszarze gminy Wilków uwzględniono, w oparciu o przepisy odrębne tj. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z częścią graficzną Studium:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%).

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z przepisami odrębnymi:

- zabrania się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania;
- zabrania się lokalizowania nowych cmentarzy,
- obowiązuje wymóg uzyskania pozwolenia wodnoprawnego dla lokalizowania nowych obiektów budowlanych i przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Zasady zagospodarowania przestrzennego

Ochrona przed powodzią polega na zarządzaniu ryzykiem powodziowym, natomiast celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi. Polityka przestrzenna gminy Wilków, po uzgodnieniu z Dyrektorem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, ustala następujące zasady zagospodarowania przestrzennego mające przyczynić się do osiągnięcia celu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- Części obszarów o kierunku zagospodarowania przestrzennego związanym z zainwestowaniem jednostek osadniczych tj. tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (symbol RMN), tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej (symbol PU) oraz tereny zielni urządzonej – parki, położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, są wyłączone z nowego zainwestowania - w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalić zakaz zabudowy dla ww. terenów lub ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu tych terenów, związane z położeniem w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
 - Dopuszczając zainwestowanie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią przy $p=1\%$ i nieznacznych głębokościach zalewu należy wziąć pod uwagę: odległość od koryta rzeki, dostęp potencjalnych dróg ewakuacyjnych, dotychczasowy sposób zagospodarowania..
 - Przy dopuszczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zabudowy na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią przy $p=1\%$ należy uwzględnić warunki realizacji zabudowy mające na celu zminimalizowanie ryzyka powodziowego tj. zakaz lokalizacji podpiwniczeń, wymóg wyniesienia poziomu parteru ponad poziom wód powodziowych (Q1%), wymóg zabezpieczenia wszelkich obiektów infrastruktury technicznej (sieci, urządzeń, instalacji), odpowiednio do uwarunkowań zagospodarowania danych terenów.
- Części obszarów o kierunku zagospodarowania przestrzennego związanym z rolniczą i leśną przestrzenią produkcyjną tj. tereny rolnicze, tereny rolnicze chronionych klas bonitacyjnych, tereny łąk i pastwisk, tereny lasów i zadrzewień, tereny lasów ochronnych wodochronnych, tereny wód powierzchniowych, położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, są wyłączone z nowego zainwestowania, nie służącego racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub wodnej - w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ustalić zakaz zabudowy dla ww. terenów lub ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu tych terenów, związane z położeniem w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Realizacja ww. zasad zagospodarowania przestrzennego ma na celu uświadomienie obecnym i potencjalnym inwestorom zagrożenia powodziowego oraz związanej z nim konieczności zastosowania odpowiednich technologii i materiałów w celu zminimalizowania strat powodziowych oraz związanych z tym zagrożeniem wyższych kosztów realizacji inwestycji.

Ochrona przeciw-osuwiskowa

Dla obszaru gminy brak jest rejestru osuwisk, zawierającego informacje na temat aktywnych osuwisk na terenie gminy. Uwarunkowania geologiczne terenu wskazują na możliwość niewielkich procesów osuwiskowych w dolinie Widawy. Obszar ten ze względu na walory środowiskowe i krajobrazowe jest wyłączony z zainwestowania. W granicach gminy nie wymagane jest prowadzenie działań w zakresie ochrony przeciw-osuwiskowej.

Ochrona zmian przyrody ożywionej

Od początku okresu transformacji gospodarki Polski widoczny jest dynamiczny wzrost intensywności zagospodarowania i idących za tym zmian w środowisku biotycznym. Zmiany te dotyczą intensywnej gospodarki rolnej w obszarze całej gminy, powodującej przekształcenia siedlisk i zubożenie różnorodności biologicznej oraz zaniku lokalnej flory i fauny.

W wyniku fragmentacji obszary jednolite pod względem przyrodniczym są dzielone na mniejsze. Proces ten prowadzi do powstawania barier ekologicznych. Drobne ciągi ekologiczne zanikają poprzez zmniejszenie lub likwidację ich obudowy biologicznej. Zagłębienia dolinne mniejszych cieków oraz enklawy zieleni śródpolnej stanowią lokalne powiązania ekologiczne gminy, skupiając jej bioróżnorodność i zapewniając ciągłość ekologiczną.

Zasady ochrony zmian przyrody ożywionej:

- zachowania lokalnych powiązań ekologicznych,
- wdrażanie zasad ochrony cieków, dotyczących w szczególności ochrony poprzez utrzymanie lub odtworzenie obudowy biologicznej (strefy ochronnej), w ramach możliwości technicznych i środowiskowych, wynikających m.in. ze stanu zagospodarowania i zainwestowania terenów,
- utrzymania enklaw zieleni śródpolnej,
- utrzymanie i ochronę enklaw leśnych i zadrzewionych poprzez utworzenie Zespołów przyrodniczo krajobrazowych („Pszeniczna”, „Idzikowice”, „Barski Dwór”),
- ochronę szpalerów drzew wzdłuż dróg oraz ich rewaloryzacja, poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia.

3.2.6. Wprowadzenie działań ochronnych i naprawczych terenów przekształconych

Przeciwdziałanie erozji gleb

Główne antropogeniczne (wywołane działalnością człowieka) przyczyny erozji gleb to wylesienie i niewłaściwe praktyki rolnicze (usuwanie zadrzewień, zakrzewień, żywopłotów, rezygnacja ze śródpłonów i międzyplonów, ubijanie gleby przez ciężkie maszyny, przeznaczanie pod uprawę terenów, które powinny zostać porośnięte roślinnością).

Podstawowym skutkiem erozji jest spadek produkcji rolnej wskutek zmniejszenia strefy ukończenia, ubytku materii organicznej i substancji odżywczych, pogorszenie struktury gleby, zmniejszenie zdolności retencyjnych.

Ze względu na niewielki udział zadrzewień oraz wielkoobszarowy charakter gruntów na terenie gminy największe zagrożenie geologiczne tego obszaru stanowi erozja wietrzna. Obszarem najbardziej zagrożonymi przez ten proces są rejony występowania gleb pyłowych, zwłaszcza centralna i północna część omawianego obszaru. Dlatego ważnym działaniem w zakresie gospodarki rolnej w obszarze gminy jest ochrona gleb przed degradacją w wyniku erozji.

Zasady ochrony gleb przed erozją:

- ochrona istniejących zadrzewień i zakrzywień śródpolnych przed ich likwidacją,
- ochrona szpalerów drzew wzdłuż dróg, pełniących funkcję wiatrochronną - ich rewaloryzacja, poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia – najważniejsze szpalery drzew do odtworzenia i rewaloryzacji zaznaczono na rysunku nr 2 Studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków),
- utrzymywanie użytków zielonych, w szczególności wzdłuż cieków i kanałów, stanowiących strefę buforową, utrzymującą właściwe stosunki wodne,
- realizacja polityki zalesień.

Ochrona przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

Ochrona przed hałasem polegająca na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska powinna zapewnić:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Uciążliwość akustyczną w gminie powoduje hałas komunikacyjny, w szczególności pochodzący z drogi wojewódzkiej, prowadzącej ruch tranzytowy.

Znaczącym źródłem hałasu są istniejące elektrownie wiatrowe, zlokalizowane w Pągowie i Wilkowie. Od istniejących turbin obowiązują strefy akustyczne, związane z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, na podstawie obowiązującego prawa miejscowego. W strefach nie jest zlokalizowana żadna zabudowa.

Zasady ochrony przed hałasem komunikacyjnym:

- wprowadzenie ograniczeń dla ruchu samochodowego w obszarze zabudowy miejscowości Wilków – ochrona akustyczna miejscowości,
- wprowadzenie pasu zieleni o funkcji akustycznej wzdłuż drogi wojewódzkiej, lub realizacja strefy zalesień,
- w zagospodarowaniu pasa drogi wojewódzkiej dążenie do realizacji ścieżki rowerowej, prowadzącej przez całą gminę Wilków, powiązanej funkcjonalnie z pasem zieleni izolacyjnej,
- zagospodarowanie dróg powiatowych i gminnych w obszarach zabudowy w sposób współtworzących odpowiednie środowisko akustyczne terenów zabudowy, poprzez m.in. wprowadzanie ograniczeń ruchu, zagospodarowanie terenów przyległych do pasa drogowego, z wykorzystaniem zieleni oraz elementów małej architektury,

- utrzymanie oraz realizacja nowych szpalerów drzew i zieleni przydrożnej.

W gminie Wilków źródłami emitującymi pola elektromagnetyczne są linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć oraz stacja bazowa telefonii komórkowej.

Zasady ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych:

- uwzględnienie w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych odpowiednich stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć (istniejących i planowanych) oraz zasad zagospodarowania terenów w granicach strefy, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ograniczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach stref technicznych, przebudowa linii w obszarze istniejącej zabudowy z naziemnej na podziemną.

Ochrona sanitarna

Strefy sanitarne od czynnych cmentarzy:

W gminie Wilków zlokalizowane są dwa czynne cmentarze komunalne: w Bukowiu oraz w Wilkowie. Dla terenu cmentarza w Wilkowie została wyznaczona strefa sanitarna w odległości 50 m od granic cmentarza, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków, zgodnie z przepisami odrębnymi (Ustawa o cmentarzach i chowaniu zmarłych). Analogiczna strefa wymagana jest do określenia dla terenu cmentarza w Bukowiu. Strefę sanitarną od cmentarza wyznacza się wyłącznie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Obszary wsi są całkowicie zwodociągowane więc nie wymagają większej strefy sanitarnej. Dla ewentualnej lokalizacji nowej zabudowy, na planszy Studium dodatkowo wyznacza się zasięg strefy sanitarnej, obejmującej tereny położone w odległości 100 m od granic czynnych cmentarzy. W strefie ochronnej ograniczeniu podlega rozwój zabudowy na cele produkcyjne i mieszkaniowe. Powinno się dążyć do całkowitego wyeliminowania wskazanej zabudowy w 50-cio metrowej strefie od cmentarzy.

Monitoring zmian w środowisku wywołanych działalnością gospodarczą

W gminie Wilków ze względu na brak dużych zakładów przemysłowych, znacząco oddziałujących na środowisku, nie wymagane są działania naprawcze i ograniczające ten wpływ. Największy wpływ na komponenty środowiska ma działalność rolnicza, oddziałuje ona w szczególności na gleby, stosunki wodne oraz krajobraz.

Na terenie gminy, ze względu na brak udokumentowanych złóż kopali, brak jest działalności górniczej (obszarów i terenów górniczych), wymagającej uwzględnienia w polityce przestrzennej gminy. W przypadku udokumentowania złóż oraz rozpoczęcia działalności górniczej wymagana będzie w szczególności analiza projektowanej działalności w zakresie jej oddziaływania na stosunki wodne. Jednocześnie w obszarze gminy dopuszcza się wydobywanie surowców na potrzeby lokalne, w niewielkiej skali, jeśli wydobywanie to nie będzie negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają wytyczne krajowe i regionalne, zawarte w Krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (uchwała nr 125/2014 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2014 r.), Programie opieki nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2011-2014 (uchwała nr V/76/2011 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 29 marca 2011 r.) oraz wytyczne lokalne, zawarte w Programie opieki nad zabytkami gminy Wilków na lata 2016-2019 (uchwała nr XVI.117.2016 z dnia 30 czerwca 2016 r.).

Cele planowania przestrzennego:

1. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez określenie odpowiedniego sposobu i zasad zagospodarowania na obszarach jego koncentracji.
2. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki.
3. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków wraz z Programem opieki nad zabytkami jako narzędzia identyfikacji obszarów i obiektów zabytkowych oraz monitorowanie ich stanu zachowania.
4. Ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów architektury i budownictwa, obszarów zabytkowych oraz historycznych układów przestrzennych lub ich części i ich reliktów.

4.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

4.2.1. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez określenie odpowiedniego sposobu i zasad zagospodarowania na obszarach jego koncentracji

Obszar gminy Wilków charakteryzuje się znaczącym w skali regionu dziedzictwem archeologicznym. W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), jak i dalszych badań konserwatorskiej, w obszarze gminy zarejestrowano i udokumentowano 117 stanowisk archeologicznych, z czego 28 objęto ochroną prawną poprzez wpis do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

Stanowiska archeologiczne znajdują się na prawie na całym obszarze gminy, przy czym ich największe skupienia koncentrują się w dolinie rzeki Widawy oraz w dolinach mniejszych cieków. Duże skupisko stanowisk jest zlokalizowane w północno centralnej części gminy, w Pągówku.

W polityce przestrzennej gminy Wilków uwzględnia się stanowiska archeologiczne zdefiniowane w przepisach ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, objęte ochroną konserwatorską na podstawie przepisów ww. ustawy, ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP).

Dopuszcza się wyznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego strefy ekspozycji stanowiska archeologicznego (powinna być ona dostosowana do rangi oraz zakresu ochrony danego stanowiska) oraz strefę zagospodarowania turystycznego, związaną z promowa-

niem dziedzictwa archeologicznego gminy - m.in. dla grodziska w Pągówku. Dopuszcza się oznakowanie obiektu wraz z umieszczeniem krótkiego opisu dotyczącego jego wartości zabytkowych, zagospodarowanie miejsca postoju wzdłuż trasy rowerowej lub pieszej.

4.2.2. Ochrona dziedzictwa urbanistyki, architektury i budownictwa

Obiekty i obszary podlegające ochronie prawnej, na podstawie przepisów odrębnych

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków są objęte rygorami prawnymi, wynikającymi z przepisów odrębnych. Wszelkie działania dotyczące obiektów i obszarów posiadających wpis do rejestru zabytków winny być prowadzone w oparciu o wytyczne właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obszarze gminy Wilków ochronie konserwatorskiej, na podstawie wpisu do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego, podlega 19 obiektów i obszarów zabytkowych. Są to zarówno obiekty architektury i budownictwa (kościół, dwory) jak i obszary zabytkowe (parki w zespołach dworskich i pałacowych). Obiekty i obszary znajdujące się w Rejestrze Zabytków Województwa Opolskiego podlegają ochronie konserwatorskiej na podstawie przepisów odrębnych.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Dla obiektów i obszarów objętych ochroną prawną na podstawie Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego obowiązują następujące strefy ochrony konserwatorskiej, **do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:**

Strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej we wsiach: Bukowie, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Pągów, Pszeniczna, Wilków, Wojciechów obejmuje łącznie:

- 11 obiektów architektury i budownictwa,
- 5 zabytkowych założeń zieleni.

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej – strefa częściowej ochrony konserwatorskiej, w granicach których wymagane jest uwzględnienie następujących celów z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- Zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania.
- Restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych.
- Rewaloryzacja założeń zieleni komponowanej.
- Dostosowanie nowej zabudowy do zachowanej historycznej kompozycji przestrzennej (wynikającej z rozplanowania ośrodka osadniczego), nie powodującej zmiany relacji i barw.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego strefami ochrony konserwatorskiej wskazane jest objęcie:

- Zespołów kościołów parafialnych wraz z obszarami usytuowania obecnego lub historycznego cmentarzy i kaplic przykościelnych oraz ze starodrzewem we wsiach: Bukowie, Pągów, Wilków, Wojciechów,

- Układów przestrzennych wsi o wartościach historycznych: układ ruralistyczny wsi Idzikowice - w pełni zachowany układ kompozycyjny wsi widlicy bagiennej, z czytelnym układem komunikacyjnym.
- Zespoły pałacowo-parkowe wraz z zabytkowymi obiektami folwarcznymi i zabudową towarzyszącą we wsiach: Jakubowice, Pągów, Pszeniczna, Wilków,
- Zespoły dworsko-parkowe wraz z historycznymi budynkami folwarcznymi i zabudową towarzyszącą we wsiach: Bukowie, Idzikowice, Wilków, Wojciechów,
- Zespoły folwarczne wraz z zabudową gospodarczą.

W części graficznej Studium - uwzględnia się granice układu ruralistycznego wsi Wilków, objętego ochroną konserwatorską zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz wskazuje się do ochrony układ wsi Idzikowice, wymagający ustalenia ochrony konserwatorskiej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Planowana ochrona dotyczy głównych elementów zagospodarowania przestrzennego, świadczących o rodowodzie rozplanowania wsi (widlicy bagiennej).

4.2.3. Dobra kultury współczesnej oraz parki kulturowe

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych obiektów mogących kwalifikować się do objęcia ochroną jako dobra kultury współczesnej. Na terenie gminy nie występują parki kulturowe, w ramach ustaleń Studium nie jest planowane ich utworzenie.

4.2.4. Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków wraz z planem opieki nad zabytkami jako narzędzia identyfikacji obszarów i obiektów zabytkowych oraz monitorowanie ich stanu zachowania

Ewidencja Zabytków Gminy Wilków (GEZ Wilków) pozytywnie zaopiniowana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu obejmuje 442 obiekty i obszary. Ze względu na znaczącą ilość obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego GEZ wymaga stałego monitoringu oraz ewentualnej aktualizacji.

Na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków został opracowany Program opieki nad zabytkami gminy Wilków na lata 2016-2019, przyjęty uchwałą nr XV.117.2016 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 czerwca 2016 r. Program wyznacza III priorytety działań z zakresu opieki nad zabytkami:

- I. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako elementu rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.
- II. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.
- III. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

5.1. USTALENIA WSTĘPNE I CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmują kompleksy użytków rolnych wraz z zadrzewieniami śródpolnymi oraz zabudową siedliskową (zabudową zagrodową w gospodarstwach

rolnych, hodowlanych i ogrodniczych). Do obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej należą również tereny położone w dolinach rzek i innych cieków (lokalnych korytarzy ekologicznych), stanowiących tereny rolnicze, w tym wykorzystywane w formie użytków zielonych. W obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej znajduje się również zabudowa zagrodowa o funkcjach mieszkaniowych jak i produkcyjnych, gospodarczych i inwentarskich. Dopuszcza się jej zachowanie, przebudowę i rozbudowę oraz realizację nowej zabudowy zagrodowej.

Wymogi co do zasad prowadzenia gospodarki leśnej mają rangę dyrektywy prawnej i są zawarte w art. 8 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Zasady te to: powszechna ochrona lasów, trwałość utrzymania lasów, ciągłość i zrównoważone wykorzystywanie wszystkich funkcji lasów oraz powiększanie zasobów leśnych.

Cele planowania przestrzennego:

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed nierolniczym zagospodarowaniem.
2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolniczych oraz ekologizacja produkcji rolnej.
3. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych.

W zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej:

1. Zachowanie lasów i racjonalna gospodarka leśna.
2. Ochrona lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej i walory krajobrazowe.
3. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

5.2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rolnictwo stanowi wiodącą funkcję rozwoju gminy, determinuje jej kierunki zagospodarowania będąc podstawą gospodarki lokalnej. Polityka przestrzenna gminy będzie nadal wspierać rozwój rolnictwa przy uwzględnieniu rozwoju wielofunkcyjnego obszarów rolniczych.

5.2.1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Polityka przestrzenna gminy Wilków uwzględnia ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w szczególności obszarów gleb wysokich klas bonitacyjnych przed zmianą ich sposobu użytkowania na cele nierolnicze, przy czym dopuszcza się zachowanie i wyznaczenie nowych terenów zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (zarówno o funkcjach mieszkaniowych jak i produkcyjnych, gospodarczych, inwentarskich). W obszarach zainwestowania znajdują się tereny wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze jednak gmina dąży do koncentracji zainwestowania nie rolniczego w wyznaczonych obszarach zainwestowania, których granice wynikają z historycznego kształtowania się poszczególnych ośrodków osadniczych oraz dotychczasowych rozstrzygnięć planistycznych. Poza obszarami zainwestowania dopuszcza się wyłącznie realizację zabudowy zagrodowej.

Zasady ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze, nie uzasadnione środowiskowo i ekonomicznie,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów,

- utrzymanie zwartych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obsługiwanych systemem dróg rolniczych,
- utrzymanie obudowy biologicznej cieków, w celu retencji wód powierzchniowych oraz wykorzystywanie kompleksów łąkowo-pastwiskowych do upraw gospodarki hodowlanej.

5.2.2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolniczych oraz ekologizacja produkcji rolnej

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich rozpatrywany jest na dwóch płaszczyznach: społeczno-gospodarczej i przestrzennej. Dotyczy z jednej strony racjonalnego wykorzystywania czynników wytwórczych, którymi dysponuje wieś, a z drugiej strony do właściwego rozmieszczenia działalności społeczno-gospodarczej człowieka w przestrzeni ekonomicznej. Dotyczy struktury zatrudnienia ludności, tworzenia nowych rynków pracy oraz wielozadaniowości rolnictwa, w tym rozwijania funkcji pozarolniczych, w obrębie osiedli wiejskich jak i gospodarstw.

Działania w zakresie wielofunkcyjności rolnictwa w gminie zmierzają do poprawy jakości życia ludności w obszarach wiejskich oraz podnoszenia efektywności inwestycji, zależnych od rozwoju usług produkcyjnych i bytowych, rozwoju mieszkalnictwa, infrastruktury, transportu i łączności.

Zasady wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa:

- dążenie do zwiększania areалу gospodarstw rolnych oraz lokalizacji inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, obsługi rolnictwa i usług towarzyszących,
- uzupełnianie funkcji gospodarstw o działalność poza rolniczą, w zakresie przetwórstwa i usług,
- rozwijanie funkcji agroturystycznej w gospodarstwach,
- rozwijanie funkcji uzupełniających obszarów wiejskich, w zakresie rekreacji i turystyki,
- specjalizacja upraw w małych gospodarstwach rolnych,
- rozwój produkcji ekologicznej, przekształcanie gospodarstw rolnych w gospodarstwa oferujące żywność ekologiczną, certyfikowaną,
- rozwój sadownictwa, plantacji oraz szkółek roślin i drzew,
- preferencje dla produkcji rolniczej przyjaznej środowisku: produkcja ekologiczna oraz gospodarska rolno-środowiskowa,
- użytkowania gruntów rolnych na cele sportowo-rekreacyjne o ekstensywnym sposobie zagospodarowania, nie powodujących rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej i technicznej.

5.2.3. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych

Zadania służące realizacji tego celu dotyczą z jednej strony zapewnienia dojazdu do pól poprzez drogi rolnicze (system dróg rolniczych, obsługujący wyłącznie gospodarkę rolną), a z drugiej strony modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych. W celu sprawnego funkcjonowania gospodarki rolniczej wymagane jest zapewnienie bezpiecznego i komfortowego dojazdu.

Istniejący system dróg rolniczych obsługujących tereny rolnicze jest wystarczający w zakresie przebiegu dróg oraz ich gęstości sieci drogowej. W polityce przestrzennej gminy dotychczasowe drogi stanowiące dojazd do pól uprawnych pozostają w swoim dotychczasowym użytkowaniu. Nie

wyznacza się terenów zabudowy, których obsługa wymagałaby zmiany ich sposobu użytkowania lub przerwania ciągłości obsługi.

Przez kompleksowe rozwiązania w zakresie lokalnej infrastruktury obsługi komunikacyjnej terenów rolniczych należy rozumieć zapewnienie ich bezkolizyjnego przebiegu (zadanie planowania przestrzennego) oraz ich budowę, przebudowę i modernizację (zadania z zakresu zarządzania rozwojem społeczno-gospodarczym).

5.2.4. Zachowanie lasów i racjonalna gospodarka leśna

Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody w leśnictwie jest wyznaczone przez cel produkcji, uwzględniający produkcyjne, ochronne i społeczne funkcje lasów. Ze względu na bardzo niską lesistość gminy i rozdrobnienie kompleksów leśnych, lasy gminy Wilków pełnią głównie funkcje ochronne i społeczne, a ich funkcja produkcyjna ma niewielkie znaczenie.

Właściciel lasu jest zobowiązany do takich postępowań, aby grunt określony w prawie jako „las” był lasem pokryty w sposób trwały. Wymagane jest przede wszystkim zachowanie roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz zachowanie naturalnych bagien, mokradeł i torfowisk.

Trwałe użytkowanie lasu i kształtowanie przyrodniczej równowagi w funkcjonowaniu ekosystemu leśnego jest ściśle związane z racjonalnym użytkowaniem lasu. Oprócz użytkowania głównego, którym jest pozyskiwanie drewna, z gospodarką leśną związane jest dodatkowe użytkowanie lasu: pozyskiwanie owoców runa leśnego i krzewów, grzybów i roślin leczniczych, w sposób umożliwiający ich biologiczne odtworzenie. Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów Lasów Państwowych zawiera Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Namysłów (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, 2011).

Dla celów planowania przyjęto sześć kryteriów zrównoważonej gospodarki leśnej:

- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udział w globalnym bilansie węgla,
- utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych,
- zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych,
- zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów,
- utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, poprzez:
 - zwiększenie udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego
 - i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej,
 - udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych,
 - promocje trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Zasady gospodarki leśnej w odniesieniu do kompleksów lasów prywatnych zawierają Uproszczone Plany Urządzania Lasów gminy Wilków.

5.2.5. Ochrona lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej i walory krajobrazowe

Przyjęta w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach zasada trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania nakłada na właściciela i użytkownika lasu obowiązek prowadzenia gospodarki leśnej w zgodzie z prawami równowagi ekosystemów leśnych w okresie długim i powiększania potencjału kompleksów leśnych. Oznacza to konieczność ochrony gruntów leśnych przed przeznaczeniem na cele nieleśne oraz wymóg oparcia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Ze względu na niewielką lesistość gminy oraz jej potrzeby ochrony jej środowiska gruntowego i wodnego w polityce przestrzennej gminy kompleksy leśne podlegają ochronie, przed zmianą ich sposobu użytkowania. Obszary leśnej przestrzeni produkcyjnej wskazane na części graficznej Studium stanowią obszary orientacyjne, których granice muszą zostać doprecyzowane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając stan prawny gruntów i faktyczny sposób ich zagospodarowania. Dopuszcza się zachowanie rolniczego sposobu użytkowania gruntów lub przeznaczenie lasów na cele rolnicze.

Szczególnym rodzajem kompleksów leśnych w obszarze gminy są lasy o funkcji wodochronnej, zlokalizowane w dolinie rzeki Widawy. Kategoria ochronności została nadana Zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 3 sierpnia 1993 r., w sprawie uznania za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, a będące w Zarządzie Nadleśnictwa Namysłów, uzupełnione Decyzją Ministra Środowiska z dnia 13 lutego 2006 r.

Lasy te podlegają ochronie ze względu na swoje właściwości stosunków wodnych: retencja wody w zlewni, utrzymanie bioróżnorodności ekosystemów obszarów podmokłych i bagiennych. Działania w obszarze lasów wodochronnych uwzględniają priorytet ich funkcji ochronnych. Stanowią gospodarstwa leśne z grupy gospodarstw ochronnych.

5.2.6. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych

Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesień gruntów przeznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zasady przeznaczania gruntów rolnych pod zalesienie:

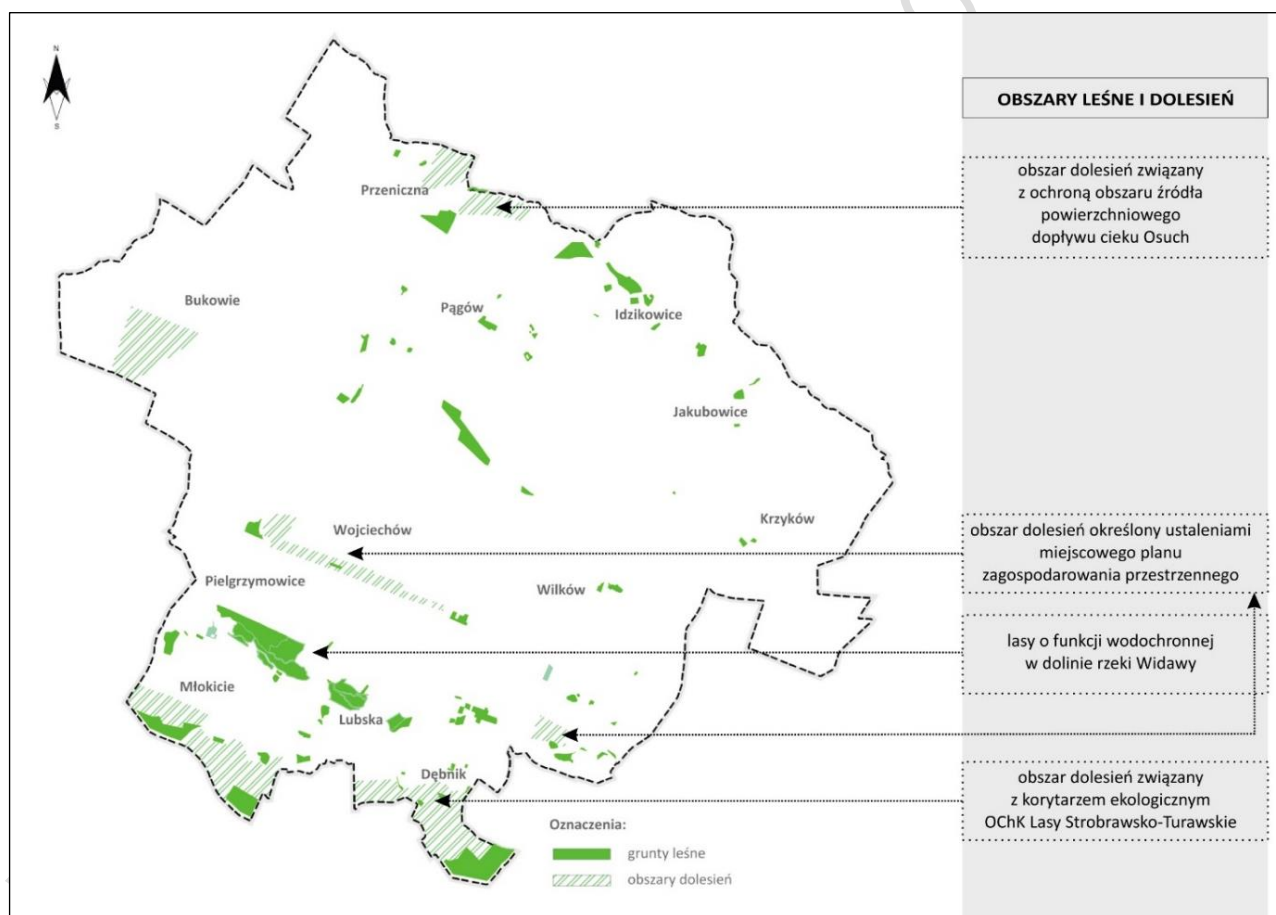
- nieużytki, w obszarze których nie występują siedliska roślinne podlegające ochronie,
- grunty rolne najniższych klas bonitacyjnych,
- tereny w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych,
- tereny, których zalesienie wpłynie korzystnie na gospodarkę wodną, retencję w zlewni, ograniczenie erozji wietrznej, powiększenie istniejących kompleksów,
- w przypadku realizacji zalesień wzdłuż rzek i mniejszych cieków zaleca się zachowanie pasa ochronnego wzdłuż tych wód powierzchniowych o minimalnej szerokości -5,0 m.

W polityce przestrzennej gminy wyznacza się tereny proponowanych zalesień, zlokalizowane na obszarach poza glebami chronionymi oraz mających za zadanie zwiększenie retencji (obszary w sąsiedztwie terenu źródłiskowego dopływu cieku Osuch).

Dla obszaru wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 451 został sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przeznaczający tereny gruntów rolnych do zalesień (Uchwała Nr III/19/02 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie uchwalenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków) – załącznik obejmujący część wsi Wojciechów.

Zalesienia pełnić będą funkcję ochronną dla terenów rolniczych oraz zabudowy wsi Wojciechów, zmniejszając negatywne oddziaływanie drogi wojewódzkiej. Obszar zalesień został również przewidziany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków (Uchwała Nr XIX/110/08 Rady Gminy Wilków z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków).

Ryc. 25. Tereny leśne i proponowane obszary dolesień.

Źródło: opracowanie własne.

6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

6.1.1. Ustalenia wstępne i cele planowania przestrzennego

Głównym systemem komunikacji gminy Wilków jest system dróg publicznych: wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych, uzupełniony systemem dróg wewnętrznych i dojazdowych do pól uprawnych. Gmina nie zamierza wprowadzać zmian w ogólnym systemie drogowym w zakresie przebiegu dróg. System dróg uzupełnia system transportu publicznego (komunikacja PKS).

Dla obszaru gminy Wilków zostały wyznaczone do realizacji inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- modernizacja przebiegu drogi wojewódzkiej nr 451 relacji Oleśnica – Namysłów, w zakresie dostosowania drogi do pełnych parametrów drogi klasy głównej (G), budowy ciągów pieszo-jezdnych i innych elementów poprawiających jakość infrastruktury drogowej,
- modernizacja przebiegu pierwszorzędnej linii kolejowej nr 143 relacji Kalety – Wrocław.

Cele planowania przestrzennego:

1. Utrzymanie i rozbudowa systemu dróg publicznych oraz doposażanie zagospodarowania dróg w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi.
2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie.
3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych).
4. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej (ścieżki rowerowe, konne i piesze).
5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej jako spójnego systemu gminnego.

6.1.2. Utrzymanie i rozbudowa systemu dróg publicznych oraz stopniowe doposażanie zagospodarowania dróg w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi

Gmina zamierza utrzymać istniejący system dróg publicznych oraz jego rozbudowę w miarę potrzeb wynikających z jej rozwoju przestrzennego, potrzeb i możliwości gminy. Nie jest planowana zmiana hierarchii dróg publicznych, w tym przebudowa istniejących lub budowa nowych dróg publicznych ponadlokalnych. W wyniku realizacji celu publicznego dotyczącego modernizacji drogi wojewódzkiej nr 451 zostaną dostosowane parametry drogi do parametrów drogi klasy głównej (G). Hierarchię dróg publicznych wraz z określeniem klas technicznych dróg zawiera poniższa tabela.

Tab. 35. Hierarchia dróg publicznych i ich klasyfikacja techniczna

Lp.	Nr drogi	Relacja	Klasa techniczna drogi
drogi wojewódzkie			
1.	451	Oleśnica - Namysłów	główna (G)
drogi powiatowe			
1	11030	Namysłów – granica województwa (Syców)	lokalna (L)
2	11100	droga przez wieś Krzyków	dojazdowa (D)

3	11180	Bierutów - Idzikowice	lokalna (L)
4	11190	Bierutów - Wabienice	lokalna (L)
5	11200	Pągów - Bierutów	lokalna (L)
6	11210	Pągów - Wojciechów	lokalna (L)
7	11220	droga przez wieś Wojciechów	dojazdowa (D)
8	11230	Wojciechów - Wilków	lokalna (L)
9	11240	Wilków - Jakubowice	lokalna (L)
10	11250	Pielgrzymowice - Namysłów	lokalna (L)
11	11260	Krasowice do skrzyżowania z drogą powiatową nr 11250 (Lubska)	lokalna (L)
drogi gminne			
1	100001	Pszeniczna – granica województwa, m. Wabienice	dojazdowa (D) / lokalna (L)
2	100002	Wilków – ul. Jabłoniowa	dojazdowa (D) / lokalna (L)
3	100004	Lubska – Wojciechów (PKP)	dojazdowa (D) / lokalna (L)
4	100005	Wojciechów - droga przez Kolonię Wojciechów	dojazdowa (D) / lokalna (L)
5	100006	Pszeniczna – granica województwa , m. Miłowice, ul. Ogrodowa)	dojazdowa (D) / lokalna (L)
6	100007	Pągów – granica województwa , m. Gołębice	dojazdowa (D) / lokalna (L)
7	100009	Krzyków	dojazdowa (D) / lokalna (L)
8	100010	Bukowie (kierunek Gorzestaw)	dojazdowa (D) / lokalna (L)
9	1000011	Wojciechów - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
		Wojciechów (w części) - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
10	1000012	Wojciechów - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
		Pielgrzymowice - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
11	1000013	Wojciechów - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
12	1000014	Wojciechów - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
13	1000015	Wilków - PKP	dojazdowa (D) / lokalna (L)
14	1000016	Wilków, ul. Zbożowa	dojazdowa (D) / lokalna (L)
15	1000003	Wojciechów	dojazdowa (D)

Źródło: opracowanie własne.

Istniejący system dróg publicznych wymaga modernizacji i doposażenia istniejących dróg. Dopuszcza się zmianę przebiegu istniejących dróg gminnych, budowę nowych odcinków lub nowych dróg, zarówno w obszarach zainwestowania poszczególnych wsi, jak i w obszarach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. W celu realizacji nowych dróg publicznych, w parametrach technicznych spełniających wymogi odrębne, dopuszcza się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nie leśne lub gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych na cele nie rolnicze. Działania w zakresie gminnego systemu dróg publicznych będą dotyczyć:

- remontu dróg będących w złym stanie technicznym, obejmującym m.in.: wymianę nawierzchni, dostosowanie do wymogów przepisów odrębnych w zakresie obowiązujących parametrów technicznych,
- rozbudowę o chodniki, ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe,
- doposażenie w obiekty i urządzenia zagospodarowania dróg m.in. oświetlenie uliczne, elementy małej architektury użytkowej,

- budowę nowych dróg lub ich odcinków w celu rozbudowy gminnego systemu dróg publicznych, odpowiednio do potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

6.1.3. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie

Działania w zakresie rozwoju systemu komunikacji dotyczą terenów zainwestowanych lub planowanych do zainwestowania, w ramach określonej polityki przestrzennej gminy. Główny system dróg publicznych uzupełniany będzie nowymi odcinkami i nowymi drogami gminnymi, systemem dróg wewnętrznych oraz systemem dróg obsługi rolniczej w celu zapewnienia poszczególnym nieruchomościom formy obsługi komunikacyjnej odpowiedniej do rodzaju przeznaczenia gruntów.

6.1.4. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (niezurbanizowanych)

Działania w zakresie modernizacji istniejącego systemu dróg dotyczyć będą wprowadzania ograniczeń uciążliwości istniejących dróg dla obszarów zainwestowanych lub podlegających rozwojowi zainwestowania. Dotyczy to w szczególności drogi wojewódzkiej nr 451, przebiegającej przez centralną część gminy, w tym przez miejscowość gminną Wilków.

Wzdłuż drogi wojewódzkiej w polityce przestrzennej gminy rozwój budownictwa mieszkaniowego podlega ograniczeniu do już istniejących struktur zainwestowania (tereny zagospodarowane i przewidziane do rozwoju w ramach obowiązującego prawa miejscowego). Przewidziane są działania w zakresie ograniczenia uciążliwości, w tym akustycznych drogi, poprzez realizację zieleni izolacyjnej: zalesienie części terenów rolniczych oraz szpalery drzew wzdłuż drogi wraz z budową infrastruktury rowerowej towarzyszącej komunikacji drogowej. Działania w tym zakresie będą realizowane na zasadzie etapowania inwestycji w porozumieniu z zarządcą drogi.

6.1.5. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej

Gmina dążyć będzie do uzupełnienia systemu komunikacyjnego o ścieżki rowerowe lub pieszo-rowerowe w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom przemieszczającym się rowerem oraz rozbudowy gminnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Ścieżki rowerowe należy uwzględniać przy przebudowie istniejących fragmentów układu komunikacyjnego.

Zasady budowy dróg i ścieżek rowerowych:

- budowa spójnego systemu tras rowerowych gminy dostępnych dla mieszkańców jak i pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne,
- realizacja wydzielonych pasów komunikacji rowerowej wzdłuż istniejących tras komunikacji drogowej,
- realizacja ścieżek rowerowych prowadzących poza głównymi trasami komunikacji drogowej,
- gminny układ tras rowerowych powinien łączyć się z układem ponadlokalnym i z wyznaczonymi już ścieżkami rowerowymi i szlakami turystycznymi,
- obiekty użyteczności publicznej powinny zostać wyposażone w infrastrukturę rowerową, w tym w parkingi dla rowerów, ewentualne miejsca napraw,

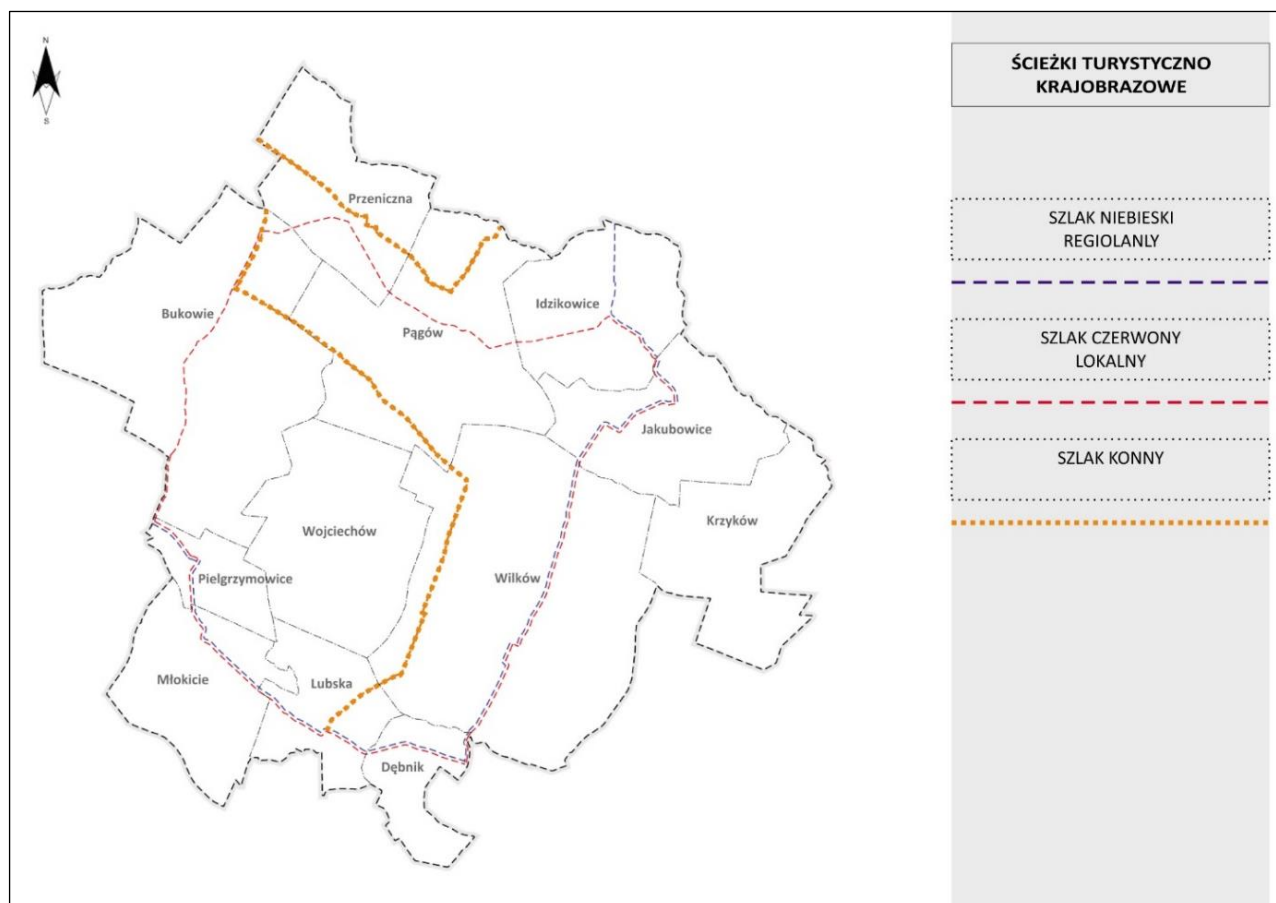

- wszystkie trasy powinny być oznakowane oraz posiadać nazwy własne, w celu ich identyfikacji,
- szerokość trasy rowerowej oraz pieszo rowerowej musi być zgodna z przepisami odrębnymi, wynosić: ok. 1,5 m – dla jednego kierunku i ok. 2,0 m – dla dwóch kierunków.

W obszarze gminy Wilków zagospodarowania wymagają trasy rowerowe (przyrodniczo – krajobrazowe) oraz trasa regionalna - szlak konny.

Trasy rowerowe (istniejące, do zagospodarowania i włączenia w strategię promocji regionu):

- **czerwony szlak rowerowy (lokalny), prowadzący przez powiat namysłowski, w obszarze gminy Wilków prowadzący przez:**
 - wieś Wilków, w której znajduje się zabytkowy kościół oraz założenie parkowe z dworem,
 - Dębnik (gospodarstwo agroturystyczne),
 - wieś Lubska (ok. 1 km od Dębnika), gdzie znajduje się zabytkowy Dwór ze spichlerzem oraz młyn na Widawie, w odległości ok. 1,5 km od miejscowości Lubska,
 - wieś Młokicie (ok. 3,0 km na zachód od Lubskiej), gdzie znajduje się zabytkowy park z zabudowaniami dworskimi,
 - wieś Pielgrzymowice,
 - wieś Bukowie,
 - Pszeniczna, gdzie znajduje się zabytkowy zespół dworsko-parkowy,
 - wieś Pągów, gdzie znajduje się założenie dworskie wraz z parkiem,
 - wieś Idzikowice i Jakubowice, gdzie znajdują się zabytkowe założenia dworsko – parkowe,
 - wieś Krzyków, w której znajduje się zabytkowy dwór,
 - wieś Wilków.
- **niebieski szlak rowerowy (regionalny), prowadzący po centralnej części gminy, łączy wieś Lub-ska z Pągowem przez wieś Wojciechów. Długość trasy wynosi około 8 km.**

Ryc. 26. Ścieżki turystyczno-krajobrazowe

Źródło: opracowanie własne.

Trasa konna (do zagospodarowania i włączenia w promocję regionu):

- **szlak konny Dobrej Widawy** (regionalny, zrealizowany przez Lokalną Grupę Działania „Kraina Wzgórz Trzebnickich”.

6.1.6. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej

System komunikacji publicznej gminy obejmuje dwa podsystemy:

- komunikacji publicznej typu PKS,
- komunikacji kolejowej, realizowanej w oparciu o linię kolejową nr 143 relacji Kalety - Wrocław i przystanek kolejowy stacja PKP „Wilków”.

Kierunki rozwoju komunikacji publicznej gminy obejmują:

- Utrzymanie istniejących przystanków komunikacji publicznej typu PKS – Przystanki zlokalizowane są we wszystkich miejscowościach gminy i nie wymagają tworzenia nowych lokalizacji. Wymagane jest podjęcie działań w zakresie przebudowy istniejących przystanków, stworzenia zagospodarowania przestrzeni publicznych przystanku. Jednocześnie nie wyklucza się realizacji nowych przystanków lub zmiany lokalizacji istniejących w przypadku powstania uwarunkowań.
- Przebudowę i modernizację stacji kolejowej PKP „Wilków”, jako przestrzeni publicznej gminy obsługi podróżnych. Istniejący budynek stacji kolejowej wymaga rewaloryzacji, modernizacji i przebudowy w celu ponownego włączenia go do pełnienia pierwotnej funkcji. Rewaloryzacje

przestrzeni stacji kolejowej należy połączyć z planowaną przebudową linii kolejowej nr 143 relacji Kalety – Wrocław, stanowiącej ponadlokalną inwestycję celu publicznego.

- Budowa przystanku osobowego zlokalizowanego w rejonie przejazdu kolejowo-drogowego w miejscowości Pielgrzymowice. W związku z realizacją celu dopuszcza się poszerzenie pasa kolejowego w miejscu lokalizacji planowanego przystanku.
- Zapewnienie warunków modernizacji istniejącej linii kolejowej nr 143 relacji Kalety – Wrocław Popowice WP2 poprzez uwzględnienie warunków zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla planowanych inwestycji m.in. na linii kolejowej są realizowane:
 - projekt POIiŚ 5.1.-20 pn.: „Budowa infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w ramach NPW ERTMS”. Projekt zakłada budowę obiektów radiokomunikacyjnych (wież o wysokości 25-55 m wraz kontenerami betonowymi zawierającymi sprzęt) wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz światłowodowych łączy i przyłączy telekomunikacyjnych. Realizacja projektu w latach 2018-2023.
 - Projekt pn.: „Prace na linii kolejowej nr 143 na odcinku Kluczbork – Oleśnica – Wrocław – Mikołajki”, w ramach którego planuje się przebudowę linii kolejowej na terenie gminy wraz z przebudową peronów na przystanku Wilków Namysłowski oraz budowę nowego przystanku osobowego zlokalizowanego w rejonie przejazdu kolejowo-drogowego w miejscowości Pielgrzymowice.
- Zasady i standardy zagospodarowania terenów zamkniętych (kolejowych) zgodnie z pkt. 14 niniejszego Studium.

6.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.2.1. Ustalenia wstępne i cele planowania przestrzennego

Gmina Wilków posiada zorganizowane następujące systemy infrastruktury technicznej:

Infrastruktura wodno-ściekowa:

- system wodociągowy, zasilany ujęciem wody „Jakubowice”, zlokalizowany w granicach administracyjnych gminy (obejmujący cały obszar gminy);
- system kanalizacji sanitarnej, odprowadzający ścieki z obszaru gminy do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w Namysłowie (obejmujący część gminy).

Infrastruktura usługowa:

- system gromadzenia i utylizacji odpadów, w tym selektywnej zbiórki odpadów, wywożący odpady komunalne z terenu gminy na składowisko odpadów komunalnych w Namysłowie i Bierutowie.
- system telekomunikacji (obejmujący cały obszar gminy);
- system oświetlenia ulicznego (obejmujący prawie cały obszar gminy).

Infrastruktura energetyczna, w tym dalekosieźny transport energii:

- system elektroenergetyczny (obejmujący cały obszar gminy);

Ponadto na terenie gminy działa prywatny podsystem elektroenergetyczny z działu energii OZE, pozyskiwania energii z energii wiatru (farma wiatrowa „Pągów” i „Wilków”, transportująca energię elektryczną do stacji energetycznej w Oleśnicy, za pośrednictwem podziemnej linii kablowej WN).

Cele planowania przestrzennego:

1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu poprzez modernizację systemu i jego ewentualną przebudowę, poprawa jego niezawodności oraz efektywności ekonomicznej.
2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, odprowadzającego wody opadowe lub roztopowe, obejmującego aglomerację gminną, na zasadzie etapowania inwestycji.
3. Rozbudowa systemu infrastruktury obsługowej: gospodarki odpadami, poprzez budowę podsystemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego.
4. Realizacja inwestycji celu publicznego w zakresie energetyki, zapewnienie bezkonfliktowego zaopatrzenia mieszkańców w energię elektryczną.
5. Realizacja systemu zaopatrzenia w gaz.

6.2.2. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu

POPRZEZ MODERNIZACJĘ SYSTEMU I EWENTUALNĄ PRZEBUDOWĘ, POPRAWĘ JEGO NIEZAWODNOŚCI ORAZ EFEKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ

Gmina Wilków posiada zorganizowany system wodociągowy, zaopatrujący mieszkańców w wodę pitną. Gmina jest całkowicie zwodociągowana, każda z miejscowości posiada dostęp do gminnej sieci wodociągowej. Polityka przestrzenna gminy nie zakłada tworzenia nowych jednostek osadniczych, istniejąca sieć wodociągowa nie wymaga rozbudowy o nowe układy, umożliwia realizację nowych przyłączy w obszarach rozbudowy istniejących wsi.

Zaopatrzenie w wodę będzie nadal prowadzone za pośrednictwem wodociągu grupowego „Jakubowice”, zaopatrującego w wodę pitną całą gminę oraz część gminy Namysłów.

Grupowe ujęcie wody zlokalizowane jest na Stacji Uzdatniania Wody „SUW Jakubowice” i składa się z trzech studni (w tym 1 awaryjnej) i ujmuje czwartorzędowy poziom wodonośny. Ujęcie objęte jest **bezpośrednią strefą ochrony ujęcia wód głębinowych**, ustanowionej decyzją Starosty Namysławskiego Nr OŚ.I-6223/6/02 z dnia 7 maja 2002 r. W strefie tej obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu związane z priorytetem ochrony wód podziemnych na cele użytkowe.

System wodociągów pozostaje w eksploatacji Zakładu Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” spółka z o.o. Woda wydobyta ze studni w Jakubowicach poddawana jest procesowi napowietrzania i filtracji ciśnieniowej, a następnie uzdatniona woda jest przesyłana do zbiornika wody pitnej (wyrównawczego w Jakubowicach) i transportowana pompami II° do rurociągów oraz do pompowni wody w Pągowie (gmina Wilków) i Głuszyńcu (gmina Namysłów).

Pod względem zaopatrzenia w wodę sytuacja gminy jest korzystna, ponieważ wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Udokumentowane zasoby wód podziemnych w pełni zaspokajają obecne i przyszłe zapotrzebowanie na wodę.

Ponadto gminny system wodociągowy uzupełniać będą indywidualne ujęcia wód na cele gospodarcze w gospodarstwach rolnych i produkcyjnych. Ujęcia indywidualne powinny zostać zidentyfikowane i monitorowane, w ramach monitoringu źródeł punktowych, mogących stanowić zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych.

Istniejący system wodociągowy wymagać będzie ewentualnej modernizacji, polegającej na wymianie elementów systemu, w celu poprawy jego niezawodności i standardu realizowanych usług (stan czystości wody po przesyle przez sieć wodociągową) oraz ograniczeniu ewentualnych strat podczas przesyłu (efektywność ekonomiczna systemu wodociągowego).

6.2.3. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, obejmującego aglomerację gminną, na zasadzie etapowania inwestycji

Siecią kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej są objęte miejscowości: Krzyków, Wilków, Jakubowice, Idzikowice, Pągów. Ścieki odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków „Namysłów” poprzez system kanałów grawitacyjnych, przepompowni ściekowych i kanałów tłoczonych. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do kanału Młynówka łączącego się następnie z rzeką Widawą. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są przyzagrodowe biologiczno-mechaniczne mini-oczyszczalnie ścieków m.in. przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Bukowiu.

Sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowywana i docelowo ma objąć wszystkie tereny zurbanizowane w gminie. Stanowi priorytet działań gminy w zakresie infrastruktury technicznej, wpływający na jej proces rozwoju oraz stan środowiska gminy. Sieć kanalizacji sanitarnej będzie sukcesywnie rozbudowywana, na zasadzie etapowania inwestycji (obejmowania zasięgiem sieci nowych terenów zurbanizowanych).

6.2.4. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej: gospodarki odpadami, poprzez budowę podsystemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz rozbudowy systemu oświetlenia ulicznego

W gminie Wilków funkcjonuje zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi. Odpady komunalne wywożone są na składowisko w Gotartowie. W gminie nie jest planowana lokalizacja gminnego składowiska odpadów. Odpady komunalne odbierane są z terenu gminy od właścicieli poszczególnych nieruchomości przez przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie na tego typu działalność, na podstawie podpisanych umów. Zasady gospodarki odpadami reguluje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

W gminie funkcjonuje podsystem selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o jeden punkt selektywnej zbiórki odpadów. Planowana jest nowa lokalizacja punktu, dla którego realizacji został zarezerwowany teren gminny, zlokalizowany w miejscowości Wilków.

W zakresie infrastruktury usługowej konieczne są działania związane z rozbudową systemu oświetlenia ulicznego, jako elementu zagospodarowania ulic i dróg. Docelowo wszystkie obszary zabudowy zostaną wyposażone w elementy systemu oświetlenia gminnego, spełniającego normy przestrzeni publicznej. Są to działania z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

6.2.5. Realizacja inwestycji celu publicznego w zakresie energetyki, zapewnienie bezkonfliktowego zaopatrzenia mieszkańców w energię elektryczną

Gmina Wilków obecnie korzysta z istniejącego systemu energetycznego 15 kV. Do odbiorców indywidualnych energia elektryczna doprowadzana jest poprzez sieć niskich napięć, podwieszaną na słupach. Układ sieci rozdzielczych tworzą linie 15 kV – napięcie średnie i 0,4 kV – napięcie niskie. Sieciami 15 kV energia elektryczna doprowadzana jest do stacji transformatorowych SN/nn (15/0,4 kV) – obniżających napięcie do 0,4 kV.

Przewiduje się rozbudowę istniejącego systemu 15 kV ze względu na zaopatrzenie mocy szczytowej. Odbiorcy zasilani będą podstawowo ze stacji 110/15 kV GPZ Namysłów za pomocą stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Przewiduje się adaptację istniejących obiektów z możliwością ich modernizacji i wymiany transformatorów. Lokalizację nowych obiektów przewiduje się w rejonie wsi: Wilków, Bukowie, Wojciechów, Pszeniczna, Pągów.

Planowana jest budowa napowietrzno-kablowej linii 110 kV relacji Namysłów – Oleśnica, stanowiąca inwestycję celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Umożliwia się budowę nowej oraz rozbudowę, przebudowę i modernizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej z zastosowaniem:
 - linii elektroenergetycznych 110 kV w wykonaniu kablowym lub napowietrznym,
 - linii elektroenergetycznych 15 kV i 0,4 kV wraz z przyłączami 0,4 kV w wykonaniu kablowym lub napowietrznym,
 - stacji transformatorowych 15/0,4 kV w wykonaniu wewnętrznym lub napowietrznym.
- Umożliwia się lokalizację sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej w pasach drogowych tj. terenach ogólnie dostępnych dla prowadzenia sieci, a także poza nimi na podstawie odpowiednich porozumień pomiędzy właścicielami poszczególnych terenów a sieci.

W zakresie dalekosiężnego przesyłu energii:

W związku z planowaną budową linii 110 kV relacji Namysłów-Oleśnica, która na niewielkich odcinkach jest planowana jako linia kablowa, ustala się następujące zasady i standardy zagospodarowania:

- Wzdłuż przebiegu istniejącej i planowanej linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej należy uwzględnić pasy technologiczne o szerokości 11 m dla linii kablowych 110 kV (po 5,5 m od osi w obu kierunkach).
Ustalone w powyższy sposób szerokości pasów technologicznych nie są równoznaczne z pasami określonymi na potrzeby ustanowienia służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy.

Przez teren gminy przebiega linia 400 kV wraz z dwutorowym dowiązaniem stacji systemowej 400/110 kV Dobrzeń. Na terenie gminy krzyżują się następujące linie elektroenergetyczne:

- linia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew,
- linia 400 kV relacji Dobrzeń – Pasikowice 1,

- linia 400 kV relacji Dobrzeń –Trębaczew, Dobrzeń – Pasikurówice 1.

Istniejąca linia najwyższych napięć 400 kV jest planowana do przebudowy na linię dwutorową. W planach krajowej sieci przesyłowej znajduje się budowa nowych linii 400 kV Dobrzeń-Pasikurówice i 400 kV Dobrzeń-Trębaczew, które zastąpią linie istniejące. Przewiduje się budowę tych linii obok trasy linii istniejących. Ponadto w planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej jest przewidywana budowa linii 400 kV relacji Dobrzeń-nacęcie linii Pasikurówice-Ostrów. W przypadku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Studium dopuszcza korektę przebiegu istniejących linii, jak i uwzględnienie ich planowanego nowego przebiegu, zgodnie z wytycznymi gestora sieci.

Sposób zagospodarowania terenu pod ww. liniami i w jej pobliżu powinien uwzględniać wymagania określone m.in. w następujących przepisach:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku,
- PN-E-05100 1:1998 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.

W pasie technologicznym o szerokości 100 m dla linii 400 kV (po 50 m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadle do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych, zalesienia terenów rolnych oraz zamiany w kwalifikacji terenu w ww. strefie wymagają każdorazowego, indywidualnego uzgodnienia z gestorem sieci.

6.2.6. Realizacja systemu zaopatrzenia w gaz.

Polityka przestrzenna gminy Wilków zakłada realizację systemu zaopatrzenia w gaz - realizację inwestycji związanej z doprowadzeniem dystrybucyjnej sieci gazowej średniego ciśnienia, w szczególności do miejscowości Wilków. W ramach potrzeb i możliwości rozwoju gminy nastąpi dalsza gazyfikacja jej obszaru. Dopuszcza się uwzględnienie przebiegu i lokalizacji infrastruktury gazowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczą głównie infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznych, gminnych terenów zieleni, terenów sportu i rekreacji. Przewiduje się inwestycje z zakresu:

- sieci infrastruktury technicznej m. in. w zakresie modernizacji sieci wodociągowej, rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci oświetlenia ulicznego,
- obiektów infrastruktury technicznej m.in. budowy punktu selektywnej zbiórki odpadów w miejscowości Wilków,

- zagospodarowania dróg gminnych wraz z ich poszerzeniami do parametrów technicznych, wynikających z przepisów odrębnych,
- infrastruktury społecznej związanej z lokalizacją usług publicznych,
- zagospodarowania przestrzeni publicznej, ogólnodostępnej, w tym obszaru przestrzeni publicznej zlokalizowanej w miejscowości Wilków,
- realizacji inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów zieleni, terenów wypoczynku, sportu i rekreacji m.in. realizacja boiska sportowego w miejscowości Jakubowice,

Inwestycje celu publicznego w większości realizowane będą w granicach obszarów zabudowy poszczególnych wsi. Inwestycje liniowe dotyczące infrastruktury technicznej realizowane będą w obszarze całej gminy, zgodnie z celami i zasadami rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dotyczących obiektów kubaturowych dopuszcza się w obszarach zabudowy, natomiast realizację inwestycji celu publicznego dotyczących obszarów sportu, rekreacji, zieleni urządzonej dopuszcza się do realizacji w obszarach otwartych, jeśli ich realizacja nie wpłynie na zachowanie równowagi systemu przyrodniczego gminy.

8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Dla obszaru gminy Wilków zostały wyznaczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością - uwzględnione w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r.). **W powyższym dokumencie zostały uwzględnione następujące cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym:**

Infrastruktura techniczna – linie kolejowe:

zadanie nr 25 wg Planu zagospodarowania województwa opolskiego – Praca na linii kolejowej nr 143 na odcinku Kluczbork – Oleśnica – Wrocław Mikołajów.

Inwestycja celu publicznego dotyczy gmin: Kluczbork, Wołczyn, Domaszowice, Namysłów, **Wilków**.

Inwestycja wynika z następujących dokumentów:

- Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- Krajowy Program Kolejowy do 2023 r. – przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 162/2015 z dnia 15 września 2015 r., ze zm.);
- Kontrakt Terytorialny dla województwa opolskiego – przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 220 z dnia 4 listopada 2014 r..

Inwestycja jest w fazie planowania i będzie realizowana przez PKP PLK.

9. OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

9.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

W granicach gminy nie występują obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości w oparciu o ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Dopuszcza się wskazanie takich terenów na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

9.2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

W granicach gminy Wilków nie przewiduje się lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

9.3. OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Przestrzeniami publicznymi są wszystkie przestrzenie ogólnodostępne. Stanowią je ulice, drogi, skwery, place, parkingi, ciągi piesze itd. Obszarem przestrzeni publicznej¹ w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa się **centrum miejscowości Wilków**. Działania powinny być ukierunkowane na kreowanie przestrzeni o charakterze ogólnogminnym, budującym tożsamość gminy i wyodrębniającym ją spośród innych. Miejscowość Wilków, jako ośrodek lokalny pełniący funkcję ośrodka administracyjnego, powinien zostać wyposażony w reprezentacyjną przestrzeń publiczną. Wilków, jako ośrodek lokalny powinien wyróżniać się z otoczenia nie tylko wielkością, rodzajem zabudowy, koncentracją usług, ale także ogólnodostępnością, reprezentacyjną przestrzenią publiczną.

10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Gmina Wilków zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dla obszarów określonych poniższymi uchwałami:

1. uchwałą nr VII.55.2019 Rady Gminy Wilków z 27 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków,
2. uchwałą nr XXXII.272.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wojciechów,

¹ obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. uchwałą nr XXXII.271.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Pszeniczna,
4. uchwałą nr XXXII.270.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Pągów,
5. uchwałą nr XXXII.269.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Krzyków,
6. uchwałą nr XXXII.268.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Idzikowice,
7. uchwałą nr XXXII.267.2018 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Bukowie,
8. uchwałą nr VI.35.2015 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jakubowice oznaczonego jako „Jakubowice I”,
9. uchwałą nr VI.38.2015 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jakubowice oznaczonego jako „Jakubowice II”.

Ponadto gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów, przez które będzie przebiegać planowana do realizacji linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz dla innych terenów, w zależności od potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze:

W gminie Wilków znajdują się obszary wymagające zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Tereny te znajdują się w szczególności w obszarach rozwoju związanego z lokalizacją obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, wyznaczone w sołectwach: Wilków i Bukowie oraz związane z realizacją terenów rekreacyjno-sportowych w Jakubowicach. Ponadto w obszarach zainwestowania poszczególnych wsi mogą znaleźć się grunty wymagające zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Procedura dotycząca uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia terenów rolniczych na cele nierolnicze (dotycząca gleb chronionych klas bonitacyjnych) zostanie przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego - w ramach opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

11. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

W Gminie Wilków nie ma obszarów ani obiektów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

W gminie Wilków nie ma zlokalizowanych pomników zagłady, o których mowa w ustawie o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

13. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

13.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ I REHABILITACJI

W granicach gminy Wilków, jako obszary wymagający przekształceń i rehabilitacji wyznacza się:

1. obszar centrum miejscowości gminnej Wilków.

Działania powinny obejmować:

- zagospodarowanie obszaru przestrzeni publicznej,
- dostosowywanie istniejącej zabudowy do odpowiedniego standardu i jakości poprzez remonty i modernizację,
- zagospodarowywanie wolnych przestrzeni w obszarze historycznego zagospodarowania miejscowości Wilków, podnosząc w ten sposób estetykę i funkcjonalność miejsca.

2. obszar stacji kolejowej Wilków

Działania powinny obejmować:

- zagospodarowanie obszaru stacji kolejowej Wilków,
- remont i adaptację budynków zabytkowych,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej związanej z obsługą podróżnych.

3. Obszary dawnych założeń dworskich i folwarcznych

Działania powinny obejmować:

- rewaloryzację, rehabilitację i modernizację istniejących założeń dworskich i pałacowych,
- rewaloryzację istniejących założeń parkowych oraz ich włączenie w funkcjonowanie struktury przestrzennej gminy,
- uwzględnienie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego w programie rozwoju społeczno-gospodarczym poszczególnych wsi.

13.2. OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI

W obszarze gminy Wilków nie wyznacza się obszarów wymagających rekultywacji, ze względu na brak uwarunkowań.

13.3. OBSZARY WYMAGAJĄCE REMEDIACJI

W obszarze gminy Wilków nie wyznacza się obszarów wymagających remediacji, ze względu na brak uwarunkowań.

13.4. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W obszarze gminy Wilków nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W obszarze gminy Wilków zlokalizowane są tereny zamknięte, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. Tereny zamknięte stanowią tereny kolejowe, ustanowione Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych. Około 31 ha w obszarze gminy Wilków stanowi tereny zamknięte, przez które przebiega linia kolejowa, zgodnie z poniższym wykazem.

Tab. 36. Wykaz działek ewidencyjnych stanowiących tereny zamknięte

Obręb	Działki nr ewidencyjny	Powierzchnia (ha)
Pielgrzymowice	154/2, 155, 180/2	10,67
Wilków	369/10, 1347/5	11,48
Wojciechów	382	9,16
Suma:	6 działek ewidencyjnych	31,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

Zasady i standardy zagospodarowania związane z funkcjonowaniem terenów kolejowych

- Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowej obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów, wynikające z przepisów odrębnych – ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym wraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych.
- Zakazuje się lokalizowania w granicach terenów zamkniętych (kolejowych) obiektów i urządzeń mogących w jakkolwiek sposób uniemożliwiać, ograniczać lub zagrażać bezpieczeństwu ruchu kolejowego. Lokalizacja przyszłych inwestycji w sąsiedztwie terenu PKP musi zapewniać sprawny i bezpieczny ruch pociągów na linii oraz w momencie ich modernizacji.
- Uwzględniając zagrożenia od linii kolejowej takie jak: wstrząsy i wibracje od przejeżdżających pociągów, hałas, możliwość zanieczyszczenia terenu (np. poprzez rozszczelnienie taboru), odległość lokalizacji planowanych budynków, określoną w przepisach odrębnych (ustawa z dnia 28.03.2003 r. o transporcie kolejowym) należy traktować jako minimalną.

Na czas sporządzenia niniejszego Studium obowiązują następujące wytyczne:

- budynki i budowle mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego i 20 m od osi skrajnego toru,
 - roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego, wykonanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury tj. Zakładem Linii Kolejowych.
- W granicach terenów zamkniętych (kolejowych) dopuszcza się możliwość ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczenia nie związanego z obsługą transportu kolejowego, w tym zabudowy usług, baz, składów, magazynów oraz działalności związanej z logistyką i transportem wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

15. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA

W obszarze gminy Wilków nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

16. ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW WRAZ ZE STREFAMI OCHRONNYMI ZWIĄZANYMI Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

Odnawialne źródła energii są to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię występującą w przyrodzie rozmaitych postaciach, w szczególności promieniowania słonecznego, energii wiatru, wody, a także biomasy, ciepła wnętrza Ziemi itp. Przy obecnym poziomie cywilizacji technicznej za odnawialne źródło energii można również uznać część odpadów komunalnych i przemysłowych, które nadają się do energetycznego przetworzenia. Są to zwłaszcza tworzywa sztuczne, ścieki czy śmieci.

16.1. OBOWIĄZUJĄCE OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają lokalizację istniejących elektrowni wiatrowych tj.:

- Zgrupowanie elektrowni wiatrowych „Pągów” o mocy 3,0 MW każda elektrownia. **Lokalizacja elektrowni wiatrowych oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego** - uchwała nr XXX/176/09 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 1 października 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- Zgrupowanie elektrowni wiatrowych „Wilków” o mocy 2,0 MW każda elektrownia. **Lokalizacja elektrowni wiatrowych oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego** - uchwała nr IX/69/11 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 28

października 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Wilków dla lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają przepisy odrębne tj. przepisy ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zgodnie z ww. ustawą kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają minimalną odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane nowe budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej. Granica ww. odległości zgodnie z częścią graficzną Studium. W obszarze określonym ww. minimalną odległością kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków nie wskazują nowych terenów, na których mogą być lokalizowane i budowane nowe budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej niż obszary określone w dotychczasowej polityce przestrzennej gminy (dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków) oraz ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które ustaliły tereny przeznaczone pod zabudowę, składającą się m.in. z budynków o funkcji mieszkaniowej lub funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa. Dla pozostałych terenów, nie objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gmina Wilków zamierza sporządzić plan miejscowy, w granicach zainwestowania przewidzianych dotychczasową polityką przestrzenną, na zasadach określonych w przepisach przejściowych ww. ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków uwzględniają minimalną odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane nowe budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa od elektrowni wiatrowej, zgodnie z przepisami odrębnymi, uwzględniając obowiązujące ustalenia aktów prawa miejscowego oraz odpowiednio do celów i zadań dokumentu planistycznego jak i skali jego opracowania.

16.2. PLANOWANE OBSZARY ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków **wyznaczają obszar rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów – obszar dotyczy planowanej lokalizacji biogazowni rolniczej o mocy do 1MW.** Granice ww. obszaru, zgodnie z częścią graficzną Studium.

17. OBSZARY, NA KTÓRYCH BĘDĄ USYTUOWANE OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M²

W obszarze gminy Wilków nie wyznacza się obszarów, na których mogą być usytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

18. MATERIAŁY WEJŚCIOWE

Do opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków zostały wykorzystane następujące materiały:

Dokumenty lokalne i ponadlokalne, uchwały:

- Gminny Program opieki nad zabytkami na lata 2016-2019, przyjęty Uchwałą Nr XVI.117.2016 Rady Gminy w Wilkowie z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu opieki nad zabytkami gminy Wilków na lata 2016-2019,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta uchwałą Nr 239 Rady Ministrów, z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Plan Rozwoju Lokalnego gminy Wilków na lata 2004-2007 z perspektywą realizacji do roku 2011,
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Namysłów na okres od 1 stycznia 2011r. do 31 grudnia 2020r. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Oddział w Brzegu. Brzeg 2011,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r.
- Program ochrony środowiska dla Gminy Wilków na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011. Finanse i Środowisko – Biuro Doradztwa i Analiz. Wilków 2004,
- Strategia rozwoju województwa opolskiego do roku 2020, przyjęta uchwałą Nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r.,
- Program budowy zbiorników małej retencji dla województwa opolskiego, przyjęty Uchwałą Nr 122/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dn. 04 grudnia 2007r,
- Uchwała Nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. Woj. Opolskiego poz. 2017),

Opracowania, analizy:

- Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2017,
- Komentarz do mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000. Arkusz Namysłów. Państwowy Instytut Geologiczny – Instytut Badawczy, Warszawa 2000,
- Komunikat Nr 1/0/2015. Gospodarka odpadami w województwie opolskim w 2014r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Opole 2015,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru gminy Wilków, sporządzone na potrzeby opracowania projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilków. Wilków 2016,
- Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego. Opole 2008,
- Pradzieje i wczesne średniowiecze Opolszczyzny. Informator stałej wystawy archeologicznej. Muzeum Śląska Opolskiego. Opole 2010.
- Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2014. Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Opole 2014,

- Stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody w Opolu w sprawie ochrony krajobrazu w procesie lokalizacji farm elektrowni wiatrowych na terenie województwa opolskiego wraz z Załącznikiem graficznym: Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego,
- Waloryzacja krajobrazu kulturowego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony. dr K. Badora, mgr K. Badora. EKOSYSTEM PROJEKT. Opole 2006,
- Waloryzacja zabytkowego zespołu wsi województwa opolskiego: cele, metody praktyka. Wojewoda Opolski. A. Sałyga – Rzońca, M. Burian. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków,
- Warunki korzystania z wód zlewni Widawy (charakterystyka zlewni). Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Wrocław 2012,
- Wilków. Zarys monografii gminy. Z. Malinowski. Wyd. Namisłavia. Namysłów 2012.

Materiały kartograficzne pochodzące z zasobów państwowych:

- mapa topograficzna w skali 1:10000. Wojewódzki Ośrodek Geodezyjnej i Dokumentacji w Opolu,
- mapy Państwowego Instytutu Geologicznego w skali 1:50000 dla obszaru Polski (1999-2000):
 - mapa geośrodowiskowa. Plansza A i B. Arkusz Namysłów, Syców,
 - mapa hydrogeologiczna. Arkusz Namysłów, Syców,
 - mapa geologiczna. Arkusz Namysłów, Syców,
- mapy glebowo-rolnicze Polski wielkoskalowe (szczegółowe) w skali 1:5000. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. Puławy.

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

IV. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Polityka przestrzenna gminy Wilków ma na celu ukształtowanie efektywnej i czytelnej struktury przestrzennej gminy przy optymalnym wykorzystaniu zróżnicowania jej terytorium. Realizacja ładu przestrzennego w warunkach zrównoważonego rozwoju będzie realizowana poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz celów operacyjnych, określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego).

Pod względem podstawowej delimitacji kategorii (typów) funkcjonalnych gmin Polski wg. P. Śleszyńskiego, T. Komornickiego (Podział kraju na kategorie funkcjonalne gmin) gmina Wilków stanowi typ gminy o rozwiniętej funkcji rolniczej. Stanowi gminę o funkcjach rolniczych, pełniącą jednocześnie funkcje w systemie ochrony przyrody. Rolniczym formą gospodarowania nie towarzyszą znaczące funkcje transportowe, przemysłowe i turystyczne.

Polityka przestrzenna gminy zmierza do zachowania i wzmocnienia rozwiniętej funkcji rolniczej. Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu oraz turystyki i rekreacji, przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych.

1.1.1. Model sieci osadniczej

Gmina Wilków jako model rozwoju przestrzennego sieci osadniczej utrzymuje rozwinięty model monocentryczny, z głównym centrum w Wilkowie. Miejscowość stanowi główny ośrodek gminy, skupiający najwięcej funkcji, w tym usługowych i administracyjnych. Jest również miejscem, w którym kształtuje się główna przestrzeń publiczna gminy. W systemie osadniczym miejscowość Wilków będzie odznaczać się również wielkością, stanowić będzie obszar największego zainwestowania.

Drugim ośrodkiem rozwoju będzie miejscowość Jakubowice, związana z rozwojem ekstensywnego zagospodarowania rekreacyjnego. Pozostałe miejscowości będą w sieci osadniczej gminy spełniać funkcje osiedli wiejskiej zabudowy, uzupełnionych o usługi lokalne. Wielkość ośrodków i ich ranga w systemie osadniczym nie będzie podlegać większym przekształceniom. Sieć osadnicza gminy nie będzie zwiększana, gmina nie będzie tworzyć nowych ośrodków osadniczych.

Na sieć osadniczą gminy będą się składać istniejące wsie: wieś gminna Wilków z przysiółkiem Wilkówek oraz wsie: Bukowie, Dębnik, Idzikowice, Jakubowice, Krzyków, Lubska, Młokicie, Pągów z przysiółkiem Pągówek, Pielgrzymowice, Pszeniczna i Wojciechów.

1.1.2. Przestrzeń publiczna

Wilków jako miejscowość gminna stanowi miejsce siedziby władz gminy i skupia funkcję administracyjną gminy. W Wilkowie znajduje się również kościół parafialny, stanowiący główny obiekt kultu religijnego. Wokół tych dwóch obiektów kształtuje się obecnie główna przestrzeń publiczna w gminie. Obszar ten zostanie zagospodarowany poprzez przebudowę Urzędu Gminy Wilków, przebudowę nawierzchni i zagospodarowanie przestrzeni wokół małego zbiornika wodnego. Obszar

przestrzeni publicznej zostanie wyposażony w małą architekturę typu: ławki, oświetlenie oraz elementy infrastruktury informacyjnej, stanowiąc główną przestrzeń reprezentacyjną gminy.

1.1.3. Cele polityki przestrzennej:

1. Zrównoważona struktura funkcjonalno-przestrzenna.
2. Czytelne granice zainwestowania wsi.
3. Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania.
4. Rozwój gospodarki w wymiarze wielofunkcyjnego rozwoju.
5. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy w postaci terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy).

1.1.4. Ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego:

1. Utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia między potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów.
2. Trwałości realizacji celów polityki planistycznej.
3. Tworzenia rezerw oraz bodźców do dalszego rozwoju w wyniku poszanowania zasobów (kapitału naturalnego i kulturowego).
4. Oszczędnego wykorzystywania przestrzeni nieurbanizowanej (obszary otwarte), stanowiącej trudno odnawialny zasób naturalny.
5. Ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji i sposobów zagospodarowania.
6. Wzmocnienia lub przywracania zdolności regeneracyjnych środowiska przyrodniczego, w szczególności poszczególnych ekosystemów, najmniej odpornych na antropopresję.
7. Wykorzystywania naturalnych predyspozycji środowiska do określonych funkcji.
8. Oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej.
9. Wpisywania dziedzictwa kulturowego w program rozwoju miejscowości i całej gminy.
10. Efektywności ekonomicznej działań rozwojowych (wydatkowania środków finansowych Gminy).
11. Zabezpieczenia rezerw terenowych pod przyszły rozwój inwestycji, wpisanych w politykę rozwoju przestrzennego oraz strategię jej rozwoju.

2. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Ochrona istniejących zasobów i walorów przyrodniczych gminy poprzez ustanowione i planowane formy ochrony.
2. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru, jej ochrona i rewaloryzacja.
3. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych.
4. Planowanie inwestycji i zagospodarowanie przestrzenne realizowane z uwzględnieniem skutków krajobrazowych.
5. Wprowadzenie działań ochronnych i naprawczych terenów przekształconych.

3. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez określenie odpowiedniego sposobu i zasad zagospodarowania na obszarach jego koncentracji.
2. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki.
3. Aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków wraz z Programem opieki nad zabytkami jako narzędzia identyfikacji obszarów i obiektów zabytkowych oraz monitorowanie ich stanu zachowania.
4. Ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym obiektów architektury i budownictwa, obszarów zabytkowych oraz historycznych układów przestrzennych.

4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolniczych oraz ekologizacja produkcji rolnej.
3. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych.

W zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej:

1. Zachowanie lasów i racjonalna gospodarka leśna.
2. Ochrona lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych ze względu na zachowanie różnorodności przyrodniczej i walory krajobrazowe.
3. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Utrzymanie i rozbudowa systemu dróg publicznych oraz doposażanie zagospodarowania dróg w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi.
2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zurbanizowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie.
3. Obniżenie uciążliwości dróg dla obszarów sąsiednich, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (nieurbanizowanych).
4. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej (ścieżki rowerowe, konne i piesze).
5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej jako spójnego systemu gminnego.

5.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

CELE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu poprzez modernizację systemu i jego ewentualną przebudowę, poprawa jego niezawodności oraz efektywności ekonomicznej.
2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej, odprowadzającego wody opadowe lub roztopowe, obejmującego aglomerację gminną, na zasadzie etapowania inwestycji.
3. Rozbudowa systemu infrastruktury usługowej: gospodarki odpadami, poprzez budowę podsystemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego.
4. Realizacja inwestycji celu publicznego w zakresie energetyki, zapewnienie bezkonfliktowego zaopatrzenia mieszkańców w energię elektryczną.
5. Kształtowanie warunków rozwoju zrównoważonego poprzez wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii.